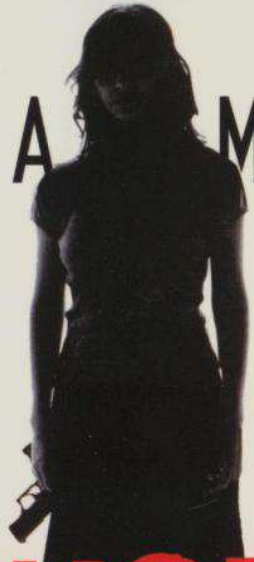

EKSPLOZIVNA ISTINITA PRIČA

MARIZA MERIKO

Najvernija priča o
mafijaškom životu
posle romana *Kum*
Marija Puza

PRINCEZA
MAFIJE

NEPRESTANO NASILJE. KOBNE IZDAJE.
ISTRAJNA LJUBAV.

MARIZA MERIKO

sa Daglasom Tompsonom

PRINJEZA
MATIJE

Za Laru i Frenka

„Porodica – taj voljeni oktopod od čijih
pipaka nikada sasvim ne pobegnemo,
niti to, u dubini duše, ikada sasvim želimo.”

DODI SMIT

OSVAJAM ZAMAK, 1948.

„Ali ne želim da idem među ludake”, izjavi Alisa.

„O, tu nema pomoći”, odgovori Mačka:

„Ovde smo svi ljudi. Ja sam luda. Ti si luda.”

„Kako znaš da sam luda?” upita Alisa.

„Sigurno jesi”, odvrati joj Mačka.

„Ili ne bi dolazila ovamo.”

LUIS KEROL,

ALISA U ZEMLJI ČUDA, 1865.

PREDGOVOR

*„Sanjaj kao da ćeš živeti večno,
živi kao da ćeš umreti danas.”*

DŽEJMS DIN, 1954.

Ubili su mi kuma pištoljem kalibra 7,63 dok je sedeo na svojoj omiljenoj berberskoj stolici i čekao brijanje.

Razorni metak iz vrlo precizne puške razneo je teme tatinom rođaku kada je izašao iz kuće, u trenutku dok je žurno prelazio razdaljinu između ulaznih vrata i blindiranog automobila.

Jedan stric mi je pokošen automatskom paljbom dok je služio vino u svom kafiću za vreme ručka.

Ubrzo nakon toga, čovek koji je izdao naredbe za ova ubistva ubijen je u pritvoru, dok je u nedelju ujutru radio vežbe u zatvorskom dvorištu. Strelac koji je ciljao sa zgrade izvan zatvorskih zidina smestio mu je puščani, eksplozivni metak u čelo.

Sa gotovo sedamsto poginulih boraca i nevinih ljudi, nasilje se širilo iz dana u dan i porodica mi je patila. I zato sam, sa devetnaest godina, pristala da odvezem na jug pošiljku vojnog naoružanja uguranu u tajni pregradak porodičnog prilagođenog „sitroena”, koji je obično korišćen za prevoz heroina.

Naslagali smo automatske pištolje, obične pištolje i puške, futrole sa municijom, prsluke i jakne otporne na metke pored težeg oružja: „kalašnjikova”, onih strašnih AK-47 koje mogu da ispale šeststo pedeset metaka u minuti, i bazuka koje dižu blindirana vozila u vazduh.

Kao da prvo pakuješ džempere i suknje u kofer za odmor, tako da ispeglane komade položiš na ravnu površinu, a nesesar i cipele uguraš u uglove.

Bila sam premlada da shvatim složenost svega što se dešavalo, i previše zaljubljena u dečka koji je išao sa mnom da bih se plašila – čak i kada su karabinjieri zastali da proćaskaju pored našeg automobila, u koji smo sakrili dovoljno oružja da započnemo treći svetski rat.

Nismo se plašili ničega na svetu. Osećali smo se kao da idemo na porodično letovanje.

Posle naše isporuke, rat je postao još žešći. Suparničke porodice nisu imale mogućnosti da nabave vojnu opremu poput jugoslovenskih ručnih bacača kakve smo mi doneli. Borbeni odredi su se sastojali od četvorice muškaraca: vozača, strelca sa automatskim „benelijem” od dvanaest kalibara, čuvenog po ubistvenoj mehanici za ulično ratovanje, i dvojice muškaraca sa automatskim pištoljima. Ruski protivtenkovski raketni bacači bili su u blizini. U blizini su takođe bili i

požarni timovi da spale neprijatelje koje bi zatim obarali puščanom vatrom dok su se borili da pobjegnu iz plamena.

Ipak, nije sve bilo jednostrano. Stric Domeniko – predivan čovek, pun smeha i zabave, brat moje nane, jedan od mojih omiljenih stričeva – ubijen je kada je išetao na balkon svoje spavaće sobe da popuši cigaru.

Koliko ljudi ima rođake na koje pucaju i koje ubijaju? Ja sam s tim odrasla.

To su bila bezumna vremena.

Nasilje se suprotstavljalo nasilju i čak i tada mi je bilo jasno da će pobednik biti onaj koji ima više smrtonosne opreme. I smrtonosnije namere.

Sve sam to saznala jer je, čak i pre nego što sam rođena, nasilje bilo od suštinske važnosti za moj život.

Ono me je i rodilo.

POGLAVLJE 1.

GUCCI GUCCI COO

Fidarsi è bene, non fidarsi è meglio.
(*Verovati je dobro, ne verovati je bolje.*)

ITALIJANSKA IZREKA

Rođena sam na naninom kuhinjskom stolu. Pojavila sam se nerado, baš na vreme za doručak, u središnjoj prostoriji njene kuće na Trgu Prealpi u Milanu.

Bio je to isti sto na kome je nana rodila njenih dvanaestoro dece, uključujući i najmlađu, Anđelu, koja je stigla samo četiri nedelje pre mene.

Moja majka nije imala kontrakcije. Potrajalo je dok me nije rodila i nanini ukućani nisu na to bili navikli.

„Guraj! Guraj, guraj!” vikala je na nju nanina prijateljica Frančeska, babica.

Mama nije gurala, uopšte. Nije znala zašto dižu toliku buku. Bila je ošamućena. Nije joj preostalo nimalo snage. Poradala se već više od dvanaest sati.

„Hajde, guraj!”

Nana nije razumela ovo odlaganje. Kada je ona prethodnog meseca rodila Anđelu, linija proizvodnje je tekla glatko kao i uvek.

Ova budalasta Engleskinja na kuhinjskom stolu jednostavno nije imala pojma kako se rađaju deca. Vikanje nije pomagalo. Porodica je bila budna veći deo noći; tumarali su unaokolo, zevali, trudili se da budu u pripravnosti, ali kafa već satima nije delovala.

A onda, u osam sati ujutru u četvrtak 19. februara 1970. bilo im je dosta. Barem mom dedi Rozariju di Đovineu. Želeo je svoj doručak

„Ništa se ne dešava, baš ništa”, rekla je nana.

Deda je zasukao rukav: „Dobro, hajde! Hajde, devojko... *Vai! Vai!*”

Mamu je dobro pljusnuo po nozi. Zatim još jednom, jače, po leđima: „Hajde da te vidimo.”

Mama se napela.

Stigla sam ujutru u osam sati i devet minuta.

Deda je otišao da jede, kao da se ništa nije dogodilo. Nana je otišla do kredenca u uglu sobe. Babica me je uvila u pamučne krpe, a nana se vratila sa ljubičastim kašmirskim „guči” ćebetom, poklonom od jednog saradnika, i umotala me u njega.

Sasvim prikladno. Bila sam rođena među mafijom. Bila sam princeza mafije.

Majka nije imala mnogo mleka, pa me je nekoliko puta podojila nana. Volela sam nanu. Uvek sam joj bila miljenica. Ipak, to „guči” ćebence nije bilo staklena cipelica. Početak mog života bio je veoma nalik Pepeljugi *pre* nego što je na pozornicu stupio princ. I svakako nije bio bajka.

Dok sam odrastala, porodica je surovo obavljala svoje poslove, a to je uključivalo mnogo oružja i droge i smrti. Za porodicu mog oca oduvek je bilo tako.

Nana je bila čistokrvni Serano, rođena u oblasti Kalabrija u legendarnom klanu 'Ndrangeta koji je deo kalabrijske mafije. Reč se prevodi kao čast ili odanost, a odanost porodici (ili *'ndrini*) je u krvi, i teče im kroz vene.

Nana ne ume da se potpiše – koristi X na dokumentima – ali spada među najznačajnije likove mafije u poslednjih nekoliko decenija, naširoko poznata kao *La Signora Maria*, gospođa Marija. Vlasti se uvek pohvalno izražavaju o njoj. Videla sam italijanske pravne spise koji je svrstavaju među najopasnije žene u Italiji.

Po njoj sam dobila ime – Marija Elena Mariza (di Đovine) – ali me svi uvek zovu Mariza; da izbegnemo zabunu, rekli su. Zabunu? Ta im je bila dobra. *La Signora Maria* je jedinstvena.

'Ndrangeti se ne možeš priključiti; tvoje članstvo je određeno. Sva nanina deca su znala zakone takve domaće i teritorijalne mafijaške porodice. Viđali su ih kao deca u Kalabriji, gde je moja nana iz prve ruke učila jevanđelje nasilja. Ljudi misle kako mafijom upravljaju samo muškarci, a maloj ženi nije dopušteno ni da promeša sos za testeninu. Na oko pola sata plovidbe preko Mesinskog moreuza na Siciliji, u domu Koza nostre, ženske uloge su bile više nalik na one koje viđamo u filmovima, ali u kalabrijskoj 'Ndrangeti, izgrađenoj na temeljima više od sto pedeset godina stare krvne porodice, žene su uvek snažno učestvovala i u kuhinji i u zločinu. Postoje čak i sestre u *omerti* – mafijaškom zakonu ćutanja. Pričaju se priče o obredima uvođenja žena koje nisu bile rođene u porodici kao znak zvaničnog prihvatanja. Krvne veze i porodične proslave kao što su venčanja, pričešća, krštenja i sahrane, čine suštinu života. I smrt. Sa mojom nanom nikada nije bilo sive zone. Nije bilo ničeg dvosmislenog sa *La Signora Marijom*.

Bila je *boss*, najviši zakon.

I svekrva Pet Rajli iz Blekpula.

Mama je bila prelepa – plavokosa, lepo građena i zabavna – ali odgojena u predgrađu severozapadne Engleske da bude praktična i razumna. Do određene tačke. Uvek je bila odlučna, svoja. Blekpulska svetla ¹neće biti jedina jarka svetla u njenom životu.

Patriša Karol Rajli pripada bebi bum generaciji, rođena je 17. januara 1946, nešto malo više od godinu dana nakon što se njen otac, Džek Rajli, vratio kući iz rata, iz sanitetske službe. On i baka Doroti imali su još dve ćerke, Džilijan i

¹ Godišnji festival osvetljenja osnovan godine 1879. i koji se održava svake jeseni u Blekpulu. (Prim, prev.)

Šeron. Deda je radio kao piljar, a baka je imala dva posla, jedan u piljarnici, a drugi u lokalnom bioskopu Odeon. Prekovremeni sati su im konačno omogućili da se presele iz opštinskog stana u sopstvenu kuću koju su kupili za tri hiljade funti.

Za devojke su prava poslastica bili sendviči sa paštetom od lososa i čaj na plaži pored blekpuorskog šetališta. Živeli su dobro, ali mirno, obično. Nikada nije bilo nikakvih iznenađenja. Lako je razumeti da je pametnoj tinejdžerki kakva je bila moja mama sve to dosadilo.

Ona ima svoju umetničku stranu, ima „oko”. Sjajna je u umetnosti. Završila je višu umetničku školu i mogla je da predaje u školi, ali njen otac joj nije dozvolio da studira umetnost. Mislio je da će to biti gubitak vremena – što da stiče zvanje, kada će se udati i roditi decu. On i baka su za svoje ćerke samo želeli muževe, ne komplikacije.

Mami je bilo svega dosta. Volela je svoj posao aranžera izloga za Litlvuds u Blekpulu, ali imala je osećaj da se kreće predvidljivim putem, sa koga je nekako morala da skrene. Kako su se dani smenjivali od ponedeljka do petka, tako se ona osećala sve više zarobljenom. Imala je *dobrog* dečka: Alana, visokog, zgodnog, nekog koga si mogao odvesti kući na riblje štapiće za večeru. Nije to bila velika strast. Kada je Alan počeo da priča o braku, oglasila su joj se zvona za uzbunu. Mora da postoji nešto više od ovoga, zar ne? Brenda, njena najbolja drugarica, to nešto je pronašla u Americi gde je čuvala decu. Ili je barem tako napisala u svojim mnogobrojnim opširnim plavim avionskim pismima o momcima i razuzdanim izlascima.

„Amerika? Nikada!” vikala je baka Doroti. „Šta fali ovdašnjem životu? Za nas ostale je dovoljno dobar.”

Ali za mamu nije bio. Imala je osećaj da nigde nije bila, i ništa nije radila. I, čudno, nije *pripadala*. Tražila je nešto što, bez obzira na svoje roditelje, nije mogla da razume. Odbacila je predviđanja svojih roditelja da će joj biti dosadno i da će joj nedostajati porodica. Ali dovoljno ih je poštovala da se s njima nagodi u vezi sa odlaskom u Ameriku. Pročitala je oglas u *Lankašir ivning postu* koji je objavila jedna italijanska kompanija za zapošljavanje bebisiterki iz Engleske. Začkoljica je bila u tome što je morala da ode u Italiju da bi dobila posao. Mama i tata su joj nerado dali svoj blagoslov – Italija je bila bolja od leta preko Atlantika – i nakon što je jedanaest dugih nedelja subotom uveče samo gledala televiziju, nije ništa trošila, nije nikuda išla, kupila je kartu za Milano.

„Naša Grejsi”, omiljena pevačica narodne muzike njene nane, Grejsi Fields, koja je rođena iznad restorana brze hrane u Rokdejlu, u Lankaširu, sada je živela na Kapriju. To je imalo veze s italijanskim! Bilo bi lepo otići u Ameriku, pomislila je, ali iz Evrope bi joj bilo barem lakše da se vrati kući ako joj se ne dopada. Stigla je na aerodrom Malpensa u Milanu sa trideset funti, bez znanja ijedne italijanske reči i zapanjujuće velikim nadama i optimizmom za dvadesetjednogodišnju curu iz Lankašira.

Bila je senzacija. Godine 1967, plavokose Engleskinje su još bile nešto novo. I odmah je sklopila prijateljstvo sa Adom Omodi, koja je imala osamnaest godina i bila najstarija od četvero dece koju je trebalo da čuva. Uskoro su sklopile dogovor o razmeni: Pet je pomagala Adi oko engleskog, a Ada je učila Pet italijanski.

Bio je to *La Dolce Vita*. Pet i Ada su zajedno odlazile u kupovinu, i išla je na letovanje sa porodicom Omodi u Rimini gde su imali svoju vilu. Među gostima se nalazio i Đovani Dani Rivera, zvezda fudbalskog kluba Milano i italijanske fudbalske reprezentacije. A Pet je privlačila podjednaku pažnju kao i slavne ličnosti na zabavama oko bazena. Navikavala se na to. Porodica Omodi je živela u centru Milana i mnogo su joj zviždali dok je svakodnevno pratila decu u školu, čak i više nego kada je išla kući sama. Gledala je pravo ispred sebe, i ni na koga se nije osvrkala.

Osim na Alesandra.

On je bio sudbina, Sveto Trojstvo, visok, crn i zgodan: imao je andeosko lice, kao renesansna slika iz njenih umetničkih knjiga. Pet se zaljubila do ušiju kada ga je ugledala kako stoji na ulazu u berbernicu gde je radio. Videla ga je, i on ju je posmatrao svakog radnog dana. Ali nisu međusobno razgovarali sve do dana kada se Pet mučila sa nekim smeđim papirnim vrećama iz kupovine, a Alesandro se ponudio da joj pomogne do kuće.

Počeli su da se zabavljaju, i bio joj je prva prava ljubav, prvi ljubavnik. Provodila je svaki trenutak koji je mogla sa Alesandrom: ispunjavao joj je dane, misli i život. Bila je to ona nepodnošljiva prva ljubav, ona koja ti oduzima dah, tako snažna, tako sveobuhvatna da je pravo čudo što ne eksplodiraš.

Sve vreme su pričali italijanski; Pet je savladala svoje lekcije. Slobodnim danima i praznicima su putovali u Rim, Napulj, i najčešće do obližnjeg jezera Komo gde su uživali kraj vode, on je šaputao njeno ime i vodili su ljubav.

Kada je porodica Omodi najavila da napušta Milano, nije pošla sa njima već je očajnički tražila posao blizu svog čoveka, blizu Alesandrove berbernice. Odbijala je poslove dadilja i bebisiterki po čitavom gradu dok nije pronašla odgovarajuće mesto. Deca su bila noćna mora, ali nije dozvolila da joj to uništi san. Alesandro, mladi dvadesettrogodišnjak, uradiće to sasvim sam.

Krenuli su na redovan izlet subotom po podne do jezera. Alesandro je bio tih i zamišljen dok je širio prostirke. Bili su zajedno više od godinu dana i Pet je pomislila da će je možda zaprositi.

Umesto toga, zadrhtala je na suncu kada je rekao: „Peti, volim te, ali ne mogu da se oženim tobom. Porodica mi je ugovorila brak s nekom drugom. Nemam izbora, nikakvog izbora.”

Pet nije mogla da veruje. Bilo je besmisleno. Alesandro je bio sa juga Italije, gde je kultura možda bila stroga kao u islamu, ali ugovoreni brak? Aprila 1969? Nije mogla da razume.

Alesandro je pokušao da joj objasni koliko je to ozbiljno. Njegovi roditelji su otkrili da se viđa sa Engleskinjom. Otac mu je bio tako ogorčen da je sinu stavio

nož pod grlo i prosiktao: „Ostaćeš s tom Engleskinjom samo preko mene mrtvog”.

Alesandro je rekao da moraju da prekinu vezu odmah, na licu mesta. Bilo je gotovo, zauvek.

„Tako mi je žao, Peti, ali nema drugog načina. To je izvan moje moći. Moram da uradim ono što moj otac traži.”

Preklinjala ga je da se predomisli. Mogao je da pobegne s njom u Englesku. Mogli su da se sakriju u Italiji. Odu u Francusku. Ameriku. Nije vredelo. Oboje su plakali dok ih je Alesandro vozio nazad u Milano. Poljubio ju je poslednji put kada ju je dovezao. Hladno.

Pet je plakala i plakala nedeljama. Spavala je samo kada je bila potpuno iscrpljena, jer su joj se misli kovitlale, i neprekidno postavljale pitanja. A sve se u stvari svodilo samo na jedno pitanje: zašto?

Jedino što joj je održavalo zdrav razum bila je nada da je u pitanju zabuna: Alesandro će joj se vratiti, odustaće od ugovorenog venčanja i sve će se dobro završiti.

To je bila samo njena mašta; stvarnost joj je još više ranjavala srce. Prijatelji su joj preneli da je Alesandro upoznao svoju buduću nevestu i da je datum venčanja dogovoren. Slomila se. Plakanje je prestalo. Kada u njoj više nije ostalo suza, otišla je da vidi Alesandra u berbernicu. Histerično je dozivala svog ljubavnika da izađe.

„Ubiće me zbog tebe, Peti!” doviknuo joj je Alesandro. „Ubiće me ako nastaviš sa ovim! Odlazi pre nego što nas neko vidi.”

Zalupio je vrata Peti pred nosom. Uz glasan škljocaj navukao je tešku rezu. Taj zvuk joj se urezao u srce.

Ponovo je pronašla suze. Grunule su dok se vukla ulicom. Toliko je jecala da je jedva videla dva mladića koja su je pitala da li je dobro i treba li joj prevoz kući.

Ljubav se pretvorila u nemoćni gnev i Alesandro, čovek koga je tako strašno želela, bio je jedini na koga je mogla da ga iskali; psovala ga je, razmišljajući na mešavini engleskog i italijanskog: „Tako! Pokazaću mu šta je šta. *Vivi il presented.*²”

Bez trunke razmišljanja o tome šta radi, ušla je na zadnje sedište automobila za koji je uskoro primetila da je veoma skup. Delovao je potpuno novo. Osećala je miris kože.

Vozač, koji se predstavio kao Luka, reče: „*Momento!*”³ Morali su da sačekaju još jednog prijatelja, samo nekoliko trenutaka i onda će krenuti. Pobrinuće se za nju, odvesti je kući. Ne treba da se brine, neka prestane da plače. Drugi momak, Franko, seo je sa njom na zadnje sedište.

² Ital. Živi u sadašnjosti. (Prim, prev.)

³ Ital. Trenutak. (Prim, prev.)

Vreme je prolazilo, a Pet nije bilo briga. Čutke je sedela sva obavljena svojom bolnom uznemirenošću. Bio je to kraj njenog sveta, njenog života. Bila je povređena. Unutra se osećala mrtvom.

Odjednom, vozač je sa nekim stupio u razgovor. Začuo se škljocaj i povlačenje suvozačkih vrata. Nizak, žilav mladić sa slapom crne kose seo je pored vozača.

Izvio se, okrenuo, i zagledao u Pet sa nestašnim osmejkom: „*Ciao, bella! Ciao, tesora.*” („Zdravo, slatkišu! Zdravo, lepotice!”)

Zvao se Emilio. Emilio di Đovine.

POGLAVLJE 2. ZEMLJA ČUDA

*„Biti pošten, kakav je danas svet, znači
biti odabran između deset hiljada.”*

VILIJAM ŠEKSPIR
HAMLET

Luka, vozač, pozvao je Pet u noćni klub i ona je pristala. Želela je da zaboravi Alesandra. Obukla je žutu haljinu da se oraspoloži i izašla s namerom da se bezazleno zabavi.

Te večeri Lukin najbolji prijatelj Emilio di Đovine ponovo se nekim čudom stvorio u svojoj tesnoj košulji i još tešnjim pantalonama. Stigao je kasno u taj bučni, zadimljeni noćni klub, i objasnio da je slupao pozajmljeni automobil, što vlasniku baš i nije bilo zabavno. Emilio se nije brinuo. Dok su ga njegovi prijatelji zasipali pitanjima o nesreći, on je slegnuo ramenima: „Dešava se.”

Posmatrao je Pet kako pleše i ubrzo se probio preko krcatog plesnog podijuma da razgovara sa njom. Kao da Luka nije ni postojao.

„Želiš li da te odvezem kući? Zašto ne izađeš sa mnom?” Rekao je da će je izvesti naredne večeri.

„Bolje da me ne pratiš kući”, rekla je. „Došla sam sa Lukom.”

Ali Emilio je došao naredne noći i njih dvoje su otišli na vašar. Otada je nastavio da dolazi po nju, svaki put vozeći drugi automobil. Svi su bili potpuno novi i kada ga je pitala za to, odgovorio joj je: „Moj otac ima garažu.”

Pošto joj je ukrao poljubac na jednom od prvih sastanaka rekao je: „Pet, ti si devojka kakvom bih želeo da se oženim.”

Mami je bilo dvadeset tri godine i čula je mnoštvo takvih ljubavnih izjava pa je i ovu uz smeh odbacila kao besmislicu. Bilo je šašavo, italijanski Romeo progovara iz dečaka kome je bilo samo devetnaest. Trebalo je da mu kaže da se čisti. Ipak, bilo je lepo čuti to strasno trtljanje nakon ljubavnog razočarenja sa Alesandrom. Prijalo je njenom samopouzdanju da se oseća željenom.

A takav mu je bio i životni stil. Nije mogla da razume to sa novim automobilima: „porše” u utorak, „mercedes” u četvrtak i brzi „alfa romeo” u subotu i nedelju. Uvek nešto novo za vikend.

„Emilio, čime se ti *baviš*?”

Uz čaroban osmeh i bez traga stida, odgovorio je: „Vozim trkačke automobile i radim kao mehaničar u očevoj garaži.”

Što se Pet tiče, mogao je da joj kaže i da putuje na Mesec zajedno sa Nilom Armstrongom i Bazom Oldrinom, koji su upravo postali prvi ljudi koji su tamo kročili. Njoj to nije imalo smisla. Postajalo je sve čudnije i čudnije. Njihove vožnje gradom su je samo još više zbunjivale. Ali nisu bleštavi automobili privlačili pažnju. On je na ljude delovao kao magnet i žurili su da razgovaraju s njim kao da samo žele da budu viđeni kraj njega.

Kuda god je išao govorio je jezikom gotovine, ali u mnogim barovima i restoranima njegov novac im je bio stran; vlasnici nisu želeli da ga prime i govorili su im da hrana i piće idu na račun kuće. Nosio je odela šivena po meri, košulje i kravate iz firmiranih prodavnica iz Vija Montnapoleonea, uvozne cipele, engleske. Bio je ulickan do savršenstva, obrijan i sa brkovima svakodnevno potkresanim kod berberina. Tamo su ga uvek čekali dupli espresso i tost sa sirom dok je zauzimao centralnu stolicu, kao neka slavna ličnost.

Sve je to bilo očaravajuće. Činilo joj se da je zakoračila u neku neopisivu zemlju čuda.

I Emilio je bio preduzimljiv muškarac. Naravno, kada je Pet upala u nevolje sa porodicom za koju je radila, on je sve brzo rešio.

Jedne noći kada je stavila decu na spavanje, otac je pokušao da se zbliži s njom. Pet je shvatila da je poprilično pijan i rekla mu je da se gubi. Otišla je u krevet u svoju sobu gde je spavala pored njegove ćerke. Probudila se s tipom koji je pokušavao da je ispipa pod jorganom i prekipelo joj je. Istrčala je iz kuće i pozvala Emilija.

„Pakuj se”, rekao joj je. „Nećeš tu ostati. Šta će sledeće da uradi?”

Vratila se da pokupi svoje stvari, ali porodica nije želela da joj otvori. Kada je Emilio stigao, Pet je bila slomljena i jecala je ispred zgrade. Pogledao je i rekao joj da ga sačeka u kolima. Pokušala je da mu kaže da ne treba ništa da preduzima, ali on je srčano odjurio.

Vratio se u roku od nekoliko minuta sa svim njenim torbama, uredno spakovanim. „Rešio” je poteškoću. Seksualni napasnik je više nikada neće uznemiravati. Nikada nije saznala šta je rekao – ili uradio. Emilio je bez po muke pronašao devojkicu koja je primila Pet na stanovanje dok nije pronašla drugi posao. Do tada su već postali pravi par i Pet je otkrila da je trudna.

Bili su ljubavnici samo šesnaest dana.

Emilio je bio oduševljen, a njegovi roditelji još više zbog očekivanja svog prvog unučeta. Emilio je bio obožavani najstariji sin i nana je njemu i Pet otvorila vrata svog doma.

U to vreme, nana je imala dve spavaće sobe, ogromnu prednju sobu, kuhinju i kupatilo, i jedanaestoro dece, starosti od devetnaest godina pa naniže, sa tetkom Anđelom koja je bila samo nekoliko nedelja starija od ženice dedinog oka. Mami i tati su dali njihovu spavaću sobu. Nana i deda su spavali u drugoj. Ostali su morali da se sklupčaju gde su mogli. Bio je to urnebes. Dece je bilo svuda, plakali su, vikali, vrištali, smejali se i izgledalo je da se svi svađaju. Nalik na jazbinu histeričnih đavolaka.

„Ovde su svi ljudi”, mislila je Pet u sebi uz turoban osmeh.

Sve je dolazilo na svoje mesto, kao da joj je sudbina bila unapred određena. Nije imala izbora. Nije bila zapravo zaljubljena u Emilija. Još uvek je volela Alesandra i Emilio joj je bio utešna veza. Pomogao joj je.

Kada je bila nekoliko nedelja trudna, otišla je u Blekpul i saopštila to roditeljima, koji su bili izbezumljeni. Gde je čovek s kojim je njihova devojčica zatrudnela? Gde je taj Emilio? Na svoj tihi, prikriveni engleski način, bili su zgroženi razvojem događaja. Nadali su se da će se Pet brzo vratiti iz svoje italijanske pustolovine, ali ona je stigla kući da im donese vest o trudnoći i vraćala se tamo zauvek da podiže njihovo prvo unuče. Ponavljali su to važno pitanje: „Ko je taj Emilio?”

Pet im nije rekla pošto ni sama još nije bila sigurna. Umesto toga im je ponudila odgovor: „Dobar je čovek. Pazi me. Srećna sam.”

I duboko u sebi Pet se zaista nadala da će tako i biti.

Kada se vratila na Trg Prealpi, zavolela je njegove roditelje, sa svom braćom i sestrama, otkrivajući mnogo ako ne sve o porodičnoj istoriji. Osećaji su joj bili zbrkani, ali želela je da pripada, da uspe sa mladim Emilijom i bebom na putu. Nikada pre nije upoznala takvog muškarca.

„Bolje je”, uvek je govorio, „živeti kao lav jedan dan nego kao ovca stotinu godina.”

Ipak, čak i u mafiji su se postavljala pitanja ispravnosti. Nana je vršila pritisak na Emilija da „uradi pravu stvar”.

Samo osamnaest dana nakon mog rođenja, 9. marta 1970, postali su muž i žena u kancelariji matičara blizu Trga Prealpi, sa Emilijom u tamnom odelu i Pet u svedenoj smeđoj haljini koju je kupila u C&A u Blekpulu. Deda Rozario, koji je bio svedok, izgledao je kao na sahrani. Petini roditelji nisu prisustvovali. Umesto slavlja poslužena je testenina kod nane.

Tamo je Pet čula kako njen muž i svekar razgovaraju u kuhinji.

„Emilio, brinem se zbog ove devojke. Postavljaće previše pitanja. Engleskinja je – neće razumeti kako stoje stvari. Mogla bi stvarno sve da nam sjebe.”

Dedi je rečeno da problema neće biti. Niko neće stati porodici na put, i svakako ne Pet. To je posao kao svaki drugi.

Kao da želi to da dokaže, Emilio je proslavio prvu bračnu noć tako što je izašao da pije i kocka se sa svojom švercerskom družinom. Njegova nevesta je provela noć sama, i čuvala je novorođenu bebu – mene – i brinula se za našu budućnost.

Emilio je bio oštrouman, hladnokrvan i izuzetno spreman za nasilje i zločin. Tu drskost je nasledio. Baš kao i njegova majka.

Nana je rođena 14. novembra 1931. u San Speratu, odmah pri vrhu Kalabrije, na Mesinskom moreuzu prekoputa Etne na Siciliji, duboko u divljini koliko god se moglo ići. Članovi njene porodice su bili partizani u planinama u

Drugom svetskom ratu, a „partizan” je u njihovom svetu značilo da se bore jedni za druge, za sebe.

Bili su ozloglašeni. Žestoko su se borili protiv Nemaca, protiv Musolinija. Bili su protiv svih i svakoga. Prilično su im se dopadali američki vojnici zbog krijumčarenja čokolade. Za sopstveni račun su se bavili zaštitom, iznuđivanjem i krijumčarenjem. Bili su pre nemilosrdni nego prefinjeni.

Bili su tradicionalisti, i održavali su veru 'Ndrangete, čiji mutni poslovi vode poreklo od italijanskog ujedinjenja 1861. 'Ndrangeti nisu trebale tajne šifre jer je kalabrijski dijalekt bio nedokučiv. U ranoj istoriji, siromašni ali ponosni i ljutiti Kalabrijsci udružili su se protiv bogatih plemića i preuzeli ono što su smatrali svojom zemljom. U San Speratu je živelo oko četiristo ljudi i većina porodica je uspela da se dokopa parčeta zemlje.

Ništa se nije mnogo promenilo kada je nana odrastala sa jedanaestoro braće i sestara, porodica se razvijala u ratu u kalabrijskim brdima. Svi su bili zbijeni u napola sagrađenu dvosobnu kamenu kuću. Porodica Serano, kao i drugi, uzgajala je masline i limun, ali takođe su se bavili i krijumčarenjem cigareta i alkohola, uglavnom konjaka ukradenog iz kalabrijske ogromne luke Đoja Tauro – talijanskog „pasoša za svet” – koja je bila pod upravom 'Ndrangete. U senci tezgi s lubenicama na prljavim putevima svuda po okolini, kupovalo se i prodavalo nezakonito piće i duvan. Policija je isplaćivana u naturi, bocama konjaka i vina, i sa nekoliko kutija duvana, petkom pred kraj popodneva.

„Lepo se provedite za vikend”, govorili su im.

Bilo je to porodično zaveštanje, porodična ekonomija, pokvarena, ali delotvorna: trgovaj, snabdevaj, i nikoga se ne plaši. Zaista, vlasti drži blizu sebe, isplati ih, podmiti ili pobij. Zakon mafije: prijatelje drži blizu, neprijatelje još bliže. Savršenstvo je kada su ti svi na platnom spisku.

Nije uvek uspevalo. Neki policajci, ne mnogi, bili su pošteni ili pod nekom vrstom kontrole regionalne vlasti i bili su u obavezi da povremeno hapse. To je značilo da su mnogi oko San Sperata – jer svi su imali neke veze sa trgovinom na crno – proveli barem kraće vreme u zatvoru.

To je uključivalo i mog pradedu Domenika Mika Serana, koji je odslužio šest meseci u kalabrijskom zatvoru zbog pljačke u leto 1947. Nisu uzeli u obzir nijedan od njegovih ostalih pedesetak prestupa – te godine – jer oni nekako nisu bili zabeleženi u njihovoj dokumentaciji.

Domeniko Serano je bio poznat kao Lisac, i bio je krajnje lukav. Njegova žena, moja prababa Margarita Medora, bila je iz slične porodice. Bili su seljaci koji su bili potpuno neobrazovani. Živeo je u ograničenom svetu: sinovi sinova su bili na pijedestalu, na sinove ćerki nije se obraćala pažnja. Sinovi sinova bili su bogovi, ali unucima sa drugim prezimenom nije bilo dozvoljeno da jedu sa njim. Ako bi mu se približili, on bi ih oterao rukom. Nana je bila blagosloveni Serano.

Njen posao je bio da poseti svog oca Mika u zatvoru, da mu nosi hranu, cigarete i vino. Tokom tih poseta zatvorski stražari su dobijali svoje

„sledovanje”. Izgledom je bila samo slatka šesnaestogodišnjakinja, ali već je bila prepredena kao svaka rođena Kalabrijka, prava Liščeva ćerka. To joj je dalo samopouzdanje da se upusti u ljubavnu vezu sa sveže izbrijanim dvadesetogodišnjim zatvorskim stražarom koji je s njom čavrljao za vreme poseta. Među njima je planula prava iskra. Rozario di Đovine je bio nov u zatvoru, nov u toj oblasti, ali imao je krvne veze sa jugom. Otac mu je radio u Rimu u zatvorskoj službi. Rat tek što se završio i bilo je teško naći posao pa mu je otac obezbedio ovo državno nameštenje. To sasvim sigurno nije bilo zanimanje.

Ipak, nije shvatao da bi zbog veze sa Marijom Serano mogao biti ubijen. Samo zato što joj je zavrteo mozak.

Nana nikako nije smela da odvede zatvorskog stražara kući da upozna njenu porodicu. To bi bilo kao da je kući dovela policajce. Odrekli bi je se, a deda bi sigurno pao sa litice.

Nana je pronašla način. Ponudila je da pere veš zatvorskim stražarima u zamenu za nešto novca. Bio joj je to izgovor da i dalje odlazi u zatvor i nakon što joj je otac oslobođen. A Rozario di Đovine je brzo učio kako se stvari odvijaju u Kalabriji. Čuvali su svoju ljubav u tajnosti i kasnije je moj deda tiho napustio zatvorsku službu i izbegavao kafiće i barove u koje su odlazili drugi oficiri. Vreme provedeno u službi čak mu nije ušlo ni u biografiju. Kao da se nikada nije ni dogodilo. Umesto toga, postao je vozač kamiona, što je bila vrlo korisna veština u porodici Serano.

Rozario je umeo da se ponaša s ljudima, ali njegova privlačnost je bila na probi jer su ga nanin otac i braća pažljivo posmatrali. Tih dana, devojke nikada nisu ostajale same s muškarcima. Morale su da imaju pratnju. Ako izađeš na sladoled, moraš da imaš družbenicu. Tako se to radilo. A dvostruko se primenjivalo na pridošlice kao što je bio deda. Osećao je poglede na sebi. Ali prava ljubav uvek...

Pošto su bili mladi, vreme im je presporo prolazilo, pa su ubrzo zajedno pobjegli u drugo selo u planine. Porodica je shvatila šta se dešavalo i, naravno, nana je bila trudna.

Svima je bilo teško, deda i nanina braća su se napeto i žestoko svađali, ali okolnosti su sve nadvladale. Venčali su se i moj otac, Emilio, rođen je dvadeset dana pre Božića 1949. Stvorena je dinastija Serano – Di Đovine, a takođe je otpočelo i rađanje beba. Dok je deda postao pouzdani poručnik i počeo da rukovodi krijumčarenjem za porodicu, nana je počela da rađa.

U tim teškim posleratnim godinama, uz sve kriminalne aktivnosti, krađe i krijumčarenje, užasno su se borili da prežive. Kalabrijski običaji su se uvek poštovali. Moja nana je sve držala zajedno i uvek je prihvatila skitnice, i decu i pse. Bila je divna, istinski velikodušna žena, ali u sebi je imala i neku nemilosrdnu crtu. Ako uradiš nešto loše njenoj porodici ili se prema njima ponašaš s nepoštovanjem, samlela bi te od batina bez razmišljanja. Započela bi tuču kao od šale. U takvom svetu je oduvek živela.

Kada je njenom sinu Emiliju bilo četiri godine, deda ga je naterao da gleda klanje svinja. Svinja mu je preklana pred očima i krv se izlila u kofu. Dečkić je morao da potopi ruke do lakata u krv i meša je da se ne zgruša. Nije bilo vremena za gubljenje jer su želeli da naprave gomilu krvavica. Emilio je morao neprestano da meša krv. Ta strana njegove porodice je od njega napravila muškarca. Tako su sva deca, muška deca, kako su oni to govorili, bila vaspitavana.

Ljubaznost prema skitnicama i kofe krvi? Iz jedne krajnosti u drugu.

Do 1963. Emilio je imao šestoricu braće i četiri sestre i svi su bili živahni kao pilići, i stalno su se grebali za prostor i hranu. Tada je nana odlučila da će im život u Milanu biti bolji. To je bilo kao da se sele u inostranstvo, kao da odlaze u Australiju. Bilo im je daleko i strano. Ali nana je spakovala torbe i decu i preselili su se na sever. Imala je nešto ušteđevine, urođenu lukavost i prostodušnu odlučnost. To je bilo dovoljno da im obezbedi stan na Trgu Prealpi, gde je *La Signora* osnovala svoju zločinačku organizaciju (koja je od samog početka bila vredna takvog naziva).

Stvorila je veze sa milanskim podzemljem, ali najvažnije je bilo uspostavljanje veze sa Kalabrijom: odatle su, u početku, stizale cigarete i alkohol, i tako je krenulo njeno poslovanje. Banda joj je bila mlada, neobuzdana družina. S vremenom su se uključila i sva njena deca: Emilio i njegova žestoka braća Domenico, Antonio, Franko, Alesandro, Filipo i Guljelmo. A njegove sestre, Rita, Marijela, Domenika i Natalina, takođe su imale sporedne uloge. A „lutalice” su bile zahvalne kada su mogle da pomognu oko tekućih poslova.

Nana je uvek bila promišljena; ništa se nije dešavalo slučajno. Govorila je izrazitim i teškim dijalektom. Teško ga je razumeti – zaista joj je potreban prevod – osim ako nisi uz njega odrastao. Međutim, namere su joj uvek bile kristalno jasne.

Trg Prealpi, udaljen petnaest minuta od centra Milana ako nema saobraćajne gužve, bio je stožer njenog carstva. Na trgu su se nalazile raznorazne pijačne tezge sa lepršavim nadstrešnicama i oguljenom bojom gde si mogao da kupiš sveže namirnice za doručak, ručak i večeru. Za drugim manjim ali užurbanijim tezgama na otvorenom, nalazili su se mlađi, glasniji momci koji su prodavali novine, časopise, alkohol i cigarete. Bila je to nevesela strana gradskog života. Ali porodice nisu morale da se udaljavaju zbog svojih potreba. Kafići, barovi i restorani bili su otvoreni od jutra do sitnih sati. Napolju je uvek bilo ljudi, i radije su sedeli napolju nego u stisnutim, jednoličnim zgradama sa opštinskim stanovima koje su okruživale trg. To je bilo željno, otvoreno tržište za svakoga sa trgovačkim duhom, trebalo je samo krenuti.

Nana je odmah uočila da se prodajom jeftinih cigareta i sumnjivog alkohola na trgu može zaraditi bogatstvo. Znala je da se krijumčarena roba kupljena na veliko i bez carine može nabaviti i prodati mnogo jeftinije nego što je tada bila, a ipak uz ogromnu zaradu.

Nije se zaletela. Počela je polako, prodajući vlasnicima prodavnica po niskim cenama koje su postajale sve niže i niže, tako niske da su ljudi iz čitavog grada dolazili da kupuju. Izlazila je u susret potražnji.

Nana je svako jutro održavala sastanke „odbora” u kuhinji. Čim bi deca dorasla do odgovarajućih godina, rekli bi im šta da ukradu, kako to da ukradu i kome da odnesu. Idi tamo. Nabavi ovo. Uradi ono. Razgovaraj s njim. Vрати se meni. Ako bi neko dete otkucalo drugo, reklo majci da je neko drugi nešto ukrao, potkazivač je dobijao batine. Nemilosrdno. Pravilo je bilo ništa ne govoriti, ćutati ili istrpeti oštru kaznu. Zakon ćutnje, *omerta*, oslanjao se na krvne veze. Nanin zakon je bio: „Moraš da zavežeš.”

Emilio i ostali nikada nisu išli u školu. Nana je bila direktorka, a disciplinu je sprovodila udarcima velikom, umrljanom drvenom kutlačom. Najvažnija lekcija je bila: „Prvo ih nateraj da te se plaše. Onda će te poštovati.”

Nana se malo čega plašila. Možda Boga, katoličke crkve. Posmatrala sam je u popodnevrim satima kada je izlazila iz stana i nameštala stolicu na ulicu. Tamo je tiho sedela i držala brojanicu, a ja bih se naježila kada bih čula njenu molitvu: „Bože, oprosti mi zbog svega što sam danas uradila.”

Ipak, stvarala se legenda da ona sve sazna i pre Boga. Imala je oči na božjem potiljku. Mora da ga je potplatila. Njen novac je odlazio jedino crkvi, osim porodice i za poslovne izdatke. Poklonila je crkvi na hiljade, možda da ublaži krivicu. Možda je to bilo mito za Svemogućeg – time je plaćala mesto u raj? Slala je predivnu odeću (ukradenu, naravno) u zatvore. Lopovima je davala heroin: bio je to začarani krug. Poklanjala je svakakve poslastice kaluđericama i sveštenicima koji su radili sa siromašnima u Milanu. Niko nikada nije pitao odakle to dolazi, jednostavno su prihvatili. Mislim da se zbog toga osećala malo bolje, da joj je to donosilo ravnotežu. Niko iz porodice nije odlazio da se ispoveda, jer su svi verovali da bi morali da podmite sveštenika da drži začepljenu gubicu. Nisam sigurna je li se nana nagodila sa Bogom, ali svakako jeste sa svim živim stvorenjima.

Inače, bio je to okrutan posao. Odjednom je presekla zakonite snabdevače koji su decenijama poslovali sa vlasnicima tezgi na Trgu Prealpi. To je za obe strane tezge bio jednostavan posao. Nana je *sve* mogla da proda jeftinije i na kraju su gotovo svi trgovci i gazde na trgu preuzimali dnevne isporuke zaliha po sniženim cenama.

Deda Rozario je navodno radio kao redovan vozač kamiona. Bila je to prilično providna maska da se dokaže da porodica ima zakoniti prihod. Redovna su bila samo njegova putovanja – preko granice u Švajcarsku, gde su se mogle nabaviti jeftine cigarete.

On i Emilio su vodili kartel krijumčara. Emilio je imao samo petnaest godina kada je počeo da rukovodi timom od dvadesetak mlađanih vozača za Švajcarsku sa tajnim pregradama ispod zadnjih sedišta njihovih „fijat 500” automobila krcatih krijumčarenim kutijama. Na ovaj način je nani svakodnevno stizalo više

od deset hiljada paklica cigareta. Kada bi stigli, koristili su poluge da iskrenu zadnja sedišta napred i otkriju sakrivene kutije.

Drugi zakoniti snabdevači okrutno su potisnuti. Žalili su se policiji. Uniformisani policajci su osećali obavezu da istraže i postali su redovni posetioci, ali uvek su odlazili sa jednim ili dva boksa „marlboroa”, a nana bi ih još i poljubila u oba obraza. Kada se glas raširio po policijskim stanicama, policajci su postali bezočni, a pokloni raskošniji: skupoceni nakit, šampanjac, stereo-uređaji. Mogla je sebi da priušti da deli primamljive poklone.

Nanina sposobnost da nabavi jeftine cigarete i prenese ih bez buke ili mešanja policije iznelo ju je na glas širom Milana. Uskoro je postala glavni bedem koji se na sve moguće načine bavio ukradenom robom, bez obzira je li u pitanju bio radio za automobil ili zlatni „roleks”, kašmirski džemper ili polovni video-rekorder. Ako bi neko negde nešto maznuo, prvo bi otišao do moje nane. Ona je imala pravo prvenstva kupovine. Kada joj je neko doneo ukradenu kozu nije ni trepnula; privezala ju je, ugojila i posle deset dana prodala. Nije postojalo ništa što nana nije mogla da proda i ništa što nije mogla da kupi, a da ne ostvari zaradu.

I nije želela konkurenciju. Ako je suprotna strana pokušala da joj se umeša u posao, pozabavila bi se njima na kalabrijski način. Uklonila bi smetnju. Stekla je zastrašujuću reputaciju. Sa policijom u džepu, postalo je veoma očigledno da su Di Đovineovi glavni. Porodica je bila podmukla na mnogo načina. Nana nije bila obrazovana i nije umela da čita i piše, ali je umela da broji novac. Veoma dobro i veoma brzo. Nana je bila kuma. Ljudi su joj dolazili sa svojim problemima i ona bi im pomagala. To je uspostavljalo odanost i veze.

Vodila je svoju organizaciju vojničkom preciznošću i upravljala je njome vojničkim metodama. Posledice za kršenje ili suprotstavljanje pravilima bile su surove. Ako je trebalo nekoga kazniti, uputstva za taj zadatak bi dobio Emilio. Ako je povlačio okidač da ucmecka nekoga na ulici u jedanaest sati uveče, to mu je nana pet minuta ranije rekla u koga da nanišani.

I uvek se pojavljivao neki neprijatelj koga je trebalo srediti. Kada bi suparnik došao na trg i pokušao da posluje sa ukradenom robom ili da prodaje krijumčarene cigarete, Emilio bi to rešavao. Trg je pripadao Di Đovineovima i nana je smatrala da kopilad mora da zna ko je gazda. Emilio je bio izvršilac, i bavio se prebijanjem ljudi do ivice smrti. Bio je nizak, imao je samo metar i šezdeset tri centimetra, jer je kao beba bio alergičan na mleko. Umesto toga su ga hranili paradajzom, i po mišljenju lekara nedostatak kalcijuma mu je sprečio rast. Ali uprkos niskom rastu, niko nije sumnjao u njegovu ubilačku prirodu. Bio ga je glas da je velik dole, lepo srazmeran. Porodični nadimak mu je bio *Canna Lunga*, Dugačka Batina. Braća su ga zbog toga zavitalavala. Bio je vrlo zgodan, veoma privlačan. Jednostavno, imao je svojih draži.

Kada je bio mlađi, Emilio je u cipelama nosio umetke da bi izgledao viši. Ah samopouzdanje mu je na ulicama davalo taj kočoperni izgled; drski Napoleon, nikoga se nije plašio. Idiote bi upozorio samo jednom da se gube sa njegove teritorije, ali drugi put bi dobili svoje.

„Zajebi i treći put, i ubiću te.” I mislio je ozbiljno.

Imao je uspeha i njegova neustrašiva rešenost da zaštiti i nadzire teritoriju za porodicu privukla je poslovne ljude, trgovce i porodice sa sopstvenim teškoćama. Dolazili su kod nane, ostavljali novac i čekali da im Emilio reši probleme. Tako je porodica ostvarivala najunosniju zaradu na reketu u Milanu. A ako je posao zaštite išao slabo, uvek je postojala i druga strana, iznuda.

„Marija, ovi momci stalno dolaze i krađu mi robu sa polica.”

„*La Signora*, neki tipovi su mi razbili bar u nedelju uveče.”

„Marija, onaj tip dva bloka dalje je tako snizio cene da ću bankrotirati i više neću moći da kupujem od tebe.”

„Pošalji nam Emilija”, horski su tražili rešenje; poseta nani je značila da će se posao odraditi delotvornije i daleko brže nego da su se obratili policiji – koju je nana ionako plaćala da gleda svoja posla. Pokrivala je sve krajeve u svom kraljevstvu. Za nanu je to bio zlatni rudnik.

Međutim, to je značilo da sam od prvih dana bila okružena oružjem i zločinačka karijera mi je započela kada sam imala svega nekoliko meseci. Tada sam krenula na svoj prvi krijumčarski zadatak. U policiji postoje i fotografije kao dokaz.

POGLAVLJE 3. MARLBORO ŽENA

„Rekao sam ti da razneseš prokleta vrata!”

MAJKL KEJN KAO ČARLI KROKER,

DOBAR POSAO U ITALIJI, 1969.

Kada se moja mama prvi put uselila u stan na Trgu Prealpi, on je već bio prilagođen za kriminal. Nana je bila izuzetna ličnost u Milanu i uprkos podmićivanju, policijske racije su bile stalna pretnja. Postojale su pregrade, ne veće od rupa u zidu sakrivenih iza kuhinjskih zidnih lajsni, u kojim je nana čuvala pištolje. Postojala su i druga mesta za sakrivanje – iza radijatora, u rezervoarima za vodu, kod komšija – za još pištolja i gotovine. Mnoga su bila takva da je u njih mogla da se zavuče samo mala dečja ruka. Moja nana je bila ženski Fagin.⁴

I u njenoj jazbini, stanu, neprekidno je vladala gužva. Svi su tražili još – još duvana, još boca alkohola, još bilo čega iz zadnjeg dela kamiona, i, uvek, uvek, još novca.

Mama je bila ošamućena zbrkanim i besomučnim načinom života; obično je toliko ljudi ostajalo da prespava da ih nije mogla prebrojati. Imena? Još se borila da zapamti imena tatine braće i sestara. Zato je od jutra do ponoći samo klimala glavom u znak pozdrava kada bi grupa stranaca uletela u stan sa kutijama u rukama. Mama je pretpostavljala šta se to oko nje zbiva, ali nije mogla ni da zamisli kakvih je to razmera; na pitanja nikada nije dobijala potpune odgovore. Nije navaljivala na babu i dedu; bila im je zahvalna zbog svega što čine za nju i mene.

Mama je zauzvrat, zbog njihove velikodušnosti, pomagala oko kućnih poslova, pa je sa nanom i tatinim sestrama čistila, prala, peglala i pripremala hranu. Uvek je neko bio tu da me čuva, igra se sa mnom. Imala sam svu ljubav i pažnju sveta. Mama je naučila da ispeče hleb, spremi testeninu i skuva izvorna italijanska jela, i uglavnom je koristila recepte Ade Boni, čuvene italijanske autorke kuvara iz pedesetih. Omiljena su joj bila jela spremana na veliko kao pileći tetracini, tepsija sa piletinom i špagetima u sosu od krem sira. Nana bi ustala u šest ujutru da kuva. Pored obavljanja svojih poslova, stajala je za šporetom. Probudio bi nas miris hrane. Nije pravila samo sosove; kuvala je svakakva jela, uključujući teletinu, piletinu, ribu, čak i škembiće. Imala je zamrzivač pun mesa, najlon kese natrane novcem sakrivene među kockicama leda, i kutije i kutije ukradene robe u ostavama. Bila je prava Delija Smit, ali sa

⁴ Lik iz romana *Oliver Twist* Čarlsa Dikensa. (Prim, prev.)

revolverom kalibra 38 u ormariću za začine i još nekoliko pištolja među suvom testeninom. Umesto spiskova za kupovinu, imala je sveščiće sa sumnjivim vezama za svaki mogući posao, okružene konzervama seckanog paradajza. Kuvanje je bila njena terapija. Nikada nije izlazila. Nikada ništa nije radila. Nije pušila, nije pila. Jedino su je zanimali porodica i posao, na kalabrijski način. I ja sam je obožavala. Uvek je imala vremena za mene bez obzira kakve su se drame odigravale – a u italijanskom domaćinstvu toga je uvek bilo. Čuli ste ih! Veoma glasno. Ali meni je čak i buka prijala. To je značilo da je porodica oko mene i da sam bezbedna. Ona je bila moje toplo ćebe.

Nana je kuvala ručak za svakoga ko se tu zatekne, a mama bi bila zadužena za večeru, kada je uvek trebalo nahraniti barem dvadesetero ljudi. Mama je osećala da je počela da pripada. Govorni italijanski joj je bio dobar, ali iskvaren, jer je upotrebljavala porodični dijalekat, mešavinu kalabrijskog i sicilijanskog; tako je očarala vlasnike pijačnih tezgi kada je izlazila da kupuje da su je prozvali „plava Sicilijanka”.

Ali bila je svesna da ne ostavlja takav utisak i na tatu. Molila se da oseti ista vatrena osećanja kakva je gajila prema Alesandru. Da se ona i tata slože. Da tata prestane da bude švalerčina koju vodi požuda za novim uzbuđenjima, devojkama i brzim automobilima. Ali nije umela potpuno da shvati na početku šta to zaista znači imati u sebi krv porodice Serano – Di Đovine.

Ali nije joj trebalo dugo da nauči. Uveče je uglavnom imala malo posla, posle kuvanja i pranja sudova, pa je pričala. I, što je još važnije, slušala. Nikada nije čula reči mafija ili 'Ndrangeta jer ih nikada nisu izgovarali. Shvatila je da tu ima mnogo muljanja, ali ako je Emilio zarađivao na sumnjivim cigaretama, njoj to nije izgledalo previše ozbiljno. Po težini prestupa, za nju je to bilo kao unošenje previše robe bez plaćanja carine. Naravno, tako su njoj predstavili porodični krijumčarski posao koji je sve više rastao. I mama je čula ono što je želela da čuje. Mudro je postupila, jer se 'Ndrangeta spremala da je uvuče u svoje redove.

Tatine krijumčarske družine koje su prelazile švajcarsku granicu kod italijanskog pograničnog gradića Lago di Lugano sve više su gnjavili na kontrolnim punktovima. Odlučio je da zamaskira ta putovanja i prikaže ih kao turističke posete i romantične izlete i vozače je slao preko u društvu žena. Počeo je da vodi mamu na sopstvena putovanja. Uspelo je: policijski pritisak se smanjio, a količina cigareta koja je stizala nani udvostručila se u roku od nekoliko nedelja.

Tata je pokušao da sakrije od mame obim porodičnog posla. Bio je to uzaludan trud. Videla ga je da nosi pištolj. Videla je kako policajci dolaze s pretnjama, a odlaze srećni. Ako se raspitivala za te čudne događaje, uvek je dobijala odgovor: „Nema potrebe da se brineš, niti da se mešaš, zato nemoj.”

Samoj sebi je postavljala jedno veliko pitanje – kada će se naša porodica preseliti u svoju kuću. Zato je, na svoj zaštitnički način, bila samo srećna što Emilio zarađuje novac, što će im, nadala se, omogućiti beg od skućenog života

kod nane. Da budemo zasebna porodica, a ne deo svakodnevnice i sve luđe kavalkade kod nane. Želela je da me podiže u Italiji gde je stekla prijatelje.

Za taj san o porodičnom blaženstvu, ključan je bio njen odnos s tatom. Nije mogla da zanemari svoje ja koje joj je govorilo da ga ne voli iskreno; okolnosti su ih spojile. Ipak, trudnoća je bila velika stvar i, utešni momak ili ne, pravila su nalagala da ostanu zajedno i potrude se da to uspe. Pa, tako je ona to videla.

Posle dugotrajne drame na kuhinjskom stolu kada sam se rodila i ona me uzela u naručje, prevladala su osećanja, srce i majčinski instinkt. Briga za mene je sada postala smisao njenog života i nije želela da bude samohrana majka. Želela je da imam i mamu i tatu.

Tati je tada bio važan samo posao, koji se razvijao i širio na još opasnija područja. Turske bande koje su po Milanu prodavale drogu, unajmljivale su skupljače novca, timove žestokih momaka da im donose zaradu. Tata je počeo od toga da ubira lep novac, ali je video da dileri uzimaju izdašne svote, više od deset hiljada funti odjednom, što je bilo primamljivo. I dalje se prepuštao omiljenim zabavama, krađi kola i zabavljanju s devojkama. Kada su ga devojke upoznavale, uvek je imao ulickani „porše“, crveni „ferari“ – voli crveno – ili novi „alfa romeo“. Vozač trkačkih automobila? Devojkama to nije ni izgledalo ni zvučalo kao gomila sranja, što je u stvari bilo.

Mama se samo trudila da se održi iznad svega toga. Tata je često bio odsutan i bila je prilično sigurna da je vara, ali nije mogla to da dokaže. Imala je sreće što je bila prostodušna i odlučna, jer je trpela neprekidan pritisak; borila se sa posleporođajnom depresijom i svakog se dana pitala kakve će šokove i iznenađenja doživeti – a obično ih je bilo nekoliko – ali ostala je snažna.

Mama je očajnički želela sopstveni prostor, i tata nas je konačno izvukao od nane i preselio u mali iznajmljeni stan. Nije bio velik, ali bio je naš dom i beg od ludnice u naninoj kući, gde je postojala još jedna beba, tetka Anđela, koja je bila samo mesec dana starija od mene, i podivljali testosteroni svih mojih stričeva. Odrastali su, zabavljali se, obavljali tu i tamo sopstvene poslove. Između sebe su se tukli, ali niko drugi se nije usuđivao da se tuče s njima. Ovako je to izgledalo: „Mrzim te, ali niko drugi ne može da te mrzi“. Ako bi ikome od njih bila naneta šteta, svi bi se tada povezali. Sve je ličilo na cirkus sa mnogo lakrdijaških likova i skakanja kroz обруč. Nana je bila direktorka cirkusa u kecelji umazanoj sosom. Neki bi ustuknuli kada ona vikne, ali ja sam znala da podiže glas na one koje voli. Ako je vikala na vas, znači da je sve bilo u redu. Čutanje nije bilo zlato, ni najmanje.

Sada sam već bila deo toga, po krvi, a to je doživotna veza. A zbog mene, i mama je. Ali uglavnom je živela kao samohrana majka. Nije znala šta tata radi, kuda ide niti koga viđa iz dana u dan. Svuda ga je bilo sa njegovim krijumčarima. Pošiljke su sve više rasle. Ali što su bile veće, teže su ih unosili u zemlju.

Mama je bila u Engleskoj da me pokaže svojim roditeljima i vratila se s poklonom, sa ukrašenom nosiljkom sa mnogo sporednih džepova za pelene i i

svu ostalu opremu za bebe. Kada ju je tata pregledao, primetio je da se ispod takođe nalazi i prorez gde je mogao da sakrije na desetine kutija sa cigaretama. Umesto tradicionalnog porodičnog ručka, počeo je da nas vozi svojim „fijatom 500” na četrdesetpetominutnu vožnju do jezera Komo, gde bismo pokupili cigarete a zatim se vratili na čaj sa krijumčarenom robom skrivenom u kolima, a ja sam ležala u krevetu na ostatku. Tata je bio tako zadovoljan ovim planom da me je slikao kako ležim na „marlboro” dušeku. Imam jednu sliku gde su mi stavili cigaretu na usne, „marlboro beba”. Nije ni slutio da će se jednom u budućnosti policija dočepati tih slika.

Izgledalo je da su se mama i tata skrasili, ali nema dima bez vatre. I dalje je nestajao bez upozorenja i nije ostavljao poruke kuda ide. Posao. Uvek posao. Ali bio je dovoljno prisutan da mama ponovo zatrudni. Nesrećan slučaj. I tragičan na tako mnogo načina.

Tata je nastavio da se glupira. Imao je samo dvadeset jednu godinu kada se upleo u vezu sa plavokosom engleskom plesačicom po imenu Melani Tejlor, koja je bila na turneji sa kabareom. Poverovala je da se zaljubila u njega. Bila je samo jedna u nizu devojaka sa kojima se već neko vreme viđao. Mama, u poodmakloj trudnoći, čula je kako njegova braća pričaju o toj vezi. Konačno je poludela. Odjurila je u bar gde su plesačice uveče izlazile. Upala je i rekla im da obaveste tu kalašтуру Melani da je momak s kojim se ševi njen muž i da očekuje s njim još jednu bebu.

Kada je tata čuo šta se desilo, mirno je otišao u bar i rekao Melani i njenim prijateljicama da je mama luda. Bio je hladan i proračunat i tvrdio je kako je trudna s nekim drugim i on ju je zbog toga ostavio. Svi su verovali u ono što su želeli da veruju.

Mama je istisnula veći deo besa i bila je i mentalno i fizički umorna od svega, zato se pomirila s tim da će roditi drugu bebu. Znala je da će ponovo biti devojčica. Tata se nije potrudio da se pojavi na porođaju, koji se ovaj put, na mamin zahtev, obavio u obližnjoj bolnici. Rodila se moja sestra Rozela, a tek dva dana kasnije pojavio se tata i čak i tada je došao sa drugom ženom.

Nana je to spazila i izvukla je devojkicu, koja nije bila naročito pametna, iz kola i izudarala je, vičući: „Ružna kurvo!” Volela je tatu, ali nije joj se dopadalo to što radi, pa se istresla na najbližjoj osobi koja nije bila član porodice.

Kada je tata prišao postelji, mama mu je rekla: „Upravo si bio sa drugom ženom, zar ne?”

„Kunem se u život ovog deteta da nisam.”

Bilo je to užasno, tragično. Malena Rozela je umrla tri nedelje kasnije. Imala je mnoštvo zdravstvenih komplikacija, ali zvanično je njena smrt pripisana tetanusu.

Mama je bila skrhana. Osećala se izgubljeno i znala je da je to konačno kraj s mojim ocem. Bilo je gotovo. Imala sam nešto više od godinu dana. Mama je imala dete i nije imala nikakve prihode. Nije mogla da priušti plaćanje kirije za stan, pa nije imala ni prebivalište.

Otišla je „kući” – drugim rečima, otišla je kod nane. Samo to joj je imalo smisla. Nana je bila na maminoj strani. Porodica.

I, naravno, posao. Nana je mami platila časove vožnje. Kada je dobila dozvolu – nana nije želela da se krše saobraćajni propisi – otpočela je samostalna putovanja po cigarete u hladnoj zimskoj izmaglici. Odvezla bi se do jezera Komo i u Švajcarsku kada su imali ponude jeftinijih pošiljki. Ponekad bi s njom pošao i jedan od stričeva.

Na taj način je izražavala svoju odanost porodici i zarađivala je nešto novca za njih. Sve to vreme mene su bezbrižno čuvali nana i čitava svita njenih pomagača. Tata? On se uspinjao u podzemlju, a poduhvati su mu postajali sve opasniji i unosniji. To se odražavalo i na njegov način života.

Mama je preživljavala kako je znala i umela. Želela je da se odselimo u svoj stan daleko od pretrpanog ludila u naninoj kući i prijavila nas je za opštinski smeštaj. Nije potrajalo dugo. Imala sam gotovo tri godine kada smo se uselili u Kvarto Ođaro, u „Musolinijeve stanove”, najveću društvenu stambenu četvrt Milana. Taj betonski logor koji je započeo italijanski diktator bio je dom za doseljenike, prvo sa juga Italije a, kada smo se mi uselili, iz Turske i Jugoslavije, pa je sve zato ličilo na raznobojni kotao pretapanja.

Za mamu je to bio naš prvi zajednički dom, pa je zato bio poseban. Ali nikome drugom. To je najokrutnije mesto u Milanu, a Milano je veliki grad; siromašan, sivi podjarmljeni kraj za hiljade siromašnih ljudi, hladan pod zimskom maglom, nesnosan pod letnjom žegom.

Imale smo veliku sobu, dvadeset sa dvadeset, u kojoj smo spavale, jele, i radile sve ostalo. Kirija je bila simbolična, i iznosila je svega nekoliko funti nedeljno. Nismo za to dobijale mnogo: jedan krevet za nas dve, malu kuhinjicu i mali toalet. Odlazile smo kod nane da se pristojno okupamo. Ako ne, odlazile smo u javna kupatila. Držala sam mamu za ruku dok smo stajale u redu da stanemo pod vodu. Nije bilo važno u koje vreme ili kojim danom smo tamo odlazile, voda je uvek bila ledena: gotovo osvežavajuća leti, ali okrutna zimi.

Petnaest minuta smo se vozile autobusom broj sedam ili tramvajem broj dvanaest od Kvarto Ođara, a zatim još deset minuta pešačile do nane gde sam i dalje vidala oca. Uvek se smešio kada bi me video i meni je to prijalo. Želela sam da ga zagrlim zauvek. Ipak, onako dečje, nisam mogla da shvatim zašto ga ne vidam svaki dan. Zar me nije voleo onoliko koliko sam ja volela njega?

Nije želeo ni mrtvog da ga vide kod nas, u najsiromašnijem delu grada. Vozio je „porše” čokoladne boje – taj je bio plaćen – i živeo je u zaista bogatom kraju. „Zašto mi živimo ovako, a moj tata ima sve?” pitala sam se.

Poveo me je da se upoznam s Danijelom, jednom od njegovih devojaka, koja je imala sina mojih godina. Otišli smo u prodavnicu igračaka i ponudio nam je da nešto izaberemo. Bila sam naviknuta na najjeftinije stvari i odabrala sam mali toaletni stočić sa šminkom i četkama za kosu. Dečak je odabrao automobil na pedale u koji si mogao da sedneš – koštao je pravo bogatstvo. Svidao mi se moj

toaletni stočić, ali porodica me je kasnije zavitalavala da je dečakov poklon bio mnogo bolji od mog i zato mi se tata smučio.

Mama je bila zvezda. Radila je puno radno vreme na pijaci Upim, gde se prodavalo sve živo, nešto kao mali Tesko. Menjala je smenu u skladu sa mojim školskim rasporedom.

Nisam govorila engleski, samo italijanski. Razumela sam „sedi” i „hvala”, ali mama je sa mnom razgovarala samo na italijanskom. Želela je *da pripadam*. Imali smo slikovnice, *Pinokija*, *Alisu u zemlji čuda* i druge priče za decu. Vaspitačice su nas terale da jedemo tikvice i spavamo po podne i sve sam to mrzela. Namestili bismo krevetiće i morali smo u njih da legnemo na četrdeset pet minuta i malo odspavamo. Pretvarala sam se da spavam, jer su nas grdile ako se pomeramo ili nešto kažemo.

Imali smo bele kecelje i svaki razred je imao sopstvene male okovratnike u različitim bojama – moj je bio crven i narandžast. Kecelje su bile raznih nijansi i veličina, neke bolje, neke gore, zavisno od toga gde su kupljene, ali morali smo da ih nosimo preko svoje redovne odeće. Ličila je na sve druge školske uniforme, pokušaj da se spreči podela na „njih” i „nas” u razredu ili na igralištu. Većina dece je ionako živela oskudno jer je to bio takav kraj, i zagušljivim letnjim danima koji su te ostavljali bez daha, mirisalo je na loš španski praznik.

Za Karneval 17. februara, uvek sam morala da pozajmim odeću od tetka Anđele. Ona je dobijala kostim, a ja sam morala da pozajmljujem. Šta god da je imala, ja nisam imala izbora. Jednom sam bila vila, kada sam bila veoma mala. Drugi put sam dobila španski flamenko kostim koji Anđela nije nikada nosila, i bila sam vrlo srećna; to je bilo posebno.

Škola je bila udaljena pet minuta od kuće i mama bi me odvela nešto pre osam kada su meni počinjali časovi i njena smena na Upimu. Bila sam sva usklađena. Završavala sam školu u 13:30, baš kada se završavala i mamina prva smena, pa bi me ona pokupila i otišle bismo do nane, a onda bi se ona vratila na posao do sedam uveče. Niko iz škole mi nikada nije došao kod nane. Mama je taj deo života držala po strani. Drugovi su mi dolazili kod mame. Čerka njene prijateljice Linde, Simona, bila je u mom razredu, a sin Luka je bio malo mlađi. Loptala sam se i vozila bicikl sa njima i mnogo druge dece u dvorištu Musolinijevih zgrada.

Takođe sam dobila i vaši, opasnost našeg komšiluka. Mama mi je saopštila: „Mariza, ovo ti se neće dopasti, ali nemam izbora”, i odmah su ogromni pramenovi kose, moji dugi, kovrdžavi uvojci, počeli da padaju na zemlju. Kada sam pogledala u ogledalo, u mene je zurio mali dečak. Stajala sam tako i vrištala dok su mi se suze kotrljale niz lice. Nosila sam crvene gumene čizme, crvenu majicu i farmerice i imala obrijanu glavu. Mama je snimila jednu od njenih „umetničkih” fotografija.

Za mene je to bila velika drama. Kao mala, bila sam zaštićena od svih drama koje su se oko mene dešavale. Kod nane je uvek bilo toplo i udobno kada sam tamo boravila posle podne i rano uveče. Bilo je više ljudi i više prostora nego

kod nas, i obožavala sam naninu hranu. Činilo mi se da obroci traju satima. Igrala sam se sa rođacima i porodica nas nikada, baš nikada ni na koji način ne bi izostavila. Geslo im je bilo – moja kuća je tvoja kuća. Kada sam išla tamo, osećala sam se kao kod kuće. Čim bismo mama i ja ušle, nana bi prestala da radi i požurila preko sobe da me podigne u svoje krupne ruke. Kada bi me zagrlila, privukla sebi i poljubila u vrh nosa, osećala sam kao da me niko ne može povrediti. U njenom naručju ništa mi nije moglo naškoditi. Uvek je bila veoma velikodušna i topla. Njen dom je za mene bio čudesno mesto. Nikada nisam viđala toliko ljudi u jednoj kući u isto vreme. Bila je puna uzbuđenja i ljubavi.

Nakon ručka preskakala bih konopac u dvorištu zajedno sa teta Anđelom, sve dok ne bi postalo previše mračno, pa smo morale da uđemo unutra. Zatim smo jurile porodičnog psa, alzašanina zvanog Jago, po čitavoj kući, sve dok ne bi počeo tako glasno da laje da bi nam deda naredio da prestanemo da ga zadirkujemo.

Svi su voleli tu životinju osim dede. Mrzeo ga je. Jedne nedelje kada je morao da otputuje u Kalabriju porodičnim poslom, natovario je kamion i sakrio pozadi Jaga. Kada je stigao u Kalabriju, izbacio je psa u šumu i odvezao se.

Nana je bila van sebe kada joj je rekao da mu je Jago nestao u Kalabriji. Tada se desilo čudo. Posle tri meseca, kada je nana otvorila komšiji vrata, ušao je Jago. Kao i svi ostali, vratio se nani. Ispostavilo se da ga deda nije odveo tako daleko kao što je rekao, ali Jago je ipak našao put kući sa druge strane Milana.

Imala sam običaj da sedim pored nane i spustim glavu na njene velikodušne grudi, a ona bi mi tiho pričala i češkala me po glavi. Zaspala bih na zvuk njenog glasa. Bilo je divno. Osećala sam se utešeno. Nisam znala o čemu razmišlja. Niti kakve planove kuje.

Dok sam išla u školu, nana i tata su takođe učili: o drugim načinima kako da zarade novac, uključujući naprednu granu privrede italijanskih gangstera – kidnapovanje. Širom sveta su se vrteli ogromni naslovi o otmici Džona Pola Getija III za otkup. Otac mu je vodio italijanski ogranak naftnog posla u Rimu i on je tamo odrastao. I tamo je i bio otet u julu 1973. Otmičari iz 'Ndrangete tražili su sedamnaest miliona američkih dolara za bezbedan povratak šesnaestogodišnjaka.

Porodica, na čelu sa Džonom Polom Getijem I, verovala je da je u pitanju podvala. Sledeća otmičarska poruka je bila zadržana zbog štrajka italijanskih poštanskih radnika. 'Ndrangeta je odlučila da im stavi do znanja da su ozbiljni. Novembra 1973. poslali su kovertu sa kovrdžom kose, ljudskim uvetom i porukom: „Ovo je Polovo uvo. Ako ne dobijemo 3,2 miliona američkih dolara u roku od deset dana, stići će vam i drugo uvo. Drugim rečima, stizaće vam u malim komadićima.”

Na opšte zaprepašćenje, dečakov neverovatno bogati deda je nastavio da pregovara. Konačno je platio 2,8 miliona američkih dolara i unuk mu je pronađen živ u južnoj Italiji u decembru iste godine. Niko nikada nije bio uhapšen.

Svi iz moje porodice su se zainteresovali za slučaj. Nana i tata su na to gledali kao da se neki delovi Italije pretvaraju u Divlji zapad. I priliku: ne da se neposredno povezu sa svojom braćom iz 'Ndrangete na jugu, već da istraže okolnosti.

To je bilo samo nekoliko godina posle „Francuske veze” – ogromne operacije u kojoj je prenošen heroin od Marseja do Njujorka, o čemu je 1971. snimljen film koji je dobio Oskara – i priče o ostvarenim zaradama postale su legendarne. Dok su italijanske vlasti, političari i karabinjeri bili usredsređeni na pošast otmica, nisu posvećivali pažnju ni svoje snage na trgovinu drogom, još jedan unosan posao toga doba. Za nanu i tatu je mehanizam tog posla bio potpuno isti kao trgovina cigaretama. Velika razlika je bila u ishodu. Bila je to međunarodna i unosna, višemilionska dolarska industrija.

I smrtonosna za sve koji su bili u nju uključeni.

POGLAVLJE 4 . SOBNA POSLUGA

„Tražimo ga ovde, tražimo ga tamo...

Je li u Raju?–Je li u Paklu?

Taj vražji, neuhvatljivi Bedrinac.”

BARONICA EMUŠKA ORCI,

*GRIMIZNI BEDRINAC*⁵1905.

Tata je bio vođa tih novih poduhvata, gospodar zločina, ponašao se i živeo tako. Pretvarao se u pravog kuma, sa gomilom vojnika pod svojim zapovedništvom. Izgledalo je da je svuda i nigde. Policija ga je uvek tražila zbog nečega, čak i zbog nekih sitnih prestupa. Nikada nije bio dugo najednom mestu – smrknuto je gledao sa mnogih pasoških fotografija. U porodici je bio poznat kao Ciganin, zato što je uzduž i popreko prelazio granice Evrope i Turske i severne Afrike.

Uporište njegove moći bio je Milano. Na platnom spisku su mu se nalazile kompanije, barovi i restorani i, što je najvažnije, vlasti. To je bila nanina specijalnost, poslovna varijanta blage, ljubazne pažnje – proseravanje i lova, mnogo i jednog i drugog. U toj hijerarhiji upošljavala je advokate koji su dovodili zvaničnike koji su opet znali kojim sudijama da priđu i preobrate ih. Provlačila se kroz proces korupcije kao kroz špil karata.

I tata je brzo menjao svoje naklonosti. Retko se zabavljao sa Italijankama. Žene su mu stizale u naručje sa svih strana planete. Mama se postarala da bude u dobrim odnosima sa njegovim devojkama, jer je želela da mu ostanem bliska i da mi bude prijatno ako već treba sa njima da provodim vreme. Mami to nije naročito teško padalo, jer tatu ionako nije nikada iskreno volela. Jednostavno je odustala. Nikada nisu postali ni pravi prijatelji; podnosili su se zbog mene.

Slagala sam se sa većinom devojaka. Melani, čiji otac je bio velika zverka u RAF-u, čak mi je iščešljavala i vaške, što svakako nije bila njena obaveza. Nekoliko puta sam ostajala sa njom i tatom. Volela sam tamo da prespavam i budem blizu tate. Tatino prisustvo je bio najvažniji deo tih poseta. Takvo uzvišeno osećanje nisam osećala ni sa jednom drugom osobom. Tu vezu oca i ćerke. Bilo je drugačije i uzbudljivo biti sa njim. Tata je uvek bio veoma nežan. Šalio se sa mnom, zabavljali smo se. Sve devojke su mi posvećivale mnogo pažnje, i to mi se dopadalo.

⁵ Vrsta lekovite biljke. (Prim, prev.)

Bilo ih je mnogo, ali Efi iz Paragvaja – mis Paragvaja – bila je posebna. Izgledala je kao prava Inka i ponašala se gotovo kao muškarac. Imala je jednu od onih astečkih frizura, i sedela je kod nane i pušila cigaru! To se sviđalo čitavoj porodici.

Tata je lepo živeo. Uselio se u raskošan stan u Milanu 2, stambenoj četvrti u Segratu, novom gradu koji je izgradila kompanija Silvija Berlusconi. Tamo nije bilo saobraćaja, ali bilo je mostova i pešačkih staza, teretana i jezero. Bilo je veoma luksuzno i ni nalik na život kakav smo vodile mama i ja. Ali, ako je mama ikada išta rekla povodom toga, ljutito bi joj odvratio: „Moja majka se brine za vas, zar ne?”

Ipak, nije sve uvek bilo po tatinom. Ozbiljno se zaljubio u prelepu Francuskinju, ali njoj se dopala njegova sestra, moja tetka Marijela. Dolazile su kod moje mame da budu zajedno. Jednog dana sam se vratila iz škole i zatekla ih na zadnjem sedištu našeg plavog „minija” sa belim krovom. „Šta one to rade?” pitala sam. „Zašto je tatina devojka tamo sa mojom tetkom?”

Koliko god da se mama trudila da o tome ne govori i pomogne, tata je saznao i tetku dobro isprašio; slomio joj je nešto o leđa, i gotovo je obogaljio. Svojoj devojci nije ništa uradio. Porodica nije smela da te izda.

Bila sam zbunjena zbog svega kao i svako malo dete. Nisam shvatala zašto su svi uzrujani. Mama mi je rekla da nikome ne kažem kako sam ih videla zajedno. Verovatno je u sebi ocu poručivala „Jebi se!” Nadam se. Niko drugi se nije usuđivao da to uradi.

Tata je radio šta god je želeo, šta god mu se radilo, ali previše se razmetao i nanino potkupljivanje nije jemčilo stopostotnu zaštitu. Godine 1974. dogodila se iznenadna čistka u gradskoj skupštini i imenovanje novog šefa policije sa njegovom postavkom zvaničnika. Korupciji treba vremena da se uvuče u sistem pa je, potpuno neočekivano, izdat nalog da se optuži Emilio di Đovine zbog posedovanja ukradene robe. Počeo je lov, igra.

Nanin stan se nalazio u dvorišnoj zgradi sa oko dvadeset stanova. Velika je razdaljina od ugla do ugla. Kada je jednog dana policija došla po mog tatu, mislio je da je pametan i brzo se iskrao na suprotnu stranu zgrade. Naletio je pravo na pajkane.

Nisu imali sliku osumnjičenog. Zaustavili su ga i upitali: „Znaš li koje Emilio di Dovine?”

„O da, čuo sam za njega.”

„Šta si čuo?”

„Pravi je.”

„Znaš li da li je ovde, u kraju?”

„Mislim da sam ga video pre dvadesetak minuta.”

„Znaš li gde je?”

Tata je video kako policajci uleću kod nane. Pokazao je preko ulice: „Mislim da je otišao na onu stranu.”

„Dobro, hvala.”

Tatina tadašnja devojka se krila iza ugla. Zgrabio ju je, uskočio u tramvaj i pobegao. To je ličilo na njega. Nije se uzbuđivao i bežao. Razmišljao je u hodu. Suočio bi se s njima, ismevao ih. Obožavao je to.

Novine su ga upoređivale sa lopovom džentlmenom Arsenom Lupenom, izmišljenim i privlačnim francuskim prestupnikom koji je pretvoren u lik iz stripa iz mog detinjstva. Ljudi koje on pobeđuje, sa mnogo stila i šarolikog dara, uvek su gnusniji od Lupena. On je zločinac nalik na Robina Huda, kao Refls ili Svetac. Lupen! Sve je to doprinelo stvaranju kulta koji se gradio oko tate.

Ipak, štampa je tražila njegove nove opise. Nakon njegovog narednog podviga u istoj rečenici je upoređen sa Lupenom i Rokambolom, još jednim omiljenim izmišljenim antijunakom. Rokamboleska je nadimak koji se veže za sve neobične pustolovine. A tata je imao mnoge rokamboleske.

Bombastični naslovi samo su vršili još jači pritisak na pajkane da sklone tatu sa ulica. Konačno, u leto 1974, kada mu je bilo dvadeset pet godina, izveli su ga pred Centralni sud pod optužbom za pljačku. Bio je osuđen na godinu dana u zatvoru San Vitore, milanskom zatvoru broj jedan, čuvenom po sigurnosti.

Tata se na tu sigurnost osvrtao baš kao i na zakon. Bio je mafijaš. Bio je unutra samo pet nedelja kada ga je posetio brat. Frančesko je pet godina mlađi od tate, ali njih dvojica izgledaju kao blizanci. Tati je dosadilo da bude zatvoren.

On i stric Frančesko su neko vreme razgovarali, a onda ga je tata zamolio da promene strane za stolom, da stric priđe i na trenutak sedne na stolicu za zatvorenika. I sačeka. Tata je za tren otišao do izlaza za posetioce i izašao. Strica Frančeska su odmah odveli u zatvor, u tatinu ćeliju.

Branio se: „Šta se dešava? Ja sam Frančesko di Đovine, ne Emilio di Đovine!”

Stražari su konačno ukapirali. Braća su se zamenila.

„Nisam znao šta radi. Bio je tako potišten. Jednog trena je bio tu, a sledećeg je već tražio da promenimo mesta. I tada je nestao.” To je bilo stričevo nevešto objašnjenje tatinog bekstva iz zatvora, njegove šetnje iz San Vitorea, zbog čega je mogao ponovo da slavi svoju slobodu. Barem slobodu čoveka u bekstvu. Tipično za tatu.

U zatvoru su smatrali da je u pitanju nameštaljka, ali jedina osoba kojoj je namešteno bio je stric Frančesko. Priča mu nije prihvaćena i ostao je u zatvoru tri meseca za saučesništvo u bekstvu.

Kada je nana čula šta se dogodilo, uzviknula je: „O, taj moj prokleti sin.” Niko nije znao je li to bila pohvala ili grdnja.

Za naslovne strane to je bio: „*Rocambole a San Vittore.*”

Dok su ispisivali naslove, tata je bio u vozu na putu iz grada. Otišao je na jug, odseo kod prijatelja, a zatim iz Rima obavio neke telefonske razgovore. Jedan je bio upućen Melani Tejlror, koja se vratila u Englesku kada joj je bila završena turneja po kontinentu.

„Draga! Ljubavi moja! Ne mogu da živim bez tebe! Doleteću da te vidim. Moram da budem s tobom.”

Laskao joj je preko svake mere. Bio je to savršen plan za bekstvo, njegov bezbedni raj. Tata je otišao do Hantingdona, u Kembridžširu, da se sastane s Melani, i u hotelu Hantingdonšir dobio je posao. Nikada u životu nije radio u hotelu, nikada nije imao zakoniti posao, ali brzo je napredovao i bio je postavljen za šefa osoblja nad ogromnim brojem zaposlenih.

Jedno veče u baru je započeo razgovor sa Đuzepeom Salernom, koji je bio iz Milana. Sasvim očekivano, lepo su se složili i imali su mnogo tema za razgovor. Salerno je bio batler grofu od Dartmuta, koji je boravio kod prijatelja u okolini. Uz dobro hotelsko vino, tata i on su postali odlični drugari. Salerno je svraćao u hotel kad god je mogao, ili su tata i Melani posećivali njega u Londonu u mirnom i elegantnom Vestberi hotelu u Ulici Kliford, blizu grofovog doma u Mejferu. Bila je to kuća kojom je Đuzepe Salerno upravljao, a dužnost mu je bila da čuva skladište srebrnine. Imao je ključ da je zaključava. I otključava.

Što je i učinio u kišno novembarsko veče dok je grof priređivao večeru u dobrotvorne svrhe.

Pojavio se tata, pokupili su srebrni nakit, tanjire i pribor za jelo u vrednosti od trideset hiljada funti. Tata se odvezao nazad u Hantingdon i ostavio svog novog prijatelja Đuzepea vezanog i začepljenih usta u predsoblju. Sve je delovalo kao savršena pljačka.

I bila je za tatu. Ni za koga drugog. Kada se grof vratio sa večere, zatekao je svog slugu očigledno savladanog i opljačkanog, a njegova porodična srebrnina je nestala. Lopovi! Pljačka!

Melani je pomogla tati da sakrije srebro, zamotano u ćebad, u podrumu hotela. Prodali bi ga kada se slegne prašina. Ali Đuzepe nije bio rođen za kriminalca. Nije bio povređen, nije bilo ni znaka nasilnog ulaska. Policiji je izgledalo kao da je pljačku izvršio batler.

Đuzepe je sebe sve više uvaljivao tokom razgovora u policiji. Posle niza protivrečnosti, slomio se. Upro je prstom u svog prijatelja Italijana i mesto gde je bilo sakriveno srebro. Kada je policija stigla do hotela, uhvatili su Melani. Nije htela da kaže gde je srebrnina i trebalo im je tri sata da je pronađu. Tatu nisu nikada našli. Ponovo je pobjegao. Kada je policija Kembridža proverila ime Emilija di Đovinea u Interpolu i kod karabinjera, zauzvrat su dobili upečatljiv kriminalni dosije.

Ipak, dok je slučaj stigao do Old Bejlja u Londonu 11. avgusta 1975, on je već odavno, odavno nestao. Ali ljubavnica mu je ostala. Melani Tejlor je priznala „nepoštenu pomoć u oduzimanju i zadržavanju” ukradenog srebra.

Sudija Gvin Moris izgleda je smatrao da je njeno učešće neka vrsta zločina iz strasti. I, pošto je delovala iz „ljubavi i odanosti”, odredio joj je dvanaestomesečnu uslovnu kaznu. Obratila se pred sudom svima koje je zbunjivalo to što se desilo ovoj privlačnoj, lepo obučenoj plavuši iz srednje Engleske.

„Nisam mogla da izdam Emilija. Rekao mi je da je vozač trkačkih automobila. Mislila sam da ga volim. Čak sam sakupljala i miraz za venčanje. Nasamario me je. Ne mogu da verujem. Nikada više neću pasti na draži latinskog ljubavnika. Ne želim više nikada da ga vidim.”

I nije. Kada se Melani vratila da živi sa svojim popustljivim roditeljima u predgrađu, tata je već širio posao za koji je vrednost srebrnine bila obična sića. I mnogo je više rizikovao. Melani je prošla bez zatvorske kazne. Tata je uspostavljao veze za trgovinu drogom širom Evrope i zarađivao je i drugim poduhvatima.

Zajedno sa svojim bratom Antoniom slao je ukradene automobile za Kuvajt. Članovi njihove organizacije krali su kola u Španiji, a zatim ih ukrcavali na brod. Službenici u kuvajtskoj luci bili su potkupljeni, i automobili, sve skupe, moćne mašine – većinom ukradene po porudžbini – doslovno bi uplovili.

Neočekivano su iskrsele nevolje sa isplatom kada je pregledan brod sa pedeset automobila. Pojavile su se poteškoće sa dokumentima i uhapšen je jedan kuvajtski carinik. Španska policija je ovaj put dobro obavila posao i konačno uhvatila mog oca i strica. Zatvoreni su u zatvor La Modelo u Barseloni u oktobru 1976. Tata se ni tu neće zadržati.

Iskamčio je sebi posao u zatvorskoj bolnici i video je kako se tamo radi – sate, ljude, stražare i pravila – i kako da iz toga izvuče korist, ukrade svoju slobodu. Sprijateljio se sa zatvorenim italijanskim mafijašem sa izvanrednim vezama, i dobio je podatke o Romu koji bi mu pomogao u Barseloni ako – ili, u tatinom slučaju, kada –izađe. Nedeljama je služio hranu, pomagao oko kreveta i uglavnom bio koristan dok je širom otvorenih očiju i izoštrjenih ušiju pratio sistem. Saznao je da ako zatvorski lekar ne može da otkrije šta je sa zatvorenikom, šalju ga specijalisti u bolnicu Santa Kru. Sa naoružanim čuvarem. Tri policajca prate vezanog zatvorenika, obučenog u redovnu odeću da ne bi uznemiravao obične pacijente, dok čeka pregled i takođe ga čuvaju u civilnoj bolnici.

Tata se veoma razboleo. Zagonetna boljka. Zatvorski lekar nije mogao da otkrije šta mu je. Poslali su ga u bolnicu u Barseloni. Jedan policajac je ostao kod automobila, a druga dvojica su ga otpratila do prostorije za preglede. Dok su čekali lekara, jedan policajac je izašao po cigarete. I dalje sa lisicama na rukama, tata je zgrabio drugog stražara i brzo ga zaključao u toalet. Zatim je otišao. Opušteno se uputio bolničkim hodnikom i izašao kroz sporedni izlaz pravo u užurbanu Barselonu. Bila je prepuna ljudi usred vrelog popodneva, 7. jula 1977. Sedmog dana sedmog meseca, sedamdeset sedme godine, četiri sedmice, 7777, dobitna kombinacija. Izjavio je da se osećao kao Hudini.

I tata je imao sreće, jer kada su tog dana bikovi potrčali Pamplonom, on je zaobilaznim putem krenuo za Milano. Sve što je imao kod sebe bili su maleni ključevi kakve dobiješ na konzervama usoljene govedine. Tata ih je koristio za svakakve, nazovimo ih Frej Bentos⁶ pljačke. Otvarao je sve moguće brave tim

⁶ Fray Bentos – grad u Urugvaju poznat po fabrici za proizvodnju usoljene govedine. (Prim, prev.)

ključevima, a specijalnost su mu bili automobili. Tim malim čudnim stvarčicama otključavao je automobil brže nego što većini ljudi treba da otvori konzervu.

U roku od nekoliko minuta uskočio je u taksi i naredio mu da ga vozi do *Placa de Catalunya*, najprometnijeg trga u gradu. Nije imao gotovine i sakrivao je lisice na rukama pa je zamolio taksistu da sačeka dok on telefonira. Sišao je u podzemnu železnicu i izašao s druge strane trga, odakle je video taksi kako ga čeka. Takođe je video i mnogo policajaca. Ušao je u toalet i otključao bravu na liscama. Brzo je to obavio. Na ulici je drsko zaustavio mladu ženu i zamolio je da mu pomogne, dozvoli mu da prespava kod nje, ali ona nije htela ni da čuje. Zamislite! Mislio je da će mu osmeh biti dovoljan.

Ubedio je prosjaka da mu da nešto sitniša da nazove svoju vezu, Roma, ali on se nije javljao. U luci u Barseloni je bilo nekoliko italijanskih ratnih brodova i čuo je mornara sa kalabrijskim naglaskom kako se raspituje za pravac. Tata mu je ispričao neverovatnu priču o tome kako je nasukan u gradu i momak mu je dao hrpu pezeta. Kuda god je išao, nekako je uspevao da nagovori ljude da mu pomognu. Smrkavalo se.

Okušao je sreću sa poslednjim autobusom do predgrađa Barselone, i nije bio siguran hoće li tu vožnju proveravati. Ponovo mu se posrećilo. A sreća mu se opet osmehnula kada je pronašao minibus u tri sata ujutru. Otključao ga je svojim ključem iz usoljene govedine i u njemu je nekoliko sati odspavao.

Ali iako je bio jul, vetrovi su zavijali, biljke padale sa balkona i kombi se ljuljao. Bilo je rano jutro kada je stigao do pešačke zone La Rambla u centru Barselone, ali je ona svejedno bila zakrčena turistima koji su mu pružili ljudski zaklon. Nije bilo ni osam ujutru kada je pozvao Roma, koji mu je rekao kako se upravo vratio kući i da ga ponovo nazove u jedan po podne.

„Sačekaj trenutak! Slušaj, momče, ovo je hitan slučaj. Rekli su mi da možeš da mi pomogneš...”

Rekao je tati da dođe, popne se na taj autobus, uradi ovo, uradi ono, uzme drugi autobus, uradi ono. Ulazna vrata mu je otvorio španski Rom koji je izgledao kao flamenko igrač. Kada su on i njegova žena shvatili ko je tata – slika mu se neprekidno vrtela na televiziji – ponašali su se prema njemu kao prema kralju. Nema toga što nisu želeli da učine. Taj tip je bio lopov, i tata, legendarni Lupen, za njega je bio heroj. Tip mu je pokazao šta je ukrao, uključujući i neke zlatne šipke. Dok je Antonio čamio u zatvoru a policajci pretraživali zemlju, more i vazduh loveći tatu, on se kod njih baškario nedelju dana. Odmarao se i kovao planove.

Uvek je pronalazio načine da sve odradi. Nema toga šta moj tata nije mogao. Iz Italije je nabavio lažni pasoš, i kada mu je stigao zajedno s novcem, krenuo je. Odleteo je avionom od Barselone do Madrida, zatim vozom do Malage i taksijem do Alhesirasa. Odatle se prevezao trajektom do Tangera, gde se upoznao sa čovekom koji je bio pola Napolitanac – pola Marokanac i koji ga je ugostio na tri dana dok je čekao prvi avion za Rim.

Išao je zamršenom stazom, ali bio je hladnokrvan. Vozač-telohranitelj sačekao ga je na aerodromu Fjumičino i odvezli su se do Milana, koji se kao posledica delovanja moje porodice razvijao u jednu od najvažnijih svetskih raskrsnica za trgovinu drogom. Jedna za drugom, stvarale su se evropske „Di Đovineove veze”. Bio je to porodični posao koji se vodio sa Trga Prealpi, njihovog imanja, njihovog feuda. Muža moje tetke Nataline, Luidija Zolu, nana je postavila za „menadžera” trga.

Suparničke organizacije su priznavale, ako već nisu baš rado pohvatale, da je porodica Di Đovine preuzela vodeću ulogu. Snabdevači drogom su neposredno i isključivo poslovali sa porodicom, ili bi zapali u nevolju. Kada je jedan od porodičnih dilera pokušao sam da započne posao, nana je izdala samo jedno naređenje: „Ubijte ga.”

Ubijen je u roku od dvadeset četiri časa.

Drugi diler nije naučio lekciju i pokušao je da prodre na teritoriju Di Đovineovih. I on je umro.

Ozloglašnost im je rasla sa surovošću kojom je porodica štitila svoju nadmoć. Uljeze nisu trpeli. Posao se morao zaštititi, po svaku cenu.

Kada je tatina sestra Rita napunila šesnaest godina, živela je kod nane sa svojim dečkom i počeli su da prodaju heroin. Kada su lopovi donosili ukradene televizore i drugi plen da ga prodaju, koristili su novac koji im je nana davala u kuhinji da kupe drogu od tetka Rite u spavaćoj sobi. Bila je to pametna zločinačka vrteška. Ali između Rite i njenog momka je izbila velika svađa. Ona je merila heroin i presecala ga šećerom da bi ga slala dalje. Ona to nije smatrala potkradanjem. Ali nije joj se sviđalo što je njen dečko zakidao kupcima tako što je stavljao manje od očekivane težine heroina u paketiće.

Rita nikada nije bila nanina miljenica. Bila je previše jadna, previše se trudila da ugodi, i zato je nana nije poštovala. Više je volela decu koja su govorila otvoreno i prkosila onima iznad sebe. Zbog toga se nije uvek prema Riti ponašala lepo, i kada je saznala oko čega se Rita i njen momak svađaju, pobesnela je. Nije želela nikakvo posredovanje. Želela je potpunu kontrolu. Posle toga, kada su narkići donosili ukradenu robu, *ona* im je plaćala u heroinu, izbacivši iz posla sopstvenu ćerku.

Kao srednjovekovni vojskovođa, nana je imala svog zvaničnog degustatora. Još tinejdžer, Mimino, koji je živio pozadi u šupici, nije bio zaposlen da proba porodičnu hranu zbog mogućeg trovanja već jačinu heroina. Njegova reakcija na fiks pokazala bi da li paketić može još da se seče radi veće zarade. Opasan posao, i on je na kraju umro od predoziranja.

Toliko heroina se tu pakovalo, raspakivalo, seklo i razblaživalo kod nane da su komšinice, žene koje su joj dopuštale da se služi njihovim telefonima koji nisu prisluškivani, bile ubeđene da to sve deluje na njihove pse, da su drogirani zbog mirisa i veoma se čudno ponašaju. U metežu svakodnevnog života to niko drugi nije primetio, samo bi slegnuli ramenima kada su čuli. Psi su delovali zadovoljno.

Tata je stvarao još jače veze sa turskim bandama koje su razvijale svoj uticaj u Milanu. Delovali su lako u senci italijanske otmičarske epidemije u godinama koje su usledile posle otmice Džona Pola Getija III. Mete otmičara bila su deca iz bogataških porodica i mnoge žrtve nikada više nisu viđene žive. Godine 1976. više od osamdeset muškaraca, žena i dece oteti su zbog otkupa. Otmica i ubistvo Alda Mora, italijanskog premijera u dva navrata, godine 1978, ostavila je Italiji otvorenu ranu. Ali uz sve ispitivanje i opasnosti i nezajamčenu zaradu, otmice nisu bile posao u koji je moja porodica želela da se upušta. Droga je bila budućnost. Ipak, uvek su postojala trvenja, jer su druge organizacije takođe želele da se upuste u te poslove. Ne možeš da se razvijaš a da ne upadneš u prostor za koji drugi veruju da pripada njima. Bilo je mnogo „drugih”.

Tata se petljao sa mnoštvom zlih ljudi. Jedna zlokobna banda, zvana Otmice d.o.o., bila je odgovorna za otimanje dvadeset jednog taoca, od kojih je troje nestalo zauvek. Među njihovim vođama je bio i Jugosloven Frančesko Mafoda. On je razumeo tatine veze i uticaj i pokušao je da ga pridobije za svoju organizaciju. Taj tip nije bio samo nemilosrdan i zao; bio je gotovo psihopata. Njegovo tvrdo, rošavo lice bilo je znak da se s njim ne treba kačiti. Tata ga je odbio.

Mafoda nije voleo da ga odbijaju, ali tata je bio svoj čovek. I slobodan. Nana je potplatila sudiju sa novog računa u Marbelji da se konačno odbace optužbe za prevaru u zatvoru. Tata je zavarao Mafodu i usredsredio se na posao sa drogom. I zadržao je posao u porodici. Zajedno sa braćom i sestrama, tata je upravljao timovima u Milanu koji su se bavili turskim isporukama prevezenim kopnom, gde su kilogrami i kilogrami heroina često sakriveni u ogromnim kanisterima u kojima se nalazila mast za kuvanje. Nedelju za nedeljom, brojevi kamiona, autobusa, pošiljki i miliona dolara rasli su, a ekipe za rasturanje heroina preuzele su nove prodajne timove koji su širili ovaj smrtonosan, ali tako unosan proizvod.

Za tatu je to bio predivan svet. I u ljubavnom životu mu se desilo nešto neočekivano. Zaljubio se. Adele Rosi je imala samo šesnaest godina kada je počela da se zabavlja sa tatom. Obožavao ju je. Svuda je išla s njim. Čuvao ju je, pazio na nju, voleo je. Šetali su se držeći se za ruke. Nепrestano su se dodirivali. Ne na seksualni način već kao da proveravaju je li ono drugo i dalje tu; nije im bilo dovoljno da se vide. Upoznala se sa mnom i mamom i dopala nam se. Bila je ljupka, vesela osoba. I prelepa, sa dugim nogama i talasima plave kose. Svi su приметili koliko je tata srećan. Bio je još srećniji kada je Adele zatrudnela. A ja sam bila oduševljena, i usplahirena, na pomisao da ću dobiti sestru.

U tom besmislenom svetu, mama, otuđena i razdvojena od svog muža, takođe se trudila da oživi svoj ljubavni život, ali tatina moć i ličnost neprestano su joj predstavljali prepreku. Nije želeo da bude sa mamom, ali nije želeo ni da sa njom bude neko drugi. To je tako glupo, a ipak tako često u prekinutim vezama. Tata nije na taj način voleo mamu, nije želeo da bude sa njom, ali bio je ljubomoran na pomisao da bi neko drugi mogao da joj privuče pažnju.

Neki zbunjeni i gnevni muževi možda prete uprazno ako se neki muškarac približi njihovoj ženi, bivšoj ili ne, ali tata ne bi pretio, delovao bi. Sa njim u

blizini, kako je mama uopšte mogla ponovo da nađe sreću? Koji bi muškarac želeo da bude s njom i glumi očuha devojčici kada zna da je tata odmah iza ugla? Jedan tip, Dani, shvatio je da ne može da živi u strahu od odmazde zato što se približio mami i meni, i prekinuo je njihovu vezu.

Mama je izlazila sa muškarcima, uključujući i jednog tipa koji je bio porodični prijatelj, pa su morali da se kriju od tate. Jedne noći je prespavao u našem Musolini stanu sa jednom velikom sobom i jednim velikim krevetom. Mama je spavala na jednoj strani, ja u sredini, a taj čovek na drugoj. Imala sam sedam godina i spavala sam u pidžami. Nisam na sebi imala veš. Probudila sam se usred noći i njegova ruka mi je bila među nogama, na meni. Nije se šalio. Bila je na pravom mestu. Spustio je tamo. Šta bi se desilo da se nisam probudila? Imala sam sreću što nije uradio ništa više.

Odgurnula sam mu ruku i sklupčala se uz mamu. Nikada nikome nisam rekla. Šta bi bilo da sam ovo spomenula nani ili tati? Dakle, mama možda ne bi ostala živa. Ne šalim se kada to kažem. Tata bi me odveo od nje, isekao tipu ruke i ubio ga.

Ne osuđujem mamu. Samo je želela malo lične sreće, kao i tata, ali svako na svoj način. Ipak, tata se promenio. Prekršio je sopstvena pravila o poslu i zadovoljstvu, jer žene su mu ranije služile samo za to, i vodio je Adele sa sobom na sastanke. Jedno veče, 2. oktobra 1977, primio je poziv o pošiljci heroina vrednoj oko pedeset hiljada funti; ništa zabrinjavajuće, običan posao distribucije. Dogovorio je sastanak sa osobom za vezu, Vitoriom Boziziom, u obližnjem kafiću da razgovaraju o isporuci narednog dana.

Tati nije bilo poznato da je Vitorio Bozizio bio živi mrtvac. Oštro je načepio okrutnog Jugoslovena, Mirnu Pompea, koji nije znao za šalu, i koji je nosio automatske pištolje kao kauboj revolver od šest metaka. Bozizio nije platio isporuku droge i Pompeo je izdao naredbu da ga smaknu. Ali Vitorio Bozizio, opak i pun ulične mudrosti, bio je vest i uspeo je da se održi tri meseca. Sada mu je bio potreban novac, potreban mu je bio posao. I neko je otkucao Jugoviću gde će se on nalaziti to veče u devet sati.

Niko nije znao da će tamo biti tata i Adele. Njih dvoje i Bozizio su poručili tri dupla espresa, vodu i kolač, i tiho su razgovarali kada je prvi napad automatske vatre izrešetao izlog. Jugosloveni su bili rešeni da ubiju Bozizija. Osmam revolveraša je pucalo iza niza parkiranih automobila. Čulo se gromoglasno *ra-ta-ta* dok su meci uletali u kafić. Najveći udar napada pao je na Vitorija Bozizija i izrešetal su ga od glave do pete.

Adele je pokušala da pobegne kroz ulazna vrata, ali istrčala je tačno pred metke. Pogodili su je u glavu i pala je na pločnik, mrtva na licu mesta. Tek što je napunila sedamnaest i bila je u trećem mesecu trudnoće.

Tata je reagovao nagonski, okrenuo se i ispružio ruke ispred sebe, pokušavajući da zaustavi paljbu. Meci su ga zakačili po rukama i nogama. Krv je prsnula i on se bez svesti srušio na popločani pod, gotovo mrtav.

Kada je stigla policija, uhapšen je.

POGLAVLJE 5. GUNS AND ROSES

„*Usred nevolje leži mogućnost.*”

ALBERT AJNŠTAJN

Tata se probudio sa cvećem i detektivom kraj svog bolničkog uzglavlja. *Investigatore dipolizia*⁷ je bio tu da mu niko ne naudi. Cveće je bilo od Mirna Pompea, koji je bio zabrinut za sopstvenu bezbednost otkako je naredio pucnjavu. Adelina smrt i tatino umalo smrtno ranjavanje bili su kolateralna šteta. On i mlada Adele slučajno su se zatekli tamo. Cvetni aranžman je bio poruka izvinjenja.

Žao mi je što sam ti ubio trudnu devojkicu.

Žao mi je što sam te izbušio.

I, verovatno, žao mi je što te nisam dokrajčio. Što bi se i dogodilo da nije bilo hitne operacije i veštih lekara.

Policija nije morala da razmišlja kao Šerlok Holms da shvati kako, kada se potpuno oporavi, buket ruža neće biti dovoljan da smiri tatu – želeo je osvetu. *Vendetta?* Želeo je pokolj. Adele je bila ljubav tatinog života. Uništila ga je njena nasilna smrt.

Na naslovnim stranama nalazile su se fotografije njenog krvlju natopljenog tela raširenog na zemlji, trudna tinejdžerka, žrtva mafijaškog obračuna u centru Milana, provokativna i kontroverzna vest. To je pokrenulo težak politički pritisak iz Rima. Bio je to nacionalni skandal. Nešto se moralo preduzeti, lekcija je naučena, sva uobičajena beskorisna politička trućanja.

Ipak, sa Rimom na leđima, vlasti u Milanu su odlučile da spreče otvoreni sukob između Jugoslovena i Di Đovineovih. Nisu želeli više leševa na ulicama, ni prizore sakaćenja u novinama koji bi uznemiravali glasače.

Uhapsili su tatu kao posledicu tih ubistava i optužili su ga zbog niza starih pljački i provala. Iskopali su sve što su mogli iz nerešenih dosijea da ga osude, da spreče osvetničku pucnjavu tako što će skloniti Lupena sa ulice. Dokazali su mu pljačku krzna i umetnina vrednu nekoliko stotina hiljada funti iz vile grofice Marcoto Trisino blizu Verone. Nije bio zadovoljan time. Bez tatinog znanja njegov brat Frančesko je fotografisao čitavu pljačku i poslao snimke grofici tražeći otkup. To nije bilo pametno, i ljutita grofica je smesta sve prijavila. Tata i Frančesko su prepoznati kao lopovi, pa su imali jedan ozbiljan problem na

⁷ Ital. policijski istražitelj. (Prim, prev.)

dugom i uglavnom simboličnom spisku optužbi kada su ga uneli u sudnicu na nosilima i spustili pored optuženičke klupe.

Imala sam sedam godina, ali taj trenutak mi je ostao duboko u sećanju. Sve mi je to bilo strašno dok sam u zadnjem delu sudnice sedela sa nanom. Neprestano sam joj stiskala ruku. Tiho mi je govorila da ne brinem, da ne dižem galamu.

Tata je imao bradu i dugu kosu i ležao je na nosilima u belom mantilu koji mu je prekrivao mecima izrešetano telo. Tada sam ga prvi put videla posle pucnjave.

Ličio je na Isusa. Baš prikladno, jer ionako su nameravali da ga razapnu.

Oči su mu bile tako zakrvavljene, i bio je tako bleđ i izgubljen da sam poželeda da preskočim drvenu ogradu i pritrčim mu. Samo sam želela da zagrlim tatu. Nisam želela da ga izgubim. Upravo tada, tog trenutka, kada mi je bilo sedam godina, iskovana je ta doživotna ljubav, ta dragocena veza. Bila je to čudna, duševna stvar. Do tog trena pogledi nam se nisu sreli, ali tada, kada su osećanja u meni uzavrela, pogledao je pravo u mene. Kada mu je sudija izricao presudu da se na godinu dana vrati u zatvor San Vitore, tata se nasmešio i poslao mi poljubac.

Dok su ga dva naoružana stražara iznosila iz sudnice, izvio je vrat i uputio mi još jedan osmeh, poslao drugi poljubac i šapnuo: „*Spiacente* (izvini).”

Nisam više bila samo njegova mala princeza. Bila sam njegova mafijaška princeza. Učinila bih sve za njega.

Nana mi je promrmljala: „Ne brini.”

Mogla je sebi da priušti da bude opuštена. Znala je da neće biti većih teškoća. Već je sredila da tata dobija omiljenu hranu u zatvoru i vino kakvo poželi. Takođe će dobijati drogu i cigarete, ali ne za sopstvene potrebe – nikada to nije koristio. Cigarete su bile peniji i funte u zatvoru, a droga bilo kakve vrste vrhunska valuta za trampu i podmićivanje.

Naravno da sam brinula. Mama nije bila tu sa ostatkom porodice u sudnici. Već je bila sita našeg života u Milanu. Dok je tata bio zatočen u San Vitoreu, otputovale smo u Blekpul i ostale kod njenih roditelja i tetke Džil. Zadržale smo se duže nego prilikom uobičajenih poseta jer je mama želela da vidi kako ću prihvatiti život u Velikoj Britaniji, ali ja sam se razbolela pošto mi je očajnički nedostajala Italija, i porodica.

Kada je tata izašao iz zatvora novembra 1978, nismo glumili srećnu porodicu. Retko sam ga viđala i nikada nisam znala kada ću ga videti sledeći put. Bio je potpuno posvećen poslu. I nemilosrdan. Adelino ubistvo ga je još više očvrstelo. Uložio je sve u krijumčarenje narkotika, poslujući s Turcima da bi uvezao još više heroína. Poslovi su iznosili na desetine i desetine hiljada funti. Nekad nedeljno, uvek mesečno.

Nije trebalo dugo da sve počne da liči na film *Tačno u podne*. Bilo je i drugih podjednako odlučnih ljudi kao što je bila porodica Di Đovine. Ratovalo se za teritoriju, prebijalo se i ubijalo, i jedno je ubistvo vodilo drugom i,

naravno, vršila se osveta. Jugosloveni su bili velika pretnja, a trebalo je osvetiti i Adelinu smrt. Ja sam samo znala da je tata uglavnom delovao odsutno. Nije imao mnogo vremena ni za mene, ni za bilo koga drugog.

Porodica je zaključila ono što su nazivali „pregovorima” u borbi za teritoriju koji su se završili ubistvom petorice Jugoslovena za nedelju dana.

Poslovi porodice Di Đovine, kao snabdevanje drogom, bili su beskrajni, i uvek su pristizale nove mušterije, uvek su se tražila nova prodajna mesta. Patriša di Đovine, moja mama, sa druge strane, tražila je izlaz. U avgustu 1979. otišle smo na odmor u drugi svet, u Kalabriju, i odsele smo kod nanine porodice. Imala je rođake, braću i sestre i njihove porodice, u čitavoj oblasti. Moj kum, ujak Demitri Serano, bio nam je glavni domaćin, poglavar. Bio je divan, ljubazan, veoma osobit, elegantan čovek i simpatična baraba. Njegova žena Lidija nije mogla da ima decu i kljukali su je hormonima zbog kojih je veoma odlakavila; izgledala je kao muškarac, a tako je i mirisala. Mama i ja smo morale da odsednemo u njenoj kući. Bila je prijatna za razgovor, ali imala je guste dlake na bradi i tražila je od mame da joj ih čupa.

Sedela sam tamo i brinula: „O bože, molim te, učini da ne moram da joj čupam dlake.” Plašila sam se i same pomisli.

Ujak Demitri i kalabrijska porodica bili su ustrojani na starinski način, sa stavovima uraslim baš kao i dlake na Lidijinoj bradi. Nana je kupila zemlju, i njen brat i njegova žena, ujak Đuzepe i ujna Milina, držali su zečeve na nekoliko njenih ari koji su bili blizu njihove farme. Ujna Milina je bila prema svima neprijatna i nisam mogla da je podnesem. Rekli su mi da bi mogla da ubije nekoga golim rukama; bila je *generale in gonnella*, general u suknji.

Jednog dana sam otišla do farme gde su držali svinje i te predivne zečeve. Baš kad se spremala da ubije zeca za našu večeru, zavapila sam: „Molim te, nemoj da ubiješ tog belog!”

Ali ubila ga je pred mojim očima. Razbila mu je glavu i oderala ga. Bilo je užasno. To neću nikada zaboraviti.

Rasplakala sam se i pitala: „Šta ćeš uraditi s kožom?”

Ujna Milina mi je pružila i rekla: „Možeš da napraviš gaće ako želiš.”

Bilo je užasno. Bila sam nesrećna, sve mi je preselo. Nana je pokušala da me razveseli dok smo sedele pored maslinjaka, gde su nas hladili naleti *zagarne*, povetarca sa mirisom narandžinog cveta. Rekla mi je da će nas tata možda posetiti u četvrtak. To mi je izmamilo osmeh. Činilo mi se da ga već dugo nisam videla. Nisam želela da se previše uzbuđujem u slučaju da se ne pojavi, ali nisam mogla da se obuzdam. Brojala sam do sto, a zatim iz početka da mi vreme brže prođe.

Pojavio se rano uveče, i dok sam mu trčala u zagrljaj, rekao je da je došao naročito da mene vidi. Nije doneo ni poklone ni prtljag – nije imao presvlaku, ni četkicu za zube. Nosio je samo „beneli” sačmaru od dvanaest metaka.

Sledeće jutro posle doručka poveo me je da me nauči kako da koristim tu veliku pušku, sa izlizanim kundakom i nauljenim cevima. Nosio je oružje preko

ramena, na labavom kožnom kaišu. Crvene čaure koje mi je dao da napunim sačmaru ugrejale su mu se u džepu. Zaustavio me je blagim osmehom kada sam probala da uguram više od pet patrona. Bio je to lep osmeh, ali dalek, nimalo poznat.

Bili smo kraj maslinjaka, blizu limunjaka. Lice mi se zarumenelo od vrućine i uzbuđenja, a samo me je malčice hladio povetarac sa aromom narandže iz pravca narandžinih stabala.

Morala sam da se usredsredim na lekciju. Kada sam napunila pušku, objasnio mi je da je svaki metak napunjen ne samo sačmom već i jednim puščanim olovnim zrnom.

„U čemu je razlika?” pitala sam.

Objasnio je da sačma može da skine divljač s neba, dok metak može da obori i divljug vepra u naletu. Da ga zaustavi u mestu.

Sačmara mi je bila nezgodna za rukovanje. Nasmehio se i videla sam mu kose bele bore oko očiju gde sunce nije dospelo. Podupro je pušku ramenom. Uz tihi škljocaj, otpustio je osigurač, sklonio me sa linije vatre, i nekoliko puta opalio u daljinu, u zamišljene mete. Barut koji me je štipao oči zamaglio je rascvetale narandže, dok sam pljeskanjem pozdravljala moje vatreno krštenje.

Otac me je obgrlio svojom snažnom, preplanulom rukom i osetila sam njegov dah u desnom uvetu kad mi je prošaptao: „*Amo la mia piccola principessa.*” (Volim moju malu princezu.)

Srce mi je bilo puno. Obožavala sam ga. Sve bih uradila za njega, sve što želi. Trebalo je samo da zatraži. A onda, nešto kasnije tog dana, otišao je. Tek tako.

Nana mi nije dala nikakvo objašnjenje, a mama je izbegavala da priča o njemu. To je bilo tipično za nju. Uvek je govorila o „nas dve” i o tome kako ćemo pronaći lepo mesto za stanovanje. Želela sam da budemo svi zajedno kao porodica. Volela sam tatu. Želela sam da budemo sa njim, ili barem blizu njega.

Vratili smo se u Milano pred kraj meseca, ali nisam se vratila u svoj razred. Krenula sam u drugu školu. Spakovale smo torbe, čitav naš život u Italiji u šest kofera. Mama je bila više nego spremna da napusti Milano, ostavi tatu i nanu i čitavu porodicu Serano – Di Đovine i njihove veze, da ostavi njihov podzemni svet, *malavita*. Tata je bio ljut zbog toga, ali ništa nije mogao da učini. Mama je odlučila i mislim da je u sebi znao da će za mene biti bolje da se izvučem, jer je tamo bilo previše nasilja.

Kada me je nana zagrlila i poljubila za zbogom, osećala sam da nije iskrena. Znala sam da nije želela da odem od nje i, u sebi, nikada i nisam. Bila sam uzrujana i nisam želela da idem, ali mama mi je život u Engleskoj prikazala kao nešto novo i neobično. I tamo me je čekala lepa nova škola. Biće zabavno, kao novi odmor. Pokušala je da ubedi sebe da to nije samo jedini plan, već takođe i najbolji plan.

Bilo je sunčano jutro na početku septembra 1979. kada smo otišli iz Milana. Dan kasnije, naš voz se zakotrljao kroz kišu u Fišergejt hilu do perona pet na

stanici Preston. Sačekala nas je mamina starija sestra, tetka Džil, i sećam se da je donela kišobrane „marks i sparks” da ne pokisnemo dok sa stvarima jurimo do parkirališta. Uselile smo se u kuću tetke Džil i teče Adrijana u veoma elegantnom novom kraju u Karltonu, Lankaširu. Mama je već pisala gradskim vlastima iz Milana i obezbedila nam mesto na spisku za opštinski stan, ali tetka Džil bi nam dopustila da ostanemo zauvek. Uprkos trudu, ona i teča nisu imali sopstvene dece i bili su srećni što mogu potpuno da me razmaze. Uživala sam u pažnji, ali takođe i u prostoru i tome što smo stalno imali toplu vodu. Kupke – tople kupke! – bile su svakodnevica, ne san. Dobila sam sopstvenu sobu, ali više od šest meseci i dalje sam spavala u maminom krevetu, jer sam se sa svojih devet godina plašila svog novog sveta.

Stalno sam razmišljala o tati, gde je, i kada, ako, će doći da me vidi. Sanjala sam ga i gledala slike i pitala se da li je tamo. Gledala bih sliku neke zgrade i pitala se je li prošao pored nje. Neprekidno sam tražila nešto što će me povezati s njim.

Maloj devojčici je potrebna sigurnost. Želela sam da mi tata kaže da me voli. Obožavala sam ga. Volela ga. Rekla bih mu. Zašto ne razgovara sa mnom, ne kaže mi da me voli? Ali ovoj maloj devojčici nije vredelo da se ljuti. Znala sam da ne bih ništa dobila time ako lupim nogom o pod: *L'albero vecchio non si drizza piu.* (Staro drvo se ne može ispraviti).

Ali vreme je učinilo svoje i počela sam da se uklapam. Tetka Džil je imala papagaja po imenu Džoj, koji je sedeo u kavezu i govorio: „Zdravo, ja sam Džoj Šepard.”

Teča i ja smo voleli da igramo igru dok smo čekali da se mama i tetka Džil ispričaju, i otvorili bismo Džojev kavez, a on bi izleteo. Džoj bi uvek odleteo pravo na tetka Džilinu glavu. Stavljala je toliko laka da joj je kosa ličila na šlem i kada bi Džoj sleteo, ona ne bi ni primetila. Sedeo bi tako, namestio se na njenoj glavi, a ona bi pričala i pričala. Tek kada bi mama prasnula u smeh, shvatila bi i pojurila me po kući.

Preko dana smo odlazili u Blekpuł, šetali plažom i bacali kamenčiće u more. Večerali smo ribu i krompiriće i puding od karamela. Sve je bilo tako jednostavno, normalno, sasvim drugačiji život.

Ali takođe i drugačiji jezik. Nisam znala više od nekoliko engleskih reči. Kada sam prvi put dobila „smartis” bombonice, mislila sam da su žetoni za brojanje, ne slatkiši. Nisam umela da pišem na engleskom niti da brojim na engleskom, nisam razumela lekcije na engleskom, što znači da su nastavnici u osnovnoj školi Karlton Grin sigurno bili izvanredni, jer sam tamo procvetala. Posvećivali su mi mnogo pažnje, držali časove jedan na jedan, i tako sam nekoliko godina kasnije kada sam krenula u srednju školu Hodžson, u koju je nekada išla i moja mama, sustigla ostale. U stvari, engleski mi je išao bolje od većine dece mog doba.

Volela sam školsku uniformu koju mi je mama svako jutro širila na krevet. U toj sivoj suknji, svetloplavom džemperu i plavo-sivoj kravati osećala sam se

važnom. Nikada pre nisam nosila kravatu i osećala sam se pametnijom i odraslom.

Samo sam morala u sebi da pronađem Engleskinju. Sve do tada sam govorila i mislila na italijanskom, ali sada sam morala da se snađem na drugom jeziku, u drugoj kulturi, da budem lankaširski devojčurak. U tom godinama sam kao sunder upijala sve novosti. Radila sam vredno jer nisam želela da se razlikujem, želela sam da se uklopim, da budem devojčica kao i sve ostale devojčice, i ne samo da govorim kao i ostale devojčice, već i da *zvučim* kao one: da pripadam.

Naravno, svoj deci sam bila zanimljiva zbog same činjenice što sam drugačija. Tražili su da ih učim da psuju na italijanskom, a onda su te reči ponavljali na igralištu. Sada sam umela da psujem na dva jezika. I tučem se. Bila sam omiljena i umela sam da se branim. Imala sam par lomova u osnovnoj školi, ali ništa previše ozbiljno.

Najpotresniji lom sam doživela kada se neko kome sam verovala, smatrala iskrenim prijateljem, okrenuo protiv mene. Zaista nisam znala šta me je snašlo. Po mom mišljenju to niko nije radio, to je bilo protiv pravila. Devojčica je bila krupna, i rekla mi je: „Ja sam najjača u odeljenju.”

Pošto mi je bila drugarica, bila sam glupa. Pitala sam: „Kako znaš?”

Pokazala mi je tako što me je udarila. Bila mi je to poslednja godina u osnovnoj školi. Deca su se ustrčala po igralištu i u horu vikala: „Tuča, tuča, tuča.” Možda je želela da im priredi predstavu jer je bila zla. Nalemala me je. Dobro me je izudarala, zaista jako, oborila me na zemlju i sela mi na stomak, a zatim me nekoliko puta ošamarila. Bila sam zaprepašćena što me je drugarica tako povredila.

Narednog dana sam se presavijala od bola. Ali ona nije bila baš *tako* snažna. Ispostavilo se da sam morala da operišem slepo crevo, ali mama je uvek tvrdila kako se to desilo zbog njenog napada.

Jednom, kada sam imala trinaest godina, uhvatila sam devojčicu svojih godina kako tuče jedanaestogodišnjakinju, nakon što ju je saterala uza zid. Zgrabila sam nasilnicu, uhvatila je za vrat, pritisnula i o zid i pitala: „Kako ti se ovo sviđa? Ako te još jednom uhvatim da ovo radiš, dobićeš mnogo više nego da te naslonim na zid.” Nisam mogla da podnesem tako nešto, zato što sam znala kako to izgleda.

Kako sam postajala starija, ako je neko bio grozan prema meni možda sam odmah uzvratila istom merom, ali nikada nisam bila odvratna prema nekom bez razloga. Bila sam glasna i pomalo nestašna u školi, ali nisam bila mnogo kažnjavana zato što sam izgleda umela da se izvučem. Mogla sam ostvariti mnogo bolji uspeh. Nisam bila lenja. Samo sam bila prezauzeta. Prezauzeta šminkom, odabirom garderobe, tinejdžerskim životom. Nisam bila glupa, ali nisam bila ni naročito učena. Bila sam dobra u sportu i predstavljala sam školu u bacanju koplja i diska, ali nisam bila revnosna u tome. Oko mene se dešavalo nešto drugo – dečaci.

Mama je pronašla posao kao sobarica; nije mnogo zarađivala, ali uz sve hotele na blekpujskoj obali, posla je bilo na pretek. Posle godinu dana od povratka, preselile smo se u iznajmljeni stan u Polton le Fild, i iako nismo imale mnogo vodile smo svoj život. Ipak, i dalje sam sanjala o životu u Italiji i razmišljala o tati. Hoće li me nazvati? Hoće li mi doći u poseru? Nedostajao mi je, nedostajao mi je život u Milanu.

Zato nisam mogla da verujem kada se deo tog života pojavio na našem pragu u Engleskoj. Odjednom nam je deda Rosario stigao u posetu sa tetka Ritinim mužem, tečom Linom, početkom 1980. Nismo očekivali tu posetu, pa mi je sve bilo još uzbudljivije. Obradovala sam se dedi, jer je uvek bio uz mene, odmah posle tate. To mi je pričinilo veliko zadovoljstvo, a donelo i dosta novca. Deda se promenio. Nestao je uobičajeni seoski izgled i umesto toga je nosio skupo odelo sa dizajnerskim dodacima. Teča Lino, od koga sam zazirala, bio je obučen isto kao i on.

Deda je rekao da me vodi da vidim kraljicu. I zaista smo otišli u Bakingemsku palatu, ali rekao mi je kako tog dana nije bila kod kuće. Odseli smo u otmenom hotelu Vest End, svi računi su bili plaćeni u gotovini, a posetili smo i ostala turistička mesta kao Londonsku kulu. Sve je imalo predznak sa pet zvezdica. Deda je morao da poseti neke ljude, ali pažnju je uglavnom posvetio nama. Pitala sam mamu kako smo mogli da priuštimo sve to, ali ona se nasmešila i rekla mi da ne razbijam time glavu.

Pre nego što je otišao, deda je mami dao nekoliko stotina funti: „Idi i kupi sebi i Marizi odeću.”

Kada sam shvatila da deda odlazi, bila sam slomljena; čeznula sam za Italijom i mojom porodicom. Mama mi je to videla na licu: „Ne brini. Ići ćemo sve da ih posetimo za vreme raspusta. Brzo će to.”

Nedostajala joj je nana i svi njeni prijatelji, ali mi je jasno stavila do znanja da je naš život sada u Engleskoj. Mami je samo bilo stalo da se sigurno uklopim i da budem dobra u školi. Sva njena pažnja, vreme i novac bili su posvećeni meni. Nije živela bogataškim načinom života, ali imala je mene i rešila je da me lepo vaspita, kao pravu englesku princezu. I dalje je uporno sa mnom razgovarala na italijanskom, zato što je to činilo veliki deo mog života. Koliko god da je ona patila, nije želela da ja izgubim tu vezu. Uspelo je. Kada govorim italijanski, razmišljam na italijanskom, a isto je tako i kada govorim engleski. Jezik se menja. Ja se menjam. Daleko je složenije od vožnje levom ili desnom stranom. Ne menjaš strane, već dolazi do podele tvoje ličnosti.

Kada smo vikendom silazile do plaže radi šetnje, ponekad bih posmatrala Irsko more i zamišljala tatu kako plovi ka nama, savlađujući sve prepreke kao i uvek. Rekla sam to mami, ali ona se samo namrštila i rekla: „Mariza, tata je zauzet.”

I bio je. Bio je u bekstvu, begunac u Americi. U mesecima koji su usledili nakon što smo napustile Italiju, trgovina drogom je uzela maha a tako i borba za

prevlast i zaradu. Moja porodica je bila u središtu toga i sve vreme je sklapala poslove.

Frančesko Mafoda, jedan od vođa grupe Otmičari d.o.o., čovek koji je neuspešno pokušao da zavrbuje tatu, bio je vitak i elegantan. Nije izgledao kao debelovrati siledžija iza gvozdene zavese, ali pristup mu je uvek bio takav. Njegova organizacija je shvatila da je droga unosnija i manje opasna igra od otmica, i da ne izaziva toliko mnogo novinskih naslova. Porodica Di Đovine i naročito Emilio di Đovine bili su ogromna prepreka Mafodinoj bandi u stvaranju jedinstvenog carstva narkotika. Po gradu se proširila vest da je Mafoda ucenio tatinu glavu, što je njega zaista uvredilo. Nije se Mafoda cenkao oko njegove smrti. Ali odredio je zaista malu svotu za njega. Tata se hvalio: „Vredim barem milion!”

Ipak, znao je da ne mogu da ga štite dvadeset četiri sata svaki dan i mogao bi da ga ubije i neki urokani narkoman sa pištoljem. Pa čak i za mnogo manje para. Takođe je bilo i mladih mafijaša koji bi se oprobali radi šticanja ugleda – stvaranja imena, *cojonesa*⁸ – kao i novca. Ma koliko se razmetao svojom hrabrošću, život mu je bio na kocki.

I Mafoda je još više razljutio tatu. Pokušao je da pregovara, obezobrazio se. Izjavio je kako će obustaviti učenu ako mu Di Đovineovi predaju ogromni deo svog posla na Trgu Prealpi. I prepuste mu glavni nadzor nad trgovinom drogom.

„Ubijte kopile”, bio je nanin stav kada su ona i tata razgovarali o pretnji jugoslovenskih gangstera. Nana se nije dvoumila kako to treba rešiti. Želela je da zaštiti porodični posao – ali i svog sina.

Nije se nikuda žurila. Kao neki prepredeni lovac na špijune, razmišljala je i odmeravala šta bi rešilo taj problem i ubrzalo zaradu u budućnosti. Svakako je trebalo napraviti plan kako da se Mafoda skloni sa puta, onesposobi ili ubije. Mnogo se toga sručilo na tatu, veliki pritisak policije i Jugoslovena. Mafoda se šunjabo unaokolo, uzburkavao odnose između različitih grupa. Stvorio je zlu krv između tate i velike mafijaške porodice iz Pulje, gradića sa italijanske štikle. Banda iz Pulje je poslovala sa ogromnim količinama narkotika i Mafoda je njima govorio jedno, a tati nešto drugo. Vođe obe bande su shvatili koliko je Jugosloven bio opasan: ne samo za njih već i za sve njihove poslove širom sveta. Mafoda je bio manijak, sposoban na sve i svašta, i dovoljno lud da poveruje kako je nedodirljiv.

Nije smatrao nanu za pretnju. Nana? Ta matrijarhalna gospođa koja je izgledala kao vremešna domaćica? Kakva je ona pretnja? Ne bi želela nevolje, zar ne?

Nana je Mafodi nagovestila tako nešto. Porodica nije želela krvoproliće, imaju oni dosta svog posla i Mafoda može da se smatra doživotnim prijateljem porodice Di Đovine. Njegovi prijatelji su prijatelji Di Đovineovih, njegovi neprijatelji su neprijatelji Di Đovineovih. To je početak predivne saradnje.

⁸ Špan. muda. (Prev. prev.)

Bio je to klasičan *malavita* govor, ipak Mafoda to nije video, jer mu je razmišljanje zamaglila sopstvena nadmenost. Svoju igru je doživljavao kao pobedu. Dobio je šta je želeo bez straha od odmazde od porodice ili policije kada bi ubio tatu. Trebalo je da proslavi. I proslaviće. Šta je sa barom na udaljenom uglu trga, u samom sedištu carstva kojim će uskoro da upravlja? Oplemenjen takvim samozavaravanjem i slavljeničkom bocom crvenog vina, Mafoda je koračao ka Trgu Prealpi.

Nana je želela da skloni tatu pre nego što se išta konačno desi, da ode u Ameriku i pokrene „Di Đovineovu vezu” u Njujorku gde je porodica imala mnogo prijatelja. Tata je bio nestrpljiv da stigne tamo iz sasvim drugačijih razloga. Imao je posla a tamo je bila i Fani, veličanstvena Italijanka marokanskog porekla koja mu je pružala egzotičnu večernju zabavu. Prekinuo je vezu sa Efi, mis Paragvaja, ali ona ga je stalno pratila, i govorila mu na svoj ženstveni način da joj je slomio srce i da moraju zauvek ostati zajedno.

Fani je bila zabavnija na sve moguće načine. Pored toga što je bila prelepa, volela je i novac više od postavljanja pitanja. Bila je savršena žena za tatu. Ali odletela je za Njujork i smestila se u stan na Menhetnu. Tati su nedostajali njeni nestašluci.

Nana, koja je očajavala zbog tatinog ljubavnog života i mislila je da je još zaljubljen u mis Paragvaja, počela je da kuje planove da ga pošalje u Ameriku nekoliko nedelja ranije. Veze. Otkad sam ih poznavala, porodica je uvek mogla da nabavi lažna dokumenta za sve moguće svrhe. Za odgovarajuću cenu. Nije postojao niko uticajan, službenik ili posrednik, vlasnik prodavnice ili trgovac vinom koga nisu podmitili. Nije bilo važno da li su u pitanju lažni pasoši ili vrhunski dolčelate, dobijali su uvek najbolje.

Pasoš je napravljen na ime naninog brata Lorenca Serana. Sa fotografije je gledalo tatino lice. Jedan saradnik ga je odneo u Palermo na Siciliju gde je „odobren” i izdata mu je viza za Ameriku. Za razliku od većine stvari u Palermu, taj pasoš i viza su bili neupitni, pravi. Pa, skoro.

Sa pasošem u Milanu, torbicom punom dolara i Panamovim avionskim kartama rezervisanim za noćni let za Njujork, sve što je tata morao da uradi 12. Juna 1980. bilo je da se ukrca na avion. Kasnio je. Nije mogao da pronađe novi pasoš.

Dok su ostali tražili i konačno ga našli, on je bio kod nane. Hodao je preko trga da poseti i pozdravi se sa svojim bratom Antoniom, čija je žena, Livija de Martino, očekivala bebu. Bio je ispred njihovog stana kada je njegov čuvar Karlo – uza sve te pretnje, tata je bio naoružan i želeo je dodatni par očiju koji neprestano proverava oko njega – ugledao Mafodu s druge strane ulice. Mafodino crveno lice je izgledalo još blistavije u odnosu na njegovo bež, prilično zgužvano platneno odelo.

„O, *compadrel*”⁹ glasno je viknuo Karlo Jugoslovenu tako da se tata okrene i vidi koje.

⁹ Ital. Kume! (Prim, prev.)

Mafoda je uvek nosio pištolj, uvek, uvek je imao jedan kod sebe. Kada se okrenuo, izvukao je nešto iz sakoa i tata je potegao pištolj iz futrole i ubio ga. Sa druge strane ulice, prekoputa nanine kuće, ubio ga je jednim metkom.

Tada su otkrili da je Mafoda iz džepa izvukao svežanj ključeva za automobil. Bio je naoružan, imao je pištolj. Ali izvukao je lanac s ključevima.

Ne pištolj.

Tati nije bilo drago što se to dogodilo, ali istovremeno je znao da je Mafoda bio veoma opasan tip koji nije bio baš sav svoj. Svašta se moglo dogoditi. Mislio je da Mafoda izvlači pištolj da ga ubije. Policajci to stalno rade ubijaju ljude koji ne nose pištolje ili bombe, ali oni veruju da ih imaju. Ni sa tatom nije bilo mnogo drugačije. Znam da se taj tip spremio i krenuo u taj kraj da ubije tatu.

Tata je znao i bio spreman.

Tata i Karlo nisu imali vremena da proučavaju šta se desilo. Morao je da stigne na let. Brzo su ga odneli. Od nane je zgrabio stvari za put – nije bilo vremena za opraštanje – i ušao je u auto sa Karlom koji je snažno pritisnuo gas i uputili su se ka aerodromu Malpensa.

I tatinom letu za Njujork.

Gde će mu najmoćnija mafijaška porodica u Americi pomoći da započne zavidljujući, iako opasan, novi život.

POGLAVLJE 6 .

GROF MARKO I GIZDAVI DON

„Kada je u Njujorku tri sata, u Londonu je još 1938.”

BET MIDLER

Mama je znala da je tata u bekstvu ali, kao i policija i Interpol, verovala je da se krije u Maroku ili Portugalu. U prošlosti je uvek bežao u Evropu ili severnu Afriku. Mislila je da će se jednostavno pojaviti, kao i uvek, i odbacila je moje pitanje kada će doći da me vidi sa uobičajenim: „Zauzet je, Mariza, ne brini se za njega.”

Nisam samo ja razmišljala o tati. Posle Mafodine smrti, za njim su zvonila međunarodna zvona na uzbunu. Nestao je, poput Lupena, kao nekom čarolijom. Osim nane i dede i nekolicine njegove braće, niko drugi nije znao gde je tata. Policija je izdala nalog za njegovo hapšenje zbog optužbe za ubistvo. Da, povukao je okidač, ali nije se dogodilo onako kako su oni predstavljali. Morao je da postane novi čovek, da zadrži svoju slobodu i preuzme kontrolu nad američkim ogrankom porodičnog carstva trgovine narkoticima koje je neprekidno raslo.

Kada je stigao na aerodrom Kenedi, Amerika ga je odmah podsetila na bezbedan raj i egzotičnu udobnost doma. Nazvao je Fani i njoj je bilo drago što mu čuje glas. Takođe je imala i iznenađenje – bila je trudna s njim. Vest ga je oduševila. Porodica je bila predivan paravan za svežeg, plemenitog begunca. Tata se spremao da proživi poslednja poglavlja *Grofa Monte Krista*. I ona će biti podjednako uzbudljiva, uključujući ubistva, otmice i smrt, pohlepu, korupciju i politiku moćnih porodica.

Ostavio je pasoš u sefu u banci, i tako je privremeno zakopao Lorenca Serana. Kada je izašao iz Siti banke na Drugoj aveniji, dozvao je taksi kao grof Marko Karačolo, italijanski emigrant, bajni aristokrata. Zatim se pobrinuo da grof Marko dobije sopstveno lice. Plastični hirurg sa Park avenije koji je poradio na tatinim očima i jagodicama promenio mu je izgled na letimičan pogled, ali ne i ako se pažljivije zagledaš. Ali dvadeset hiljada dolara se isplatilo da ga nikada ne prepoznaju sa starih poternica koje je italijanska policija pustila u opticaj preko Interpola. Grof Marko se pojavio vedrijeg lica, malo svežiji od Emilija di Dovinea, i nekoliko godina mlađi.

Ali nije stao na čelo tatinog restorana na Menhetnu, Palio, na uglu Pedeset sedme i Druge avenije. Bio je registrovan na Faninog brata Emoa, ali tata je finansirao omiljenu gostionicu koju je nazvao po sijenskom Paliju, tri neosedlanih konja. Imao je čudnovatu sposobnost za ugostiteljsku delatnost i bio je podjednako uspešan u vođenju restorana na Menhetnu kao što je bio u

hotelijerstvu u Engleskoj. Ogromna razlika je bila u tome što mu je na Menhetnu glavni snabdevač bila mafija, a ne Fortnam i Mejson.

Njujork je tatu poznavao kao grofa Marka, ali kao Emilija di Đovinea poštovala ga je porodica Gambino, koji su i dalje uživali u zaostavštini čoveka koji je bio najmoćniji don u Sjedinjenim Državama. Karlo Gambino, „bos nad bosovima” američke mafije, umro je od srčanog udara četiri godine ranije, godine 1976. Pisac Mario Puzo stvorio je svog *Kuma* po liku Gambina, čija su blaga priroda, i često pohabana pojava, umeli da zavaraju i uglavnom su bili smrtonosni. Nikada nije povisio glas, ali njegove tihe reči su bile mafijaški zakon u Americi.

Njegov sin, Džoi Gambino, bio je sjajna veza za moju porodicu. On i deda Rozario su koristili iste portorikanske ekipe za trgovinu drogom. Džoi je više naginjao poslu nego surovij reketaškoj strani porodice Gambino.

Zvezda u usponu u organizaciji Gambino bio je Džon Goti, „gizdavi don”, koji je voleo ručno šivena odela i kvalitetna vina, i pretio je svima u čiju je odanost sumnjao: „Dići ću ti kuću u vazduh.” Bio je mafijaš starog kova, sasvim spreman da „skine svilene rukavice” kad god je verovao da su u pitanju važni poslovni trenuci. To mu je bila druga sličnost sa tatom. Obojica su morala da izgrade sebi ugled u svojim družinama.

Godine 1979. Goti je postao *capo*¹⁰ za nagradu za „dobro obavljen posao” – u osnovi, za smaknuće suparničkog gangstera Džejmisa Makbratnija koji je, sa grupom drugih mafijaša, oteo i ubio donovog nećaka Emanuela Manija Gambina. Makbratni je jedini umakao policiji, i don je naredio da ga ubiju. Pogodili su ga tri puta iz neposredne blizine u Snupovom kafiću na Stejten Ajlendu 22. maja 1973. Goti je bio osuđen za ubistvo, ali kada je izašao iz zatvora maksimalne sigurnosti, Grin Hejven, u Stormvilu, Njujorku, bio je nagrađen ovim unapređenjem.

Tata se sprijateljio sa Gambinovim zamenikom Anjelom Delakročeom, a takođe je i obedovao sa glavnim čovekom, *caporegime*, Polom Velikim Polijem Kasteljanom, sa kojim se zbližio. Divio mu se zbog njegovih organizacionih sposobnosti, i Kasteljano je tati uzvrćao to poštovanje. Viđao se sa njima i Gotijem u društvenom klubu Rejvnajt, u Ulici Malberi u Maloj Italiji. Goti je vodio preduzeće za snabdevanje mesom, a takođe je kontrolisao i skladišta hrane. On i tata su postali partneri u zločinu i kuhinji: Palio su snabdevale mafijaške prodavnice i mesare po posebnim cenama.

Mnogo toga se dešavalo iza kulisa Gambinove politike ali, tata je smatrao da to tada nije bila njegova briga. Dopadao mu se njihov stav: posao je posao. Osobnosti su imale neku ulogu samo ako su ometale posao. Kada je tata stigao u dugo, toplo leto 1980, uticaj mafije je bio sveobuhvatan i uvukao se gotovo svuda, od visoke mode do Vol strita, kockanja i filmova, od hotela do pristaništa. Sve se svodilo na ulaganje: ukradi novac kako god možeš, očisti ga, operi ga i uložiti tamo gde je kamata visoka, a porez nula. Ne znam kako su to

¹⁰ Ital.: Glava; vođa. (Prim, prev.)

izveli, ali nekada je bio i manji od nule – dobijali su i bonus samo zato što su bili klijenti banke.

Omiljene stare aktivnosti su im bile krađe automobila, građevinska i tekstilna industrija, ali početkom osamdesetih niko nije ni sumnjao da ogroman novac tada, i u budućnosti, leži u narkoticima. Zakoniti poslovi su bili samo spoljašnji sjaj ispod koga su zarađivali pravi novac. Kao i svi članovi porodice Gambino, Goti je imao svoju vezu u njujorškoj policiji. Njujorška policija delovala je kao prvi sistem upozorenja ukoliko bi neko iz Evrope pokazao zanimanje za begunca Emilija di Đovinea, što je tati ostavljalo dosta prostora i on je umeo dobro da iskoristi prednost svoje slobode za delovanje. Bio je to početak osamdesetih, vrhunac potrošačke decenije, i razmišljanje mafije koja se bavila trgovinom droge odražavala je geslo Vol strita: „Pohlepa je dobra.”

Šta god da su želeli, moja porodica je uvek odlazila na izvor. U početku su poslovali sa posrednicima, ali uvek su ih prevazilazili. Ti momci nisu ništa mogli da učine povodom toga. Tako nisu zarađivali novac, pa im je to smetalo. Veća riba je jela manju. Ali tako je bilo.

Ogromne pošiljke heroina i kokaina su stizale u Milano iz Maroka, kao i iz Turske. Turska veza koju je tata uspostavio je cvetala: naša porodica je nekada krala automobile, snabdevala ih lažnim dokumentima i slala ih u Istanbul kao delimičnu otplatu. Ljubav Turaka prema moćnim mašinama povećavala je našu dobit. U isto vreme, Marokanci su slali isto toliko ako ne i više kilograma od Turaka. Posao je išao tako dobro da je dolazilo do zakrčenja prometa kada su italijanski dileri bili zatrpani zalihama.

Porodici je to odgovaralo: Amerika je vapila za robom, a tamošnje tržište je nalagalo mnogo bolje cene, ponekad i dvostruko veće od evropskih. Nana kao *capa* – šefica – deda i porodica organizovali su presecanje i transport narkotika. Operativni štab je, kao i uvek, bio na Trgu Prealpi. Grof Marko je bio kralj distribucije.

Operacija krijumčarenja je imala razrađen početak na Trgu Prealpi. Tamo i u obližnjim garažama, razdeljeni kilogrami heroina umotani u celofan usitnjavali su se na paketiće sa dvostrukim selotejpom i plastikom, koji su stajali u prazne bočice šampona, regeneratora za kosu i mleka za telo – u higijenske preparate koji se nalaze u avionskom putničkom prtljagu. Paketić je bio zalepljen unutar pakovanja, a šampon ili regeneratore ili mleko za telo bi bili nasuti preko njega. Upotrebljavali su sve kozmetičke proizvode. Žene bi nosile i po pet-šest istovremeno. Sve je bilo veoma jasno. I uspešno. I držalo se u okviru porodice, jer im je u početku budžet bio tesan. Rođaci nisu dobijali novac već besplatan let do Amerike, a nosili bi možda i sto hiljada funti vrednu drogu u torbama. Takva je bila vrednost pre nego što bi roba stigla do tate, gde ju je on delio i dizao cenu da izvuče i svoju korist od potražnje, pa je prodavao snabdevačima širom Sjedinjenih Država.

Bilo je mnogo „narkotičkih turista”. To su uglavnom bile žene, mame sa bebama, bake u poseti svojim porodicama i neudate devojke koje su došle u Ameriku u potrazi za srećom i bogatstvom. Svima im je bilo zajedničko to što

su, osim pripremljenih priča, imale izuzetno jake parfeme da zbune pse na carini. Često su nosile pojaseve oko tela u kojima su prenosile pola ili tri četvrti kilograma heroina kada su polazile i pakovanja američkih dolara kada su se vraćale. Droga se nalazila u najtanjim plastičnim folijama. Pojas je bio napravljen od platna da upija znoj i da ne sklizne u pogrešnom trenutku. Niko nije želeo pojas napunjen heroinom oko članaka na američkoj carini. Jedna žena nije imala sreće. Dok nije sletela u Italiju, telo i superlepak sa trake s novcem nekako su se slepili. Meso joj se zalepilo za gotovinu. Nisu joj pomogli ni maslinovo ulje ni losioni. Živu su je oderali pod vrelin tušem da je odvoje od novca. Za mafijaše je to bila nužnost.

Tata je upravljao poslovima u Americi, nana je nadzirala Italiju, a stric Antonio je vodio špansku vezu. Ali u Njujorku je sve bilo prvoklasno, sa tržištem koje je stalno napredovalo i zaštitom porodice Gambino. Stvarali su neverovatne količine novca. Toliko novca da je nani ponestajalo mesta za čuvanje. Držala je heroin kod komšija u kesama praška za pranje veša, a gotovinu u fiokama njihovih spavaćih soba. Imala je kurire za prenošenje novca baš kao i droge, i otvarala je račune širom sveta. Ipak, nana je ostala nana, kuvala je ručak i vikala na one koje voli.

Mama i ja smo primetile neverovatnu promenu u porodičnim okolnostima prilikom naših redovnih poseta svakog avgusta: živeli su kao milioneri. Bile smo siromašne rođake iz Engleske. Letovi za Italiju su bili skupi, pa smo morale da putujemo vozom do Londona, pa onda do Kalea i zatim do Italije. Putovale smo noću. Nismo mogle da priuštimo spavaća kola. Sedele smo u kupeu – sa četiri sedišta sa obe strane, i gledali se lice u lice sa ostalima. Mogle smo da izađemo u hodnik da se protegnemo. Noć je bila duga. U Milanu bismo se srele sa svima i posle nekoliko dana smo odlazile u Kalabriju i posećivale redovne osumnjičene – kojih je bilo više nego ikada. Izgleda da su svi bili umešani.

Nana je sada posedovala veći deo sela San Sperato, i mama i ja smo odsedale u dvospratnoj kući koju je tamo imala. Njena braća su i dalje vodila računa o porodičnoj zemlji, ali takođe su se bavili i isporukama heroina koje su teretnim brodom stizale iz Maroka u luku Đoja Tauro.

San Sperato je bio nanin letnji štab. Njena ležaljka je uvek bila na istom mestu svakog dana, viša od ostalih, na rubu peska, i sedela je tamo u skromnom crnom kupaćem kostimu, omotavajući maramu oko nogu kad god je ustajala. Bila je ispod suncobrana da se zakloni od vrelog sunca dok je pokušavala da se ohladi na četrdeset stepeni, zapljuskujući se vodom u plicaku. Svi koji su prolazili plažom stali bi pokraj nanine stolice, sagnuli se i poljubili joj ruku. Kada god je odlazila u Ređo Kalabriju – na pijacu, u prodavnice, kod lekara – dočekivali su je sa ogromnim poštovanjem. Neprestano su joj otvarali vrata, uvek su se rukovali i dodirivali šešir u znak pozdrava.

Imali smo svakodnevno rezervisan sto u restoranu za trideset osoba za ručak na plaži, i čekali su nas jastog i vino da grickamo i pijuckamo dok se naše porudžbine pripremaju. Pitala sam se gde je tata, ali uvek su mi odgovarali:

„Tata se brine za posao.”

Osećala sam se kao da sam ni na nebu ni na zemlji. Šta sam ja? Italijanka? Engleskinja? Nisam shvatala ko sam, niti šta da mislim. Ali u Italiji sam znala da sam drugačija.

Nekoliko mojih engleskih prijatelja je znalo da je moja porodica pomalo sumnjiva, ali nikada se nisam time razmetala. Nisam govorila: „Moja porodica će vam odseći noge ako...” Nikada nisam tako pretila ljudima.

Ali život mi se ponekad razlikovao kao nebo i zemlja. A tata mi je ostao u sećanju kao priviđenje. Kada je nazvao u oktobru 1980., više od godinu dana nakon što sam ga poslednji put čula, prenerazila sam se. Fani je rodila ćerku. Imala sam polusestru, Anu Mariju. Nežno mi je saopštio koliko me voli i obećao da će nazvati za nekoliko dana.

Kada je sledeći put nazvao, gotovo godinu dana kasnije, saopštio mi je da imam i polubrata, Emilija. Pošto je on bio poznat kao grof Marko, tata je u dokumentaciji naveo da su Fanina deca dedina deca, tako da mogu da nose prezime Di Đovine. Kao i ja.

Rekao mi je da misli na mene svaki dan: „Obećavam da ću te posetiti što pre mogu.”

Sasvim razumljivo, mama bi pobesnela posle tih telefonskih poziva. Ja bih se uzrujala. Nisam čak znala ni odakle zove, a ona bi umirivala svoje strahove tako što ih je ispoljavala.

„Ne moraš da ga vidiš. Zaboravi ga. Samo te uznemirava, a nije čak ni ovde! On nije deo *našeg* života. Ne dozvoli da ti se uvuče u glavu.”

Naravno, tata je već bio tamo, superzalepljen. Toliko sam želela da ga vidim i budem sa njim. Ipak, sopstveno telo mi je slalo misli u svim mogućim pravcima. U februaru 1983. nova i dobrodošla zapetljancija mi je ušetala u život kada sam pronašla prvu, mladalačku ljubav. Zgodnog momka. Majkl Mejson je izgledao kao iz grupe Djuran Djuran. Bio je prelep. Dvojnjak Džona Tejlora, visok i nekoliko godina stariji od mene. Stvarno sam ga volela. Sestra mu je imala samo pet godina i zajedno smo je čuvali, tako da sam mu upoznala i porodicu.

Zabavljao se sa jednom mojom drugaricom, ali su prekinuli. Otišla sam u salon zabavnih igara koji je držao njegov otac u Tornton-Klivlisu u Lankaširu, a on je bio tamo i pitao me je da izađemo. Znala sam da je moja drugarica još ludo zaljubljena u njega, pa sam odlučila da ne prihvatim. Ne bi bilo pošteno. Otišla sam do nje i rekla joj šta se dogodilo, jer sam znala da će biti povređena ako sazna od nekog drugog, ali uverila sam je da neću izaći sa njim iako mi se mnogo sviđao.

Pobesnela je i povikala: „Nećeš izaći sa njim”, iako sam joj već rekla da neću, i počela je da me vređa. Bila je krupna, prilično snažna, i upravo je bila kažnjena zbog nanošenja teških telesnih povreda. S njom se nije trebalo kačiti. Ali bila sam ljuta zato što sam bila iskrena sa njom, a ona je svejedno počela, pa sam u sebi rekla da neću to trpeti i da mi ona neće govoriti šta da radim.

Majkl me je ponovo pitao da izađemo i tada sam prihvatila. Ona je saznala i obrušila se na mene. Zaustavila me je na igralištu za vreme odmora i optužila: „Zabavljaš se s njim.”

Samo sam je pogledala i rekla: „Ma, odjebi.”

Okrenula sam se, a ona me je zgrabila za potiljak i povukla unazad. Suprotstavila sam se i dala sve od sebe, ali bila je jaka. Naišao je nastavnik, sitan, nizak čovek – bile smo više od njega – i rastavio nas.

To što sam uradila je bilo loše, zato što ga je volela i prva se s njim zabavljala. To se zaista ne radi drugaricama. Ali bila sam tvrdoglava i nije mi se dopalo njeno ponašanje. Bila je nasilna. Mnoge devojke su je se plašile, pa su me odbacile. Postala sam otpadnica. Nisu se usuđivale da mi priđu i kažu mi u lice: „O, kučko jedna, nije trebalo da to uradiš”, zato što su znale da to ne bih trpela. Ali nisu želele da pričaju sa mnom.

Devojka koja je ipak pričala sa mnom zvala se Don. Bila je lepa i prilično stidljiva. Zvala sam je „moja senka”. Uvek sam bila predvodnica. Dugo smo bile samo Don i ja. U školi smo bile same, ali imale smo prijatelje iz drugih škola i iz kraja. Nikada mi nije bilo teško da sklapam prijateljstva.

Van škole smo bili Majkl i ja. Smatrala sam da je divno zabavljati se s momkom čiji otac ima salon na obali Blekpula. Nismo morali da čekamo u redu ili plaćamo igranje na aparatima. Kada smo mu čuvali sestru vikendom, njegovi mama i tata su mi dopuštali da ostanem u gostinskoj sobi. Mnogo smo se mazili i nešto malo manje od godinu dana nakon što smo prvi put izašli, ušunjabo se tokom noći u tu sobu. Bilo je uzbudljivo i nisam imala osećaj da grešim što sam izgubila nevinost u trinaestoj. Bilo je bolno i neprijatno, ali nisam se zbog toga brinula. Bila mi je to prva ljubav. Mladalačka ljubav.

Spavanje sa Majklom mi je odvratilo misli od Italije. Mama je uvek bila zauzeta poslom, ili opremanjem svog prvog doma, opštinske kuće u Polton le Fildu. Činilo joj se da se izvukla. Podigla je zid između nas i većeg dela prošlosti i molila se da ga ništa ne probije. Nije imala pojma da Majkl i ja spavamo, i samo je bila srećna što je ne gnjavim da idemo da vidimo nanu niti je ispitujem hoće li doći tata. Bila je mirnija. Videla sam joj to na licu. Bilo je smirenije. Ali uvek na oprezu.

Juna 1983. primile smo telefonski poziv koji je sve promenio. Tata je uhapšen u Njujorku. Grof Marko Karačolo je projurio kroz crveno svetlo na Menhetnu. Policijska patrola ga je zaustavila i uhapsila. U policijskoj stanici su podigli tužbu protiv njega i uzeti su mu otisci prstiju i traženo mu je petsto dolara za kauciju.

Nazvao je telefonom Fani i rekao joj da brzo donese novac. Poslala je svog brata. Ali Emo nije žurio, nije se brinuo – saobraćajni prekršaj, ništa strašno – i tako je dopustio da se detaljnije pregledaju podaci o grofu Marku. Zbog nedavnih diplomatskih nesporazuma, njujorški policajci su bili oprezni u vezi sa svim uhapšenim strancima i posvećivali su im mnogo pažnje. Grof Marko je svakako bio Italijan, ali otisci prstiju su otkrili da mu je pravo ime Emilio di

Đovine i da je počinio ubistvo u Milanu. Sva ljubaznost prema grofu Marku se tu završila.

Umesto da plati kauciju i ode kući, tatu su poslali u popravnu ustanovu u Nju Džerziju dok su brzo pečatirani svi neophodni papiri za postupak izručenja. On nije poricao krivicu. Dok je čekao u zatvoru, tata se samo mogao nadati da je za tri godine koliko je bio grof Marko, nana podmitila što je moguće više ljudi zbog ubistva Mafode.

Ipak, njegove okolnosti nisu izgledale tako zamršene ili preteće kao okolnosti drugog zatvorenika koga su Amerikanci držali: zagonetnog čoveka koji je bio upleten u smrt Roberta Kalvija. Kalvija, koga su zvali „božji bankar” zbog svojih tesnih veza sa Vatikanom, pronašli su obešenog ispod londonskog mosta Blekfrajars 17. juna 1982. Zatvorenik koji je razgovarao sa tatom o Kalvijevom navodnom samoubistvu bio je „u prolazu”. Ispričao je tati priču o tom zagonetnom događaju o čoveku koji je nekada bio predsednik *Banco Ambrosiano*¹¹ koja je propala 1982. u ogromnom političkom skandalu koji je uključivao milijarde nelegalno izvezenih lira. Ispostavilo se da je Kalvi bio umešan u pranje novca od narkotika. Postojale su nepovezane priče o njegovoj povezanosti sa Vatikanskom bankom i nekoliko drugih uticajnih organizacija. Naširoko se verovalo da se nije ubio već su mu, kako su to Italijani govorili, „pomogli da se ubije”. Čak su izmislili i reč za to: *suicidoto*.

Tata je mudro ćutao o tome šta je saznao o zagonetnom ubistvu „božjeg bankara”, i čovek s kojim je razgovarao ostao je u pritvoru kada su tatu ukrcali na avion za Italiju, gde je trebalo da se suoči sa posledicama ubistva Mafode. Bio je začuđujuće opušten.

Mama će proći kroz velika iskušenja.

I ja.

Ovo će nam promeniti život.

¹¹ Banka Ambrozijano. (Prim, prev.)

POGLAVLJE 7. DOBAR ŽIVOT

*„Mi smo mala zemlja, ali iskopaj dva metra i naći ćeš se
među Rimljanima.”*

ITALIJANSKA ROK ZVEZDA
VINIČO KAPOSELA, 2009.

Grof Marko Karačolo je brzo isporučen iz Amerike. Prebacili su tatu brže nego što je bilo koji sporazum o izručivanju planirao. Kada je stigao u Rim samo nekoliko nedelja kasnije nakon što su mu stavili lisice na Menhetnu, advokati su se šalili da se ni mastilo na dokumentima nije osušilo: „Stopala mu nisu ni zemlju dodirnula. Emilio di Đovine je bio najnepoželjniji čovek.” Ali samo u Americi.

Italijanske vlasti su ga očajnički tražile. Imali su visoke ormariće prepune dokumenata o zločinima za koje su ga sumnjičili. Ali nisu ni najmanje sumnjali da je ubio Mafodu i zbog toga su ga i tražili: zbog ubistva. Amerika ga je izručila, Rim je želeo da ga ukloni, zaključa ga i baci ključ.

Tada se isplatilo nanino višegodišnje delovanje iza kulisa: dubine korupcije su bile bezgranične. Tatino suđenje je bilo brzo i osuđen je zbog ubistva. Nanin pravni tim je odmah uložio žalbu. Ublažili su optužbu na ubistvo bez predumišljaja i slučaj mu je ponovo razmatran. Sve je to učinio novac. Dok se nije pojavio pred optužbom za ubistvo bez predumišljaja, mnogo ljudi je dobilo mnogo naninog novca. I samo zato što je tata bio kriminalac visokog kalibra, morao je biti osuđen na neku zatvorsku kaznu. Morao je da bude kažnjen i osuđen je na sedam godina zatvora u Parmi. Nigde ne postoji takav sistem za uslovni otpust kao u Italiji, ali tu ti se kazna smanjuje za tri meseca za svaku godinu kazne. Godina u zatvoru iznosi devet meseci. Nije bio osuđen na težak rad. U sudnici je bilo kao na vašaru, jer tata je grlio nanu i svoju braću i sestre. Pa, mogao je – izvukao se za ubistvo. Naročito kada mu je kazna na osnovu žalbe smanjena na tri godine.

Takav ishod je poslao poruku svim ostalim mafijašima i širom ostatka međunarodnog podzemlja da porodica Di Đovine može da ostvari uglavnom sve što želi. Bili su nedodirljivi, tri godine u Parmi : za tatu je bio običan ujed komarca. Čak ni toliko ga nije uznemirilo. Sve je ličilo na zdravstveno odmaralište u kome je imao svilenu posteljinu i egzotičnu specijalizovanu „negu” koju mu je pružala krajnje brižljiva medicinska sestra.

Mamino lice je bilo oličenje uzrujanosti kada ju je nana pozvala telefonom da joj kaže kako je tata u zatvoru u Italiji. Nije je uopšte bilo briga gde je sve

dok nije u našim, ili još važnije, u mom životu. Ali taj poziv koji mama nikako nije želela bio je zastrašujući. Tata je želeo da vidi „svoju malu princezu”.

To ranije nije bilo moguće, jer je u Americi bio neko drugi. Bilo bi previše opasno. Sada ga više ništa nije sprečavalo da me vidi. Mamino lice, dok je vodila taj razgovor, pokazivalo je mešavinu straha i pomirenosti sa sudbinom. Bila je u sredini. Stvorila je novi život za nas, podigla zid oko zamka samo za nas dve. Ne za porodicu od tri člana.

Ipak, tata je hteo da me vidi. A i ja sam očajnički želela da vidim njega.

Znala sam da je nana na telefonu i pomislila sam da se nešto loše dogodilo. Mama me je posadila na stolicu i rekla mi da je u zatvoru zbog neke sitne krađe i želi da dođem u Milano da ga vidim, ali dodala je: „Mariza, ne moraš da ideš. Niko te ne može naterati ako kažeš da ne želiš. Ako kažeš da se plašiš zatvora, reći ću nani, a ona tvom ocu.”

Videla sam da silno želi da izmislim neki izgovor, ali obe smo znale da nani nismo smele da odbijemo poslušnost. Njena zapovest je bila kraljevska. A i želela sam da idem. O, veoma, veoma mnogo. Nedostajala mi je moja nana, moja porodica. Nedostajala mi je kultura, način života. Takođe, tamo sam bila slobodnija, jer ona nije bila ni blizu stroga kao mama.

Mama se s tim pomirila. Morala je. Skupila je hrabrost, ali nije htela da trpi nikakve gluposti. Želela je da ode tamo, vidi tatu i vrati se u Lankašir gde se osećala sigurnom i bezbednom. Nije trebalo dugo. Otišle smo u avgustu 1983, nekoliko nedelja nakon što se tata provezao kroz to crveno svetlo na Menhetnu.

„Mariza! Pokreni se!” Mama je bila uznemirena zbog putovanja. Požurivala me je, a kako je kuhinjski sat otkucavao, govorila je sve jačim blekpulskim naglaskom. „Mariza! Poslednji put...” Radnim danima glas joj je zvučao kao Kelogove pirinčane pahuljice – praskao je, pucketao i konačno bi pukao od besa dok je pokušavala da me izvuče iz kuće na vreme za prvi čas.

Tog dana je bila naročito uzrujana. Kasnila sam, slušala Djuran Djuran, sređivala kosu, i brinula hoću li obući pravu majicu. Da li mi se cipele uklapaju? Želela sam da izgledam lepo. Imala sam trinaest godina.

Taksi nas je čekao. Sa prozora spavaće sobe videla sam vozača kako puši i čita lokalne nedeljne novine. Nije znao za moju veliku vest, da idem u posetu tati. „Mariza!”

Mami je prekipelo; automobil je stigao trideset minuta ranije, tako da nije bilo razloga za uzbunu. Ipak, bila je krajnje živčana. Čitave nedelje je bila pod pritiskom. Ne mogu da se ljutim na nju. I za nju je to bio veliki dan. Onaj koga se plašila. Dugo ga je očekivala, ali to ništa nije pomoglo.

Nakon dvadesetčetvoročasovnog putovanja vozom od Mančestera, stric Franko nas je sačekao na centralnoj stanici u Milanu i odveo nas do nane. Nastalo je opšte grljenje i ljubljenje i vika i kaos u stanu, baš kao u stara vremena. Izvezli su poznati „fijat 500” kojim su se nekada prevozile cigarete: nana je zamolila prijateljicu da nas odveze do zatvora u Parmii.

Čitavu noć sam se bacakala po krevetu i nisam mogla oči da držim zatvorene, ali kada je došlo vreme da ustanem, samo sam želela da spavam. Čudila sam se svemu što se dešavalo. Sve je ličilo na san, priviđenje. Šta god da je bilo, nisam želela da se probudim.

Nisam imala pojma šta da očekujem. Krenule smo rano, jer je nana morala da obavi neke poslove na putu od stana. Na putu je obavila kupovinu namirnica – jastoga, biftek, sveža jaja, hleb, meki i tvrdi sir, šunku, kafu u zrnu, boce crvenog i belog vina, vodu „san pelegrino”. Napunila je auto skupim delikatesima, parčadima torte i „amareti” keksom. Izgledalo je kao da idemo na neki raskošan izlet.

Uplašila sam se kada sam ugledala zatvor sa ogromnim sivim zidovima, gvođenim kapijama i malim prozorima sa rešetkama. I pretpostavljala sam da ćemo dugo čekati pre nego što vidimo tatu, jer je mnogo ljudi stajalo u redu za posete. Ali nana je hitro prošla pored svih, i stražari su prestali da pretražuju druge posetioce da joj ukazu poštovanje. Nije usporila sve do poslednjeg trena, kada se osmehnula nekome i ugurala mu debeli svežanj u džep. Poveo nas je do prostorije za posetioce, u kojoj se nalazio mermerni sto sa klupama na obe strane. Porodice su bile sa jedne strane, a zatim su počeli da ulaze zatvorenici. Svi su nosili plave kombinezone od grubog platna i bele patike – zatvorski klonovi.

„Kako ću prepoznati tatu?” pitala sam mamu. Nana se nasmejala.

„Mariza, videćeš tatu za minut, ne brini.”

I tako je i bilo. Ušetao je u sobu, opušteno ćaskajući sa stražarem. Bio je besprekoran u plavom odelu krojenom po narudžbi, beloj košulji i crnim cipelama sa sjajem u kome ste mogli da se ogledate. Kosa mu je bila uredna, doterana i zalizana. Izgledao je kao da je sišao sa filmskog platna.

Kada je prišao našem stolu, nije ni pogledao u nanu i mamu, već me je podigao u naručje i privukao sebi. Zagrlila sam ga oko vrata i čvrsto stegla. Videla sam da mu se u uglu očiju skupljaju suze kada mi je prošaputao u uvo: „*Spiacente* (izvini).”

Spustio me je i ja sam mu držala ruke preko stola, nesposobna da odvojim pogled od njega.

„Mariza, toliko te volim. Nedostajala si mi najviše od svih. Uskoro ću izaći i žarko želim da te vidim. Sve će ubuduće biti drugačije. Pobrinuću se za to.”

Sve razočaranje koje sam pretrpela, nestalo je dok mi se tako tiho obraćao. Ponovo sam bila na sedmom nebu.

Uzeo je hranu i piće od nane, deo svojih zaliha, a zatim su razgovarali o poslu i znala sam da ne treba da slušam. Već sam se naučila da budem smotrena; s tim se rađa.

Mama očigledno nije bila zadovoljna okolnostima. Bila je srećna zbog mene, ali ne zbog onoga što bi taj sastanak mogao da znači za moju budućnost. Nisam mogla ni da je pogledam, pošto sam bila tako srećna, a znala sam da ona nije. Nije mi izgledalo pošteno. Želela sam da se svi smeškamo, budemo srećni i

grlimo se. Mama se trudila što je bolje mogla, ali videla sam da joj je srce slomljeno. Nasuprot nje, tata je delovao zadovoljno što me vidi, i želeo je da nadoknadi sve te godine koje nismo proveli zajedno. U meni je primetio iskru koja ga je oduševila. Grlio me je kada su stražari došli da okončaju posetu. Svi ostali su otišli, a ja sam ga još držala za ruku. Konačno, pustio me je, sagnuo se i poljubio me u čelo, zatim se udaljio, razgovarajući sa stražarom koji mu je pomagao da ponese pakete s namirnicama.

Putovanje do nanine kuće je bilo tiho. Želela sam da razgovaramo o sledećoj poseti, ali bila sam dovoljno pametna da ćutim. Mama nije znala šta da kaže. Nana je, kao i uvek, znala šta će se desiti, ali nam nije ništa otkrivala.

U Milanu, nana me je vodila u kupovinu. To je pomalo bila i ucena, jer mi je kupovala sve i svašta. Mama je samo posmatrala; nije bila raspoložena za kupovinu. Bunila se kada joj je nana davala poklone, ali nana joj je zapretila prstom: „Peti! Nikada, nikada ne odbijaj poklon od porodice.”

Mamino lice je izgledalo čudno. Izgledalo je kao da se smežuralo, kao da sleže ramenima. Kako je to objašnjavala?

Nismo mnogo razgovarale o svojim razmišljanjima dok smo putovale nazad – kući? – u Blekpul. Tokom puta, mama bi me povremeno zgrabila za ruku i malo me povukla kao da, možda, pokušava da me urazumi. Da mi u glavu ulije svoj način razmišljanja.

Kasnije, u Engleskoj i u vozu za Preston, pogledala me je i tiho rekla: „On nije dobar, Mariza. Ne treba ti. Znam da ti je teško, ali nemoj da te u to uvuku. Tvoj je život u Blekpulu sa mnom, sa tvojom porodicom, prijateljima. Nikada to nemoj da zaboraviš.”

Već jesam kada me je tata podigao u naručje u italijanskom zatvoru gde je služio kaznu zbog ubistva (iako tada još nisam znala da je tamo iz tog razloga).

Kada smo stigli u Polton, samo sam želela da se vratim u Italiju, u Parmu da vidim tatu. Umesto toga, vratila sam se u školu gde su svi razgovarali o raspustu, pešačenju po Lejk distriktu, plažama u Španiji, „bakardiju” i momcima, ko je pocrneo, a ko izgoreo. Kada sam ispričala svojim najboljim drugovima kako sam posetila tatu u zatvoru, bili su zbunjeni. A kako bi i mogli da razumeju?

Bilo mi je zaista teško. Naročito sa mamom. Svaki put kada sam spomenula ponovnu posetu, postajala bi nesigurna: „Zašto želiš da se vraćaš? Ovde ti je škola, prijatelji, ja sam ovde. Zašto želiš sve to da ostaviš? Zar mi ništa ne vredimo?”

Nakon svega što je prošla, svega što je za mene učinila, osećala se izdanom. Vaspitala me je tako da poštujem život i sve oko sebe. Sada sam želela da idem i posetim čoveka u zatvoru. Ali njen majčinski nagon joj nije dozvoljavao da mi razbije ubeđenje o tati. Rekla je da nije dobar, ali nije rekla svojoj trinaestogodišnjakinji da je u zatvoru zbog ubistva i da se bavi krijumčarenjem droge. Glavni *mafiosi*. Čak i ne znam da li bi to promenilo moja osećanja. Tako sam nastavila da štedim novac koji sam zarađivala radeći subotom u kafiću.

Držala sam ga u kutiji za cipele na svom ormanu, gde ga je našla mama. Znala je šta radim. To nam je pomagalo da platimo naša letovanja u Italiji. Pa, pomoglo nam je da stignemo tamo. Ako smo mislile da smo ranije bile siromašne rođake, sada smo bile puka sirotinja.

Porodica je plivala u novcu. Nana je počela da se bavi nekretninama. Kupila je veći stan u Ulici Kristine Belđozo, blizu četvrti Ođaro. Jedna tetka je kupila jedan stan, pa još jedan i još jedan. Porodica Di Đovine je vladala trgovom, i proširila svoje domaćinstvo na deset stanova.

Nana je, naravno, zadržala prvi stan na Trgu Prealpi, zbog dobrih starih vremena. Ili zbog tvrdoglavosti. Stan je bio opštinski i plaćala je za njega stanarinu. To nije bilo dozvoljeno, jer je imala u vlasništvu druge nekretnine, ali opština se nije usuđivala da ga da nekom drugom iako su znali da je prazan. Samo bi izgoreo. Ili bi život porodice koja bi se uselila bio pretvoren u pakao.

Porodično bogatstvo nije izmenilo njihov stav, niti opšte osećanje ljudi prema njima. Nikada nisu prestali da ih se plaše, a nana je čvrsto verovala da im taj strah donosi poštovanje. Porodica je povremeno morala da primeni nasilje zbog reputacije koju su izgradili. Znalo se, ako diraš jednog, diraš ih sve, pa ih je vrlo malo pokušavalo. Oni koji su jednom probali, nikada nisu uspeli da to ponove.

Za mene i mamu se sve promenilo: više se nismo po čitav dan vozile vozom do Italije zato što je od 1984. nana počela da nam rezerviše avionske karte i šalje kola po nas na aerodrom. Kada je jedno jutro došao taksi po nas da nas odvede do aerodroma u Mančesteru, bila sam spakovana i čekala sam na ulaznim vratima još pre nego što je zatandrkao mamin budilnik.

U Milanu, mama je bila začuđena, zapanjena, kako porodica dobro stoji. Stric Franko nas je sačekao u potpuno novom BMV-u da nas odveze do nane. Nana nas je prvo odvela u kupovinu. Toliko smo toga dobile, haljina, cipela i svega ostalog, da smo morale da kupimo još kofera da to sve ponese kući. Dobila sam novca i odeće. Mnogo toga je pripadalo tetka Anđeli. Nekada je mrzela kada sam dolazila, jer mi je nana davala svu njenu odeću. Ona i ja smo bile kao sestre: svadale smo se i vrištale jedna na drugu, ali i uvek smo i brinule jedna za drugu.

Nana je želela da izgledam najbolje što mogu za drugu posetu tati u zatvoru. Kao kada se nedeljom ide u crkvu. Prethodnu noć sam bila tako uzbuđena da nisam mogla da spavam. Neprestano sam mislila da je to san. Mama je bila pored mene i takođe je bila potpuno budna. Moj san je bio njena noćna mora.

Rano smo stigle na paradu, a sve je ličilo na vojnu operaciju. Nana je, naravno, bila general. Krenuli smo u šest ujutru na sedamdesetpetominutnu vožnju od Milana do zatvora u Parmi. Nana je uzela jednog starijeg čoveka, pouzdanog porodičnog prijatelja, da nam bude taksista. Platila mu je benzin, i dopadalo joj se njegovo društvo. Meni se mnogo smeškao. I nosio je dva pištolja, jedan mu je bio privezan za članak.

Nana se zaustavljala kraj svake delikatesne radnje i odlazila pravo na vrhunske farme da uzme najbolje za tatu. Sastavila bi jelovnike od nabavljenih proizvoda, i govorila zatvorskom kuvaru šta da mu skuva svake nedelje. Hranio se bolje od političara u Rimu.

Nana mu je odnela čistu posteljinu, čistu odeću, novu odeću. Živeo je kao rimski car, svaka njegova želja je bila zapovest. Svakog vikenda je bio pozivan da prisustvuje izvrsnom obedu u kući jednog političara. Na prvoj večeri, političareva žena je pitala ko je njihov gost i tata joj je predstavljen kao političarev novi „izvršni asistent”.

Tretman kao u hotelu sa pet zvezdica mu je odgovarao. Osećala sam da je snažniji kada me je podigao. Činilo mi se da se ugojio, ali njegovo sivo skupoceno odelo mu je stajalo kao saliveno. Stražari su okružili prostoriju za posete i mi smo ih zaobišli. Kada smo seli, poklonio mi je srebrnu narukvicu. Ostale posetioce su izgurali napolje, i mi smo ostali sami.

Tatin VIP tretman, veliki televizor u njegovoj ćeliji, tuševi kad god je želeo, sve je to dobijao zbog naninog podmićivanja. Porodice zatvorskih stražara su redovno dobijale poklone, svakakvu ukradenu opremu, i uvek je bilo očigledno ko je želeo drogu. Tata se postarao da nema nikakvih poteškoća u zatvoru. Svi su bili srećni. Naročito ja.

Prilikom poseta Italiji, uvek smo išli u Kalabriju, pa smo imali i sunca i mora. To je bila vožnja od deset sati, ali bilo je zabavno pošto je sa mnom išla i tetka Anđela kao i druga omladina iz porodice, rođaci, tetke i stričevi, i devojka mog strica Filipa, Alesandra.

Mama je na neki način bila zadužena za nas, zajedno sa tetkom Milinom, ali tetka Milina nas nikada nije puštala da izađemo. Uvek smo imale pratnju, nismo smele da idemo same. Pošto smo došle iz Milana, sa severa, bile smo novost i svi momci su očajnički želeli da budu pored nas. Bila sam visoka i plava, i oko mene su zujali kao muve. Obožavale smo to. Ali kada smo im rekly naše prezime, pobegli su na kilometar. Ili barem većina.

Ostali su samo hrabri. I dobijali su šamare što su pričali sa nama. Mislile smo da to nije pošteno. Želele smo da idemo u šetnju, da upoznamo lokalne momke, ali to se nije dogodilo. Bile smo zatvorene u kući osim kada su nas pratili do plaže i nazad. Dosadila nam je tetka Milina.

Jednog dana kada nije htela da nas pusti, Alesandra je izvela seansu sa drvenom tablom za prizivanje duhova. Sve smo sedele držeći prste na čaši i odjednom je ona počela da se vrlo brzo pomera.

Alesandra je rekla: „Uradi nešto Milini. Ko je to? Ko je to? Uradi nešto Milini.”

Čaša je zatim ispisala reč „smrt”.

„Ne. Ne. Ne. Nemoj to da radiš.” Bile smo samo mlade devojke “ i ovo nas je preplašilo.

Te iste noći se podigla strašna oluja. Kada smo narednog dana ustale i sišle, Milinina ruka je bila u zavojju. Svi smo želeli da znamo šta joj se dogodilo i ona

nam je rekla: „Oluja je naglo otvorila prozore i roletne. Prišla sam da ih zatvorim i ne znam šta se dogodilo, ali saplela sam se i ispala kroz prozor na balkon.”

Zaprepastile smo se. Balkon je upravo bio sagrađen. Nekoliko nedelja ranije nije bio tamo i ne bi pala na balkon već bi poginula. Imala je sreće, ali izgledalo je kao predskazanje.

Uplašile smo se, ali to nam nije pokvarilo zabavu, i mama je takođe uživala. Pošto je obožavala foto-aparat, mnogo je fotografisala i, u znak prkosa, sve smo joj pozirale u toplesu. Bila je to velika šala i sve smo se smejale na slici. Napravile smo pravi nestašluk, zabavu za nas nasmejane devojke, pošto su nam svi rođaci u Kalabriji bih staromodni u poređenju sa Milanom. Čak ni na sastanke s momcima nismo smele da idemo same. Morale smo da vodimo pratnju. Nije nam bilo dozvoljeno da imamo momke.

Jednog dana sam otišla da posetim staru baku u letnjoj majičici. Bilo je veoma suvo i toplo i leti je temperatura rasla i do 40°C.

Rekla je: „Nećeš valjda izaći u tome?”

Odgovorila sam: „Idem na plažu!”

Rekla je: „Trebalo bi da pokriješ ramena.”

Otišla sam na plažu nasmejana. Upoznala sam dva različita sveta, juče i danas, u Italiji. Mama i ja smo tamo provodile šest nedelja svakog leta i ja sam to obožavala. Zaista sam želela tamo da živim. Mrzela sam da se vraćam na vetrovitu, hladnu, kišnu blekpulsku obalu. Mrzela sam to. Naravno, uvek smo se vraćale u septembru i to pravo u hladno i sumorno vreme. Zbog toga mi je samo bilo gore.

Ipak, bila sam dovoljno mlada da nastavim sa svojim životom. Odavno sam prebolela svoju prvu ljubav, Majkla – nismo raskinuli, ali pre mog petnaestog rođendana razdvojili smo se i pošli svako svojim putem. Zabavljala sam se, imala mnogo prijatelja. Ali, svejedno...

Mama je i dalje iznosila svoju večitu primedbu: „Tamo ti neće biti dobro. Znam to bolje od bilo koga drugog. Zaboravi na to.”

Nisam mogla.

U leto 1985. kada mi je bilo petnaest, moja drugarica iz škole Don pošla je sa mnom i mamom. Odsele smo kod nane i Don je videla da je život tamo bio brz i razuzdan i dopalo joj se. Videla je raskoš i novac. Stric Antonio, koji je stvorio sopstveno carstvo, imao je čarobno potkrovlje u naninoj zgradi. Kupio je dva stana i spojio ih, a takođe je imao i vilu pored jezera kuda smo obično išli.

Jednog dana je odlučio da povede Don i mene u Rimini. Na putevima je vladao uobičajeni letnji košmar od ogromnih kolona. Stric Antonio je skrenuo svojim „maseratijem” na zaobilaznu traku i tako vozio čitavim putem do Riminija, jureći pored zarobljene kolone automobila. Napolju je bilo kao u rerni, ali mi smo imali radio i uključen klima-uređaj, i jurili smo u „maseratiju”. Don i ja smo se osećale kao princeze – naročito kada smo uzeli apartman u hotelu Grand u Riminiju.

Stric Antonio je bio veliki zavisnik od kokaina i putovao je sa koferima punim te droge. Izlazili smo na duge ručkove i živeli životom na visokoj nozi. Moja tetka Domenika, nama svima poznata kao Mima, koja nam se pridružila na ovom putovanju, bila je deset godina starija i iskusnija. Izgledala je kao muškarac – snažno lice, da se blago izrazim – pre operacije nosa koju je izvršila dok je tata bio u Njujorku. Sada je izgledala prilično zastrašujuće, i razvila je sklonost ka mlađim muškarcima. Mada ne toliko snažnu kao naklonost ka heroinu.

Nije bila jedina narkomanka koju sam poznavala, nikako. Nažalost, devojka strica Filipa, Alesandra, takođe je bila zavisnica. Visoka za Italijanku, lepa i privlačna, bila je samo nekoliko godina starija od mene, i duboko me je zapanjilo to što joj se dogodilo. To je bio znak za uzbunu, ako je iko od nas uopšte želeo da ga čuje.

POGLAVLJE 8.

ROMEO

„Šta god da ti se dogodi, čeka da se dogodi otkako je sveta i veka.”

MARKO AURELIJE,
172. GODINA NOVE ERE

Kao da nam je tabla za prizivanje duhova slala novu poruku, jer je porodica preživela snažan udarac 1986.

Počelo je naninim hapšenjem. To su učinili policajci koji nisu bili na njenom platnom spisku. Milano se pretvarao u predgrađe Kolumbije, toliko se trgovalo drogom. Policajci su verovali da im tata više nije smetnja pošto je bio u zatvoru. Zato su sklonili nanu sa ulice pod optužbom za trgovinu drogom i ukradenom robom. Nisu mogli mnogo da dokažu, ali poslali su je u zatvor San Vitore na dve godine.

Srce mi se slomilo. Nana mi je bila anđeo čuvar, sve je organizovala, i sada je bila u zatvoru. Mislila sam da nikada više neću videti tatu, niti ostatak porodice.

Zatim sam čula da je Alesandra umrla, i činilo mi se kako se sve oko mene ruši. Nosila je pošiljku droge u Ameriku. Bila je kurir; trebalo je samo da isporuči paket. I dalje je zagonetka šta joj se tačno desilo. Koliko mi znamo, predozirala se heroinom i s kim god da je bila, taj ju je izbacio iz kola u punoj brzini u nekoj sporednoj ulici na Menhetnu. Bacili su je u smeće i ostavili da umre. Ne znamo s kim je bila, šta je radila, niti zašto se to desilo. Ali policajci su nam tako preneli.

Naravno, smatrali su je samo manjim gubitkom u poslu u kome su se obrtale milijarde dolara. Stric Filipino je bio slomljen, kao i njena porodica. Stric je pokušao da otkrije šta se zaista desilo, ali bez mnogo uspeha. Da je bila član porodice, sve bi bilo drugačije. Znam da to zvuči užasno, ali pošto mu je bila devojka, a ne porodica, između posla i osвете prevagnuo je posao. Surovo, ali tako je bilo. Kada sam čula tu vest, bila sam vrlo tužna, i naježila sam se kada sam se setila one čudne noći sa tablom za prizivanje duhova koja je tetka Milini poslala smrtonosnu poruku. Da se sudbina nije okrenula?

Droga je uzimala svoj danak u porodici. Tatina sestra Marijela, lezbejka, ona koja imala ljubavnu vezu s njegovom devojkom, postala je ozbiljna zavisnica od heroina i glave joj je došla prljava igla. Zarazila se HIV-om i umrla od side. Ali to nije naškodilo poslu.

Pošto je nana bila u zatvoru, tata je brzo nastavio da osniva nove operativne štabove. Sve vreme se slobodno kretao unutar najluksuznije bolnice u Parmi. Ponovo je izveo svoju prevaru iz Barselone sa nizom pametnih doskočica: umesto da radi u zatvorskoj bolnici da je ispita, živeo je u obližnjoj redovnoj bolnici u velikom stilu, Lekar je tati odredio dvadesetčetvoročasovnu negu jer je tvrdio da postoji opasnost da umre od infekcije izazvane olovom koje se zadržalo u ranama od metaka zadobijenih u napadu u kafiću kada je bila ubijena Adele. Nije bilo stražara, samo lekar, koji je neprekidno pušio cigarete oslobođene poreza, i koji se obogatio zato što je sredio papirologiju koja je tatu odvela u bolnicu. Kada je uprava zatvora pitala koliko dugo će mu trebati da ozdravi, lekar je rekao da ne može da odredi vremensku granicu.

Tata je upravljao odande, organizovao je porodične poslove – i sopstvene – kao slobodan čovek. Ponekad su ga ljudi za vezu i moji stričevi posećivali četiri-pet puta dnevno, a sastanci su im trajali do kasno uveče. Primaio je obaveštenja i davao naredbe o međunarodnoj isporuci narkotika. Svake noći se neko iz porodice, obično tetka Rita, vozio do Parme i nosio tati namirnice i vršio neophodne isplate. Razmatrali su račune, prodaju droge i zarađeni novac. S obzirom na obim posla, možda je bilo prikladno to što je tata nosio plavo poslovno odelo na svojim bolničkim sastancima. Ali bilo je ludo. Bio je u bolnici zato što mu je pretela smrt od trovanja olovom, a nije bio čak ni u pidžami.

Tatina povremena droga je bio seks. Očarala ga je jedna medicinska sestra i upustio se u prilično strastvenu vezu za čoveka u kritičnom stanju. Sestra Dugonoga – da, imala je duge noge – i njen muž nisu mogli da imaju decu, ali zatrudnela je sa tatom. Brak joj je opstao, jer se pretvarala da je njen muž otac sinu koga je rodila. Dugonoga je dovoljno mislila na tatu da mu pošalje fotografiju bebe, koga je nazvala Alesandro, i saopštila mu je: „Ovo je tvoj sin.”

Tako sam dobila polubrata, koga nikada nisam videla i koji ne zna ko smo mi. Ali verovatno ih ima i više; tata nikada nije mogao da odoli privlačnim ženama. Ponekad ih je bilo i dve.

Bila sam van sebe od besa. Ni sama ne znam na čega sam se ljutila. Svoju situaciju, okolnosti – mamu?

Škola mi je prilično dobro išla uprkos uobičajenim zabavama, zaljubljivanju i opsednutošću modom, i odlučila sam da upišem poslovni fakultet, zbog mame, ali i zbog sebe. Ali misli su mi lutale od menadžmenta i ekonomije do onoga što se dešavalo sa tatom i nanom i ostatkom porodice u Milanu. Videla sam raskoš i uzbuđenje, bila sam deo toga. A onda više nisam.

Moje promene raspoloženja uobičajene za devojkicu od sedamnaest godina i stav „nije pošteno” kvarili su moj odnos sa majkom. Ona je činila sve što je mogla da održi dobar i srećan dom – u Engleskoj. A ja sam neprestano pričala o porodici u Italiji. Ne bih rekla da smo baš vrištale jedna na drugu, ali smo vrlo često razmenjivale mišljenja. Život nam je bio veoma težak. Svaka sedamnaestogodišnjakinja zna da je u pravu. Svaka mama zna da je u pravu. To je pat-pozicija.

Kada je stigao Uskrs 1987, prošlo mi je već šest meseci fakulteta i činilo mi se čitav vek svađanja sa mamom. Bile smo obe već na ivici razuma kada sam nazvala tetka Anđelu da saznam najnovije vesti i tračeve. Javila se tetka Rita i iz mene je sve pokuljalo – osećaj nemoći, dosadan život u Engleskoj, želja da vidim tatu, sve to.

Shvatila je poruku: „Mariza, dođi ovamo! Budi kod mene. Možeš da vidiš tatu svaki dan.”

Bila sam na raspustu, imala sam nešto uštedevine, a mama nije imala snage da se svađa sa mnom oko toga. Dogovorile smo se da ću otići samo na mesec dana sve dok ne dođe vreme da se vratim na fakultet. Mama je bila dobro dok mi je pomagala da se priprelim za putovanje, da se spakujem, ali lice joj je odavalo nešto sasvim drugo – pomirenost sa sudbinom. Kakva majka, takva ćerka. Život se ponavljao pred njenim očima.

Nisam videla porodicu više od godinu dana i sad prvi put bez nane. Stric Guljelmo, koji me je sačekao na aerodromu, bio je tatina desna ruka u spoljnjem svetu, dok je tata vukao konce iz bolnice. To što su nana i tata bili u zatvoru nije značilo da ne vode jednu od najvećih bandi za trgovinu drogom u Evropi sa Sjedinjenim Državama kao najkrupnijom mušterijom.

Očajnički sam želela da ponovo vidim tatu i stric Guljelmo mi je nabavio vozača, mladića po imenu Bruno, za vožnju do bolnice. U početku nisam mnogo obraćala pažnju na njega. Primetila sam da me odmerava, od glave do pete. Bila sam mlada i lepo građena, sa dugom plavom kosom, pa nije bilo prvi put da me neko šacuje. Hej, pa iznervirala bih se da to nije uradio!

Ali meni je bila potrebna tatina pažnja. On kao da je bio u svojoj firmi; imao je sopstveno prostrano, privatno odeljenje sa lepim velikim prozorima na drugom spratu bolnice. Provela sam sa njim dan, baš kao i dva naredna.

„Žao mi je što nisam više bio uz tebe dok si odrastala”, rekao je. „Ali uskoro ću izaći i sve će se promeniti. Sve će biti bolje. Želim da ostaneš koliko god možeš. Hoću da više budeš sa mnom.”

Nisam imala predstavu u šta su tata i nana sve uključeni, ali nisam bila ni glupa. Otac i baka su mi bili u zatvoru, većina stričeva mi je bila u zatvoru, tako da sam bila svesna da ne vode Diznilend. Znala sam da je u pitanju neki prljav posao, ali nisam postavljala pitanja. Jednostavno sam bila srećna što sam tamo, kod *kuće*. Jer tako sam se osećala. Osećam da sam Italijanka, oduvek je tako bilo. Kada sam imala sedamnaest, samo sam želela da ostanem.

Većinu vremena sam provodila sa tatom, ali redovno nas je prekidao neprekidni niz posetilaca. Kad god se obraćao ljudima, slušali su ga kao da im od toga život zavisi. I za to nije bilo boljeg primera od Bruna. Videla sam da se tati dopada i često su provodili vreme sami, razgovarajući o poslu. Prilikom prve posete, završni su razgovor rukovanjem, i kada smo pošli, tata me je poljubio i doviknuo Brunu: „Nemoj da zajebesh, Bruno. I vodi računa o mojoj princezi.”

Bruno je tako i učinio, ali više nego što je tata zamišljao ili želeo.

Sve sam se više zagrevala za Bruna. Bio je zgodan, krupan i snažan momak sa lepim smeđim očima. Bio je četiri godine stariji od mene i nosio je pristojno odelo, firmirane farmerice i košulje, odela šivena po meri i kožne cipele. Izgledao je lepo, uspešno i tata mu je verovao. Kako da mi se ne sviđi?

Takođe je bio i zabavan. U kolima je izvodio budalaštine, pravio grimase, pričao viceve i zasmekavao me. Bila sam mlada i smešljiva, a on samouveren, i znao je kako da pritisne pravo dugme i zadivi sedamnaestogodišnju devojkicu. Nevolja je bila u tome – a uvek je ima – što mu se divilo mnogo, mnogo devojkica. Sviđao se svim devojkama koje su dolazile i odlazile iz stana. Imao je toplo-hladan odnos sa mojom rođakom Magdom, koja je bila ćerka tetka Santine iz prethodnog braka. Kažem toplo-hladan, ali što se Bruna tiče, bio je uglavnom hladan, dok je Magda sve činila za njega. Obigravala je i zapitkivala ga hoće li nešto da jede, prala mu je veš, a on na nju uglavnom nije obraćao pažnju. Ona je bila potpuno očarana, a on se po mom mišljenju prema njoj ponašao kao kreten.

Brunovi roditelji su držali pekaru u Milanu koja je pod ugovorom snabdevala škole hranom. Bio je to pouzdan i isplativ posao. Njegovi su želeli da on radi s njima, ali Bruno je bio previše nezavisan. Sviđalo mu se da radi za tatu. To mu je pružalo mogućnost da pije sa mojim stričevima i uživa u besplatnom kokainu kad god poželi.

Više vremena je provodio kod nas u stanu nego kod svojih roditelja. Mi devojkice smo uveče sedele i gledale filmove, a većina muškaraca je bila u gradu. Bruno je jedne noći ostao sa nama i svi smo gledali *Lice s ožiljkom*. Bruno je počeo da oponaša Ala Paćina, kao Tonija Montanu, poludelog od kokaina, kada je mahao puškom, „mojom malom prijateljicom”, u vazduhu. Meni je to bilo stvarno glupo, ali Magda i druge devojkice su odlepile.

Odjednom mi je Bruno doviknuo: „Hej, Mariza! Ovaj tip je baš kao tvoj tata.”

Pokazivao je na Ala Paćina kako raznosi ljude na komadiće na ekranu. Sigurno sam delovala zbunjeno jer je brzo dodao: „Ne, ne, lepotice. Samo se šalim.”

Bruno je shvatio da nisam znala onoliko o tatinom carstvu koliko je on mislio. Pre nego što sam sledećeg dana posetila tatu, provozao me je na svojoj „vespi”. Jurili smo ulicama i šalio se sa prolaznicima.

„Ispustili ste novac tamo”, vikao je, a oni bi se vraćali pola kilometra nazad da traže taj izmišljeni novac. Sa mojih sedamnaest godina, takve gluposti su mi bile neverovatno smešne. Uvek se smejavao i šalio. Bio je dobar momak. I bio je zgodan. Odjednom sam ja njega počela da odmeravam od glave do pete.

Tata je odmah primetio da je zaiskrilo između mene i Bruna i nije gubio vreme. „Bruno, ako se budeš zavatlavao sa mojom princezom, odseći ću ti onu stvar.”

Nisam mogla da verujem svojim ušima.

Bruno je gotovo pao sa stolice.

„Emilio! Sve si pogrešno shvatio. Misliš da sam toliko glup?”

Bruno *jeste* bio toliko glup. I zato sam ga volela. Ali još neko vreme ljubav nije dolazila u obzir. Bio je blizak prijatelj mog strica Guljelma i zajedno su vodili porodični posao spolja. Stizale su ogromne pošiljke droge u Doja Tauro i kamionima su ih prevozili u Milano, gde je trebalo da bude obrađena. Distribucija je zahtevala timski rad i porodica je na tom poslu imala šezdeset radnika – momaka Brunovog godišta koji su zaradili nanino i tatino poverenje i oni su za njih jemčili.

Krvni srodnici i ostali članovi 'Ndrangete su se mešali. Brakovi kao što je bio nanin i deda Rozarija doprinosili su da se izglade odnosi u okviru svake 'ndrine i proširi članstvo. Na dnu komandnog lanca nalaze se *picciotti d'onore* (vojnici), od kojih se očekuje da izvršavaju zadatke sa slepom poslušnošću sve dok ih ne unaprede na sledeći nivo *cammoriste*. Tada primaju naredbe preko svojih sopstvenih vojnika. Tajna moći i uspeha 'Ndrangete je u tome što je samo unutrašnji krug rođaka i pouzdanih komandanata upoznat sa svim porodičnim poslovima.

Bruno je sa samo dvadeset jednom godinom bio *cammorista*. Bio je jedan od nekoliko njihovih rukovodilaca u koga su stric Guljelmo i tata imali poverenja da će slušati i razumeti kako se vodi posao sa drogom i da će se postarati da se sve obavi. Precizno su mu govorili kada i gde će stići isporuka, količina i kuda treba dalje da ide. I Brunu je bilo dovoljno reći jednom. Tata nije ništa voleo da govori dvaput.

Ali nije mu smetalo da bude sa dve devojke, naročito ako su bile prelepe kao Mara i Marina. Bliznakinje. Bile su istovetne. Čak i u svojoj heroinskoj zavisnosti. Obe su bile u rehabilitacionom centru u bolnici u Parmi. Imale su plavu kosu, plave oči i bile su vitke, veoma preplanule i privlačne. Nosile su modernu odeću i roditelji su ih neverovatno razmazili, jer su imali mnogo novca, s obzirom da su bili veoma bogata porodica iz Parme. Roditelji bi dali sav svoj novac samo da se očiste.

Tatino zanimanje za bliznakinje nije bilo iz pukog zadovoljstva. Znao je da neće ostati u bolnici zauvek. Znao je da će u jednom trenutku morati da se vrati unutra. Morao je da stvara druge dogovore. Povezao se sa Marinom, koja je bila pomalo đavolasta. Predložio joj je da njeni roditelji uložne nešto novca, pa da otvore zajedničku pekaru. Nagovorio je da kaže ocu kako bi to bila dobra rehabilitaciona terapija. Uspelo je, i kada se tata vratio u zatvor, počeo je preko dana da radi u pekari, a noću se vraćao u svoju raskošnu ćeliju.

Bio je to njegov lični posao, ali na ime bliznakinja. Morao je da se potruži da budu zadovoljne. Ali posvađali su se zato što se tati dopala druga bliznakinja, Mara. *Ménage à trois*¹² nije uspevala. Ali pekara jeste, i pružala je tati svu potrebnu slobodu i vreme.

Trebalo je da se vratim na fakultet. Nisam želela da idem. Želela sam da ostanem, sa tatom, sa Brunom. Mama je ludela u Engleskoj. Sve vreme me je zvala telefonom i zahtevala da zna na koji ću se avion ukrcati. Izbegavala sam to

¹² Franc, veza utroje. (Prim, prev.)

pitanje, i zagnjurila sam glavu u pesak. Gotovo sve vreme sam mislila samo na Bruna.

Jedne noći, nakon što smo se vratili iz posete tati, videla sam tu drugu Brunovu stranu, okrutnu mafijašku stranu. Otišli smo u naš redovni disko u Milanu sa Magdom i njenim prijateljima. Dok sam stajala pored podijuma za igru, prišao mi je neki momak i pitao me gde je toalet. Pokazala sam mu, ali pre nego što se i pomerio, pojavio se stric Guljelmo, za koga nisam ni znala da je tu, omamljen od kokaina. Udario je tipa u lice, mlateći ga udarcem za udarcem sve dok mu se nos nije raširio preko lica, a krv mu pokuljala na usta. Kada je pao na zemlju, stric je počeo da ga šutira dok su svi posmatrali.

Bruno se pojavio i pridružio, i šutirao je momka čak i kada se onesvestio. Šutirali su ga tako jako da su obojica pokidali cipele. Nikada nisam videla tako nešto. Mislili su da mi se nabacivao – „Ćao, lepotice”, i slično – i umalo da ga ubiju zbog toga.

Kada sam im prenela šta mi je tip zaista rekao, stric Guljelmo je progundao: „Nije trebalo da ti se obraća.”

Kada smo se vratili u stan, i dalje uznemirena zbog onoga što sam videla, ponovo sam ih za to pitala. Stric Guljelmo je bio mnogo razumniji bez kokaina, zagrlio me je i rekao: „Mariza, sve što treba da znaš jeste to da će te tvoja porodica uvek zaštititi. S nama se niko ne zajebava. To je sve što treba da znaš.”

U datim okolnostima, više nisam ništa pitala i usmerila sam se na to da se lepo provedem sa Brunom. Vodio me je u kupovinu i na ručak. Vozili smo se na jezero Komo i u Rim da obiđemo znamenitosti, drevnu rimsku istoriju, i bilo je romantično. I nevino. Shvatila sam da se dopada mnogim devojkama, ali on je želeo da bude sa mnom, i zato sam se osećala posebnom.

Ali morala sam da se vratim mami. Odvezao me je na aerodrom i pre nego što sam prošla kroz pasošku kontrolu, poljubio me je u usta. Naš prvi poljubac. Bio je to samo površan dodir, ali osećaj je bio čudesan. Zagrlio me je i rekao: „*Ciao, bella.*”¹³

Dušu sam isplakala do Mančestera. Bila sam tako nesrećna da je stjuardesa sela pored mene da se uveri da mi je dobro, i da neću iskočiti na visini od deset hiljada metara.

Kada sam stigla kući, prošla sam pored mame i odmah počela da pišem Brunu pismo.

Bila sam uzdrmana. Imala sam utisak da mi život zavisi od toga kada ću ga ponovo videti. Ne znam da li me je zaveo Bruno ili kombinacija Bruna i čitavog mog iskustva u Italiji. Misli su mi, baš kao i geni, bile podeljene. Imala sam čudan izbor između zla i goreg. U srcu, u sebi, znala sam da bi Bruno mogao da me zaštiti od svega. I želela sam snažnog muškarca da se brine za mene.

¹³ Ital. Zdravo, lepa. (Prim, prev.)

Ali i Brunu je trebao neko da se brine za njega. Razmena narkotika u Milanu je pošla po zlu i Bruno je morao da se skloni iz grada dok ne dovedu policiju u red.

Stric Guljelmo mu je rekao: „Idi, izgubi se.”

Tako me je, mesec dana nakon što sam otišla iz Kalije, nazvao sa aerodroma u Mančesteru i pitao me kako da stigne do Blekpula. Bila sam van sebe od oduševljenja. Upravo se ukrcao na avion, zajedno sa svojim drugom Kobijem, šesnaestogodišnjim sinom devojke strica Guljelma. Kobi je poneo gomilu novca, više od hiljadu funti, i svoju devojku Saru. Bruno je imao kese i kese marihuane. Preneo ih je kroz carinu kao od šale. Time se bavio u životu, krijumčario je drogu.

Iznajmili su auto i kada je Bruno ušao u štos sa vožnjom – pri velikoj brzini – na levoj strani puta, stigli su mi pred vrata. Uzeli smo dve sobe u prenoćištu u Blekpulu. Potpuno sam zaboravila na predavanja i odlazak kući kod mame.

Mama nije bila naročito srećna. Ja jesam. Za takvim sam uzbuđenjem čeznula, bez dosadnih tabela i poslovnih grafikona. Ovo je bio pravi život, ličio je na tempo, spletkarenje i uzbuđenje Milana. Takođe je bilo seksa, droge i Djuran Djurana. Bruno i Kobi su pušili marihuanu kao da šalju dimne signale. Neprestano su duvali. Dok smo šetali blekpulskim kejom ili po zabavnom parku na plaži. Nije ih bilo briga.

Prvo sam sa njima pušila džoint samo u našim sobama da ne bih izgledala kao neko nevino detence, ali uskoro sam počela da uživam u tome. Bilo je opuštajuće i, zajedno sa pićem koje smo ispijali, oslobađalo me je mojih nevolja.

Vozikajući se sa Brunom, osećala sam se starijom, deo tima. Bili smo partneri. To mi se dopadalo. A Bruno je bio sladak i nežan kada je izvodio gluposti. Zbog toga je bio još privlačniji. Želeo je da bude mačo muškarac koji se u svemu snalazi.

Naročito sa automobilima. Stali smo na Flitvud roudu da sipamo gorivo i on je nasuo dizel. Prešli smo svega nekoliko stotina metara kada smo se zaustavili. Sedokosi vozač je stao da nam pomogne i odmah je shvatio: „Sipao si pogrešno gorivo, družo!”

Bruno se zbunio. Pocrveneo je. Bilo mu je tako neprijatno. Zagrlila sam ga i poljubila.

Otada je vozio kao manijak, trudeći se da mi pokaže kako je kralj drumova. Bruno je obožavao automobile, a i ja sam. Znala sam sve o njima jer sam odrasla uz muškarce koji su vozili najbolje. Volela sam brzinu i vetar u kosi, uzbuđenje. Ali prekoračivanje brzine oko Blekpula nije pametno sa dosadnim ograničenjima brzine na pedeset kilometara na sat svuda unaokolo, pa su nas zaustavili. Srećom nismo jurili, ali Bruno je iskušavao sreću. Pajkan je bio dobar. Proučavao je Brunovu italijansku dozvolu, raspitivao se koliko ostaje a zatim se zagledao pravo u mene. Da li je znao da Bruna traže u Milanu? To je bilo glupo – kako je mogao? Ali šta mu je to značilo?

Ispostavilo se da je u pitanju bio policajac šaljivdžija: „Reci svom čoveku da ovo nije Monca.”

Zaradili smo samo pridiku. Bruno je na sve samo slegnuo ramenima. Osetila sam olakšanje, i dopalo mi se kako su zazvučale reči „tvoj čovek”.

Jedno jutro sam se probudila u prenoćištu i ugledala ogromnu saksiju za cveće u sobi koja je trebalo da stoji ispred zgrade. Bruno je izašao na piće sa Doninim prijateljem, vratili su se pijani i doneli je gore. Bilo im je neverovatno smešno. Gazdarici nije.

Iselili smo se u stan, i tamo sam prvu noć spavala sa Brunom. Malo sam prokrvarila, a on je izustio „Ooh”, jer je mislio da mi je oduzeo nevinost. Učinilo mi se da mu je drago pa sam ga ostavila u tom uverenju. Nikada mu nisam rekla da u stvari nije bio prvi. Ali tada sam prvi put ozbiljno vodila ljubav i nije bilo „bum-tras, hvala ti”. Bio je pažljiv, i obavio je to polako.

Ali ja nisam bila pažljiva sa mamom. Pobesnela je. Odlazila sam kući na svakih nekoliko dana da održim barem neki mir, operem veš i pokupim odeću. Objasnila sam joj da se viđam sa ljudima iz Italije i greškom sam spomenula kako je jedan od njih tatin prijatelj.

Tražila je da sazna više i objasnila sam joj da sam Bruna upoznala na svom putovanju, jer mi je bio vozač. To nije želela da trpi. Odmah je telefonom nazvala strica Guljelma u Italiju. Ko je taj momak?

Rekao je da je Bruno dobar momak, siguran. Bio je iskren i rekao da Bruno beži od policije i da nije znao gde je i – pošto nije bilo mobilnih telefona – nije mogao da se čuje sa njim.

Mama jeste. Našla je papirić sa imenom prenoćišta u farmericama koje sam ostavila na pranju. Vrištala je po kući. Do tada smo se već preselili i dočekala ju je naša gazdarica kao iz televizijske komedije. Njih dve su bile veoma nesrećne i ljutite gospođe. Nismo baš bili odseli u Ricu.

„Odvratna deca! Otišli su i ostavili čitav džumbus. Čak sam pronašla i test za trudnoću u kanti za smeće.”

Trudnoća! Mariza! Italijan! Ovo je za mamu bio pravi horor. *Déjà vu.*¹⁴ Katastrofa.

Kada me je pritisnula, pokušala sam da objasnim. „Taj test za trudnoću nije moj. To je od te devojke Sare, koja je sa drugim momkom. Kunem se, nije moj. Mama, nije moj.”

Ali ona je ponovo nazvala Milano. Ta strana porodice se razljutila na Bruna. I na mene. Nisu znali gde je, ali svakako nisu očekivali da uživa sa mnom u Blekpulu. Rekli su tati, morali su, i on se razbesneo. Želeo je da se Bruno vrati u Italiju, i Bruno nije imao izbora.

Nestalo mu je novca.

¹⁴ Franc, već viđeno. (Prim, prev.)

A nestao je i on pošto sam ga poljubila za rastanak na aerodromu u Mančesteru. Nisam bila previše uznemirena. Ostalo je svega nekoliko nedelja do letnjeg raspusta i mog godišnjeg putovanja u Milano. Rekla sam to i mami. Postavila me je na moje mesto. U stvari, održala mi je lekciju.

„Nestala si sa tim momkom na skoro tri nedelje. Šta je s tobom? Zar ti ni do čega drugog nije stalo? Šta te je spopalo? Svi su ljuti, stvarno ljuti. Zaboravi na odlazak, neće te primiti nakon ovoga.”

Rekla sam joj da ne bude blesava. Nana me voli. Tata me voli.

Nekoliko dana kasnije, stric Guljelmo nas je nazvao sa užasnim veslima. Tata je bio stravično besan na Bruna i mene. Nije želeo da me vidi.

Nikada više.

Raspao mi se čitav svet.

POGLAVLJE 9. ULIČNA PRAVDA

„Ne iskušavaj očajnika.”

VILIJAM
ŠEKSPIR,
ROMEO I JULIJA

Kada se vratio na Trg Prealpi, Bruno je natrčao pravo na šamare strica Guljelma. Udarci su bili i fizički i verbalni i svi su boleli.

„Vidi Marizu, otkinuću ti glavu.”

„Vidi Marizu, i Emilio će ti odseći jaja.”

„Vidi Marizu, i mrtav si.”

„Kapiraš? Razumeš?”

Bruno je razumeo, ali ako mi je bio potreban dokaz koliko mu je stalo do mene, dobila sam ga kada sam se tog leta 1987. vratila u Milano. Sve to dugujem tetka Riti, koja mi je ponovo ponudila krevet, smeštaj. Bila je veoma nervozna, i uzimala je zastrašujuću količinu amfetamina. Nije se moglo predvideti šta će uraditi, kako će reagovati. Ipak, bila je moj spasilac.

Sa mamom sam se užasno posvađala kada sam joj rekla da idem u Milano.

„Ponovo ćeš se videti s onim tipom i upašćeš u nevolju. Čekaj samo i videćeš. Samo čekaj.”

Ali u Blekpulu sam bila nesrećna. Nisam bila dete i bila sam tako odlučna, tako sigurna, da sam morala da odem.

Stric Guljelmo me je čekao kada sam stigla kod tetka Rite. Zanemario je sve formalnosti i izvikao se na mene. To je trajalo nekoliko minuta i poruka je bila jasna i glasna: „Drži se dalje od Bruna.”

Pitala sam za tatu, ali rekao mi je da ne pitam jer je jako ljut na mene: „Otac ne želi da budeš s tim tipom. Hoće da se središ, upoznaš advokata, lekara, nekoga drugog. Ne Bruna.”

Iako je Bruno bio porodični prijatelj i prijatelj mog strica, tata nije želeo da budem sa njim zato što je bio to što jeste. Porodica je potplatila tužioce i Bruno je bio slobodan da se kreće po gradu, sve dok se držao podalje od mene. Za mene je važno isto pravilo.

Zaspala sam u suzama kod tetka Rite. Nisam mogla da vidim dva najvažnija muškarca u mom životu. Bruno je bio zabranjen. Tata me se odrekao.

Uprkos toj nesreći, bila sam sigurna da je Bruno čovek mog života. Rekao je da bi radije umro nego da me ne vidi. To je bilo neviđeno romantično, ali očigledno smo morali da budemo oprezni.

Tetka Rita je nagovestila stricu Guljelmu da nam je potrebno malo prostora. Anđela i druge devojke su dolazile i ona je obećala bratu da će razgovarati sa mnom o Brunu i sve rešiti. Guljelmo je pristao zato što je obijao donove sledeći tatina uputstva i čuvajući sopstvena leđa. Porodični doušnici su ga upozorili da je pod dvadesetčetvoročasovnim policijskim nadzorom.

Kada nam se stric Guljelmo izgubio iz vida, u njega je ponovo ušetao Bruno. Uzeo je sebi crveni „alfa romeo spajder III” i odvezli bismo se do jezera Komo na posebno mesto koje smo otkrili i vodili ljubav pod vedrim nebom. Bruno je bio lud za mnom baš kao i ja za njim. Ali ja sam želela da budemo zajedno stalno, a ne samo povremeno po sat vremena. Morala sam da se pomirim sa zahtevnim poslom i gresima milanskih muškaraca. Koje je Bruno slepo sledio. Proveo bi sa mnom dan, ali tačno u šest po podne, odlazio je da pije i kocka se sa drugovima. Ili na San Siro da gleda fudbalski klub Milan – svi su bili zalučeni fudbalom. Bila sam ljubomorna kada nije bio sa mnom, a naročito kada je radio nešto o čemu nisam ništa znala.

Tetka Rita, koja je smirivala svoju zabrinutost dnevnom dozom amfetamina, saopštila mi je pravilo: „Prihvati to, dušo. To je naš život. Ne pitaj, jer ne treba da znaš.”

Ali jesam. Bruno je u to vreme bio stalno na kokainu. Njegovi roditelji su kupili nov pekarski kombi zahvaljujući ugovoru sa državnim školama. Istog dana kada su ga dobili, Bruno je potpuno poludeo i poveo je dvadesetak svojih prijatelja na vožnju. Dvadeset! Nije stigao daleko pre nego što ga je zakucao u banderu, i potpuno ga uništio. Nekoliko momaka je moralo u bolnicu, ali Bruno je samo iskočio i othramao.

Njegovi mama i tata, koji nikada nisu saznali da ga je on uzeo, prijavili su krađu. Ti ljudi su štedeli; svaki peni koji su zaradili, stekli su napornim noćnim radom u pekari. Bruno je bio utučen i nikada im nije rekao da je kombi ukrao on.

Bio je nemaran i nije poštovao svoju porodicu i njihov težak rad, ali ja sam za to bila slepa. Bila sam zaljubljena. U mojim očima, on nije mogao da pogreši. Mislila sam da je samo malo divalj. Momak koji voli da popije, uzima drogu i ne preza od tuče.

Ipak, nedugo zatim sam u dva navrata prisustvovala neverovatnom nasilju, a oba su bila na ivici ubistva. A ja sam bila razlog, možda i izgovor.

Rita je predložila da Bruno i ja pođemo sa njom i njenim četrnaestogodišnjim sinom Masimom na nekoliko dana do kampa na obali mora pored Riminija. Mislila sam da će to biti prilika da provedemo neko vreme zajedno daleko od *njegovih* prijatelja i mogućih nevolja sa *mojom* porodicom, pa smo pristali.

Čim smo se smestili u kamp, otišli smo do obližnjeg zabavnog parka. Sjajno smo se provodili na vožnjama kada mi je prišao neki momak i zatražio upaljač. Odgovorila sam da nemam, a on je odlepio: „Dobro, što onda ne odjebeš?”

Ubacio se Masimo i viknuo: „Zašto tako razgovaraš s njom? Izvini joj se.”

Momak se samo nasmejao Masimu, koji je bio mlad momčić, i udaljio se.

„Idem da dovedem Bruna”, vikao je Masimo.

„Ne, molim te, nemoj to da radiš”, molila sam ga. „Bruno će poludeti i moraćemo da odemo. Nemoj ništa da mu kažeš. Nije ništa strašno.”

Otišla sam do toaleta. Masimo je izgledao kao običan klinac, ali bio je žilava mala hulja i već je trgovao drogom na porodičnom trgu. Nije hteo da odustane. Otišao je po Bruna. Kada sam se ponovo pojavila, oko nekih stepenica se okupila velika gomila. Na njima je bio Bruno. Udarao je glavom onog momka u metalne šipke pričvršćene na svakom stepeniku i vikao: „Drkadžijo. Drkadžijo.”

Momak mu je vikao da prestane, ali zauzvrat je dobijao samo: „Drkadžijo, jebeni drkadžijo!” I glava mu je odskočila od sledeće šipke na ogradi. I još jednom, i još jednom. Čula sam udarce.

Mislila sam da će ga Bruno ubiti.

Bruno je mislio da ga je ubio.

Oči su mu bile prazne. Nikada nisam videla taj ugasli pogled. Nije obraćao pažnju na gomilu oko sebe i ponovo je udarao momka. Opet i opet.

Njegova žrtva se konačno onesvestila i skljojala u baricu krvi.

Bruno je istrčao iz parka, a Masimo i ja smo pojurili za njim.

Vikala sam: „Mogao si da ga ubiješ!”

„Znam. Zato moramo da odemo. Odmah! Moramo da zбриšemo odavde.”

Kada smo stigli do karavana, Bruno je saopštio Riti da moramo da krenemo. Rita, sa svojih trideset godina, navikla se na takav kaos i nije ni pitala zašto. Čuli smo zavijanje policijskih sirena i hitnu pomoć, ali mi smo se odvezli pre nego što smo ugledali njihova rotaciona plava svetla.

Trebalo je da se uplašim. Trebalo je da se prestravim. Nisam. Momak je bio nepristojan prema meni, i iako nije zaslužio da bude tako pretučen, bila sam ponosna što je Bruno želeo da me odbrani. Osećala sam da pored Bruna niko ne može da me povredi. Naslonila sam se na njega i zaspala dok smo se vozili ka Milanu. Gde su nas čekale dalje nevolje.

Bilo je vruće i vlažno tog avgusta i, kao i obično tog meseca, ulice su bile puste. Posle nekoliko nedelja, tetka Anđela i ja smo se vraćale sa Trga Prealpi do tetka Rite. Već je prošlo jedanaest sati uveče i tramvaj više nije vozio. Bila je to šetnja od dvadesetak minuta, što nije bilo strašno u takvoj toploj noći.

Stigle smo na nekoliko stotina metara od kuće tetka Rite kada me je neko zgrabio otpozadi. Mislila sam da se to glupira moj rođak Masimo – uvek je pokušavao da me uplaši.

„Pusti je! Pusti je”, čula sam Anđelu kako vrišti, i okrenula sam se. Ugledala sam sablasnog muškarca svog u belom, u beloju platnenoj majici i pantalonama. Imao je smeđu torbu, nalik na vreću.

Viknula sam: „Puštaj me, idiote. Šta radiš?” I dalje sam mislila da nemam razloga za brigu. Mislila sam da je tip glup, a ne ubica.

Trenutak kasnije sam shvatila da je ludak. Gurnuo mi je dugačak nož među noge i zarežao: „Ako se pomeriš, iseći ću te. Uguraću ovaj nož u tebe. I iseći ću te.”

Nije delovao naročito snažno, ali nož je bio grozan. Pomislila sam: „Bože, ako me ubode tamo dole, nikada neću moći da imam decu.”

Ali morala sam da ostanem smirena. Sve se dogodilo u sekundi, i Anđela se ukočila u mestu. Kao da je sve stalo.

Čovek u belom mi je podmetnuo nož pod vrat. Izvadio je svoj penis, počeo da se dodiruje, i naredio mi: „*Sega, sega* (izdrkaj mi).”

Pogledala sam ga i pitala: „Znaš li ti ko sam?”

Pogled mu je odlutao. Bio je na nečemu. Bile smo uhvaćene na zabačenom mestu, niko nije mogao da nas vidi. Mogao je da uradi šta je hteo. Počeo je da se osvrće oko sebe.

Ponovo sam ga upitala: „Znaš li ko sam ja?”

Tog trenutka me je pustio, istrčao na put i požurio u pravcu tetka Ritine kuće.

Ali Anđela je već stigla tamo i Rita nam je krenula u pomoć. Trčala je u suprotnom pravcu sa ogromnim nožem za rezbarenje, potpuno van sebe. Da je uhvatila tog čoveka u belom, izbola bi ga nasmrt i verovatno ne bi ni bila svesna šta je uradila.

Našla me je kako drhtim i plačem. Nisam to uradila pred njim zato što sam znala da moram ostati pribrana. Tip je već nestao dok Rita nije stigla.

Ali šta je taj jadnik uradio? Otišao je na Trg Prealpi i usput napao drugu devojkicu. Pored nje su bili neki momci i tip se povukao. Uplašio se i ušao u Mota bar, prekoputa moje nane. Oni momci su počeli da se okupljaju ispred. U međuvremenu se pročulo da sam i ja napadnuta. Čuli su opis i znali su da je u pitanju on. Svi su bili na ulici i želeli su da ga išutiraju. Ipak nisu ušli, iz poštovanja prema vlasnici bara, ženi koja je prijateljica moje porodice. Nisu želeli da joj rasture prostor.

Stigao je stric Filipo i ušao je pravo unutra: „Šta ima, družo? Šta se dešava?”

Kreten je rekao: „Ne znam šta se napolju dešava. Nisam uradio ništa loše, ali ne usuđujem se da izađem.”

„Sve je u redu. Izađi, izađi, pomoći ću ti. Sve ću srediti, ne brini.”

Izvan bara, dok su prolazili pored stolova i stolica, stric Filipo je počeo da ga udara.

„Na moju si nećaku potegao nož. Hoćeš zabavu, je li tako?”

Nastavio je da ga udara, sručio je na njega čitavu bujicu udaraca. Nagnuli su i drugi momci sa stolovima i stolicama, razbijajući ih o njega i ubadajući ga razbijenim bocama. Trajalo je dugo. Iz njega je liptala krv, belo odelo mu se natopilo crvenim, kada je stigao Bruno.

Tetka Rita, koja je trčala unaokolo sa nožem u ruci, naletela je na Bruna i ispričala mu šta se dogodilo. Neko drugi mu je rekao kuda da ide. Pogledao je tog tipa koji je već bio napola mrtav, možda i tri četvrtine. Svakako je bio u nekoj vrsti kome, onesvešćen.

Bruno mu je spustio nogu na glavu. Zatim ju je pritisnuo stopalom i rekao: „Imaš sreće. Ja bih te ubio.” Pljunuo je tipu u lice i otišao.

Niko nije zvao policiju. Moja porodica je bila policija. Ali gomila i buka su ih svejedno dozvali. Niko nije priveden zbog premlaćivanja tog perverznojaka. Šta je tip mogao da kaže? U baru je bilo ljudi, ali „nisu ništa videli”.

Koliko god bilo užasno, prebijanje mog napadača pružilo mi je neku vrstu utehe. Osećala sam se sigurno. Kao da mi niko ništa ne može, ne može da me povredi. Bila sam nesalomiva. Nedodirljiva. Bila sam ćerka svog oca i to je bila moja porodica. I tako su se oni obračunavali sa svakim ko je napadao njihov prostor ili njihove ljude. Išli su koliko god je bilo potrebno daleko da te zaštite. Sada sam i ja bila deo toga, deo mafije.

Više nisam samo mislila na italijanskom; razmišljala sam kao italijanska mafijašica. Nije u pitanju indoktrinacija, već ti svakodnevni život usadi vrednosti koje ti uskoro postanu normalne. Kao da izgovaraš azbuku: nakon nekog vremena, više o tome ne razmišljaš. Jednostavno *znaš*.

Smatrala sam da perverznojak nije imao sreće što je otišao na Trg Prealpi. Verovatno nije shvatio da je imao sreće što je ostao živ. Bio je sav izlomljen, ali disao je. Da ga se dočepao tata – moj bože!

Većina devojaka bi se uplašila, zanemela, i ne bi mogla ništa da kaže kada bi ih neko tako zgrabio na ulici. Samo bi uradile šta im se kaže. Oči su mu bile zacakljane. Izgledao je kao da je pobeo iz ludnice.

Ipak, stigla ga je pravda. Zamislite kada bi to snašlo svakog perverznojaka? Dvapat bi razmislili pre nego što napadnu decu, zlostavljaju mlade devojke. Kada bi samo bilo tako. Moja porodica je mogla da nastrada zbog toga, kao i ostali momci iz kraja, ali to ih nije zaustavilo ni za trenutak. Taj tip je upao u njihov ograničeni svet.

Ali što se mame ticalo, ja sam tamo ostala predugo. Trebalo je da se vratim na fakultet u septembru, ali i dalje sam bila u Milanu, a ona je vrištala preko telefona: „Još nemaš osamnaest. Ako odmah ne dođeš, dobićeš svoje.”

Imala je sva zakonska prava, i italijanske vlasti bi je potpuno podržale. Naravno, sada verujem da sam bila iznad toga. Bila sam deo tajnog klana. Nedodirljiva. Ali vrlo brzo sam dobila lekciju u vezi s tim. Nismo bili otporni na policiju.

Rita je imala dvoje dece, Masima i ćerku Elenu. Razvela se od njihovog oca i septembra 1987. udala se za Salvatorea Morabita, sa kojim je dobila sina

Majkla. Salvatore je bio iz Kalabrije. Jedan tatin rođak mu je rekao da nas potraži u Milanu, gde je uskoro postao deo organizacije i redovan kurir za Njujork. Bio je odličan za tu ulogu – pristojan, nekažnjavan, ispravan momak i savršen kurir za prenos heroina. Rita bi ga, ponekad i sa nanom, pokupila kada se vraćao na milanski aerodrom. Zaljubili su se posle trećeg putovanja i postali partneri u životu i poslu sa drogom.

Jedne noći sam bila kod njih i gledala televiziju sa Elenom, i igrala se na kauču sa bebom, kada se začulo lupanje na ulaznim vratima stana. Tetka Rita je ušla iz spavaće sobe i stavila je prst na usta. Provirila je kroz špijunku na vratima i ugledala Salvatorea kako gotovo ispunjava čitav dovratnik. Zatim je primetila policajce pored i iza njega.

Postojale su zadnje stepenice i ona mi je pokazala na njih: „Mariza! Izlazi! Trči, trči!”

Nije bilo vremena. Provalili su vrata. Nikada nisam videla toliko policajaca u životu. Čitav roj.

Dvojica sveže izbrijanih policajaca prišla su mi i spustila mi ruke na ramena:

„Sedi.”

Zaustila sam da nešto pitam.

„Tišina! Ne pomeraj se.”

„Ali... Ja... šta?”

„Tišina ili ćemo te uhapsiti.”

Ućutala sam.

Videla sam da su tetka Riti i Salvatoreu stavili lisice na ruke i pribili ih uza zid. Policajci su pretresali stan, praznili fioke, gledali u ormane, podizali tepih. Pregledali su sobu za sobom, pretresajući je dvaput pa onda ponovo. Našli su gomile kesa sa heroinom u kuhinji, sakrivene u kutijama sa praškom, pored tečnosti za pranje sudova, sapunjavih sunđerica i razređenog izbeljivača ispod sudopera.

Izveli su tetka Ritu, Salvatorea i decu iz stana. Ostavili su samo mene. Na kauču. Zurila sam u televiziju, koja je i dalje radila, i prikazivala sapunicu po imenu *Licija slatka Licija*.

Bila sam hipnotisana, ali ne televizijskim ludorijama Manuela de Pepea. Nisam mogla da razmišljam. Trenutak ranije cupkala sam bebu na kolenima. Bila sam povređena i besna – na sebe koliko i na sve ostalo. Zato što nisam razumela. Verovala sam da je porodica nedodirljiva.

Otišla sam do nane i ispitivala strica Guljelma. Nije shvatao moju brigu i smeja se: „Mariza, prestani da se brineš. Ovo nema nikakve veze sa tobom. Nisu te odveli zato što znaju da si Emiliova ćerka. Znamo da nisi umešana. Nema veze. To je naš život.”

I moj da sam ostala u Milanu sa Brunom. Mama je to znala i kada je čula za raciju i hapšenje od rođaka, došla je po mene. Morala je da putuje vozom – ja sam se vozikala skupim automobilima i živela raskošno – jer nije mogla da

priušti avionsku kartu. Zahtevala i je da smesta pođem sa njom kući. Vikala sam na nju da me pusti da ostanem. Nisam želela da mi naređuje, ali izvukla je ključni argument: dok ne napunim osamnaest, moram da radim šta mi *ona* kaže. Nisam imala izbora nego da se vratim u Blekpul.

Mama je čvrsto rešila da me izvuče odande pa je ponela dovoljno novca za dve avionske karte do Mančester. Sastala sam se sa Brunom pre nego što sam otišla. Imali smo vremena samo da se pozdravimo.

Pošla sam sa mamom, ali odnosi su nam bili užasni. Trudila se da se brine o meni, ali ja to nisam tako videla. Nikada me nije posela i rekla mi: „Mogla si da budeš uvučena u ubistvo i drogu i sve što sa tim ide. Mogla si da pogineš.” Samo bi rekla: „Tata ti je razbojnik, on je ovo, on je ono.” A ja to nisam želela da slušam. Isključila sam se iz svega što je govorila.

Tetka Rita i Salvatore su bili osuđeni na šest godina ponaosob za preprodaju droge. Nanini advokati su uložili žalbu. Početkom decembra 1987. izašli su iz zatvora. Tetka Rita je sasvim oslobođena, dok je Salvatoreu određen kućni pritvor u Kalabriji. Vratili su se uobičajenom poslu, i život im se uglavnom vratio u normalu. A nekoliko naninih pravnih plaćenika je provelo izuzetno lep Božić.

Kada sam čula da su oslobođeni, shvatila sam da iako porodica nije uvek nedodirljiva, nana se brinula za sve nas svom silom svog nesavršenog morala.

I za sebe. U martu 1988., neposredno posle mog osamnaestog rođendana, nana je puštena uz kauciju. Vratila se u svoj novi trosobni stan u Ulici Kristine Beldozo, gde je imala više prostora za svoje delovanje. Izgledao je kao izložbeni salon sa glavne ulice, jer je sve u njemu bilo novo-novcato. Naravno, sve je bilo ukradeno.

Imala je lustere, mermerne podove i tepihe tako debele da je šetanje iz sobe u sobu ličilo na hodanje kroz džunglu. Od zida do zida su se prostirale blistave kopije antikviteta, i momci zavisni od droge koje je upošljavala glancali su ih do visokog sjaja. U spavaćoj sobi je imala firentinski sto sa fiokama u kojima je držala nekoliko komada koje je smatrala dragocenim, ali to su više bile uspomene nego prave vrednosti. Na stolu se nalazio njen omiljeni predmet: sjajni crni električni brojač novca. Bio je okružen njenom jedinom slabošću – gomilom bočica parfema, svih oblika i veličina, od tradicionalnih kuća kao što su Šanel, Dior, Fendi i Živanši, pokloni koje je sakupljala godinama.

Prepuštala se visokoj tehnologiji sa mašinom za novac, jer i pored njenog dugogodišnjeg iskustva u brojanju gotovine palcem i kažiprstom brže od najbržeg blagajnika, nije mogla da održi ritam sa prilivom novca. Aparat je brojao novac i razvrstavao ga u apoene, a ona potom u velike gomile novčanica koje je držala u sličnim celofanskim pakovanjima i te gomile je koristila za kupovinu tone heroína.

Nana je imala svoj sistem, svoje prioritete. Droga se merila u kuhinji pored korpi patlidžana i tikvica, a gotovina u mirisnijem okruženju njenog budoara.

Nju ništa nije moglo sprečiti da se vrati životu kakav je vodila pre zatvora. Čak ni policija u njenom domu.

Ecio Dorigati, pajkan čiji posao je bio da vodi računa o tome da li se nana ponaša i živi u skladu sa uslovnom kaznom, nije prijavljivao ništa nepovoljno. On nije predstavljao smetnju. Ni na trenutak. I zašto bi? Nana se pobrinula za njega. Uglavnom je boravio u stanu i ona ga je hranila. U ranim tridesetim, sa mnoštvom dečice, žalio se na novac koji je zarađivao i kako teško sastavlja kraj s krajem. Plaćala ga je izdašno. Zauzvrat, on nije obraćao pažnju na trgovinu narkoticima, i čak je sakrivao oružje za porodicu u sopstvenom domu i obavestavao je o svakoj policijskoj akciji.

Imala sam osamnaest godina i šest nedelja kada sam telefonirala nani. Rekla sam joj za Bruna. O tome kako tata ne razgovara sa mnom. Kako se mama ljuti na mene. Kako sam nesrećna.

Nana je razgovarala sa mamom, kojoj je bilo teško da prihvati da sam u godinama kada mogu da odem. Ali znala je da je to samo pitanje vremena. Život joj se ponavljao. Na neki način, bilo je to olakšanje od užasnih napetosti kroz koje smo prošle, a koje su bile i u potpunoj suprotnosti sa onim što smo zaista osećale jedna prema drugoj. Bila je to pat-pozicija između majke i ćerke. Mama je takva kakva je i neće se promeniti. Mrzela sam život u Engleskoj. Ona je stalno vikala na mene i nismo imale novca. Bilo mi je dosta svega. Odslušala sam godinu na poslovnim studijama, ali nisam tu videla svoju budućnost. Sve što sam želela u životu nalazilo se u Italiji.

Kada je nana rekla da će me primiti u svoj stan i brinuti se za mene, mama je bila saterana u ugao. Nije joj se sviđalo, ali ništa nije mogla da učini. Nana mi je poslala petsto funti za avion i „lepu haljinu”. Sve je sredila. Svima je rekla: „Zaljubljeni su. Ostavite ih namiru.”

Ukrcala sam se na prvi let i krenula na svoje pravo mafijaško šegrtovanje.

POGLAVLJE 10. MAFIJAŠKI PREOBRAŽAJ

„Dobra sam devojka, jesam.”

ODRI HEPBERN KAO ELAJZA DULITL,
MOJA LJUPKA DAMA, 1964.

Brunov osmeh kada me je sačekao kod podizanja prtljaga ogulio bi i šargarepu. Nikada nisam videla da je nekome tako drago što me vidi i nisam mogla da se odvojim od njega. Bili smo sveži ljubavnici i nismo mogli da se zasitimo jedno drugog. Dovezao se jarkocrvenim BMV-om da me pokupi i zadivi. Nasmijan nas je odvezao do hotela gde smo proveli čitav dan u krevetu. Nisam uopšte primećivala naše okruženje. Nije me bilo briga za to. Prošlo je mnogo vremena i vodili smo ljubav kao da sutra ne postoji.

Te noći me je odveo do nane. Narednog dana Anđela je rekla da je videla auto ispred hotela. Smejala se histerično. Rekla mi je da je to kupleraj, ozloglašeno mesto gde kurve sa aerodroma dovode svoje mušterije. Nisam mogla da verujem. Rekla sam Brunu da je to sramota, ali on se samo nacerio i slegao ramenima. I kakve je to imalo veze? Imali smo mi veći problem koji nas je očekivao – tatu.

Približavao se kraj njegove kazne i na dan izlaska je došao u pekaru. Želeo je da nas vidi. Nana mi je rekla da i dalje nije zadovoljan Brunom i mnome, ali se nasmešila: „Ne brini se zbog toga. Rekla sam mu: ‘Zaljubljeni su. Ništa tu ne možeš. Zajedno su. Šta ćeš da uradiš?’ Sve sam sredila, ali moraš da se vidiš s njim. Ako to ne uradiš, ne mogu ti drugačije pomoći.”

Uradila je dovoljno. Tata je bio izuzetno ljubazan prema nama. Zagrlio me je. Zagrlio je i Bruna, ali očima ga je upozorio i rekao mu: „Budi dobar prema njoj.”

Nana je bila zvezda ove predstave. Učinila je sve da mi bude lepo. Tata je bio na mojoj strani, a Bruno pored mene. To sam čekala. U Engleskoj mi je bilo teško; nedostajala mi je nana i porodica. Nedostajala mi je kultura, način života. I sada sam to dobila.

Nana mi je uvek davala novac za lepu odeću, i zato sam se izdvajala. Bila sam Engleskinja i Italijanima sam bila zanimljiva. Kuda god sam išla privlačila sam veliku pažnju. Ali Bruno je bio moj čovek – barem tokom dana. Otišla bih do njegove kuće i provodila sa njim po nekoliko sati, zatim bih popila čaj sa njegovim roditeljima Đordanom i Dinom, koji su me voleli. Odlično sam se slagala sa njima i njegovim mlađim bratom Darijom i sestrom Silvijom. Posle čaja bih otišla kući svojoj nani.

Noću bi se Bruno izgubio u nelegalnim kockarnicama, a mi devojke bismo ostajale kod kuće, gledale filmove i drogirale se. Mnogo se duvalo. Umele smo da popušimo ceo *panetto* (komad hašiša), a onda bismo otišle u kuhinju i jele sladoled i, pola sata kasnije, napravile bismo testeninu. Društvo smo činili ja, tetka Mima, tetka Anđela i njen dečko Rikardo, kome je bilo dozvoljeno da prenoći, ali ne u istom krevetu. Napravili bismo strašan nered u kuhinji koji nismo čistili i nana bi ujutru poludela. Imala je ženu koja je dolazila da sprema. Mi smo jednostavno bili lenji.

Ali nana nas je terala da radimo. Učila me je, baš kao i moju mamu, kako da napravim škembiće – koje sam mrzela – domaće ćufte u sosu od paradajza, punjene artičoke, rižoto i svež hleb i kolače. Kupovala je sanduke i sanduke kaktus smokava i satima je sedela i čupala iglice iz njih, šišajući i otresajući prste svaki put kada bi se ubola. To je bila *La Signora*. Protivrečnost.

Unela bi se u lice ljudima koji bi je uzrujali i pitala: „Šta ti je? Hoćeš da te ubiju?”

I satima bi marljivo pripremala voće u slučaju da njeni sinovi požele da ga jedu kada dođu na večeru. I nije bilo važno koliko bi ih došlo – dvadeset, dvadeset pet ili trideset – Anđela ili ja smo morale da počistimo. Koliko smo samo sudova morale da operemo! Ljutile smo se što su stričevi dovodili svoje devojke, a mi smo čistili za svima. Bilo je kao u restoranu.

Ručkovi mi nisu smetali, jer je tada dolazio i Bruno. Postao je nanin saradnik, i koristila ga je na isti način kao i tatu kada je bio mlađi. Bruno je dobio zadatak da vodi poslove po čitavom gradu; brinuo se za isporuke i sve dilere koji nisu isporučivali robu ili plaćali. Čim smo on i ja postali par, nana mu je sve više verovala.

Bila sam luda za kolima, ali nikada nisam naučila da vozim. Bruno me je učio u novoj „lanči delta” koju mi je kupio tata. Bruno i stričevi su jurili po gradu u „maseratijima”, „mercedesima” i „poršeima” kao u sjajnim automobilskim reklamama. Jednostavno sam prihvatila takav život, koji je leteo brzo baš kao i ti automobili. Uvek se nešto dešavalo.

Odlazili smo u klubove i uvek bili na čelu reda. Svuda kuda smo išli u Milanu imali smo VIP tretman. Na pomen mog prezimena, vrata su se odmah otvarala. Znali su za mene, i takođe su znali da me ne treba dirati. Ponekad je bilo smešno, kada su Bruno i moji stričevi prebijali ljude samo zato što su se usudili da nas pogledaju preko ograde.

Čak je i policija bila oprezna. Ali nisu mogli da nas zanemare. Nanin sistem ranog upozorenja je bio odličan, i pre racija sva sumnjiva roba bi se rasporedila po bezbednim susednim stanovima. Osim novca. Njega nana nije nikada puštala. Gotovina je bila sakrivena u zamrzivaču u plastičnim kutijama sa zamrznutim sosovima za testeninu.

Retko su je mogli zateći nespremnu, ali jedno jutro sam još bila u kućnoj haljini, sedela u kuhinji i ispijala kafu, kada je sišla stepeništem iz spavaće sobe.

„Uzmi ovo! Sakrij!” Predala mi je koverat koji je kipeo od novca.

„Gde?”

„Tamo.

Pokazivala mi je između nogu.

Gurnula sam je u gaćice i vezala haljinu. Bila sam puna novca.

Pogledala me je. „Drži jezik za zubima. I stani na onu pločicu.”

Pokazivala je na kuhinjski pod pored moje stolice. Premestila sam levo stopalo na olabavljenu pločicu baš kada su pajkani uplesali kroz ulazna vrata. Upozorena sam i morala sam to da uradim. Molila sam se da me ne nateraju da ustanem, jer bi mi novac ispao i policajci bi ga uzeli; ne bi ga ni prijavili. Ali nisu me dirali, za njih sam bila tinejdžerka.

A na drugim mestima nisu ništa našli. Otišli su posle samo petnaest minuta; kao da su sve odradili mehanički. Kada su otišli, iz radoznalosti sam podigla pločicu i gurnula ruku unutra. Izvukla sam pištolj. Nemam pojma koje je bio vrste, ali bio je velik, težak i zlokoban.

Bio je to početak najburnijeg razdoblja mog života. Ubrzo nakon racije, saznala sam za plan nečijeg ubistva. Tata je konačno izašao iz zatvora i vratio se za porodični sto svakodnevnim poslovnim sastancima. Nisam bila deo toga, ali bila sam u blizini, ulazila i izlazila iz kuhinje dok su razgovarali, i tako sam ih čula.

Porodica je imala prijatelja, tipa koji je radio za Kamoru, mafijašku organizaciju koja se uvukla gotovo svuda u Napulju i šire, podjednako moćno i delotvorno kao i Koza nostra i 'Ndrangeta. Jedan uticajni mafijaš iz Kamore je doleteo u Milano da poseti tatu i zatražio dozvolu da ubije tog tipa. Morao je da traži odobrenje, jer je to bila tatina teritorija. Tata nije mogao da ode u Napulj i tek tako nekoga ubije. Morao je da pita i objasni: „Ta osoba mi je učinila nešto nažao. Ovo je uradio. Prevršio je svaku meru. Moram da pokažem da ne može sa tim da se izvuče. Ako to ne uradim, i svi ostali će to da rade.”

Poznavala sam čoveka koga su želeli da ubiju. Kada smo se mama i ja iselile iz Musolinijevog stana 1979, moja porodica – ne opština – smestili su tu porodicu na naše mesto. Došli su iz Kalabrije. Zato je slučaj bio malo ličniji. Nije bio neko koga nisam znala. Još gore je bilo to što sam znala da ima ženu i decu. Skrivio je napuljskim mafijašima i tata to nije mogao da ispravi. Nije mogao da ga spase. Da budem iskrena, tata se nije mnogo uzbuđivao zbog toga. Da je bio član porodice, to se ne bi dogodilo, da je bio u pitanju neko koga je voleo, ne bi se dogodilo. Ali tata i nana dali su dozvolu. Da su odbili zahtev, mogli su izazvati rat između njih i nas. Tako je to bilo.

Ne znam šta je rečeno, ali znala sam unapred da će se dogoditi. Imala sam devetnaest godina. Morala sam to da prihvatim. Nisam mogla da odem u policiju, i nisam mogla da sprečim tatu. Šta sam mogla da uradim?

Veći deo vremena sam ionako gurala glavu u pesak. Bila sam prilično srećna što živim u svom malom svetu. Bila sam samo mlada devojka. Nisam gledala u budućnost. Nisam videla ozbiljnost. Umela sam da razlikujem dobro od zla, ne

poričem. Ali to je bio moj tata. Moja porodica. U tome je razlika. Ne mogu to objasniti.

Uvukli su me, oblikovali po svome. Ako se ne nađeš u takvim okolnostima, ne znaš kako ćeš se ponašati. Bila sam mlada devojka. Šta je trebalo da uradim?

Smrt ih je mnogo mučila. I trgovina heroinom. Devojka strica Filipa, Alesandra, i tetka Marijela su umrle, a tetka Mima i tatin najmlađi brat Alesandro bili su teški zavisnici. Heroinski zavisnik sa sidom, po imenu Rosolino, živeo je u kući strica Antonija i obavljao kućne poslove za drogu.

Nana im je davala sav heroin. Nije želela da ga uzimaju od drugih, robu koja možda nije ispravna. Kao majka, dvoumila se: „Da li da im dam ili da ih pustim da ga traže na ulici?” Krišom su je zvali *Mamma eroina*, mama heroin. Namerno je izgledala starije nego što je bila i neki su je zvali i *Nonna eroina*, baka heroin. Ubijala ih je sama, a verovatno je ubijala i drugu decu. To je zagonetka. S jedne strane je bila tako velikodušna, a ipak, živela je na takav način. Nije znala šta drugo da radi.

Kada se tata vratio iz zatvora, rekao je: „Ovo nije život. Ne možemo ovako da nastavimo, ne možemo više tako. Ljudi umiru.” Takođe je izneo i tržišni razlog. „A nema ni toliko novca u heroinu.” Prepoznao je prazninu na tržištu i poželeo je da se bavi prodajom hašiša. „Nema ga mnogo u opticaju – i od njega niko ne umire. U tome sada leži novac.”

Uskoro je širom sveta krenuo posao sa hašišom, jer je tata stvorio superuspešno krijumčarsko carstvo. Bio je veoma, veoma uspešan poslovni čovek, vešt i rečit. Nikada se nije školovao, a ipak je zarađivao milione, i želeo je još.

Znala sam šta se dešava. Ne krijem to. Tata je leteo ovde, tamo, svuda. A tako i ja.

Pri tatinoj prvoj operaciji sa hašišom u leto 1988. poslao je mene, Bruna, još jednu devojku Eni, i tri snažna momka u Marbelju u skupom, velikom BMV-u serije 7. Auto je trebalo da zamenimo za robu. Platilo nam je lep hotel na plaži. Ne mogu dovoljno da naglasim kako mi je to sve izgledalo normalno; nisam o tome uopšte razmišljala.

Eni je bila sa nama zato što je imala lažne dokumente u kojima je pisalo da je aristokratkinja. Na dokumentima u Italiji navode tvoje zaposlenje, pa tako kao status možete da navedete i *bene stati* – bogat. Na Eninoj ličnoj karti je pisalo *bene stati*. Ona je trebalo da preveze auto u Maroko kada dođe pravo vreme. Ali dobavljač je kasnio.

Jedan od mojih stričeva imao je bar u Marbelji i preuzeli smo grad. Provela sam tamo čitavih mesec dana, samo čekajući. Odlazila sam na spavanje u četiri po podne, ustajala oko ponoći, nešto bih pojela, zabavljala se do osam ujutru po klubovima, a onda išla na plažu. Tako sam živela. Spavali smo na plaži, a onda se vraćali kasno po podne, i tako čitav mesec.

Upoznali smo se i sa meštanima. Sestra Brunovog prijatelja dovela je i svog momka, koji je nedavno stigao iz Milana. Imala sam veoma dugu kosu i tog

dana sam je sasvim pokupila unazad kod frizera, gde su je umotali u punđu. Izgledala sam zaista otmeno, a nosila sam i lepu odeću. Taj momak, koji je bio naših godina, pitao je: „Ko je ona? Je li upravo završila fakultet?” Nije me baš nazvao balavom kravom, ali pokušao je da mi se naruga, međutim, nije me pogodio u slabu tačku. Samo sam sedela i zabavljala se njegovim pokušajima. Onda mu je devojka sigurno rekla zašto sam tu i s kim sam. Nije shvatio ko sam. Kada su mu rekli, sasvim se usrao: „O bože, ubiće me.” Nije mogao da prestane da govori: „Izvini, izvini.”

Konačno je došao trenutak da Eni pređe preko. Uzela je auto kao što je bilo planirano, ali nisu je pustili u Maroko. Nije izgledala dovoljno bogato. Nije imala taj prefinjeni izgled. Samo se okrenula i vratila. Sve je to bila jedna skupa brljotina.

Prirodno, tata nije bio srećan, ali već se povezao sa dva krajnje opasna i dobro organizovana dilera u Sevilji. Omogućili su prolaz za ukradene automobile, i isporuke za Maroko su počele. Imao je timove koji su radili i van Marbelje. Španija nam je postala druga kuća.

Tata nije želeo da neko upozna te tipove iz Sevilje. Uvek je bio zaštitnički nastrojen u tim stvarima. Bio je oprezan. Oni, tajnoviti međunarodni konkurenti, ne bi se usudili, ali nikad se ne zna... Tata je razmišljao kao Lupen, kako ga je nazvala štampa, i bio je podjednako podmukao.

Seviljska veza je bila zlatna, bogat rudnik, a britansko tržište je bilo najunosnije. Tata je stvorio vezu sa londonskom mafijaškom porodicom koju smo znali pod imenom Santos, i koji bi doleteli do Španije sa novcem za isplatu, ponekad i sa sedamsto pedeset hiljada funti – i to bi bila samo prva rata. Stigle bi još dve u istom iznosu ih više, već po dogovoru. I to je bio, kao i uvek, posao koji se ponavljao.

I seviljske partnere je trebalo platiti. Meni su poverili finansijsku stranu operacija. Bruno i ja smo bili zaduženi da nosimo novac i predamo ga određenim tipovima, gospodi Velikima.

Tata mi nije rekao šta da radim. Samo me je pitao: „Mariza, hoćeš li odneti taj novac u Sevilju? Pristaješ li na to?”

I ja sam pristala. Nisam bila uznemirena zbog putovanja. Bila sam premlada da me tako nešto uplaši. Osim toga, veoma sam prilagodljiva; morala sam da se prilagođavam gde god sam bila. Nekima je to teško, ali ja sam s tim morala da se nosim. Nakon što sam nekoliko puta izvršila isporuku, verovali su mi dovoljno, ali ne potpuno. Nikome nisu. Imala sam sposobnost da stignem od tačke A do tačke B, i bila sam dovoljno odgovorna da pazim na novac. Uvek sam odavala utisak da ne mogu da pogrešim i tata je to prepoznao, da neću izazivati sumnju. Bila sam prilično zrela za svoje godine. Uvek sam se lepo oblačila. Nisam izgledala otmeno, ali izgledala sam kao neko ko ima novca, pripada srednjoj klasi i lepo priča. Tata je uvek govorio za mene da sam *rispettabile* (ugledna). Znala sam kuda idem, i znala sam šta radim. U tome sam

na njega, razmišljam na nogama i izvlačim se iz svega što bi moglo predstavljati poteškoću i izazvati nevolju.

Bilo je kao onda kada je vodio mamu u krijumčarenje cigareta dok je bila trudna, i dok sam ja bila beba. Žene u 'Ndrangeti su deo igre, uvek aktivne, naročito prilikom osveta i ratova. Kada su muškarci ugroženi, žene sve moraju da organizuju. Žene nikada nisu ratne mete. U ratna vremena, muškarci su se često oblačili u žensku odeću da izbegnu napad. Neki su pokušavali da pobegnu sa dugim perikama, ali bez brijanja brkova.

Tata je koristio žensku slobodu da se kreću neotkrivene u trgovini drogom, isplatama i sakupljanju gotovine. Ljudi, uključujući i policiju, obično nisu razmišljali o ženama, a kamoli o mladim devojkama kao gangsterima. Na nas nisu primenjivali ista ograničenja.

Uske haljine, kratke suknje i duboki izrezi bili su korisni za odvlačenje pažnje prilikom susreta sa carinicima. Smicalice su mi postale način života; ponese te pomalo taj osećaj moći. Ako sam putovala avionom, vezala bih novac oko sebe. Nosila sam bablje gaće, velike kao one Bridžet Džons, i mnogo širokih slojeva odeće. Gotovina mi se nalazila u plastičnim rukavima svuda po telu, od glave do pete. Bila sam hodajući novac, božično drvce gotovine.

Za svote koje sam ja nosila u Španiju da platim hašiš, osiguravajuća društva koriste blindirana vozila. Bilo je mnogo lira, u vrednosti od oko osamdeset–devedeset hiljada ako sam bila sama. Ako nas je išlo nekoliko, toliko bi poneo svako od nas. Ako je bila u pitanju naročito velika svota novca, išla sam kolima i sve bi bilo ubačeno ispod obloga. Bruno je vozio, jer iako sam znala da vozim, nisam još imala dozvolu. Nismo želeli da nas tako nešto uvali u nevolju.

Mogli smo da smestimo do petsto hiljada funti u auto i lagano bismo se prevezli preko Italije, Francuske, Španije – dve granice, tri države.

Jednom smo prenoćili u hotelu u Francuskoj, i prebacila sam novac iz automobila u moju veliku torbu za gotovinu. Bile su to lire, paketi vredni oko dvesta pedeset hiljada funti. Narednog jutra pre nego što sam se istuširala, izvadila sam sve iz torbe i sakrila ispod posteljine radi sigurnosti. Nisam želela da neko uđe i ukrade.

Prepakovala sam se i krenuli smo, ali u Sevilji sam otkrila da imam oko trinaest hiljada funti manje. Obuzeo me je strah: „O, moj bože!”

Kada sam ispričala tati, bio je pomalo sumnjičav. „Jesi li sigurna, ćerko moja, da nisi... jer radije bih da mi kažeš.”

Nije bilo važno ko si kada je reč o poslu: „Tata! Kunem se...”

Pitala sam se je li Bruno uzeo, ali nije. Ostavili smo novac ispod posteljine. Mora da mi je promaklo. Verovala sam Brunu. On ga ne bi uzeo. Nikada nije. Nije bilo svrhe. Zašto bi se osramotio zbog nečeg takvog, kada već ionako dovoljno zarađuje?

Kada sam se vratila u Milano, nazvala sam mamu i ispričala joj da sam prenela novac za tatu iz poreskih razloga i da se deo izgubio. Radila je kao

sobarica u hotelu Imperijal u Blekpulu i sa urođenim lankaširskim poverenjem u sistem rekla je: „Možda će ga naći sobarica. Možda ćeš imati sreće.”

Verovatnije je da je sobarica imala sreće. Naravno da se novac nikada nije pojavio.

Izgubila sam trinaest hiljada funti, ali od svih miliona koje sam prenela, samo se tu potkrala greška.

Često smo vozili pravo do Sevilje, što je bilo desetočasovno, dvanaestočasovno putovanje kolima putevima sa dve trake. Zaobilazili smo Granadu kroz planine, i viđali kamione pune robe na koje su se kačili meštani na motorima pokušavajući da uskoče i ukradu je. Bio je mrkli mrak. Mi smo u autu imali daleko više para nego što su mogli da uzmu iz tih kamiona.

Bruno je uvek govorio: „Nas bolje da ne zaustavljaju.”

Ali nismo imali nikakvo oružje da se branimo. Bio je to opasan posao.

Bruno se na jednom takvom putu u Sevilju gadno uradio. Zaustavili smo se u severnoj Španiji, i on nije mogao da zaspi jer je uzeo previše droge. Sklupčao se u uglu, gledao me i govorio mi da sam veštica. Pomislila sam: „O bože, imamo sav ovaj novac, oko pola miliona funti, a on misli da sam veštica.”

Konačno sam poludela: „Šta radiš?” Vikala sam i vikala na njega, ali nije me čuo.

Racionalna sam. Šta da me je ubio? Našli bi me mrtvu u sobi sa svim tim novcem, a onda bi tata ubio Bruna. Nije ni pomislio do kakvih je sve posledica mogla dovesti takva opijenost. Ali prespavao je.

Tata kao da nikada nije spavao. Smestio se u Španiji i uvek je bio zauzet. Telefon mu je ili bio na uvetu ili u ruci po čitav dan. Zadremao bi s njim pored sebe. Nisam ga mnogo viđala, možda povremeno na dan, pošto se neprestano kretao.

Sada je bio generalni direktor rastućeg carstva sa skoro dve stotine ljudi koji su neposredno radili za njega. Imao je veze u Holandiji, Francuskoj, Nemačkoj, Belgiji, Švajcarskoj, širom Velike Britanije i u Kolumbiji i Americi. Najbolje maršrute su bile od Maroka do Velike Britanije i od Kolumbije do Milana.

Bio je u neprekidnoj vezi sa nanom u Milanu. Ona je bila zadužena za prodaju i distribuciju i bila je težak pregovarač. Čak su i članovi porodice morali unapred da plate za svoje zalihe. Među porodicama je vladalo neprekidno suparništvo. Tatin brat Antonio i njegova žena Livija de Martino bili su najpreduzetniji od svih mojih rođaka, sa prometom od nekoliko stotina miliona lira.

Porodična zarada od trgovine narkoticima – uprkos smrti Marijele, Alesandre i svih drugih ljudi koje smo poznavali, i dalje se nastavljala – ulagana je u zidanje zgrada i trgovačkih centara, i prana na sve moguće načine. Bankovni računi su se otvarali svuda po svetu.

Sada sam bila u centru svega i događaji su se nizali jedan za drugim. Kao da sam se vozila rolerkosterom – bilo je istovremeno uzbudljivo i zastrašujuće. Ali naučila sam da se ne plašim, bez obzira na sve.

Čak i sa opasnim tipovima iz Sevilje, tata je sledio porodičnu politiku. Izbacio je posrednika i otišao pravo do izvora, poslujući neposredno sa čovekom poznatim samo kao Sultan, koji je upravljao sve širim poljima Maroka. Delovao je iz savršene klime Kabo Negra na Sredozemnoj obali u severnom Maroku. I bio je krajnje nemilosrdan.

Tata je otišao u Kabo Negro na tajni sastanak i ponudio mu: „Posluj sa mnom i zarađivaćeš još više. Bez isplata i posrednika. Samo ti dobijaš.”

Zauzvrat je zahtevao najbolju hašiš smolu, hiljade kila, pet ili šest puta čistiju od uobičajenih pošiljki. Kada su se dogovorili i zarada narasla, dobio je novi nadimak – Kegla.

I kao njegova princeza, provodila sam mnogo vremena na *Costi de la Luz*, Obali svetla, preko Gibraltarskog moreuza od severnog Maroka, i primenjivala sam taktiku izvrđavanja visokospecijalizovanim helikopterima i brodovima obalske straže britanskih i španskih carinika.

Ipak, najveća briga bili su nam suparnici, naročito Francuzi. Upali bi i divljački prekinuli razmenu narkotika, ubili koga moraju i ukrali tovar. Zato su ljudi oko mene bili vrlo oprezni. Preduzimali su mere opreza. Nosili su „kalašnjikove”. Neki su takođe imali i „uzije”.

POGLAVLJE 11. MAČKA I MIŠ

*„Ko se s mačkom igra, mora
očekivati da bude ogreben.”*

MIGEL DE SERVANTES
DON KIHOT, 1605.

Bila je to smrtonosna igra koja se igrala na plažama i u pećinama od Tarife do Estepona, na pola sata od Puerto Banusa. Duž jugoistočne obale Španije oko krijumčarskog trougla koji su sačinjavali Maroko, Gibraltar i Alžir, tatine ekipe su čekale na isporuke droge. Strelci su stražarili za slučaj da podmićivanjem ne mogu da se osiguraju protiv neočekivanih smetnji. Ipak je bilo vrlo napeto za sve učesnike duž obale kod Kadiza.

U pitanju su bile neverovatne količine hašiša, tone i tone, i novca, milioni i milioni lira. Na mesečini su ekipe sakupljale hašiš sa plaže u vidu paketa koje je izbacilo more, i prenosile su ga u Milano.

Bio je to i psihički i fizički težak posao, sa mnogo čekanja, a zatim i utovarivanja. Često je hašiš bio sakrivan među ulovljenu ribu, i Španci i Italijani su morali da ga odande vade. Tako su grozno smrdeli da su posle morali da bacaju svu odeću sa sebe. Paketi droge su bazdeli na ribu. Osećala sam ih danima, kao laku pop pesmicu koje se ne možeš otarasiti.

Preko svojih veza, tata je koristio i autobuse. U njima bi se vozili pravi izletnici, putnici kao iz priče. Koferi su im bili naslagani visoko u lažnim pregradama i sakrivali su drogu. Morala je da bude raspoređena po raznim prevoznim sredstvima, jer jedan autobus nikako nije mogao da ponese sve; svaka isporuka se sastojala od barem četiri tone, 4.000 kilograma hašiša. Neke pošiljke bi putovale kamionom, a manji tereti kamionetima i automobilima. Autobusi su se pokazali najbezbednijim.

Tata je bio za sve odgovoran. Ako bi se desio neki nesrećan slučaj i droga bila izgubljena, morao je da je nadoknadi. Toliko je zarađivao da ga kilogram ovde ili kilogram tamo nije mučio. Pravio je obrt od oko stotinu milijardi lira godišnje. Svake nedelje tata je otpremao tone marokanskog hašiša kao i kokaina do naših mesta za prikupljanje na plaži. U Torinu se nalazilo veliko skladište gde se pošiljka delila. Ko god da je kupovao, makar samo i kilogram, plaćao je unapred. Porodica je prva dobijala lov.

Svi su razgovarali šifrovanim jezikom droge. Vodili su razgovore koje njuškala nisu mogla da razumeju, pa čak ni stručnjaci iz *Sisde*, živopisne italijanske tajne bezbednosne službe. Nana je koristila reč „odeća” za hašiš i

kokain: „Idi i donesi mi onu odeću odande. Donesi mi oko tri.” To je značilo trideset kila. „Pasta” je značila heroin. I nana je uvek govorila svojim drugačijim dijalektom, što je bilo još teže.

U roku od dve nedelje, roba bi bila brzo razmenjena i pretvorena u gotovinu. Operacija je donosila toliko novca da smo morali da nabavimo aparate za brojanje kakve je imala nana, mnogo njih. Bio je to savršeni poslovni plan, krajnje delotvorna privredna organizacija. Tata je bio multimilioner i početkom devedesetih bio je na vrhu lanca. Ali svako je morao da igra svoju ulogu.

Hašiš je sada postao porodična specijalnost umesto heroina, ali ipak su se desili i neki tragični odjeci te trgovine. Tetka Mima – bezumna, luda tetka Mima koja se zabavljala s Luisom Migelom – umrla je. Toliko je trošila heroin da joj je čitavo telo otkazalo. Imala je samo trideset godina.

Devet dana kasnije stric Alesandro, tatin najmlađi brat, umro je jer su mu pluća otkazala zbog uzimanja heroina. Imao je dvadeset devet. U roku od nekoliko dana nana je zbog heroina izgubila dvoje dece. Obukla se u crninu i tugovala mesecima.

Ali posao se nastavljao. Uključujući i onaj s heroinom. Tata je imao libanskog saradnika, koji je imao veze u trgovini heroinom u Siriji. Taj saradnik je bio krupan igrač, i jedno od njegovih tržišta je bila i Australija. Bio je lukav i sposoban da radi sa različitim mafijaškim klanovima, uključujući i Kamoru i 'Ndrangetu. Prenosio je pošiljke heroina od dvadeset pet tona u Australiju kroz Doja Tauro.

Ovakva saradnja je bila jedini deo mreže 'Ndrangete, koja se protezala izvan Kalabrije sa mnogo aktivnih *'ndrina* na severu Italije i širom sveta u Velikoj Britaniji, Nemačkoj, Belgiji, Holandiji, Francuskoj, Istočnoj Evropi, Americi, Kanadi, Japanu i Australiji. Mafijaši iz svih krajeva sveta dolaze svake godine u San Luku na godišnji 'Ndrangetin skup u Svetilište Naše gospe od Polsija. Nana je davala mnogo novca Svetilištu i svakog avgusta pridruživali smo se molitvama i procesijama.

San Luka je možda bio duhovni dom 'Ndrangete, ali uvek se u senci raspravljalo i o svetovnim poslovima. Seoske vođe su te koje priznaju i odobravaju strane zločinačke klanove kao zvanične pripadnike 'Ndrangete. Oni poseduju istinsku moć.

Kada je nana povelala porodicu u Milano, te seoske aristokrate italijanske najbogatije i najsmrtonosnije organizacije koja je stalno rasla dale su svoj blagoslov i pružale neprekidnu pomoć. Porodična odanost je sve. I zato je tata, iako je potajno vodio trgovinu hašišom, takođe dobio i posao sa heroinom zajedno sa svojim libanskim saradnikom. Imali su istoriju. Tata je morao da odnese drogu Libancu, ogromnom tipu koji je nosio kaftan i uvek se cerio. Izgledao je kao duh iz crtanog filma.

Kada mi je tata rekao da heroin ide u Rim i da će Bruno voziti, odlepila sam i rekla kako ne želim da on to radi. Brinula sam se da će ga uhvatiti. Tata je rekao da to mora biti obavljeno. Sklopio je dogovor. Bila sam zaljubljena i

odana Brunu, pa sam rekla da ću poći sa njim. Nas dvoje, kao par, nećemo izgledati sumnjivo. Tata se složio. Bruno nije ništa rekao.

Bili smo u otmenom, iznajmljenom audiju, porodičnom automobilu, poneli smo mog malog crnog kucu, Džesija, i tri kilograma heroina. Droga je bila čistija od Džesija, čija mama je bila bela pudla.

Nakon što smo prevezli oko sedamsto-osamsto metara prema autoputu van Milana, Bruno se okrenuo ka meni i rekao: „Ne idemo u Rim. Idemo u Madrid.”

Zastao mi je dah: „Bože, proći ćemo kroz carinu.”

Tata me je prevario za ovo putovanje tako što mi je rekao da se ide za Rim umesto za Madrid, ali ja svejedno nisam ni mislila da ne idem. Znao je da mladi par ima više šanse da prođe, a do tada sam stekla još jednu prednost – britanski pasoš. Provela sam sate u britanskom konzulatu u Milanu da ga dobijem. Bila je to potpuna besmislica, iako je mama bila iz Blekpula. Zнала sam da će mi s njim biti lakše na granicama i aerodromima nego sa mojim italijanskim pasošem.

Bilo je kasno uveče kada smo Bruno i ja stigli na italijansku granicu i carinik nam mahnuo da se dovezemo. Uz sebe je imao velikog vučjaka dresiranog da nanjuši drogu. Ulaz u zgradu carine bio je desetak metara udaljen od nas kada je povikao: „Dokumenta!”

Iskočila sam i odnela mu ih. Iz ko zna kog razloga, nije prišao autu sa psom. Moj Džesi je skičao i skakao. Videla sam da gleda auto, gleda nas, i upitala sam: „Znate li gde možemo da promenimo novac?”

„Možete da parkirate tamo, onda se vratite i zamenite ga ovde.”

Bruno je parkirao i rekao: „Ima psa.”

Zalajala sam na njega: „Znam!”

Taj pas se zaista uzbunio jer je mogao da nanjuši heroin, ali carinik je mislio da on to radi zbog mog Džesija: „Želi da se igra, ali na dužnosti je.”

Carinik je bio opušten, ljubazan, i ponovio mi je gde da promenim novac.

Bruno je ušao, razmenio novac i krenuli smo. Do tada mi je sve bilo zamagljeno, i bilo je veliko olakšanje kada smo se izvukli a da nam nisu pretražili automobil. Neko nas je te noći sasvim sigurno čuvao.

Putovanje od Milana do Rima traje tri do četiri sata. U svojoj si zemlji i manje je verovatno da će te neko uznemiravati. Odlazak preko granice sa psima je nešto sasvim drugo. Ali sve je glatko prošlo i na francusko-španskoj granici i uspeli smo.

Bilo je veoma vruće kada smo stigli do kancelarije Libanca u Madridu, koja je bila puna starinskog nakita smeštenog u staklene vitrine. Imao je mnogo egipatskih narukvica i ogrlica i rekao je: „Odaberi šta ti se sviđa.”

Izabrala sam prelepu narukvicu, koju otada čuvam u sefu. Možda na sebi ima kletvu kao u *Grobnici mumije*. Nikada nisam imala sreće s nakitom.

Promet gotovine se vrteo u milionima i milionima. Otvorili smo brojne tekuće račune u Švajcarskoj, u Cirihi i Ženevi. Da bismo zavarali tragove novca, kuriri – često ja – fizički su odlagali novčanice u bankarske sefove.

Odjednom bih odložila i po milion funti sterlinga. Novac bi zatim bio opran kroz ulaganja u italijanske lokalne vlasti i agencije za trgovinu nekretninama – tata je imao vile u Španiji i Portugalu – ili se koristio za kupovinu droge i oružja.

Tata je bio pošao avionom iz Madrida da proveri jedan od naših računa u Ženevi (i lepu bankarsku službenicu) kada je upoznao još jednu prelepu devojku. Bila je tri godine starija od mene, visoka i crna. Izgledala je zapanjujuće poznata, jer je bila model i lice joj se u to vreme nalazilo u svim sjajnim časopisima. Tata je izveo svoju čaroliju. Tako uspešno da ga je odvela da ga upozna sa svojim roditeljima, holandskim parom. Njen otac, Teodor Kranendonk, bavio se prevarama u Holandiji i Švajcarskoj. Bio je poznat kao gospodin Majstor. On i tata su imali mnogo zajedničkih tema. Tata se upustio u neka sranja i preterivanja i tako je zainteresovao Kranendonka da ga je ovaj pozvao u njihovu kuću za odmor.

Rekao mi je: „Dobro, idemo u Klosters. Moraš da se pretvaraš da si išla u otmenu školu u Engleskoj.”

Ispreo je priču o tome kako je veliki poslovni čovek u Italiji i da mu je ćerka diplomirala na britanskom fakultetu i da zato tako dobro govori engleski.

Ublažila sam situaciju. Bila sam dobra kamuflaža. Odseli smo u njihovom raskošnom apartmanu u Švajcarskoj nekoliko noći i oni su bili zaista lepa porodica. Majka je bila naročito prijatna; otac me je podsećao na Roberta Kilroja-Silka, nekadašnjeg člana parlamenta i televizijskog voditelja. Bio je visok, u ranim šezdesetim i veoma privlačan za svoje godine. Ali nije bio tako dobar kao što je izgledao.

Trgovao je oružjem, naoružanjem svih vrsta, od pištolja do tenkova, od pušaka do raketama opremljenim helikopterima. Bio je uključen u mnogobrojne međunarodne poslove koji su uključivali i nezakonito odlaganje radioaktivnog otpada. Holanđaninov trud se isplatio. Promet njegove kompanije sa sedištem u Vaduzu, glavnom gradu Lihtenštajna, iznosio je više od tri milijarde funti godišnje.

Slučajnost što je otac te prelepe manekenke bio najvažniji i najopasniji trgovac oružjem na svetu bila je zaista neverovatna. Još je čudnije bilo to što su naši rođaci u Kalabriji nedavno molili tatu da im nabavi još oružja jer je dole izbio rat. Sudbina je obezbedila još jednu vezu.

Jugoslavija je bila u haosu, sa separatistima i nacionalistima kao i drugim stranama koje su kovale zavere i kontrazavere. Teodor Kranendonk je naoružavao sve strane. Bilo mu je lako da skrene oružje ka tati za kalabrijski rat.

U početku su ga lako prenosili – eksplozive, bazuke, „kalašnjikove”. Ali stalno su stizale narudžbe za još teže naoružanje, uključujući i smrtonosno opremljene helikoptere. Kranendonkova cena za udarni helikopter bila je milion dolara po komadu.

Jedna od Holanđaninovih veza bila je i britanska kompanija za proizvodnju oružja, koja je prevozila oružje u Keniju. Tako su barem govorile lažne fakture. Bile su dovoljne za prebacivanje ratnog naoružanja, uključujući rakete zemlja-

vazduh i puške i pištolje svih vrsta i tipova, preko granice u Italiju i nigde drugde.

Stotine miliona lira je menjalo ruke, ali takođe je postojao i „dogovor dobre volje” koji je tata isposlovaao sa trgovcima oružjem. Za besplatnu opremu, pružao im je usluge. Tata mi je na mnogo načina potvrdio izreku kako se ništa ne dobija džabe.

Prevoznici oružja su uglavnom koristili automobile sa tajnim pregradama, ali neki su jednostavno pakovali oružje u torbe i stavljali ih u kola ili u prtljažnik. „Zvanične” pošiljke sa dokumentacijom imale su pristup u većinu zemalja Evrope. Maršruta Britanija-Holandija bila je jedna od najuspešnijih, sa oružjem koje je putovalo morem.

Droga je uvek bila dobro zarađen novac. Zarada na oružju se povećavala kada su se isporuke oružja mešale sa ukradenim antikvitetima, klasičnim automobilima i retkim džuboksima. Jedna pošiljka je stigla sa ukradenim motorima, „harli- dejvidsonima” iz Amerike.

Na početku nisam mnogo znala o kalabrijskom ratu, dok jednog dana Bruno i ja nismo dobili zadatak da odvezemo pošiljku na jug do strica Domenika. Izgleda da se rat, kao i uvek, vodio zbog prevage moći. Bruno mi je pričao o tome dok smo putovali.

Braća De Stefano, Paolo i Dordžo, pojavili su se 1970. kada su skromno počeli. Niko nije čuo za njih sve dok nisu ubili čoveka u Modeni zbog prevare koja je uključivala četiri vola. De Stefanovi su brzo diplomirali. Jedan od njihovih najvažnijih sledbenika bio je Paskvale Kondelo, jedan od ubica Antonija Ujka Tonija Makrija 1974. Bilo je to sporno ubistvo. Makri ne samo da je organizovao mafiju u Kalabriji, već je radio i sa legendarnim američkim mafijašima, kao što su Frank Kostelo, pri čemu je regrutovao Kalabrijce u američku i kanadsku mafiju. Njegova smrt je bila nevolja. Više od trista ljudi je poginulo tokom dvogodišnjeg rata, poznatog kao prvi rat 'Ndrangete, i De Stefanovi su isplivali kao najjača frakcija u Kalabrijskoj oblasti.

Devet godina kasnije, 1983, počeo je drugi rat 'Ndrangete kada se sestra Paskvalea Kondela, Đuzepina, udala za Antonija Imertija, lokalnog vođu 'ndrine. Savez Imerti-Kondelo je zabrinuo kuma Paola de Stefana, koji je smatrao da mu je imperija ugrožena. Preduzeo je preventivne mere. Pokušao je da ubije Antonija Imertija.

Automobil-bomba nije dokrajčila Imertija. Osveta je bila uspešnija, i Paolov život je okončan kada je uhvaćen u unakrsnu vatru sa mecima velike brzine. Nanina porodica Serano se stavila na stranu klana Imerti-Kondelo. Sve 'ndrine, sve zločinačke porodice u Kalabriji, bile su na jednoj ili drugoj strani. Svaki ugao, svaka senka, mogla je da sakrije ubicu. Svaki put kada je vozač pokretao auto, mogao je da aktivira bombu. Bez obzira koliko se mera opreza preduzimalo i koliko telohranitelja unajmljivalo, ubistva nisu prestajala.

Moj stric Domeniko povezao se sa Paskvaleom Kondelom, a De Stefanove je podržavala moćna porodica Tegano. Bio je to dug sukob volje – i oružja. Naš

partner Kondelo je bio nemilosrdan neprijatelj (četiri doživotne robije za ubistvo, pripadnost mafiji, iznudu, pranje novca i trgovinu drogom), ali često je bio u begu. Optužbe protiv njega su uključivale i ubistvo Lodovika Ligata 1987, bivšeg predsednika italijanske državne železnice. Tako je stric Domeniko često imao ulogu zapovednika. Njegov suparnik je bio Domeniko Libri. Porodice su upale u krug ubistava „oko za oko, zub za zub” koja su uzela svoj danak na obe strane od 1987. do 1991.

Ubili su mog kuma Demetrija Serana sa pištoljem kalibra 7,63 dok je sedeo na svojoj omiljenoj berberskoj stolici i čekao brijanje.

Zatim je eksplozivni metak iz visoko precizne puške razneo teme rođaku mog oca, Santu Nikoli, dok je od kuće išao u pekaru. On je osmišljavao bombaške napade na naše neprijatelje, ali njegove detaljne mere opreza nisu bile dovoljne da ga spase dok je žurio od svojih ulaznih vrata do blindiranog automobila.

Strica Frančeska su oborili pucnjavom iz automatskog oružja dok je posluživao vino u svom kafeu. On čak nije bio ni vojnik; ubijen je samo zato što je bio blizak sa porodicom. Zato su mu prosuli creva sa tri rafala u stomak, a zatim i dva u grudi radi bezrazložne sigurnosti, i postao je još jedna žrtva porodičnog krvavog rata.

Ubrzo nakon toga, ubijen je i čovek koji je naručio njegovo ubistvo. Ista puška, tridesetica, sa teleskopskim nišanom koja je upotrebljena za ubistvo Santa Nikole bila je opremljena prigušivačem i njome je ubijen i smrtonosni suparnik Paskvale Libri. Libri je bio u zatvoru, i izdavao naredjenja iza rešetaka, ali to što je bio pritvoren nije ga spasilo dok je izvodio jutarnje vežbe u nedelju u zatvorskom dvorištu 18. septembra 1988. Sa visoke zgrade udaljene od zatvorskih zidina, strelac mu je smestio puščano, eksplozivno zrno u čelo.

Taj naročiti strelac je retko promašivao. Tog istog dana je usmrtio na ulici i dva druga člana Libri klana odgovorna za smrt Santa Nikole i mog rođaka Frančeska Alatija.

Sa gotovo sedamsto poginulih boraca i nedužnih civila, neobuzdana osveta se širila svakog dana. Zato sam i pomagala da se spakuje vojno oružje u tajne pregrade porodičnog prilagođenog „sitroena”.

Moj otac je naredio meni i Brunu, kome je poverio i moj život, da prevezemo to oružje od Milana do bojnog polja na jugu; vozili smo se na puškama – doslovno – do male Kalabrije, do doma ‘Ndrangete, gde sam provela mnoga leta.

Stric Domeniko je bio jedan od glavnih preživelih u našoj ‘*ndrini*. Vodio je piceriju – bila je prilično moderna za staromodnu Kalabriju, sa disko-barom – ali takođe i rat. Bio je stručnjak za oružje, obožavao ga je. Tražio je pomoć od tate zato što je neprijatelj ubijao naše ključne ljude, pa je tata otišao do Teodora Kranendonka i nabavio oružje, a Brunu i meni naredio da ga odvezemo.

Bila je to desetočasovna vožnja sa mnom, u tesnoj haljini, i gotovo sam sedela Brunu u krilu jer je oružje zauzelo veći deo prostora u automobilu. U

zoru smo stali u kafeu Mota, što je italijanska verzija Kosta Kofija. Tražili smo mesto za parkiranje kada se Bruno okrenuo ka meni: „Pogledaj ono!”

Ispred lokala je bilo parkirano pet karabinijerskih automobila. To su krupne zverke – kada se umešaju policajci to je loša vest; oni su kao vojna policija. Šta je trebalo da radimo? Da se odvezemo? Ne, to bi privuklo pažnju. Umesto toga, parkirali smo odmah do njih i ušli u kafe. Karabinijeri su se nalazili na drugom kraju bara. Ljudi se obično drže podalje od njih, pa tako nismo bili naročito sumnjivi.

Popili smo kafu da se malo razbudimo i uzeli nekoliko zalogaja brioša. Kada smo bili pri kraju, karabinijeri su izašli. Stali su odmah do našeg „sitroena”, koji je bio nekoliko godina star i izgledao je kao auto koji bi upravo mlad par mogao sebi da priušti; ništa posebno.

Osim sakrivenih bazuka, mašinki i ostalog.

Četvorica su stajala pored automobila, pušila i razgovarala kada smo prišli. Niko nije progovorio. Niko se nije nasmešio. Ušli smo, mrtvi hladni, i odvezli se kao Boni i prokleti Klajd.

Nismo se više zaustavljali osim zbog toaleta, i do večeri smo bili u piceriji.

„Mariza, Mariza!”

Stric Domenico me je zagrlio i potapšao Bruna po ramenu. Bio je tako srećan što nas vidi. Mirisao je na cigare i beli luk, a zubi su mu izgledali zlobno kao i uvek.

„Ponosan sam na tebe što ovo radiš, *ti* bi trebalo da se ponosiš. Sve je u porodici, i za porodicu.”

Neprijatelj je pogodio glavne mete i bilo je gadno. Njihove porodice i prijatelji su mesecima ginuli. Ako je sve u porodici, bez uljeza, niko nije mogao da ih proganja: stric Domenico je žarko verovao da krv ne izdaje.

Sada je imao novo oružje. Želeo je da proslavi posle večere. Rekao je Brunu: „Hoćeš li da odemo i pucamo u planini?”

Naravno, Bruno je kao malo dete pristao: „Da, da, da.”

Otišli su u ponoć da pucaju na saobraćajne znake u planinama. Pretpostavljam da Bruno nije mogao da odbije, u pitanju su bili testosteroni, ali pomislila sam: „Glupo kopile.” Toliko smo rizikovali što smo došli tu sa svom tom robom. Stigli smo bezbedno i sada taj idiot odlazi u gluvo doba noći gde mogu da ga ubiju ili uhvate. Bila sam tako uzrujana da sam briznula u plač.

Nisam se uznemirila što sam nosila naoružanje čitavim putem, ali jesam zbog njegovog odlaska na gađanje. Zbog vežbanja pucanja u metu? Za ime boga! Tako oni pokazuju drugarstvo, ispaljuju metke u nebo.

Muškarci! Bruno? Glupan, glupan. Ali volela sam ga i zato sam i plakala dok je bio na gađanju. Muškarci, oružje i ljubav... Nisam želela da ga izgubim. Možda sam bila premlada da razumem složenost svega što se dešavalo, ali znala sam da će Bruna odmah ubiti ako druga strana sazna ko je. Bila sam takođe svesna da bi i mene, kao ćerku svog oca, ubili bez razmišljanja. Zato smo ostali

samo nekoliko dana dok je stric Domeniko vršio pripreme, a zatim nas otpremio bezbedno na sever u Milano, uz ljubazne reči i mnogo hladne pice.

Tada se rat razbuktao. Vojno naoružanje koje smo odvezli dole, prebacio je sukob na sasvim nov nivo, gde blindirani automobili više nisu pomagali, i De Stefanovi doslovno nisu znali šta ih je pogodilo kada su u igru ušle bazuke i protivtenkovske granate. Domeniko Libri je jedva preživio napad bazukom koji je organizovao stric Domeniko.

Mada, nije sve bilo jednostrano. Stric Domeniko se okolo vozio u blindiranom automobilu sa telohraniteljima, često sakrivenim iza tamnih naočara, lažnih brada i perika. Ali njegovim ubicama se strpljenje isplatilo. Čekali su, pratili ga, i onda, kada je iskočio iz rutine, stric Domeniko im se ukazao. Išetao je na balkon spavaće sobe da popuši cigaru.

Odjednom, istog trenu, ubice su se našle na deset metara.

Sa puškom od dvanaest metaka sakriveni strelci su ga razneli svuda po prednjem tremu kuće. Kada sam čula vest, bila sam zaprepašćena. To je bilo užasno. Bio je divan, divan čovek. Jedan od meni omiljenih; neke zaista voliš, neke ne, ali on je bio predivan, i ubijen je nekoliko meseci nakon što smo mu odneli oružje.

Pokušaj osvete je bio brz. Đovani Firka je bio juvelir, poznat kao Zlatar, i čovek zadužen za novac druge strane. Osećao se udobno u svom terencu „nisanu”, koji je bio dvostruko blindiran sa dodatnim slojevima čelika. I zato ga prvi udar bazuke nije razneo na komade za Božić 1990. Drugi udar je uništio prednji deo i terenac je buknuo. Firka je preživio, bog zna kako, ali mnogi drugi nisu, oboreni mecima, u zasedama i bitkama koje su usledile. Bilo je to ratno područje, i karabinijeri su se plašili da tamo ulaze.

Svake noći u Milanu slušala sam uzbuđljive telefonske razgovore sa vestima sa juga. Lokalna policija, koja razumljivo nije bila previše motivisana, uvek je stizala na poprište *posle* događaja, ali nalazili su malo tragova. Jedno su znali – meci upotrebljeni u napadima bili su iz pošiljke bazuka „izgubljenih” u Jugoslaviji.

Mama me je zvala telefonom iz Engleske. Trudila sam se da joj ne pričam o ubistvima, ali imala je ona svoju mrežu doušnika u porodici. Objašnjavala sam joj da se sve dešava na jugu dok sam ja u Milanu. Ali svaki poziv je bio napet i nekako nismo mogle normalno da razgovaramo. Jedna od nas bi uvek rekla nešto pogrešno što bi onu drugu naljutilo.

Jednom sam htela da je umirim rečima: „To je samo osveta, mama.”

Samo osveta! Takav je postajao svakodnevni život. Tragedija i nasilje su bili normalni, nešto što se dešavalo svaki dan u životu moje porodice.

I mama je tome svedočila. Znala je u duši. Bolje bi bilo da nismo razgovarale, ali to nijedna nije želela. Mama me je uvek izluđivala. Nikada nije morala da izgovori šta je brine. Sve je bilo tu od trenutka kada je izgovarala moje ime.

Uvek sam se plašila da će neko pucati na mene i da ću umreti. Sve se dešavalo tako brzo, protok oružja, protok droge, protok novca. Bila sam na mafijaškom maratonu.

Pobegla sam nazad u Milano, gde je nana vukla sve konce. Nikada joj ništa nije promaklo. Uglavnom je boravila na severu. Morala je da bude oprezna, jer i kao žena ona bi bila velika meta, nagradno ubistvo za neprijateljsku stranu. Umesto toga, slala je novac – milioni dolara su odlazili na sukobe – i oružje. Bazukama smo izborili put do pobede; vojno teško naoružanje i gotovina koje je moj otac slao svojim trupama dobili su taj teritorijalni rat, koji se završio pre mog dvadeset prvog rođendana.

U međuvremenu, tata se trudio da usreći gospodina Majstora i, naročito, njegovu ćerku. Posećivali smo i njih i bankovne račune u Švajcarskoj redovno.

Prilikom jedne posete sam primetila da Kanendonkova ćerka ima Kartijeov panter prsten sa velikim dragim kamenom, na prstu i rekla sam: „Lep ti je prsten.”

„O, tvoj tata mi ga je kupio.”

„O, o, dobro.”

„Sigurna sam da će i tebi kupiti jedan.”

Meni to nije smetalo. Ona je bila njegova devojka, zar ne? Ali ona je nastavila da brblja kako će on i meni kupiti takav i to me je naljutilo. Pomislila sam: „Zaveži. Zašto pokušavaš da ga opravdaš?”

„Samo budi ljubazna prema njoj”, rekao mi je tata.

„Ljubazna! Užasna je.”

Podnosila sam je, ali bila sam tako buntovna da je tata ludeo. A nana bi mi rekla: „Kada bi bila malo bolja prema ocu, dobila bi od njega gomilu stvari.”

Odrastala sam i imala sve više ukusa u oblačenju – i stvarima koje su mi se dopadale. Imala sam Kartijeove sunčane naočare. Kupila sam sebi postavljenu „šanel” torbu od 1.200 funti. Morala sam to da imam. Bila mi je to sitna razonoda, jer se u našem okruženju razvila nova bitka – ali bliže kući, na ulicama Milana.

Kada sam se kao mala devojčica igrala na Trgu Prealpi, mešali smo se sa decom iz ulice koja su se zvala Pelegrino. Tetka Anđela i ja i još neki drugi smo se igrali sa njima. Najstarijem dečku zaista se svidela moja tetka Anđela, a njegovom bratu ja. Svi smo se međusobno znali.

Kada su odrasli, postali su uspešni. Imali su nešto novca, ali novac ne donosi ugled. Upleli su se sa gangsterom po imenu Viktorio i zaratili su sa opasnom grupom cigana iz Ulice Aurelio Bjanki. Romi su mnogo poštovali moju porodicu. Tu je takođe bilo i jugoslovenskih bandi, i svi su pokušavali da se uvuku u posao naše porodice. Ali Viktorio je vukao sve konce.

Usred ovoga, ubijen je Rom poznat kao Muto. Nismo nikada saznali ko je bio odgovoran i zašto. Bio je pomalo glasan i lud, mučili su ga, pregazili kolima

nekoliko puta i zapalili. Njegov brat je želeo osvetu, ali ubili su i njega, i pakao se otvorio.

Pelegrinovi nisu želeli da nam se zameraju, a nismo ni mi njima, ali taj Viktorio je postao veoma ambiciozan. Jednostavno je pomislio da bi mogao da postane faca, kao nadobudni idioti koje vidamo u filmovima; zamišljati da možeš doći niotkuda i steći poštovanje bila je puka maštarija. Ipak, našli smo mu se na putu i ucenio je tatinu glavu.

Nije bilo prvi put, i tata se šalio sa malom svotom novca nuđenom za njegovu smrt od sto hiljada funti: „Samo toliko vredim? Ja bih njemu dao duplo samo da nestane.”

Meni nije bilo smešno.

Rat se vratio na ulice Milana.

Ostalo je samo nekoliko nedelja do mog dvadeset prvog rođendana. Bila sam trudna. Spremala sam se za udaju.

A neprijateljski gangsteri su želeli da nas pobiju.

POGLAVLJE 12. U DOBRU I ZLU

„Davo može da citira i Sveto pismo ako zatreba.”

VILIJAM ŠEKSPIR
MLETAČKI TRGOVAC

Da, to jeste bilo venčanje kao iz filma *Kum*. Tradicija i smokinzi. Plesalo se i nazdravljalo šampanjcem, ljubile su se ruke, davala obećanja, izražavala odanost porodici. Čak se pojavio i odred ubica. Mogli su da me ubiju na dan venčanja.

Bila sam tako zaljubljena u Bruna. Umeli smo mi i da se posvađamo, ali u suštini je bio dobar prema meni. Svakako se nije usuđivao da se poigrava ili bi morao tati da polaže račune. Bila sam četiri meseca trudna kada smo se venčali, ali nije se mnogo poznavalo. Mogla sam da prođem sa prelepom belom haljinom u crkvi, ali nisam želela da se podsmevam. Obukla sam skupu, posebno sašivenu haljinu od teške svile i čipke. Bila je lepa, bež čipka preko svetlosmeđe haljine za obred kod matičara 8. aprila 1991. Došla mi je mama i deda Rozario me je predao.

Tata nije mogao: glava mu je bila ucenjena i policija ga je još lovila zbog starog naloga za hapšenje. Rođak Frančesko je umro od predoziranosti heroinom na mojoj zabavi za dvadeset prvi rođendan u februaru, i to je još više unesrećilo nanu. I dalje je nosila crninu i žalila za smrću Mime i Alesandra pre šest meseci. Nije bila raspoložena za slavlje. Razumela sam što nije bila prisutna.

Napravili smo mnogo fotografija u tetka Livijinoj kući pre nego što smo se odvezli na venčanje u „rols-rojsu”, koji smo dobili na poklon za taj dan od dobrih porodičnih prijatelja. Takođe su i svakoj ženi poklonili orhideju.

Obred je bio vrlo kratak, ali posle smo napravili veliki prijem u lepom restoranu izvan Milana, sa dvestotinak gostiju. Imali smo tadašnjeg najboljeg italijanskog kuvara i, pošto je tata plaćao račune, najbolje od svega za jelo i piće. Tata je zaista želeo da dođe i bila sam očajna što nije mogao.

Bila je to ispravna odluka. Dok smo Bruno i ja izlazili iz mladenačkog automobila ispred restorana, trojica ubica na motorima su čekala u zasedi. Dvojica na jednom motoru, jedan na drugom, u klasičnoj sačekuši. Strelci su vrebali tatu i pomislili su da je i on u „rolsu” sa nama. Došli su da ga ubiju.

Ali tu su bili i policajci. Videli su jedni druge. Suzdržali su se.

Policajci su nam kasnije ispričali: „Revolveraši su shvatili da smo tu. Kada smo mi videli njih, i oni su videli nas.”

Mislili su da bi mogli ubiti i mene ako im se pruži prilika. To bi povredilo tatu i navelo ga da se izloži opasnosti.

Bilo je napeto, opasno, i postajala sam sve svesnija onoga što se oko mene dešavalo. Morala sam da budem pažljiva u automobilu. Preduzimali smo veće mere opreza. Imala sam telohranitelje sa „magnumima”.

A morala sam da stvaram dom. Bruno i ja smo se preselili u stan koji nam je tata kupio malo dalje od naninog. Bio je lep i moderan, sa mermernim podovima i zidovima prekrivenim ogledalima. Imali smo izdašne bankovne račune i nove automobile svake druge nedelje.

Ispočetka, iako sam sa Brunom bila već četiri godine, tata je gundao zbog trudnoće i ponašao se kao staromodni otac: „Zašto to niste uradili kako treba? Zašto se prvo nisi udala?”

Objasnila sam mu da nisam nameravala da ostanem u drugom stanju, i zaista i nisam. Nije pričao sa mnom mesecima. Onda se pomirio sa tim i učinio je za nas sve što je mogao.

Tata je takođe bio u Milanu i živio je u stanu blizu Skale, pod izmišljenim imenom. Nisam znala gde živi, a nisu znali ni drugi. Sa njim je bila Valerija Vrba, koja mu je postala žena broj jedan. Kao i Kranendonk, Valerijin muž, koji se u to vreme predstavljao pod imenom Mario, bio je trgovac oružjem. Bio je Sicilijanac koji je živio u ogromnoj vili u Cirihi i mogao je da nabavi gomile „kalašnjikova” – ali ne vojnih, što je bila specijalnost Teodora Kranendonka. Tata je bio zadovoljan kada je mogao da nabavi šta može, i gde god može.

Nikada mi se nije sviđao Mario, ali tata se sa njim slagao. Mario je vozio „ferari” i razgovarali su o automobilima. Sicilijanac je imao još nešto zanimljivo – Valeriju. Bila je slovačka manekenka i prelepa, sa plavom kosom, koja se kovrdžala na krajevima. Svi su bili istih godina i dopadali su se jedni drugima. Dolazili su u Milano sa svojom dvogodišnjom ćerkom Etjen. Valerija je bila draga i nakon nekog vremena sam primetila da nije srećna sa Sicilijancem. Ona i tata su postali ljubavnici i ostavila je muža.

To je mogla da uradi samo sa čovekom kao što je bio tata zato što je Mario inače nikada ne bi pustio. Pre bi je ubio. Ovako je ugledala izlaz. Iznenada je otišla i pvela sa sobom i Etjen. Mario je bio očajan. Nije mogao da veruje da ga je žena ostavila zbog drugog muškarca. Taj veliki, snažni, mačo tip koji je trgovao oružjem došao je u Milano, bacio se na kolena i preklinjao tatu da mu vrati ženu; preklinjao ga je na kolenima. Tatu je zaprepastio taj sramotni prizor. Rekao je da voli Valeriju i ne može da je se odrekne: „Ne voli te, ne želi te. Pusti je.” I uz gundanje, tako je i učinio.

Iako sam bila u podmakloj trudnoći, i dalje sam prenosila novac. Ko bi pomislio da trudna žena ima milion funti u svojoj torbi? Tata je takođe putovao i povremeno se viđao sa Kranendonkovom ćerkom, i neko vreme se veza s njom preklapala sa Valerijom. Na jednom putovanju su se svi sreli na ciriškom aerodromu.

Valerija o Kranendonkovoj ćerci: „Kakva ružna krava!”

Kranendonkova ćerka o Valeriji: „Grozna je, nikakva.”

Tata se držao po strani – kao i od gangsterskih protivnika i policije. Nastavio je putovanje sa Valerijom u Španiju i Portugal, gde se osećao bezbednije, i menjao je hotel za hotelom. Nikada se nije dugo zadržavao na jednom mestu. Kada se konačno vratio u stan kod Skale da obavi neki posao u gradu, uhapsilo ga je pedesetak policajaca. Ušli su mu u trag. Znali su da ne smera ništa dobro, ali nisu imali prave dokaze. Nije do kraja odslužio svoju kaznu za ubistvo; samo je odlutao i dok je birokratija odradila svoj posao već je prošlo nekoliko godina. Zato su mu uručili nalog i posle kratkog pojavljivanja pred sudom, tatu su vratili u San Vitore.

Ponovo su mu se probudile stare rane. Nana je poslala lekara u zatvor da ga pregleda. Bilo je ozbiljno i tata je morao u bolnicu. Osoblju nije rečeno u koju bolnicu, kao ni kog dana ni u koje vreme. Odveli su ga u čuvenu bolnicu Fatebenefrateli u Milanu. Sve je bilo pod visokim nadzorom.

Nana je do sekunde razradila satnicu sa potplaćenim lekarom. Mi smo od početka sve znali. Znala sam noć pre. Bila sam uznemirena. Bruno je bio umešan u to i ustao je u šest ujutru. Osmorica muškaraca je ispratila tatu u liscama do Fatebenefratelija u utorak ujutro. To je stara bolnica koja je ispod imala prokopane tunele sa dugačkim hodnicima. Naoružana pratnja je koristila sporedni ulaz da izbegne gužvu. Nisu želeli nikakve susrete sve dok ne stignu do soba za preglede.

Stražar po imenu Marko je zapretio tati: „Ako se nešto desi, ti ćeš prvi nastradati. Ubiću te.”

Ali tatin tim za bekstvo, čiji članovi nisu bili stariji od mene, bili su usklađeni od policije i zatvorskih službenika. Obukli su se u lekarske uniforme koje su posebno ukrali iz bolničke vešernice. Znali su da će tatu povesti stepenicama, ne liftovima. Da neće proći pored prijemnog odeljenja na trećem spratu, već kroz hodnik iza pulta. Svi su bili naoružani puškama, pištoljima. Imali su i nekoliko pištolja za elektrošokove, koji su bili najnovija mafijaška oprema.

U lekarskom hodniku – trebalo je da znaju, a nisu imali pojma da je doktor već uhvaćen – napali su tim za pratnju. Poprskali su ih po licu suzavcem i oborili ih elektrošokovima.

Stražar Marko se usplahirio. Tata mu je naredio: „Smesta mi skini lisice.”

Nije se složio s tim: „Hoćeš li sada da mi se osvetiš? Ubićeš me?”

Marko se upiškiio kada je jedan od tatinih „lekara” zgrabio ključeve i otključao lisice.

Pojurili su zadnjim stepeništem bolnice i kroz podzemne hodnike da sačekaju autobus koji se koristio za prevoz droge. Tata se uvukao u lažnu pregradu, gde su ga čekali hrana i voda. Kada je izašao dvadeset jedan sat kasnije, bio je na jugu Španije.

Beg je bio senzacija. Lekarske uniforme, hirurška preciznost. Kada su stanovnici Milana posle pričali o Fatebenefrateliju, šalili su se: „A, tamo kum postavljaju standarde.”

Italijanska štampa se raspisala o „pištoljima za električne šokove” jer su bili novost. Čak ih ni policija nije imala, a jedan su glupo ispustili u bolničkom hodniku dok su bežali. Objavili su da je to prvi takav pištolj u Italiji. Njegova slika se našla na naslovnim stranama.

Tog sam dana u Milanu zatvorila žaluzine, ušla u auto i odvezla se u Rimini. Znala sam da će mi policija kucati na vrata, uznemiravati me. Ne bih ništa rekla. Šta bih *mogla* da im kažem? Znala sam da će se to dogoditi, ali ne i pojedivosti. Dobro, ne sve pojedivosti.

Neposredno pre bekstva, stupila sam u vezu sa Brunom pomoću novog svetskog pronalaska, mobilnog telefona. To je bila igračka za milionere koja je tada koštala više od dve hiljade funti. Moj je ličio na telefon iz automobila, ali išao je sa malom ručnom torbom koju sam mogla da nosim sa sobom. Tata i Bruno su imali međunarodne, onakve kakve je koristio FBI.

Dok sam se vozila ka moru, stegao mi se stomak i srce mi je sve brže lupalo, a helikopteri za pretragu su zujali iznad mene. Lov na čoveka je počeo. Nikada nisam primila poziv: „Sve je u redu, gotovo je.” Nastupila je radio tišina; jednostavno nismo rizikovali, čak ni sa tim novim mobilnim napastima.

Vožnja do Riminija traje tri sata, i te noći mi se tamo pridružio i Bruno. Bila je ponoć i još smo bili napolju. Svi koji su bili umešani u tatino izvlačenje došli su u Rimini i pili smo šampanjac i napravili ogromno slavlje u restoranu. Bili smo sasvim van sebe od sreće što su obavili posao i tata bio na slobodi.

Oko jedan ujutru, nazvao nas je: „Dobro sam, ovde sam.”

U restoranu je zavladao veliko veselje. Ne samo da su ga oslobodili nego je Lupen bezbedno nestao i izveo još jedno čudesno bekstvo.

Novine su bile pune izveštaja o tome, jer ipak je neposredno pobjegao iz zatvora San Vitore. Ipak ih je bilo sramota. Mrzeli su ga zbog toga. To je za zatvor i za policiju bio ogroman šamar. Za njih je to bilo dugo, vrelo leto 1991.

Držala sam se podalje od tate za slučaj da me prate. Kada se radilo o nečemu izuzetno važnom, mogla sam sa njim da razgovaram. Bio je negde u blizini Sevilje prvo, a onda se preselio na Kosta de la Lus, u Heres de la Frontera, blizu granice sa Portugalom.

I dalje sam prevozila novac, sve dok nije došao trenutak za porođaj. Služenje vojske je za muškarce u Italiji bilo obavezno i iako sam bila devedeset devet posto sigurna da ću roditi devojčicu, odlučila sam da se za svaki slučaj porodim u Engleskoj. Čak i u odnosu devedeset devet na prema jedan da ću roditi dečaka koji će biti sposoban za vojnu službu, naučila sam da ne izlažem porodicu riziku ako ne postoji stopostotna sigurnost. I još da takve garancije osiguram.

Osećala sam avgustovske vreline u Milanu i pred kraj meseca, kada sam bila u osmom mesecu trudnoće, Bruno i ja smo seli u prostrani „volvo” i uputili se mami. Stigli smo u London kasno noću i stajali smo na semaforu kada se pored nas zaustavio automobil sa četiri crnca sa gangsterskim kapama.

„Šta se dešava?” pitao me je Bruno, zabrinut da je u pitanju zamka. Morao je spremno da čuva Emiliovu ćerku i prvo unučje.

Rekla sam mu: „U redu je. Tako je to ovde.”

Brzo smo izašli iz grada.

Odlazila sam na lekarske preglede u blekpulsku bolnicu Viktorija i prošla sam kroz sve pripreme. Jedne noći, prijatelj moje drugarice Don, koji je upoznao Bruna na poslednjem putovanju, izveo ga je na piće. Otišli su u pab u Blekpulu gde je neki tip izazivao Doninog prijatelja. Bruno je odmerio situaciju. Nije govorio engleski, ali nešto mu je palo na pamet.

Kada je tip koji ih je provocirao otišao u toalet, Bruno je krenuo za njim. Gurnuo ga je na zid i podmetnuo mu perorez pod vrat. Pritiskajući ga nožem, zarezao je na italijanskom: „Ne izazivaj. Znam šta radiš.”

Zatim je ušao Donin prijatelj – ovo je bio njegov lokalni pab – i uzviknuo je: „O, ne, Bruno. Ovde se to ne radi.”

Ali što se Bruna tiče, tog tipa je trebalo dovesti u red. Takav je on bio. Ne smeš da pokažeš nepoštovanje. A njegovog prijatelja su omalovažili. Ali zauzvrat, iz poštovanja prema svom domaćinu, pustio je tog momka; ubledeli siledžija je pobegao ostavljajući iza sebe svoju kriglu.

Moja ćerka Lara se rodila posle jedanaest sati porođaja 11. septembra 1991, na rođendan svog oca Bruna, u bolnici Viktorija u Blekpulu. Svi su se ponašali kako treba. Za mene je to bio dug, ali jednostavan porođaj. Bruno je bio ponosni tata i kočoperio se. Mama je bila tipična baka sa prvim unučetom, puna ljubavi i brižna. I tata je ostao dosledan sebi, bežao je i sakrivao se. Ali očajnički je želeo da vidi unuku. Bilo je opasno, ali Veliki brat još nije nadzirao čitav svet pa smo odlučili da mu je odvedemo.

Lara je imala mesec dana kada smo odleteli u Malagu. Bruno je prvo izveo brojne provere i krenuli smo zaobilaznim putem do tate, koji je u to vreme bio u Porto Santa Marija između Kadiza i Heresa. Kada smo stigli tamo, saznala sam da je i Valerija trudna i da će mi roditi sestru!

Okolo Lare je bilo mnogo posla, a Bruno nije bio od neke pomoći. Tata ga je poslao da obavi neki posao i ja sam ostala da se snalazim. Nisam mogla da spavam, nisam spavala, pretvarala sam se u olupinu. Tata je video da sam nervozna. Imao je na sebi lepo odelo i podigao je Laru, umotao je u ćebe i spustio je na rame. Malo ju je ljuljao i ona se utišala. Zatim je uzeo telefon i objasnio mi: „Zaposlicu dadilju. Hoću da se odmoriš. Uzeću nekoga ko će biti uz Laru.”

Provela sam dve blažene odmorne nedelje sa dadiljom i Valerijom, koja je bila dobra i pomagala mi. Tata mi je poručivao kinesku hranu. Nikada pre nisam jela pravu kinesku hranu, zato što mama nikada nije mogla da priušti hranu za poneti, ali dopala mi se. Obožavala sam tatu, i činjenicu da može sve da mi sredi, da budem sigurna i srećna.

Pošto je Valerija bila trudna, tata se trudio da pronađe porodično uporište. Nameravao je da se smesti u Mozambiku, zato što oni nisu imali ugovor o izručivanju sa većim delom Evrope. Mogao je da zadrži vodeći položaj i odande upravlja svojim carstvom. To je na neki način otpadnička zemlja i, sa

mnogobrojnim italijanskim stanovništvom, dom izvan Rima. Posao je cvetao. Kuriri su donosili drogu iz Nemačke, Francuske i Španije i zilion tableta ekstazija iz Holandije. Bili su uvoznici i izvoznici najboljeg heroina, kokaina i marihuane koji su se mogli nabaviti. Imali su mušterije širom sveta. U saradnji sa londonskom bandom – koja je često u ratama isplaćivala milione funti – tata je isporučivao ogroman procenat hašiša koji se prodavao u Velikoj Britaniji.

Morao je mnogo toga da organizuje pre selidbe u Mozambik. Na neko vreme se smestio u svoju vilu u Albufeiri, u Portugalu. Između oktobra 1991. i jula 1992, živeo je na visokoj nozi u Algarveu sa lažnim pasošem. Svuda po Španiji i Portugalu, Italiji, Slovačkoj i, naravno, radi zarade je posećivao Švajcarsku. Tamo smo i otišli za Novu godinu. Larin prvi Božić proveli smo sa Brunovim roditeljima u Milanu, a onda se odvezli da dočekamo Novu 1991. na hiljadama metara nadmorske visine u Alpima.

Valerija je bila navikla na raskošan život od zarade na prodaji oružja. Skijala je, dobro je poznavala zimovališta i jahte, džet-set i imala je razvijen apetit za život na visokoj nozi. Ubedila je tatu da je najbolje mesto za proslavu Nove godine hotel Badruts Pelis u Sent Moricu.

Bruno nije bio tako prefinjen. Slučajno smo se uputili ka Sen Morisu u Francuskoj, izgubili se na tri sata, i samo nas je naša 4x4 „lanca integrale” izvukla kroz debeli sneg. Konačno smo stigli kasno noću na veliku recepciju Badruts Pelisa. Bio je prelep, kao palata na planinskoj padini. Valerija je sve sobe rezervisala koristeći lažna dokumenta. Sada sam se na britanskom pasošu zvala Mariza Meriko. Tata je bio Đovani Roberti. Na toj proslavi nije bio Di Doveovih.

Na novogodišnje večer, Laru je čuvala dadilja u sobi – hotel je imao „proveren” spisak – i Bruno i ja smo se šetali unaokolo savršeno skockani. Večerali smo i priređen je bogat program za goste hotela. Trudna Valerija je otišla na počinak.

Jedan od gostiju na zabavi je bio i Adnan Kašogi, koji je u prethodnoj deceniji bio poznat kao najbogatiji čovek na svetu. Bio je srećni milijarder te Nove godine: američka savezna porota upravo je njega i Imeldu Markos oslobodila optužbe za uterivanje dugova i prevaru. Tata se divio njegovom poslovanju – i njegovom načinu života. Kašogi je poslovaio svuda i imao je kompanije u Švajcarskoj i Lihtenštajnu koje su izvršavale njegove naloge.

Sa njim je u Badruts Pelisu bio i njegov nekadašnji zet, vlasnik Harodsa, Mohamed el Fajed. I tata je sa njima ćaskao. Nisu imali pojma ko je tata, jer se služio posebnim imenom za to večer, Đovani Roberti.

„A, Italijan! Kupio sam Ric u Parizu od vaših zemljaka”, rekao je El Fajed.

Pridružio im se i Kašogi i svi su zapodenedli razgovor. Pre nego što su se razišli, čula sam tatu kako kaže: „Hajde da ostanemo u vezi.”

Bio je to predivan praznik, ali kako je 1992. odmicala, previše sam se plašila da idem tati u posetu. Povika oko njegovog bekstva iz zatvora nije se smanjila,

droga je i dalje pristizala iz Maroka, i stalno su ga jurile barem četiri različite policije i bezbednosne agencije. Izdate su brojne poternice za njim.

Međutim, otišla sam da posetim svoju malu sestru Žizel kada se rodila u Cirihi juna 1992. Bila je prelepa beba. Valerija nije mogla da upotrebi prezime Di Đovine na izvodu iz matične knjige rođenih pa je unela sopstveno. To je bilo četiri nedelje pre nego što je Valerija odvela Žizel kod tate u Portugal, ali ja sam se vratila u Milano. I dalje sam se bojala za njega. Mnogi članovi moje porodice – moji rođaci, stričevi – odlazili su na poslovna putovanja. Policija ih je pratila i tako su pronašli tatu u Albufeiri 31. jula 1992, u sklopu operacije Kegla.

Stigla je i portugalska i španska i italijanska policija – više od stotinu njih na vratima – i uhapsili su sve u vili, uključujući i dedu Rosarija, strica Guljelma I Valeriju. Srećom, Valerijina mama Aurelija bila je tamo i preuzela je brigu o mojoj maloj sestri Žizel.

Mi smo bili na Sardiniji na tronedeljnom odmoru. Brunova sestra Silvija, tetka Anđela i njen dečko, i još neki, bili su tamo sa nama. Kada smo primili vest o tatinom hapšenju, svi su pogledali u mene.

Ostavila sam tamo Bruna i Laru. Lara nije imala čak ni godinu dana, ali znala sam da Silvija odlično ume sa njom. Odletela sam u Milano da uzmem novac i platim šta god treba, i uhvatila sam novi let za Lisabon. Nikada u životu nisam bila u Portugalu. Zakoračila sam na taksi stanicu ispred lisabonskog aerodroma Portela i potražila sam mladog, gladnog tipa za volanom.

„Moram da stignem u Algarve, u Albufeiri.”

Vozač je bio oduševljen. Tražio je nekoliko stotina funti, a ja sam mu ponudila i više. Trebala mi je njegova pomoć. Imala sam naziv vile i ništa više, čak ni ime ulice. Hapšenje tog velikog italijanskog mafijaša bila je velika vest. Plaćala sam svežnjevima lira. Taksista je sigurno znao.

Tri dana nakon hapšenja, tatu su još ispitivali u ćeliji u Albufeiri, ali pustili su me da razgovaram s njim. Među njegovim stvarima su pronašli i poslovnu posetnicu Mohameda el Fajeda sa njegovim privatnim brojem telefona. Morali su da provere i El Fajeda, ali kada su videli da posluje zakonito, ostavili su ga na miru.

Valeriju su pustili. Odlučila je da ode iz Portugala što brže može, pa je ostavila Žizel i svoju majku i odletela u Beč. Jednostavno je otišla!

Tata je bio u istoj odeći u kojoj je i uhapšen. Nosio je ogrlicu koju sam mu kupila za četrdeseti rođendan nekoliko godina ranije, dvadesetjednokaratni zlatni lanac sa malenim zlatnim kuglicama, i meni je to bilo drago, i važno.

Delovao je usplahireno: „Pomozi bebi, pomozi Aureliji, ali budi oprezna...”

Objasnio mi je gde se nalazi vila. Aurelija je bila u kasnim šezdesetim i nasmrt preplašena. Imala je bebu o kojoj je morala da brine i ponestajalo joj je novca. Nije čudo što se oduševila kada me je ugledala.

Ali pomislila sam: „Znaš šta? Ovo je previše. Ne ostajem ovde. Šta ako dođu i uhapse i nas ostale?”

Valerijina mama nije govorila ni italijanski ni engleski. Imala je slovački pasoš, ali Žizel je bila na majčinom pasošu. Pomislila sam: „Bože, kako ću izvući ovu bebu iz zemlje?”

Imali smo advokata u Malagi koji je bio veoma dobar s tatom i u ponoć sam platila taksisti da nas odveze u Španiju. Dok smo se vozili, sve sam isplanirala. Žizel će morati da bude Lara na granici da bi mogla da prođe na moj pasoš. Dokotrljali smo se u tom starom „mercedesu” na dizel i predala sam dva pasoša. Žizel je spavala.

Carinik je pitao: „Beba, Lara?”

„Da, da.”

Bili smo u Malagi u šest ujutru. U roku od nekoliko sati advokat je već radio na slučaju, Žizel i njena nana su spavale u hotelu, a ja sam telefonom obavljala još neke poslove. Valerija je brzo delovala kada sam joj se obratila. Bila je u Bratislavi, ali preko naših veza je uspeła da dostavi Žizelin pasoš. Za nedelju dana sam ubacila njenu mamu i Žizel na avion za Slovačku.

Tata je očekivao da će ga ukrcati na let za slobodu. Odveli su ga u zatvor sa visokim obezbeđenjem između Lisabona i Oporta, i Bruno je otišao da proven područje. Helikopterom je izvršio izviđanje. Dok sam vodila brigu o Žizel i njenoj baki, Bruno je smišljao kako da izvuče tatu iz zatvora. Bilo je jednostavno – upašće, zapucati i izvući tatu pomoću lestvica od konopca koje će visiti iz helikoptera. On i tata su sklopili posao od milion dolara sa Teodorom Kranendonkom za kupovinu borbenog helikoptera i odredom plaćenika koji bi puščanom paljbom odvlačili pažnju. Sve je već bilo dogovoreno, ali nešto se u zatvoru dogodilo i stražari su saznali za njihov naum, pa se bekstvo helikopterom nije dogodilo. Tata je ostao u zatvoru.

Imala sam dvadeset dve godine, i ćerkicu. Takođe sam imala i malu sestru za koju sam se osećala odgovornom. I tatu. I Bruna. I mamu u Engleskoj.

Svi smo trpeli politički i policijski pritisak.

Trebalo je voditi međunarodni posao.

I morala sam da prihvatim činjenicu da postoje ljudi koji bi me ubili kao od šale.

POGLAVLJE 13.

LA SIGNORA MARISA

Tutto è permesso in guerra ed in amore.
(*U ratu i ljubavi sve je dozvoljeno.*)

ITALIJANSKA IZREKA

Nije trebalo da brinem. Kao i svaki dobar generalni direktor, tata je održavao sistem. Umeo je da vodi posao od svuda, pa bio to grozni portugalski zatvor ili utočište za begunce kao što je Mozambik. Poslovi su se i dalje odvijali i trebalo se pozabaviti robom i novcem.

Ipak, glava mi se okretala. Na prvom mestu mi je bila Lara. Otišla sam da posetim mamu, u moje malo pribežište. Blekpul mi nikada nije izgledao gostoljubiviji.

Bruno je otišao u južnu Španiju da obavi neke poslove i očuva organizaciju. Da su naši suparnici pomislili kako smo ranjivi, pokušali bi da nam ih preotmu na veoma neprijatan način. Uvek su čekali u senci.

Prethodne godine sam uložila deset hiljada američkih dolara u Midlandsku banku na Ostrvu Men za neke buduće dane u Blekpulu. Tada nam je sav novac bio u Švajcarskoj. Među računima u Kutsu u Ženevi, tata je je osnovao i nešto što je nazvao crnim fondom za svoju decu. Bio je to veoma prometan račun. Uložila sam na njega nešto više od 1,6 miliona funti u raznim valutama. Tata je posegao za tim i sada je preostalo samo četiristo hiljada dolara. Morala sam brzo da delam ili da rizikujem da mi policija i to oduzme posle tatinog hapšenja.

Otvorila sam račun sa mamom u Nacionalnoj vestminsterskoj banci u Klivlizu blizu njenog doma. Lokalni poslovni čovek, moj prijatelj iz tinejdžerskih dana, učinio mi je uslugu i dao mi preporuku, a da nije ni znao šta se dešava. Prenos 385.211,54 dolara obišao je čitav svet, uključujući i Nasau na Bahamima, pre nego što je stigao do Klivliza na lankaširskoj obali. Nisam pokušavala da pametujem niti da vrludam; tako su se 1992. vršili bankovni transferi. Trebalo mu je dve nedelje da stigne, a ja sam do tada već napustila Englesku.

Mama i ja smo 2. septembar provele na plaži i rano otišle na spavanje s Larom, kada je Brunova mama nazvala oko dva ujutru da nam kaže kako je on uhapšen. Jedan momak iz Španije ju je 7. septembra nazvao da je obavesti kako je Bruna priveo policijski tim u Malagi.

Tata, a sada i Bruno! Jedanaestog septembra mu je bio dvadeset peti rođendan i Larin prvi. Bruno je nameravao da dođe u Englesku i nameravali smo da napravimo zabavu kod mame. Umesto toga, ja sam se s Larom ukrcala na let

od Mančestera za Madrid, gde su joj poslali tatu iz Malage. Imala sam dugu crno-belu cvetnu haljinu, i držala sam Laru. Bilo mi je vruće i zatvor je bio odvratan, jedan od najgorih u kome sam ikad bila. Sa mesta za susret sa posetiocima nisam mogla da vidim gde je. Morali smo da pričamo kroz proreze. Nismo smeli da se dodirnemo, samo da jedno drugom čujemo glas. Lara je sedela sa mnom i briznula sam u plač.

Bruno je promucio: „Nemoj da se uzrujavaš. Molim te.”

Nisam sebi mogla da priuštim da se dugo uzrujavam. Neprestano sam odlazila u zatvorske posete narednih osam meseci da vidim Bruna i tatu. Sve sam povezivala, od Milana do Blekpula, jer je nana imala sopstvenih poteškoća, svojih poslova preko glave, i više uopšte nije izlazila iz kuće.

Nisam želela da novac iz fonda leži u Nat Vestu. Mama je bila potpisnik mog računa pa sam je poslala da ga podigne. Otišla je na svom polovnom motoru „honda spri” iz 1986, koji je napred imao korpu, dok je zadnji deo bljuvao dim. Uvek mu je trebala popravka. Otišla je i podigla gotovinu, ugurala je u torbu s rajsferšlusom koju je ubacila u korpu na motoru i sve je to donela kući.

Pronašli smo veliku metalnu kutiju sa bravom u potkrovlju i kada smo tamo smestili novac, platila sam nekome kome sam verovala hiljadu funti da mi je čuva u svom domu. Uložila sam deset hiljada funti tog novca u garažu zajedno sa Džejmsom, mužem moje drugarice Naime. Želela sam da im pomognem, ali takođe i da radim nešto zakonito i pokažem izvor prihoda, kao tihi partner u poslu. Uložila sam još deset hiljada funti u građevinsko društvo Bradford i Bingli.

Novembra 1992. počela sam da tražim kuću koju bih kupila, i sledećeg meseca sam postala vlasnica broja 7 u Ulici Šeringem, Polton le Fild, u Lankaširu, koja me je koštala 89.950 funti. U gotovini. Sada sam imala mesto za Laru i mene ako nam je trebalo sklonište. Nikada neću zaboraviti tu adresu, ali nisam se tamo odmah preselila jer mi je sedište i dalje bilo u Milanu.

Svake nedelje sam letela za Madrid petkom uveče i subotom sam posećivala Bruna. Uveče sam letela za Lisabon i posećivala tatu nedeljom, a zatim se vraćala za Milano. Jednom mesečno, Brunu i meni su bile dopuštene bračne posete. Donosio je posteljinu iz ćelije i zaključali bi nas u sobu sa toaletom na dva sata i puštali nas da obavimo posao. Bilo mi je žao Bruna, i dalje sam ga volela kao oca svog deteta, pa bih zažmurila i zamišljala da smo negde na plaži umesto u zatvorskoj ćeliji. Bračne posete su bile dozvoljene da bi se zatvorenici podstakli na pristojno ponašanje. Većini to nije vredelo. Tamo u Madridu je bilo mnogo Kolumbijaca i oni su upravljali zatvorom.

Bruno je tražio novac i travu. Prilikom poseta su me detaljno pretresali; virili su mi u grudnjak i morala sam da skidam gaćice, ali nisu me pregledali ginekološki, pa sam drogu za Bruna stavljala u kondom i ubacivala ga u tampon. On bi je prebacio u gaće, među jaja, ili u prorez na patikama gde ju je sakrivao

unutrašnji đon. Tim novcem je plaćao stražare i davao im da mu kupe cigarete. Sve ostalo što je želeo nabavljali su Kolumbijci.

Brunovi roditelji su čuvali Laru dok sam bila odsutna vikendom. Bili su ljubazni i imućni ljudi i zaprepastilo ih je to što se desilo njihovom sinu. Nisu znali šta se desilo, mada su sumnjali jer smo očigledno imali mnogo novca. Nije bilo moguće da mladi ljudi imaju toliko mnogo. Osim ako se ne bave nečim nezakonitim. Što je, naravno, i bio odgovor.

A sada sam ja postala glavna. Tokom poseta, tata mi je davao uputstva. Moj glas je bio tatin glas. Vodila sam organizaciju kroz njega. Pomagao mi je tip po imenu Maurico, Brunov prijatelj. Tata mu je verovao i poštovao ga. Maurico je bio kao *capo*, i predvodio je ekipu ostalih momaka od poverenja.

Tata mi je govorio: „Dovedi ih u red. Neka se to obavi.”

Lako sam mogla da izmislim sopstvena uputstva i oni bi ih doslovno sledili.

Pošto je tata bio zatvoren, stričevi su radili šta su hteli. A tako i nana. Ja sam ih obilazila i izdavala naređenja. Moj stric Antonio je napredovao, ali nikada u porodici nije stekao toliko poštovanja kao njegov brat. Sada, kada mu tata više nije stajao na putu, poželeo je da ga sasvim izgura. Morala sam da čuvam leđa od sopstvenog strica.

Postoji i snimak na kome mi preti: „Reci joj da uradi kako joj kažem, ili ću joj otkinuti glavu. Povuci ću je za njene... Prebiću je...”

Moj odgovor na ovo je bio jednostavan: „Šta on zamišlja ko je? Neću da radim ono što mi on govori. Govorim u tatino ime – svi ćete raditi šta ja kažem.”

Ti odrasli muškarci, koji u svom nemilosrdnom svetu nisu prezali da izvuku pištolj i ubiju vas, morali su da se slože: „Da, Mariza.” Imali su poštovanja. Šta god da sam rekla, prihvatili su. Ubili bi za mene. Takve sam ljude imala oko sebe. Brinuli su i štitili me.

I nana je bila velika vrdalama i pokušavala je da iskoristi okolnosti: da je mogla na tati da zaradi još koju kintu, to bi i uradila. U potpunom preokretu, sada sam ja njoj pozajmljivala novac jer su mnogi njeni poslovi propali, a ona se protezala preko svojih mogućnosti.

U njihovim očima ja sam bila samo mlada devojka, ali ja se s tim nisam mirila a nisu ni ljudi oko mene. Bili su odani mom tati. Mnogo su poštovali nanu, ali na kraju se ipak računalo ono što ja kažem. Ne ono što je govorila nana. I svakako ne ono što su govorili moji stričevi. Nana me je nazvala *pazzesco criminale* (ludim kriminalcem).

Najvažniji posao mi je bio da zadržim tatin položaj i napravim prave poteze sa našim novcem, naročito sa ulaganjima u Švajcarskoj. U tome mi je pomagao veoma uglađen tip po imenu Fabio. Bio je prefinjen momak koji nije izazivao sumnju. Nije bio rođak, samo poslovni saradnik, ali poverili smo mu sakupljanje novca. Pratio me je do bankovnih računa.

Naročito je bio dobar u Kucu, sa Kraljičinim bankarima, na Ostrvskom keju u Ženevi. Tamo sam položila neverovatnu svotu novca u čvrstoj valuti – američkim dolarima, funtama, lirama – na posebne tekuće račune koje je tata

otvorio uz pomoć dva seviljska posrednika. To je bio jedan od načina za pranje novca od zarade na trgovini drogom. Za hitne slučajeve smo takođe imali i nekoliko sefova.

Svaki put kada sam prelazila švajcarsku granicu, ili sam unosila ili iznosila novac iz zemlje. Prolazila sam kroz Lugano kolima jer je italijansko-švajcarska granica bila najmanje opasna i odatle sam letela za Ženevu. Kada sam išla prvi put posle tatinog hapšenja, podigla sam ogromnu svotu: samo četvrt miliona funti sterlinga išlo je Valeriji. Povala sam i Laru sa sobom. Gotovina je bila u američkim dolarima i svežnjevi su bili veći nego što sam očekivala. Setila sam se svojih slika kada sam kao beba ležala na kutijama „marlboroa”, pa sam podigla platno na dnu Larine nosiljke i našla savršeno mesto da uglavim tih sedam zapečaćenih paketa gotovine iz Kuca. Tako sam iznela Laru i đavolski mnogo novca iz banke.

Povremeno sam pokušavala da se malo zadržim tamo, jer je Ženeva prelepa, ali ponekad sam morala da uđem i izađem za jedan dan.

Prilikom sledeće posete tati, rekao mi je: „Bilo bi najbolje da odeš do sefova u Cirihi. Valerijina mama ima nekoliko. Vidi šta se s tim dešava.”

Valerija nije smela da napušta Slovačku da je ne uhapse, pa sam se ponovo sastala sa njenom mamom, Aurelijom. Kada smo stigle tamo, direktor banke nam je saopštio da je sefove ispraznila policija. Podivljala sam kao niko. Šta da se to desilo i sa fondom? Odsele smo u hotelu Mevenpik i pile kafu u hotelskom kafiću kada sam shvatila da nas prate. Našla sam se u kompromitujućem položaju i policija je mogla da me uhapsi na licu mesta, ali iz nekog razloga nisu. Ukrcala sam se na direktan let za Milano.

To iskustvo me je promenilo. Otvorile su mi se oči, postala sam podmuklija, lukavija. Morala sam da naučim da procenjujem ljude, da prozrem njihove prave pobude i namere. Počela sam da slušam svoje instinkte ako mi neko nije slao dobre vibracije. Naučila sam da ljude odmah procenim – ali nisam uvek zauzdavala svoju moć.

Lara i ja smo živele u mom stanu u Milanu i svaki dan smo se vozile do Brunove mame na ručak ili večeru. Jedne noći sam se vratila oko jedanaest uveče i upravo sam htela da parkiram kada mi je jedna mlada devojkica ukrala mesto.

Iskočila sam iz auta: „Šta radiš? Imam bebu u automobilu. Ja sam htela tu da parkiram.”

Zarežala je na mene i pokazala mi srednji prst.

Bila sam besna i pozvala sam momka koji je radio za mene: „Dolazi ovamo i izbuši joj sve gume. Sve ih sredi. Nemoj da joj uništiš auto, ali sredi joj gume.”

Došao je sat ili dva kasnije i to i učinio. Nije bilo teško. Nisam otišla predaleko i spalila joj auto, što sam lako mogla. Barem sam se tu zaustavila. Znam da nije trebalo ništa da učinim, ali kada ti neko uradi tako nešto ili ti se obraća kao smeću, može ti se desiti da dobiješ napad drumskog besa.

U martu 1993. bila sam u nedeljnoj poseti tati. Na povratku sam čekirala torbu u Lisabonu za let za Milano i dok sam čekala u salonu, nazvala sam Brunovu mamu da proverim kako je Lara.

„Mariza, ne vraćaj se”, upozorila me je. „Uhapsili su tvoju nanu, tvoju tetku, drugu tetku... hapse čitavu porodicu.”

Pogledala sam treptava svetla na tabli za odlaske i videla da je na spisku i let za London. Odglumila sam da mi je hitno potrebna lekarska pomoć i skinula sam torbu sa leta za Milano, a zatim sam odletela u Englesku, mami.

Ali Lara je bila u Italiji.

Nisam mogla da se vratim u Milano, ali nisam mogla ni da ostanem u Engleskoj bez svoje ćerke. Nije bilo izlaza. Više sam želela da me uhapse nego da budem odvojena od ćerke, ja u jednoj državi, a ona u drugoj. Morala sam da rizikujem. Ni slučajno nisam htela da budem bez nje. Bila je samo beba.

Kupila sam avionsku kartu za Nicu. Rekla sam Brunovim roditeljima da dovedu Laru do mesta neposredno kod francusko-italijanske granice i da ćemo se tamo naći. U Blekpulu sam kupila crnu periku, rekla prodavačici u obalskoj prodavnici da pratim muža jer mislim da me vara. Tražiće plavokosu Marizu di Đovine. U Italiji kada se udaš, zadržavaš devojačko prezime. Bila sam Di Đovine na italijanskim dokumentima, a Mariza Meriko na engleskom pasošu.

Nosila sam periku na mančesterskom aerodromu, ali službenik na pasoškoj kontroli mi je rekao: „Izgledate drugačije na slici”, pa sam odustala od te zamisli. Samo sam privlačila pažnju. Ostavila sam periku u toaletu i kosu uvezala u francusku pletenicu. Od Nice sam uhvatila voz preko granice u Italiju. Sreli smo se, uzela sam Laru u naručje i za pola sata sam bila nazad u vozu.

Na putu nazad je bilo napeto na italijansko-francuskoj carini. Lara je bila na mom britanskom pasošu. Carinik je beskonačno dugo odmeravao i nas i pasoš zato što smo bile Mariza *Meriko* i Lara *Meriko*. Mislio je da sam samohrana majka; u Italiji majke nemaju isto prezime kao i dete. Da je na pasošu pisalo Mariza di Đovine, nikada ne bih izvukla Laru. Pitao bi me: „Zna li njen otac da ona odlazi?”

Tih pet minuta su mi bili najduži u životu. Molila sam se bogu da Lara ne kaže nešto na italijanskom. I jeste nešto rekla, ali to je bilo sam bebeće brbljanje.

Carinik je rekao: „Engleskinje, da? Ćerka?”

„O, da, ćerka.”

„Dobro. Dobro.” Mnogo, mnogo više nego dobro.

Osećala sam se fizički bolesno dok sam stajala tamo, ali delovala sam neverovatno smireno. Kao da imam podvojenju ličnost. Umem da budem tako podmukla; moram tako da bih preživela.

U kupeu su dva čoveka pušila i to mi je smetalo zbog Lare, ali nisam želela da se premeštam. Samo sam želela da ostanem tu gde jesam i stignem u Nicu.

Kada smo stigle, bilo je prekasno za let za Englesku te noći. Novac nije bio problem, pa sam zaustavila taksi ispred prvog lepog hotela na Engleskoj

promenadi, Hotela Negresko. Pola noći sam presedela na krevetu, zurila u usnulu Laru i razmišljala: „Imam svoju devojčicu. Hvala bogu!”

Dok sam sanjivo prevrtala događaje u glavi, svi iz porodice koji su makar pogledali na pogrešnu stranu bili su uhapšeni u policijskoj operaciji Beldò, nazvanoj po naninoj ulici, Ulici Kristine Belđozo. Čovek koji ih je lovio se zvao Mauricio Romaneli, bio je tužilac, neka vrsta Eliota Nesa, i bavio se isključivo mafijom. Radio je vredno: prisluškivanje, presretanje pošiljki i dokumenata zajedno sa svedočenjima ljudi koji su državi pribavljali dokaze.

Glavna izdajnica je bila Santa Margarita di Đovine, moja tetka Rita, žena koja mi je otvorila svoj dom i pomogla mi u mojoj vezi sa Brunom. Nedavno mi je ukrala hiljadu tableta ekstazija da ih proda i isplati svog brata, mog strica Antonija, koji je s njom grubo postupao zbog duga za drogu. Izgubila mu je mnogo novca i s pravom ga se plašila. Takođe je bila na spidu i patila je od šizofrenije. Lagala je i varala. A on je bio nemilosrdan.

Rita je bila ranjiva i to ne samo zbog amfetaminske zavisnosti. Nana se od detinjstva prema njoj loše ponašala. Nije imala svoju ličnost. Savijala se. Bila je veoma ljubomorna. Mama se nikada nije sa njom slagala. Od sve nanine dece, Rita je uvek morala da se meša, gura se u prvi plan i privlači svu pažnju. Dobila je sve što je ikada želela kada je u Veroni uhapšena zbog posedovanja tableta ekstazija. Uхватili su je, nije mogla da se suoči sa stricem, a nije mogla ni da podnese zatvor. Sin joj je bio stručnjak za prodaju heroina, i takođe heroinski zavisnik. Odslužila bi samo nekoliko godina u zatvoru, možda više kao članica organizovanog kriminala, ali umesto toga počela je da blebeće. Bila je i pre unutra, i nije to više mogla da podnese.

Za tužioca Romanelija to je bio pun pogodak jer je tetka Rita videla sve. Bila je živi dnevnik svega još od godina kada je nana preselila porodicu iz Kalabrije. Možda je bila navučena na drogu, ali tetka Ritino sećanje na događaje, datume, pojedinosti, bilo je neverovatno. Vratila se daleko u prošlost: kada je kao dvanaestogodišnjakinja pakovala heroin za prevoz, a kasniji poslovi su uključivali podmićivanje policajaca zbog zaštite i obaveštenja. Vodila je zabeleške o heroinu za tatu, crnčila za svoju braću i nanu – niko im nije mogao bolje pevati od tetka Rite.

I drugi su propevali. Fabio, privlačni gospodin, priveden je i postao je drugi *pentiti*, državni svedok. Pritisnuli su ga, pristao je na saradnju, a kao desna ruka je mnogo znao. Još nekoliko rođaka je popustilo pod pritiskom i osetilo obavezu da progovori.

Jedan od njih je bio i tetkin muž. On je ionako bio gadan tip. Odlučila je da ostane uz njega, zato što su imali troje dece. Znam da je imala izbora, ne bi mu se priklonila. Svi su uhapšeni i nije joj ništa ostalo. Ostala bi sama da podiže decu. Na neki način razumela sam zašto je to uradila. Bio joj je muž i volela ga je, iako to što je uradio nije bilo u redu.

I Valerijin bivši muž, Sicilijanac Mario, osvetio se njoj i tati. Čim su ga uhapsili, pristao je da bude doušnik, što me nije iznenadilo. Uvek mi je bio

sumnjiv. Ali on je takođe prevario i policajce i pobjegao u Brazil pre nego što su protiv njega podigli optužnicu za krijumčarenje oružja.

Ali najveći i najznačajniji svedok je bila tetka Rita. Sve tragove i veze širom Italije, Španije, Holandije, Portugala, Velike Britanije i Amerike koje je otkucala pratila je policija. Hapšenja su bila neprekidna. Sve u svemu, više od stotinu mafijaških vođa i vojnika su uhapšeni.

Kada sam nazvala Brunovu sestru Silviju u Milano, rekla mi je da ima četrdeset jedno porodično ime, ali nije tačno znala ko je sve na spisku traženih. Mogla sam i ja da budem sledeća. Šta bi se dogodilo sa Larom?

Do jutra, nakon što sam izvukla Laru iz Italije, znala sam da me tamo ne traže, ali šta je sa Španijom i Portugalom? Nisam znala. Nisam mogla do tate, niti do Bruna. Ili moje nane. Nisam se pomerala. Nisam znala šta se dešava.

Presedela sam čitav dan u hotelu u Nici i razmišljala.

Mreža je bila tako složena i zamršena.

Provukla sam se kroz nju.

Obratila sam se jednoj osobi koja mi je uvek pružala безусловnu pomoć i ljubav – mojoj mami.

Rekla je da će otvoriti prozore i osvežiti sobe u Ulici Šeringem 7, u Polton le Fildu, u Lankaširu.

POGLAVLJE 14. CRNI DANI U BLEKPULU

*Tinemu d'occhju u scurpiuni e u sirpenti,
ma nunnì vardamu du millipedi.*

(Čuvamo se škorpije i zmije,
ali ne obraćamo pažnju na stonogu.)

SICILIJANSKA IZREKA

Iako su je koristili samo kao narkomansko smeće – iako dobro plaćeno, u novčanoj vrednosti je to iznosilo 40.000 funti dvaput nedeljno – priznanjem tetka Rite nebo nam se sručilo na glavu. Znala je sve tajne, sve đavolske pojedinosti. Ispričala je kako su sva deca naučila zakon ćutanja, *omertu*, na naninom krilu. Lekcija nije glasila reći istinu, već ne reći ništa. Izvestan način ponašanja se usvoji kroz mafijaški način života: čast se uvek mora poštovati, a porodica svetiti.

Sećam se da je Rita pričala o kalabrijskom dečaku koji je umro za vreme jednog našeg letovanja na jugu. Odrasla je sa tim dečakom i „plakala je nedelju dana” kada je čula za njegovu smrt. Ali naši muški rođaci nisu. Samo su želeli da utvrde ko je odgovoran jer će, zauzvrat, te osobe umreti. Tri dana kasnije, ubicama se izgubio svaki trag.

Ova priča je kao savršeni kratak pregled života čiji sam deo bila, ali sam sticajem okolnosti mogla da se izdignem iz svega. Ritina braća su bila njihova božanstva, bogovi, dok su ona i njene sestre posmatrane samo kao seks-mašine koje su obavljale kućne poslove. Istakla je da ako je moj tata otišao do nane i rekao: „Trebam mi milion lira”, dobio bi ih, ali njoj nana nije htela da kupi ni nove cipele ma koliko da je preklinjala. To je način razmišljanja, rekla je, koji se prenosio sa generacije na generaciju.

Dok je tetka Rita govorila u magnetofon, a neki članovi porodice smišljali njeno ubistvo, ja sam stvarala dom u severozapadnoj Engleskoj.

Dok sam one noći sedela sa Larom u Nici, i posmatrala je kako mirno spava, shvatila sam u potpunosti svoju odgovornost za to posebno ljudsko biće. Šta bi ona bez mene? Kada je sve počelo, bilo je jasno da je za mene i nju najbezbednije da se vratimo u Blekpul. Morala sam da odmerim svoju odanost tati i Brunu, i prirodno, kao što bi svaka majka razumela, to nije bilo takmičenje.

Nisam se vraćala starom životu; započinjala sam potpuno novi kao samohrana majka. U Italiji, spora ruka pravosuđa radila je protiv porodice i sakupljeni su značajni dokazi. Optužba je neumorno gradila slučaj na stranicama i stranicama priznanja, mafijaški proglas.

Početak devedesetih u Engleskoj je nastupila kreditna kriza. Svi su bili dekontirani. Ja sam imala jastuče puno sakrivenih para, ali bila sam oprezna. Kada je novac u pitanju, ponašam se pre kao da sam iz Jorkšira a ne Lankašira, jer sam videla kako ume brzo da nestane. Bila sam zaista smirena i opuštena, jer nisam morala da putujem. Čitav život je bio preda mnom. Imala sam kuću. Lara je rasla i sve manje ličila na bebu. Postajala je prava ličnost. Bile smo prava majka i ćerka.

Bruno i tata su zvali na moj račun svake nedelje i to mi je bio najveći trošak – petsto funti za telefonske račune. Inače, nisam živela rasipnički. Obavljala sam samo nužnu kupovinu. Mama i ja smo se bavile Larom. Ona je i dalje radila u hotelu Imperijal.

Džejms, prijatelj u čiju sam garažu uložila novac, pomogao mi je da dopremim svoj auto iz Italije, gde sam još imala mnogo stvari. Nekoliko vozila je bilo zaplenjeno, ali i dalje sam imala sportski „klio” u Milanu. Zamolila sam Brunovu mamu da sipa gorivo u „klio” i njegov rođak ga je dovezao do francuske strane Ženeve, gde je živeo. Platila sam Džejmsu da odleti u Zenevu, pokupi auto i doveze ga u Englesku. Dala sam mu sva potrebna dokumenta, ali niko mu ih nije ni tražio; glatko ga je dovezao.

Tako smo dobile prevozno sredstvo. Bavila sam se svakodnevnim poslovima. Plaćala porez. Lični porez, porez na imovinu. Nisam znala kada ću niti da li ću ikada više videti tatu ili Bruna. Nisam mogla o tome da razmišljam, jer mi je bilo važno da Lari stvorim budućnost.

U martu 1994. dobila sam posao kao konobarica u pabu Zlatna lopta u Polton le Fildu. Radila sam nekoliko večeri nedeljno, sedam sati po 3,05 funti na sat, a plaćali su mi u gotovini. Nakon što sam obrtala milione u gotovini, želela sam da steknem osećaj za novac u stvarnom svetu. I uživala sam. Gazda mi je bio fin čovek, a mušterije uglavnom zabavne. To me je izvuklo iz kuće i zarađivala sam novac da Lari kupim slatkiše.

Jedne lepe srede ujutru, 1. juna 1994., neko mi je u sedam sati ujutru zakucalo na ulazna vrata. Bio je to početak operacije veličanstveno nazvane Materhorn. Predstavnici carinske službe došli su da me uhapse: „Imamo nalog za pretres, sada ste pod nadzorom...”

Ali tu mi je bila Lara! Rekla sam im da ću je odvesti do moje mame. Odogovorili su da mi to ne vredi, jer su mamu već uhapsili. Bila je u Centralnoj policijskoj stanici u Blekpulu.

Zamolila sam ih da me odvedu sa Larom do kuće moje drugarice Naime, ali kada smo tamo stigli službenici carine su već pretraživali i njenu kuću. Mucavo sam se izvinila njoj i Džejmsu. Bila sam slomljena što sam im navukla nevolju na vrat. Bili su pošteni ljudi.

Iako je Lara slušala, službenik je na mene zarežao: „Dobro, sada ćemo te odvesti.”

Spustila sam Laru. Ispružila je ručice i zajecala: „Mama!” Srce mi se slomilo kada sam je videla tako nesrećnu. Samo sam izašla iz sobe dok mi je njeno vrištanje odjekivalo u ušima. To me je uznemirilo daleko više od hapšenja.

Kada sam rešila pitanje kome da ostavim Laru, nisam dalje rekla ni reč. Novine su prenele kako sam izjavila: „Neću reći ništa”, ali nisam. Nisam bila tako glupa. Nisam imala nameru ništa da kažem sve dok ne saznam tačno o čemu se radi. Odveli su me u sobu za ispitivanje u policijskoj stanici u Blekpulu i pozvali su advokata po službenoj dužnosti. Imala sam sreću što je to bio odličan advokat po imenu Trevor Kolburn, čovek koji je shvatio ozbiljnost svega bolje od mene. Bila sam rastrojena. Ispitivali su me za „trgovinu drogom, zaradu od trgovine drogom i pranje novca”. Kada je Trevor stigao na zvanično ispitivanje koje je trebalo da počne u jedan sat i četrdeset minuta po podne, protiv mene još nisu podigli optužnicu. Odlučila sam da pokušam da se izvučem lažima, ali on me je odmah od toga odgovorio i posavetovao me da ne dajem izjave, jer šta god kažem može biti izvrnuto i upotrebljeno protiv mene.

Dalje niz hodnik, četrdeset minuta ranije, počeli su da ispituju mamu. Ona obožava da čavrlja i njen razgovor s njima se protegao na stotinak tabaka zapisnika.

Moje reči nisu ispunile ni dve strane: nekoliko potvrdnih odgovora na zvanična pitanja, datum i mesto rođenja. Trajalo je tačno dva minuta. Carinik Rodžer Vilson bio je prilično osoran.

Imao je poteškoća sa otvaranjem audio-trake za magnetofon i ja sam se zakikotala.

Trevor je pokušao to da ublaži rečima: „Mislim da je ovo Marizi veoma zabavno.”

Nisam bila pakosna, niti sam mu se rugala. Izletelo mi je zato što je bilo stvarno smešno. Dok Rodžer Vilson nije izvukao traku, bio je sav crven u licu. Krenuo je i spremao se da me pita za kuću kada je Trevor rekao da ću od sada odgovarati sa „bez komentara” i on je pobesneo.

Mama je za to vreme zabavljala njegove kolege. Ispitivali su je za njen brak i porodicu u Italiji i o prenosu novca. Tada, i kasnije, verujem da ih je prilično ozlojedila. Rodžer Vilson ju je ispitivao o „nestalih” četvrt miliona dolara.

Vilson: „Ima još oko 250.000 izgubljenog novca.”

Mama: „Da, mislim... išla je na letovanje.”

Vilson: „Ali čekajte, Patriša.”

Mama: „Nije bila zaposlena.”

Vilson: „Ovde pričamo o četvrt miliona, to nije neka sića.”

Mama se zauzvrat iznervirala kada su je ispitivali za podizanje gotovine iz Nat Vesta u Klivlizu.

Rodžer Vilson je ponovo bio težak ispitivač: „Mislim, budimo realni, niko ne šeta ulicama Polton le Filda ili Klivliza ili bilo kog mesta sa 65.000 funti

gotovine kod sebe, što je otprilike sto hiljada dolara. To jednostavno nema smisla.”

Mama: „Bila sam na motoru.”

Vilson: „Je li to bio oklopni moped?”

Mama: „Ne, na običnom mopedu.”

Vilson: „Nema veze, nastavimo.”

Mama: „Nisam mogla da uzmem taksi, jer nisam mogla da priuštım prokleti taksi!”

Optužili su me, uzeli mi otiske prstiju i poslali me u pritvornu jedinicu Risli u Voringtonu, u Češiru. U groznom Risliju su mi dali zatvorski broj, RG0991, i postala sam statistika u zatvorskom sistemu. Ali statistika visokog profila, velika zverka.

Kada sam stigla u prijemno odeljenje Rislija, tamo su obrađivali i grupu drugih žena. Jedna devojka je rekla da su je optužili što je povredila svoje dete, a druga je počela da je tuče. Došli su stražari i razdvojili ih, a ja sam razmišljala: „Sveti bože!” Tek sam stigla tamo. Odveli su ih u bolnicu. Rekle su kako misle da sam i ja povređena, hoću li i ja u bolnicu? Razmišljala sam da je bolje da se držim zlatne sredine nego sa njima.

Sve zatvorenice te posmatraju kada ulaziš u krilo. Bilo je jezivo i zastrašujuće. Prve noći su me smestili sa jednom crnkinjom iz Birmingema koja je bila zaista ljubazna i tešila me je: „U redu je. Biće sve u redu.” Na moje veliko olakšanje, čula sam da su mamu pustili posle celodnevnog ispitivanja i vratila se kući da pazi Laru.

Kad bi otključali ćeliju, imale smo dvadeset minuta da se obučemo i složimo sve na krevet kao da smo u vojnom kampu. Stajala sam u redu za doručak sa plastičnim tanjirom, nožem i viljuškom, koji nisu bili naročito čisti, a jedna prokleta krupna devojka i njena prijateljica su me odmeravale. Nisam nikada bila u zatvoru. Bio mi je to ogroman šok i stalno sam razmišljala: „O bože, ovde sam prepuštena samoj sebi.”

Svima sam se sklanjala s puta. U pritvoru ne moraš da radiš; možeš da ostaneš zaključan u ćeliji, i to sam uglavnom i radila. Hvatala me je strava kada sam morala da idem da se tuširam jer me je ta krupna devojka stalno odmeravala.

Jedna devojka mi se rugala: „Zbog čega si ti ovde? Nisi platila porez?”

Ali sprijateljila sam se sa prostitutkom koja je znala kako se treba ponašati. Svi su je znali. Advokat mi je donosio cigarete prilikom poseta i ja sam ih davala njoj.

Rekla mi je: „Vidiš ove zidove? Oni će ti najteže pasti. Zidovi.”

Već sam znala na šta misli.

Provela sam dve nedelje u Risliju pre nego što su me izveli pred sud u Blekpulu. Tamo je bio Trevor Kolburn koji mi je kasnije rekao: „Mariza, imam dobru i lošu vest.”

Ne mogu da se setim dobre vesti. Loša vest je bila ta da sam obeležena kao zatvorenica kategorije A – to je vrh spiska, zločinac broj jedan, najgora od najgorih. I išla sam u zatvor u Daramu da čekam suđenje zbog pranja novca iz trgovine drogom.

Otada sam videla samo oružje.

Svuda kuda sam išla, okruživali su me naoružani policajci.

Odveli su me u Daram kao kategoriju A, lisicama vezanu za policajca, na metalnom sedištu u zatamnjenom, blindiranom minibusu sa kofom za povraćanje ispred sebe. Bilo je kao u sauni. Ni psa u tome ne bi vozili. Policija na motorima i u helikopterima nas je pratila dok smo jurili preko Peninskih planina kroz Škotski ugao do Darama. Pratlja se menjala sa policijskom nadležnošću. Nigde na autoputu nisu bila dozvoljena vozila oko kombija.

Zaustavili smo se u ženskom krilu, u H bloku, nakon što smo prošli kroz petoro vrata. Sva su bila ručno zaključavana osim velikih čeličnih spoljnih. Bio je to zatvor u zatvoru, dom za najopasnije žene u Britaniji, i zvali su ga Pakleni blok.

Nisu sve žene bile zatvorenice kategorije A, ali ipak je to bilo područje visoke sigurnosti sa osuđenicama na doživotnu robiju, ubicama dece, pedofilima, sve do jedne su bile osuđene na deset ili više godina. Zнала sam da će mi život biti kao u onoj pesmi Pink Flojda *Living in a Fish Bowl*.

Svakih petnaest minuta prozivali su me i želeli da me vide na odmorištu i zabeleže u knjizi. Takođe su me pazili i zbog mogućnosti samoubistva. Imali su muške stražare, što mi se činilo čudnim – muškarci sa ženama!

Glavni frajer je odredio nekoliko devojaka da mi pokažu unaokolo: „I one su kategorija A, kao ti.” One su bile pripadnice IRA i svuda su me provele, kao glavne upraviteljice.

Znam da zvuči ludo, ali trebalo mi je deset dana u toj ćeliji na prvom spratu da shvatim gde sam i koliko je sve ozbiljno. A onda sam pomislila: „O, bože. Nikada neću izaći.” Slomila sam se i isplakala dušu. Bila sam tako snažna u Risliju, ali u Daramu sam završila na podu, na kolenima, u užasnoj bujici suza. Pogodila me je stvarnost svega, a naročito to što nisam bila sa Larom. Očajnički mi je nedostajala. Mogla sam da izdržim zatočenost, ali ne i to što sam bez svoje ćerke. To me je slomilo – ali me i održalo.

Nakon sat vremena ustala sam i zaklela se sebi da ću zbog Lare jednostavno izdržati. Valjala sam se u sopstvenom samosažaljenju. Suđenje me je tek čekalo i izjašnjavala sam se da nisam kriva. Možda ću se uskoro vratiti kući.

Ali u međuvremenu, bila sam zatvorena u klaustrofobičnoj atmosferi Darama. Ipak, krov je bio sav od stakla i kroz njega je dopiralo mnogo svetlosti. Očigledno, što si bio više, dobijao si više svetlosti, pa je većina čeznula za potkrovnim smeštajem. Imala sam dovoljno sreće da dobijem ćeliju na poslednjem spratu, sa pogledom na Daramsku katedralu, jednu od najlepših građevina na svetu.

Dobijali smo samo sat vremena dnevno napolju. I to ako smo imale sreće. Ako je padala kiša, stražari su odbijali da izlaze. Poludele bismo. Po zakonu je trebalo da dobijemo sat vremena dnevno svežeg vazduha. Govorile smo: „Izlazićemo po svakakvom vremenu – postavite neke kućice napolju da stražari mogu u njih da se sklone.” Ali nismo mi određivale pravila. Taj sat nam je bio sve. Izašle bismo i po kiši i po suncu i po snegu. Božić 1994. bio je prelep. Pahulje su bile ogromne. Vladala je nepomućena tišina i u tom dvorištu je bilo kao u raj. Svuda smo se šetale i ostavljale tragove u mekom snegu. Bilo je hladno, ali lepo i mirno. Svega se jasno sećam. Bilo je čudno i takođe vrlo emotivno zato što su nam svima nedostajale porodice, koje su bile napolju.

Ponekad bih podigla pogled i rukama štitila oči tako da nisam mogla da vidim zid. Pretvarala sam se da gledam otvoreno nebo. Noću sam sanjala da izlazim i stojim tamo u mraku da osetim noćni vazduh.

Dobijala sam jedan dolar dnevno i to sam čuvala da kupim telefonske kartice, koje su koštale tri dolara po komadu. Svake noći bez izuzetka sam zvala mamu i razgovarala sa Larom, ali kao zatvorenica A kategorije mogla sam samo da koristim određeni telefon sa aparatom za snimanje i morala sam da kažem stražarima kada ću zvati tako da mogu da slušaju. To je bilo teško. Mami i Lari je bilo dozvoljeno da me posećuju dvaput mesečno, što nije ni izbliza bilo dovoljno.

Pisala sam Brunu i otvorila mu srce. Bilo mi je svega dosta. U suštini rekla sam: „Dosta mi te je. Ne želim više da budem sa tobom.” Tako uhapšena, u zatvoru, osetila sam slobodu da mu kažem šta zaista osećam. Bio je deo mog života, ali nisam zamišljala da ćemo zauvek ostati zajedno. Dubina osećanja, ta naročita bliskost, nestala je. Napolju ga nikada ne bih ostavila. Zauvek bih ostala uz njega i podržavala ga. Imala bih obavezu da to učinim. I uvek sam imala kao njegova žena. Ne bih ga mogla ostaviti dok je on u zatvoru a ja napolju, ali sada sam bila u istom sosu.

Naša ljubavna priča je bila završena. Nije nam išlo ni pre nego što je uhapšen, iz nekih starih razloga. Uzimao je mnogo kokaina. Nisam ga videla veoma dugo. Ostajao je u gradu do četiri ujutru. Jednostavno nije bio porodični čovek. Bio je slomljen kada sam mu rekla šta osećam, ali dogovorili smo se da se dopisujemo. Njegova mama je došla u Daram da vidi Laru, tako da smo i dalje bili vrlo povezani. Ali tada sam se osetila još usamljenijom, jer sam presekla vezu sa mužem, muškarcem koji je trebalo da brine za mene.

I od tate sam dobijala pisma, ali pošto sam bila kategorija A, pažljivo su motrili i morali smo da pazimo šta pričamo.

Savila sam glavu i pokušala da se naviknem na uobičajeni život u zatvoru. Imali smo bankovne račune na koje su ljudi spolja mogli da ulažu novac tako da možemo da kupujemo sopstvenu hranu. Pomoćni službenici su za nas odlazili u Sejsnberi. Sastavljala sam spisak za kupovinu i oni su odlazili jednom nedeljno. Imali smo frižider, pa smo lepile ime na svoje stvari. Bilo je bolje da same spremamo hranu, jer je njihova hrana dolazila iz muške strane zatvora i nikada nismo mogle znati šta su joj uradili pre nego što stigne.

Počela sam da provodim po tri sata dnevno u teretani, gde sam upoznala Lindu Kalvi, koja je bila jedna od osuđenica sa najdužom zatvorskom kaznom u sistemu. Bila je poznata kao „crna udovica” jer je svaki muškarac s kojim bi stupila u vezu uskoro bio ili mrtav ili u zatvoru. Meni je bila dobra. Imala je krpu sa belim ljiljanima koju je koristila za trpezarijskim stolom i naglasila mi je da joj je to poslao Redži Krej.¹⁵

Takođe sam upoznala i devojkicu po imenu Beba koja je bila u zatvoru zbog terorizma i koja je i dalje vodila posao napolju. Zatim sam upoznala i jednu Maorku, plaćenog ubicu sa Novog Zelanda, koju su uhvatili već na jednom od prvih poslova. Pre toga, ispričala mi je da je radila kao dadilja i provela zimu 1991-92. kao stalna dadilja po pozivu u hotelu Badruts Pelis u Sankt Moricu; bila je tamo kada i ja i moglo se desiti da mi čuva Laru, što mi je bilo nestvarno zastrašujuće.

Tu je bila i Zura, Indijka koja je bila unutra zato što je otrovala muža: dobila je dvadeset godina. Napravila mi je moj prvi kari. U Italiji nismo imali kari, pa mi je prvi koji sam jela napravila Zura koja je otrovala muža. Bio je tako ljut da nikada nisam saznala je li umešala arsenik umesto čilija u pileći madras. Tvrdila je da nije ubila muža, ali to u zatvoru svi kažu. Jedina kojoj sam poverovala da nije kriva bila je Su, Suzan Mej. Bila je osuđena jer je pretukla svoju osamdesetdevetogodišnju tetku na smrt. Tamo mi je bila kao mama. Suzan je svima pomagala.

Daram je bio poslednja stanica pre Ramptona, gde su slali sve prave prestupnike. Ali i među nama ih je bilo nekoliko. Jedna koja je bila mojih godina, izgledala je kao Medeno Čudovište, jer je žuljala lice hrapavim delom sundera za pranje sudova dok ga nije izderala. Mnoge su pronalazile predmete kojima su se samopovređivale; prelomljena plastična kašika je bila dovoljna.

Povremeno su se dešavale velike porodične posete. Odlazili smo u salu za vežbanje, postavili stolove i stigle bi nam porodice. Tamo je obično bilo samo osam stolova, pa je bilo mesta samo za osmoro posetilaca odjednom. Ako je soba za posete bila puna, ostala bih kratkih rukava. Nema posete, nema veze sa spoljnim svetom.

Porodična okupljanja su bila sjajna. Ako sam mami pričala o nekom unutra, ona bi se s njima upoznala. Bili smo za našim stolovima, sa našim porodicama, dok su se deca igrala na sredini sa nekim igračkama. Iz dana u dan sam iščekivala sledeću posetu. To je bio jedini način. Svi smo to jedva čekali.

Međutim, mrzeli smo činjenicu što su tu bile i seksualne prestupnice, zatvorenice koje su bile pedofili ili ubice dece. One su bile na jednoj strani sa svojim posetiocima. Jedna od njih je bila i Rouz Vest i iznenadila sam se kada sam videla da joj njena deca dolaze u posetu. Svedočili su protiv nje, dobila je doživotnu kaznu što ih je zlostavljala, a oni su je i dalje posećivali. Bilo je jezivo videti joj sina, jer je imao lice Freda Vesta. Ako ga nije promenio ili otišao u inostranstvo, onda je tu negde sa tim ozloglašanim licem.

¹⁵ Ozloglašeni engleski gangster. (Prim, prev.)

Bezbednost je bila podignuta na visok nivo u dane poseta i jednom je umalo sve bilo otkazano. Jedna devojka koja je ubila troje dece koje je čuvala – podmetnula je vatru u ventilacioni orman i kada se kuća zapalila, ostavila je decu unutra – podmetnula je požar u jednoj učionici. Sve smo bile uzbuđene i spremne još sat vremena pre nego što su vrata trebala biti otvorena za porodice, a ona je zapalila sobu u pokušaju da upali zatvor. Htele smo da je ubijemo. Da se vatra razbuktala, potpuno bi otkazali posete, iako su porodice stizale iz svih krajeva zemlje. Morali su da zaključaju tu devojku, jer smo želele da je linčujemo. I uradile bismo to. Premlatila bih je nasmrtno, tako sam bila besna. Onda bih morala da odležim i za ubistvo. Ubistvo bez predumišljaja. Bila je zla, jedno pokvareno stvorenje. Mislim da njoj nije niko dolazio. Nikada nije imala posete. Jedino joj je dolazio dobrovoljni zatvorski posetilac.

Smirile smo se kada je počela poseta. Toj devojci su sve oduzeli. Nije smela nikoga da pogleda. Meni je to bilo dovoljno. Služila je svoje, to joj je kazna. Nisam ja morala nikoga da kažnjavam umesto zatvora.

Ponekad se osvrnem i pitam kako sam izdržala to vreme. Ali svaki je slučaj drugačiji. Pogrešno je prebrzo donositi zaključke u zatvoru, baš kao i na slobodi. A osuđenice na doživotnu su doslovno morale tamo da žive. Nisam mogla da podnesem da budem u istoj prostoriji sa ubicama dece. Želela sam da idem na časove zanatstva, ali tamo su išle one. Bila sam otvorena prema svima, ali znala sam da tamo idu zlostavljačice dece i nisam mogla da sedim sa njima.

U zatvoru si u okviru zatvora. Veoma ograničena. Kako mogu da te odvoje još više? Žene koje su bile tamo, ostajale su veoma dugo i razmišljale su: „Dobro, znaš šta? Jednostavno ću se pretvarati da ona nije tu. Nema Rouz Vest, nema čudovišta.”

Najozloglašenija ubica dece, Majra Hindli, delila je krilo H sa mnom. Znala sam sve o njoj. Mama je uvek čitala o ubicama i serijskim ubicama i, pošto smo živele tako blizu Mančestera, ubistva u Pustari bila su deo naših života. Na televiziji ih u novinama stalno je objavljivana priča o potrazi za telima u Pustari. Ili nadi da će Majra ili Ijan Bredli, koji je sa njom zajedno ubio decu, upreti prstom u mesto gde su zakopali dečaka čije telo nije nikada pronađeno.

O, dobro sam znala ko je ona. Ali ne istog trenutka kada sam je ugledala. Odrasla sam sa slikom plavokose žene u glavi i tim užasnim, mrtvim izrazom njenog lica. Kada sam je prvi put videla, prošla je pored mene poštapajući se. Koža joj je bila žućkasta od cigareta na zamotavanje „golden virdžinija” koje je stalno pušila. Nije ni na koga obraćala pažnju. Odlučno je hodala napred.

Ljudi se pitaju kako ubice dece mogu da se šetaju a da ih svakih pet minuta neko ne udari. Bilo ih je nekoliko takvih kao Majra u Daramu, koje su ubile decu ili spalile ljude žive. Bilo je teško sa njima živeti svaki dan. Da sam zastala o tome stvarno duboko razmislila, poludela bih: s tim bih teško izašla na kraj.

Ljudi su mi govorili: „Ja bih je sredila.” Takva je ljudska priroda. Ubili su nevine koji se nisu mogli braniti, pa bi i njih zauzvrat trebalo povrediti. Ali ne možeš. U tako zatvorenom okruženju, ti bi patio. Ti bi bila ta kojoj bi zabranili

posete. Ti ne bi mogla da zoveš kući svake večeri. Meni je to bilo na prvom mestu. Šta god da sam osećala, šta god da sam želela da uradim, sprečavalo me je to što sam znala da moram da čujem glas svoje ćerke svake večeri.

Za Majru Hindli druge zatvorenice nisu postojale. Bila je nadmena, kao da je čvrsto rešila da se pretvara kako nas nema. Pogledala sam je, nisam mogla da se suzdržim. Samo sam bacila pogled. Ona je mene odmerila od glave do pete u deliću sekunde, a zatim je skrenula pogled. Stresla sam se, nadajući se da me nije odmerila na neki njen uvrnuti način. Bila sam još mlada devojka, imala sam samo dvadeset četiri kada sam stigla u Daram.

Naučila sam od osuđenica na doživotnu robiju da je najbolje pritajiti se i služiti svoje na najlakši mogući način: ne isticati svoje principe i moralna načela. Jer tamo ništa nije crno ili belo, samo sivo. To sam shvatila kada sam čula priče nekih drugih zatvorenica.

Tu je bila Marija, koja je bila u zatvoru sa svojom prijateljicom Tinom, dve devojke sasvim bezopasnog izgleda. Osim što su bile ubice. U Velsu su ušle u kuću jedne starice, žene koju su poznavale, pokušale da joj otmu novac i pretukle je nasmrt. To je slično ubistvu dece, ne ubijaju se starci.

„Bile smo na ‘valijumu’“, objasnile su mi. „Bile smo na ovome, i onome, do te mere da smo potpuno podivljale, i nismo imale pojma šta radimo.”

To nije bilo opravdanje, ali u stvari su bile sasvim dobre za druženje. Bile smo sličnih godina i zajedno smo se smejale. Nisam mogla da razmišljam o onome što su uradile. Njima je bilo žao zbog toga što su učinile. Da su svesno bile loše i zle, to bi bila druga priča. Ako veruješ u Boga, onda veruješ da svako zaslužuje još jednu priliku. To se dešava nagoni; neko ti se ili sviđa ili ne. Tina i Marija su bile sasvim normalne devojke. Počinile su užasan zločin. Ali stavila bih ruku u vatru i zaklela se da nikada više ne bi učinile tako nešto.

U Daramu me je čudilo to kako su naizgled normalne žene zatvorene zbog tako nečuvenih zločina. Šila je bila unutra zato što je zapalila bivšeg momka i devojku kojom je trebalo da se oženi. Navela je svog novog dečka i njegovog druga da otmu par. Mučili su ih, vezali, polili benzinom, zapalili i u automobilu ih gurnuli sa litice. Nisu ostali da vide kako je par iskočio, prevrtao se po travi i preživeo, mada su bih užasno opečeni.

Svi smo bili u Daramu kada su novine objavile da se par koji je preživeo napad venčao. Znali smo da Šila neće biti srećna zbog toga i brinule smo da će izazvati nevolje, ali bila je samo neraspoložena.

Bila je sklona da svoje nezadovoljstvo istresa na Suzan Mej, onu koja je bila optužena za tetkino ubistvo, optuživala ju je da je kriva, što ju je uvek vređalo. Su je imala prijatelja u muškom odeljenju Darama koji joj je potajno slao sendviče sa malom porukom unutra. To ju je veselilo, ali je bilo protiv pravila, i jednog dana ju je Šila otkucala. Takva je bila. Zla.

Jednom je neposredno pre zaključavanja, svadljivo pokazala na mene i rekla: „Vidimo se sutra.”

Pogledala sam je, skinula moje „kartije” naočare i rekla: „Ne. Videćemo se sada!”

Skrenula je pogled, a ja sam zarežala: „Videćemo se sada.”

Stražari su ponavljali: „Hajde, zaključavamo, zaključavamo.”

Obratila sam joj se: „Ovo ti baš odgovara, zar ne? Hajde, šta hoćeš?”

Dala mi je neki bedan odgovor i povukla se. Bila je prilično jaka devojka. Niska rastom, ali je dosta vežbala. Ali i ja sam isto, i bila sam krupnija, tako da bih je povredila barem koliko i ona mene. Inače me ne bi ostavila na miru.

Takođe sam imala probleme sa ubicom dece koja je izgledala kao stvorenje iz *Planete majmuna*. Bila je plavokosa, sa plavim očima i nakaznog izgleda. Udavla je dete svog partnera, ali tip je ostavio drugu decu da bi bio sa njom i još je posećivao. Kada izađe, a on i dalje bude sa njom, neće mu biti dopušteno da viđa svoju decu. Nisam mogla da verujem da je taj čovek i dalje hteo da bude sa njom nakon što mu je ubila dete!

Jednom je za vreme ručka radila u trpezariji. Nisam mogla da je podnesem i nije mi se sviđala činjenica da mi ona poslužuje večeru. Mogli smo da unesemo svoje sopstvene porcelanske tanjire spolja, iako nam nisu bili dozvoljeni pravi nož i viljuška. Ta žena mi je nešto dobacila i stavila mi neko smeće na tanjir, a ja sam pomislila: „Glupa krava.” Stražari na dužnosti su gledali kroz prozor i nisu videli da napetost raste. Uхватила sam svoj težak tanjir kao frizbi i bacila joj ga u lice. Udario ju je jako, a zatim se razbio o pod. Bilo mi je drago. Nije me bilo briga. Znala sam da me ne mogu prebaciti u drugi zatvor, jer niko drugi nije želeo da me primi.

Čudno, ali nisam zbog ovog upala u nevolju. Nikada me nisu stavili u samicu. Nikada me nisu zaključali u ćeliju. Nekako sam se uvek izvlačila. Nikada nisam započinjala svađe. U stvari, bila sam prilično dobra zatvorenica. Znali su da sam imala dobar razlog, ako sam se posvađala, i nisam to radila svakih pet minuta.

Svi drugačije reaguju u nekoj ustanovi. I dešavaju se čudne stvari. Sve smo imale menstruaciju u isto vreme. Zar to nije čudno? Možete li da zamislite tu nervozu?

Ena, holandska krujumčarka droge, tražila je vibratore za sve, a stražar se nasmejao: „To ne može – ovde bi bilo kao u košnici punoj pčela. Zzzzzzzz.”

Jedne noći se neko dočepao gomile ekstazi tableta i napravile smo žurku u televizijskoj sali. Nisam uzela nijednu jer nisam želela da puzim uz zidove. Imala sam hašiša i umesto toga sam se naduvala u dnu prostorije, i posmatrala kako se ostale drogiraju. Skinule su se u grudnjake i gaćice i igrale na reju muziku. Sa zidova se slivao znoj; bilo je kao u sauni. Stražari uopšte nisu ulazili. Napravili su se ljudi.

Konačno, konačno, posle više od šesnaest meseci pritvora u Daramu, završili su slučaj protiv mene i odredili mi datum suđenja – 20. novembar 1995. Italijanski sudovi su i dalje sudili članovima porodice. Verovatno sam mogla da uđem u *Ginisovu knjigu rekorda* kao osoba sa najviše rođaka u zatvoru.

Prebacili su slučaj protiv mame i mene u Vrhovni sud u Njukasl, iz bezbednosnih razloga u slučaju da pokušam da zastrašim svedoke. Ili izvedem dramatično bekstvo. Ali ja sam samo želela da idem kući Lari. I da mama ne ode u zatvor. Zdravlje joj je trpelo zbog svega. Policajci to nisu razumeli.

Imala sam policijsku pratnju do i od suda. Karavani ispred i iza kombija. Policajci u automobilima držali su automatsko oružje upereno u kombi. Sirene su zavijale i pratili su nas helikopteri, kao bučni lešinari na nebu. Stražari na sudu bih su naoružani opasnim „hekler i koh MP5” karabinima sa jednostrukim punjenjem i trostrukim rasprskavanjem. Kažu da je to bilo bez presedana. Očigledno su mislili da bi mafija mogla da uleti sa naoružanim helikopterima i oslobodi me.

Te nedelje kada sam ja otišla na sud u Njukasl, Rouz Vest su sudili na Vrhovnom sudu u Vinčesteru. Meštani su nas pomešali i, misleći od mene da je ona, bacali su jaja na blindirano vozilo kojim su me prevozili na sud. To mi je bilo razumljivo.

U sredu, 22. novembra, Rouz Vest je dobila deset doživotnih robija za ubistvo deset žena i devojaka, uključujući i njenu šesnaestogodišnju ćerku, osmogodišnju počerku i trudnu ljubavnicu svog muža. Ona i njen muž Fred Vest optuženi su da su ubili desetoro ljudi, ali on je izbegao suđenje jer se ubio u zatvoru u januaru te godine. Poslali su je u Specijalnu bezbednosnu jedinicu u Daramu, što je bio zvanični naziv za Pakleni blok.

Izjavila sam da nisam kriva za pranje 1,6 miliona funti i prenošenje gotovine kroz Evropu u Larinoj nosiljci, ali kolebala sam se oko te izjave dok sam stajala sama na optuženičkoj klupi u Njukasl. Mama je bila udaljena samo nekoliko metara od mene, i izgledala je povređeno, izgubljeno i vrlo, vrlo ranjivo. Nije imala ni pedeset godina, a izgledala je kao sitna starica, sva zgrbljena od straha i zbunjenosti.

Tužiocu Antonu Lodžu, kraljevskom savetniku, dopadao se sopstveni glas. Za njega je tata bio kum, veliki mafijaški don. Počeo je priču o tome kako je Adele ubijena kada je imala sedamnaest godina i bila u trećem mesecu trudnoće.

Porota je izustila: „Ooo”.

Zaplakala sam i pitala: „Kakve to ima veze sa mnom?” Nisam mogla da prestanem da plačem.

Mami je pretila kazna od osamnaest meseci zatvora zato što mi je pomagala oko bankovnih računa. To nije bilo u redu. Nisam mogla dozvoliti da odsluži ni dan. Optužba mi je dala mogućnost izbora: izjasni se krivom i optužbe protiv mame će biti ukinute. Da nisam, šta bi se dogodilo s Larom? Ko bi je podigao? Izgovorili su dve reči koje su me ubedile da promenim iskaz: Socijalna služba.

Nisam rekla ništa ni o čemu i ni o kome u Engleskoj ili Italiji. *Omerta*. Da jesam, možda bih bolje prošla. Imali smo mnoštvo dokaza, ali u pitanju su bili samo računi iz banke. Da sam zatvorila račun u Ženevi i otišla sa gotovinom, ne bih ostavila nikakav pismeni trag. Nisam sebe videla kao nekoga ko je prao

novac. Iako je to bilo pogrešno, ja to tada nisam videla kao pogrešno. Kada si mlad, sve ti je uzbudljivo, ponese te moć.

Sada sam se suočila sa posledicama.

Ako mama ne ode u zatvor, paziće Laru. Morala sam da priznam krivicu, i tako sam i učinila 23. novembra 1995. Ne sećam se kako sam napustila optuženičku klupu kada sam osuđena. Zapamtila sam samo odjek: „Mariza Meriko, osuđujem vas na tri godine i devet meseci u zatvoru. Vodite je.”

Sledeće čega se sećam bilo je zavijanje sirene i jurnjava preko Penina. Vodili su me da se ponovo pridružim Majri i Rouz i ostalim najopasnijim ženama Britanije.

I da pronađem ljubav u raznim oblicima.

POGLAVLJE 15. KO ĆE ZAUSTAVITI KIŠU?

„Ljubav je jača od pravde”

STING,

TEN SUMMONER’S TALES, 1993.

Moje mučenje na sudu je bilo završeno, ali tužilac Mauricio Romanelli je i dalje podnosio izveštaj o životu i zločinima dinastija Di Đovine i Serano vlastima u Milanu. To je bilo deo vladine politike *Mani Pulite* (Čiste ruke) koja je trebala da rastrubi činjenicu da se bore protiv mafije. Deseci i deseci suđenja odvijali su se mesecima. Neka su držana u sudnicama – sigurnim bunkerima, neka su se prenosila na televiziji, i sva su uključivala ubistva, trgovinu drogom, pranje novca, krijumčarenje oružja i nešto za šta su svi mogli biti optuženi – povezanost s mafijom. Gotovo svi članovi moje porodice obuhvatala je jedna ili više od tih optužbi.

Tetka Rita je bila glavni svedok, ali tužilaštvo je povremeno moralo da se pozabavi prekidima u sudnici.

„Kurvo ružna!” vikala je nana.

Upozorili su je da ćuti.

„Ali to je moja ćerka, časni sudijo!”

Mama me je obavestavala o suđenjima kada me je posećivala sa Larom. Svi koji su mi dolazili u posetu morali su da prođu bezbednosni pretres. Naučila sam kako to izgleda u Daramu za vreme pritvora, ali bilo je drugačije kada si osuđen. To je bilo nešto konačno. Kada su mama i Lara odlazile posle poseta, bol je bio stvaran. Mogla sam da ga osetim i čitavo telo mi je drhtalo. Slomljeno srce zaista boli.

Sve ono što mi je mama godinama govorila mi se sručilo na glavu. Šta bi bilo da sam je poslušala? Šta? To su sada bile samo prazne reči. Morala sam da uradim ono što sam uvek radila – prihvatim okolnosti i nosim se s njima. Mogla sam da se kajem, budem tužna i ljuta, ali na koga da vičem, koga da krivim? Svet? Pomirila sam se sa sudbinom.

Ponekad je atmosfera u zatvoru bila nabijena od napetosti. Moja omiljena drugarica, Suzan Mej, olakšavala mi je život. Pisala je zvanična pisma za nas zatvorenice, članovima parlamenta, advokatima i organizacijama za pravnu pomoć, i svi su išli kod nje, uključujući i Majru.

Pitala sam je: „Kako možeš da sediš u njenoj ćeliji i hvataš beleške?”

Mislim da je Su bila nevinna do te mere da je u svima videla dobro. Ali ja to nisam razumela. Bila je iz Oldama pa je odrasla uz užas Majre Hindli. Mogla je čak da bude i njena žrtva.

Mnogo puta sam u zatvoru savila glavu upravo zbog Su. Mogla sam da poludim, ali ona bi me povukla i bila moj glas razuma.

Ipak, i dalje nisam mogla da se kupam zbog Rouz Vest. Videla sam je kako ulazi u kupatilo i bez obzira koliko da ga izribam posle toga, nisam mogla da ga koristim. Jednom je prišla i sela dok sam ručala sa Su, i ja sam našla neki izgovor da se udaljim. Kasnije sam rekla Su: „Ako znaš da će prići, reci mi, jer ne želim da sedim sa njom. Neću da budem grozna prema njoj, ali neću biti ni ljubazna.”

A Rouz Vest je izgledala kao obična žena koja stoji u redu u Tesku. Na izgled nije bila zla. Nije imala opasno lice. Ličila je na babicu ili medicinsku sestru. Nije podsećala na seksualno čudovište.

To nije pomagalo pod tuševima. Većina devojaka se pokrivala i pažljivo brisala. Ali ne i Rouz Vest. Bila je prilično razmetljiva. Stajala je naga pred mnom. Imala je crni čupavi žbun. Nije bila vitka. Brisala se, tapkajući po sebi peškirom, pogledala me, a ja bih se naježila.

Majra je bila prilično zastrašujuća. Imala je neku auru oko sebe. Devojke su je nazivale pogrđnim imenima, ali nije trebalo da se uzalud trude. Sve je to ona čula milion puta. Majra je bila veliki debelokožac. Kada sam prolazila pored njene ćelije, osećala sam odvratn, prodoran smrad, mošusni ustajali miris duvana.

Godine 1995. dogodio se beg pripadnika IRA, posle kojeg je pojačana sigurnost i više nismo mogle da kupujemo u Sejsberiju, a takođe su odvojili i posete zatvoreniciima kategorije A. Rouz Vest nije smetalo da bude sa svima ostalima, ali meni jeste. Bile smo gubave i stražari su sedeli sa nama za stolom. Ništa nije moglo biti privatno. Nisam mogla da podnesem da prilikom poseta budem u blizini ubica dece, naročito kada mi je dolazila Lara. Sve sam mogla da istrpim, ali to ne. Ipak, bila sam zatvorena sa njima. I to sve zbog novca. A novac mi i nije mnogo značio. Svote su bile ogromne – koliko je visoka gomila od milion dolara? Jurcanje po Evropi sa svim tim novcem je bilo kao igranje Monopola – a ja sam izvukla kartu „Idi u zatvor”.

Bila sam u Paklenom bloku oko osam meseci kada sam se sprijateljila sa Lizom Kora. Od dvanaeste godine pa nadalje kroz tinejdžersko doba zlostavljao ju je sestrin muž Filip i to ju je upropastilo. Lizi je bilo teško da ostvari ljubavnu vezu, ali počela je da izlazi sa momkom po imenom Adrijan. Jedne noći mu je ispričala za zlostavljanje. Poludeo je. Molila ga je: „Nemoj ništa da radiš. Moja sestra ima decu. Ona mi je porodica.”

Filip je bio mlekadžija i upravo je završio obilazak u šest ujutru kada ga je Lizin momak udario pijukom u glavu, i ubio ga na licu mesta. Otrčao je do Lizine kuće sa tim pijukom i rekao: „Upravo sam ga ubio. Šta da radim sa ovim?”

Bila je u šoku. „Samo ga baci preko šupe.”

Sve se otkrilo i policija je pokušavala da otkrije ko bi dodavola hteo da ubije mlekadžiju. Liza nije ništa rekla, ali otkrili su oružje iza šupe i ona je osumnjičena. Dobila je doživotnu, ali je posle uložene žalbe kazna smanjena na tri godine za saučesništvo i podršku. Samo zbog te jedne glupe greške.

Bila je lepa devojka, oko dvadeset dve godine stara. Spomenula sam je telefonom Naimi i ona me je pitala: „Nije lezbejka, zar ne?”

To mi nije ni na pamet palo. „Ne. Nije.”

To sam kasnije spomenula Lizi uz smeh, a ona mi je odgovorila: „Ustvari, jesam.”

Bila sam prilično naivna. Postale smo prilično dobre drugarice i zajedno smo trenirale u teretani, a onda je jednog dana pokušala da me poljubi. Nikada nisam pomislila da bi mogla da me privuče devojka; bila je veoma privlačna, veoma ženstvena, ali imala je takođe i neku vrstu muževnosti. Nije se šminkala. Izgledala je kao prava devojka, ali nosila je ragbi majice i šortseve. Dopustila sam joj da me poljubi i bila mi je privlačna i svašta se dogodilo.

Posle toga sam neko vreme bila zbunjena u vezi sa svojom seksualnošću, ali sam shvatila: „Sada sam ovde i ovde se ovako osećam.”

Posmatrala sam Lizu kao osobu – ne kao muškarca ili ženu, već nekoga do koga mi je stalo. Dok sam bila sa njom, saznala sam dosta o sebi i svom telu i šta želim, a šta ne želim. Ne stidim se toga. Ne vidim sebe kao biseksualnu osobu. Imala sam ljubavnu vezu sa nekim u zatvoru, a to je slučajno bila devojka i bilo mi je to lepo, posebno razdoblje u životu. Zajedno smo svašta prebrodile. Nismo se držale za ruke ili ljubile. Bio je to lep, emocionalni zanos i uteha. Liza mi je bila mnogo draga iako nisam bila zaljubljena u nju.

Četiri meseca posle početka naše veze, Liza je puštena. Bila sam nesrećna jer sam gubila jednu od najboljih drugarica, pored svega ostalog, ali bila sam srećna zbog nje. Nastavila je da me posećuje u Daramu neko vreme, ali onda je na slobodi upoznala neku drugu. Delom sam bila povređena, a delom mi do toga uopšte nije bilo stalo. Naša veza je jednostavno bila nešto što se desilo u datim okolnostima i sada je nestalo.

Onda je u moj život ušao Frenk.

Frenk?

Baš sam umela da izaberem. Frenk Berli je bio jedan od najokorelijih muškaraca u muškom odeljenju zatvora Daram. A tamo je baš opasno. Nije bio svetac. Bio je u Daramu zbog oružane pljačke zlatare u Blekpulu. Napisao mi je lepo pismo. I zamolio je Čarlsa Bronsona – ne pokojnog glumca, već ozloglašenog robijaša – da mu nacrtá karte i stripove za mene. Frenk je bio među retkima koji su mogli da zauzdaju Čarlija Bronsona. Čuven po napadima na zatvorske stražare, pobune po krovovima i uzimanju talaca, o Čarlju su često govorili kao najagresivnijem zatvoreniku u britanskom zatvorskom sistemu.

Pošto je pranje novca bio „nova” vrsta zločina i sa mojih međunarodnim vezama, bila sam zanimljiva priča i novine su je bile pune: svaki put kada su

osvanuli naslovi o suđenju mafiji u Italiji, dobijala sam poštu od obožavalaca. Dobijala sam pisma u kojima su mi nudili sve i svašta. Želiš li muzičku liniju? Neko mi je ponudio kanarinca. Onda sam dobila pismo od Frenka: „Zdravo, Mariza. U istoj sam situaciji kao i ti. Zatvorenik sam A kategorije. Nadam se da ti je dobro u ovoj zemlji? Nadam se da ti dobro ide jezik. Nadam se da se za tebe brinu dobri ljudi. Želim da znaš da sam i ja u istom sosu. Ako želiš da mi pišeš...”

Uvek su me obeležavali kao mafijašicu, i uz moje ime Frenk je očigledno mislio da sam čista Italijanka.

Znala sam da se nekoliko devojaka upustilo u veze u zatvoru tako što su se dopisivale sa momcima iz muškog odeljenja, ali meni je to uvek bilo nekako uvrnuto. Kako možeš da se zaljubiš u muškarca koga nikada nisi upoznala? Bilo mi je prihvatljivo ako ih je činilo srećnim, ali mislila sam da ja tako nešto ne bih nikada mogla. Uvek sam koristila Bruna kao dobar izgovor da muškarce držim podalje od sebe. Ali sa Frenkom to nisam uradila. Pisala sam mu da se zahvalim: „Zvučiš mi kao zaista pristojan stariji čovek. Hvala ti za podršku.”

U sledećem pismu mi je napisao da ima samo trideset godina. O! Onda mi je poslao sliku. Igrao je tenis u zatvoru i na sebi je imao tenisku opremu. Pozirao je sa reketom. Bio je u dobroj formi. Vežbao je. Imao je kovrdžavu crnu kosu. Sećam se kada sam dobila poštu iz kancelarije, penjala sam se stepenicama, zastala i izustila: „Bože. Kako je zgodan!”

Otrčala sam da ispričam Su. Sva sam se usplahirila. Prijateljstvo je počelo 1996. i pretvaralo se u nešto više, još više, i još više.

Pisali smo na formatu A4, sa obe strane, listove i listove hartije, i slali smo fotografije. Svaki dan, možda dva ih tri puta dnevno. Simali smo svoje glasove jedno za drugo. Stražari su to naravno slušali. Sve je bilo praćeno. Ništa nije prolazilo a da oni ne čuju ili ne vide.

Onda smo počeli da upotrebljavamo male šifre. Ništa loše. Više na ličnom nivou. Ja bih napisala nekoliko italijanskih reči a on bi pitao: „Šta to znači?” Rekla bih mu, a on bi mi onda to napisao. Pitao me je kako se kaže „Volim te” na italijanskom i rekla sam mu, a on je počeo da mi piše *Ti amo*.

Odgovorila sam mu: „Znaš, mislim da i ja tebe volim.”

Osećanja su nam bila duboka. Sve smo zapisivali u ta pisma. Zaista mislim da sam ga kroz ta pisma bolje upoznala nego što bih uspela u stvarnom životu. Lakše je nekome reći šta osećaš u pismu. Prvo sam bila zajedljiva u vezi sa ženama koje su se zaljubljuvale u muškarce u zatvoru, ali sada se to dešavalo i meni.

Frenk je imao mnogo novca u zatvoru. I dalje je napolju imao ljude koji su mu činili usluge. Porodica se brinula za njega. Nikada mu nisam ništa tražila, ali on mi je poslao kutiju knjiga i opremu za teretanu, a njegov brat mi je poslao hiljadu funti u gotovini. Znala sam da ću ga uvrediti ako mu ih vratim. Poznavala sam takve muškarce kao što je bio i moj tata, i znala sam na koji način razmišljaju.

Napisala sam: „Zaista sam ti zahvalna, ali ovo je previše. Ne znam kada ću moći da ti vratim.”

Dobila sam odgovor: „Mariza, molim te radi s tim šta god hoćeš. To je tvoje. Ne želim ih nazad. Zatvorena si. Teško ti je. Sve su ti oduzeli. Ako mogu da ti pomognem, učiniću to.”

Veći deo novca sam poslala mami da joj pomognem da se brine za Laru, i njemu je bilo drago. Bio je zaista dobar čovek.

Što je bilo u potpunoj suprotnosti sa njegovim zatvorskim dosijeom. Nije mogao da podnese sistem i učestvovao je u svim mogućim zatvorskim pobunama. Uključio se u protest sa izmetom, kada su njime zamazali sve zidove. Šmrkom su ga skinuli sa krova u pobuni u Prestonu. U Daramu je postojala izolovana jedinica i on je uvek bio tamo, jer je tamo postao prilično nezgodan. U izolaciji su bili sve vreme zaključani. Nije ti dozvoljeno da se družiš sa drugim zatvorenicima. Napolje možeš da izlaziš samo sam.

Frenk je unutra bio sa zaista opasnim tipovima. Bio je u ćeliji odmah do Čarlija Bronsona koga, iako živi u svom malom svetu, izuzetno paze. Ali to se dešava ako otimaš zatvorske upravnike. Po njemu, ti ljudi su grešili. Šta god da su radili, njemu se nije sviđalo.

Frenk je imao težak život. Mama mu je umrla kada je imao šesnaest godina. Tata mu je i sam bio zatvorenik A kategorije, pravi razbojnik, i Frenk se ugledao na njega. Posle napada na blekpuľsku zlataru je pobegao, ali policija ga je opkolila. Ušao je u neku kuću i držao sedamdesetšestogodišnju ženu i njenu ćerku kao taoce punih devet sati pre nego što je uhapšen. Nije želeo da me to odbije pa mi je rekao: „Unutra je mogao da bude i ragbi tim. Nisam znao. Nisam bio grub prema njoj.”

I nije. Skuvao im je čaj i brinuo se. Žena je ispričala da je dobar momak i novine su ga nazvale „Pljačkaški džentlmen”.

Frenk je odslužio devet i po godina teškog zatvora. Nekoliko puta su ga stražari jako prebili. Suparnička zatvorska banda mu je postavila zasedu i posekli su ga. Prošao je kroz borbe.

Aprila 1996. moja kazna u Daramu se završila. Pustili su me, bila sam slobodna, ali Trevor Kolburn je saznao da bih mogla da budem ponovo uhapšena zato što je Italija izdala nalog za moje hapšenje. Italijanske vlasti su me takođe tražile. Na suđenjima *Mani Pulite*, saradnici mafije su osuđivani i na dvadeset godina odjednom. Koliko bih ja dobila kao članica Di Đovine porodice da su me izručili Milanu? Možda nikada više ne bih videla ćerku. Tog dana su mi šanse bile pola-pola.

Nikada se pre nije desilo da te oslobode kao A kategoriju; obično bi te prvo prebacili na neku nižu kategoriju u sistemu pre nego što izađeš. Suzan Mej i ostale devojke su bile uzbuđene zbog mene. Glavni zatvorski stražar me je poveo do kapije čim sam završila sa formalnostima oko otpusta. Bila sam slobodna dva koraka.

Čula sam helikopter dok sam prolazila kroz H krilo i pomislila: „A sranje. Čekaju me. Neće me pustiti.”

Devojke su bile na prozorima i vikale: „Kopilad!”

Na krovu zatvora su se nalazili snajperisti. Elise helikoptera su kovitlale vazduh dok smo izlazili. Policijski automobili su bili parkirani odmah pored kapije. Pajkan me je zgrabio i zarežao: „Jesi li ti Mariza Meriko?”

„Da.”

Pogledao je zatvorskog službenika i pitao: „Je li ovo njeno?”

Službenik je klimnuo glavom i policajac je moje stvari gurnuo u prtljažnik, strpao me u policijski automobil i odvezli smo se sa dva prateća motora ispred, automobilom iza i helikopterom iznad nas.

Odveli su me u policijsku stanicu u Daramu i priveli me: „Uhapšeni ste radi izručenja Italiji, zbog optužbi o učestvovanju u organizovanom kriminalu.”

Sve je bilo isplanirano: dva oficira iz jedinice za ekstradiciju Skotland jarda su me sačekala na aerodromu u Njukaslu. Odletela sam za aerodrom Stansted i odveli su me u London do policijske stanice na Čering krosu gde sam prenoćila. Nikada se nisam toliko uplašila u Daramu, iako kažu da tamo ima duhova. Ali u ovoj ćeliji sam zaista osetila da je još neko sa mnom u ćeliji.

Ujutru sam se probudila sa nekim osećanjem jeze, ali onda se na radiju začula pesma „Običan dan” Djuran Djuran. Zvučala mi je tako tužno. Majkl, moj prvi ljubavnik, imao je brata, Krisa, koji je bio moje godište. Kris je sebi oduzeo život dok sam bila u Italiji. Voleo je Djuran Djuran i pustili su „Običan dan” na njegovoj sahrani. Preplavila me je neka smirenost kada se začula pesma. Činilo mi se kao da me on na neki način čuva. Znam da zvuči ludo, ali verujem da nešto sigurno postoji tamo negde. Nisam sigurna je li to Bog. Sviđa mi se da verujem da nešto postoji i kada mi odemo, naša duša ne odlazi.

Bila sam pritvorena na tri nedelje u Ulici Bou, a onda su me odveli u zatvor Holovej, gde sam postala nova statistika, zatvorski broj TG0416. Nisu mogli da me prime u Holovej, nisu imah odeljenje za kategoriju A. Požalila sam se na to, objasnila im. Trebalo je da ćutim.

Vratili su me u Daram, ali ne na najviši sprat sa pogledom na Daramsku katedralu. Dobila sam drugu ćeliju. Sigurnost je do te mere bila pojačana da sam svakog meseca morala da idem u drugu ćeliju. Svaki put kada sam ušla u ćeliju, morala sam da je očistim. Bila sam opsednuta time, opsesivno-kompulzivni poremećaj, i rekla sam im: „Selite me zato što želite da oribam sve ćelije u ovom zatvoru!”

Stražari su se plašili da će me mafija izvući na slobodu helikopterom opremljenim raketama. To smo pokušali da uradimo sa tatom u Portugalu, ali znala sam da sada za to više nema mogućnosti jer, pored ostalog, svi rođaci su mi bili u zatvoru – ipak vlasti su se ponašale kao da sam i dalje jedna od najopasnijih osoba u Britaniji.

Vozili su me do i iz Londona, uvek u blindiranom vozilu, sa lisicama i lancem vezana za stražara. Pre nego što bih ušla u kombi pretražili bi me do gole

kože, sledeći strogu proceduru tako da nikada nisam bila potpuno gola. Kad god bih išla da piškim, tri stražara su me čekala pred vratima. Svaki pokret su mi pratili, i osećala sam užasnu klaustrofobiju.

Često mi je bilo muka u zagušljivim kombijima na putu ka jugu, ali „naređenja su naređenja” i nisu hteli da mi skinu lisice da se očistim. Ako sam se na nešto požalila, uvek sam dobijala isti odgovor: to se radilo, ili nije moglo da se uradi „iz bezbednosnih razloga”. Izgleda da su me smatrali nekom superzločinkom iz stripa, koja je sposobna da se pojavi i nestane po želji. Prava ćerka Arsena Lupena.

Napravili bismo predah na polovini petosatnog putovanja. Često smo se zaustavljali u zatvoru u Lesteru, lokalnom muškom zatvoru u oblasti Sautfilds. Ali jednom smo se iz bezbednosnih razloga zaustavili u zatvoru u Lidsu. Na prijemu gde obrađuju zatvorenike rekli su mi da imaju poseban toalet koji mogu da upotrebim. Sagrađen je za posetu princeze Ane. Bio je ružičast i ukrašen, veoma otmen za zatvorski toalet. Dobila sam na upotrebu kraljevski objekat zato što sam bila žena. Stražari su me vezali za dugački lanac i spustili su ga niza stepenice do toaleta tako da sam mogla da pritorim vrata, a da i dalje budem vezana za njih. Kao da sam mogla nekud da odem. Bilo je smešno.

Čuvali su me u ćeliji dok su stražari iz pratnje pravili predah za čaj. Smatrali su da postoji opasnost da ću da pobegnem – i nismo se zaustavljali na benzinskim pumpama. Nisu se zaustavljali nigde osim u zatvorima iz, naravno, bezbednosnih razloga.

Rekli su mi kako veruju da će me tata osloboditi, ali tata u to vreme ni sebi nije mogao da pomogne. Advokat mi je objasnio da su negde u Vajtholu odlučili da se prema meni treba ponašati kao prema zatvorenici za koju je zaduženo Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao teroristu IRA. Moj slučaj je bio politički. I sa svim što je imalo veze sa mnom postupalo se na visokom političkom nivou. Kakva količina novca potrošena na mene! Takvu bezbednost nisu sprovodili sa Rouz Vest i Majrom Hindli. Bogzna šta su mislili da će se dogoditi. Ionako nisam nameravala da ostavim ćerku, bez obzira na sve, pa makar i konjica došla po mene.

Posle pauze u kraljevskom toaletu, odveli su me u zatvor Belmarš, muški zatvor A kategorije u Griniču gde su zatvarali teroriste. Pitala sam za Holovej, ali odgovorili su mi: „Ne mogu tamo da te drže zato što nemaju dovoljno obezbeđenje.” Zatvorili su bolničko krilo i ubacili me u samicu. Stražarka mi je rekla: „Stavili smo ti plahtu preko prozora; ne približavaj mu se, jer ako muškarci saznaju da si žena, neće ti dati da spavaš celu noć.”

Ponovo su me pretražili do gole kože, ali ovaj put sam morala da se skinem do kraja. Dali su mi kućnu haljinu i rekli: „Moraš da čučneš.” To mi uopšte nije prijalo. Bilo je užasno, ponižavajuće. Kada sam čučnula, ispod mene su stavili detektor za metal.

Pitala sam: „Šta bih mogla da imam tamo dole. Pištolj?”

Samo su odgovorili da moraju to da obave.

Kada su otišli, osećala sam se povređeno i zapanjeno. Nije trebalo, ali ipak jesam. Uzrujalo me je. Nisam se osećala kao ljudsko biće, niti kao žena. Znala sam da sam samo ime i broj za njih, ali mi to nije izgledalo u redu. Od svih poniženja koja sam pretrpela u zatvorskom sistemu, to mi je bilo najveće. Zapitala sam se kako sam za ime božje dovela sebe do ovoga, ispitivala sam svaku odluku koju sam donela. Je li odanost porodici, želja da učinim kako mi otac kaže, da mu udovoljim, vredna ovakvog poniženja? Sama pomisao na to mi nanosi duboku, emocionalnu bol. Učinili su da se osetim kao divlja životinja.

Ali sledeći put kada sam se pojavila u Ulici Bou, bilo je bolje. Kad sam se vratila u Daram, ispričala sam Suzan Mej o ponižavajućoj prvoj poseti Belmaršu. Napisala je pismo, i moj predstavnik u parlamentu se žalio. Vlasti su priznale da je ono što mi se desilo bilo loše. Ušla sam u istoriju kao prva žena koju su držali u muškom zatvoru. Sledeći put kada sam išla, na vratima su me čekali upravnik, samarićani i sveštenik.

Sve se to sredilo, ali do juna 1996. prestala sam da odlazim u Ulicu Bou. Majkl Hauard, ministar unutrašnjih poslova, potpisao je moje izručenje. Neću vidati Laru. Neću vidati mamu. Šta je sa mojim pismima Frenku?

Nastavili smo da se dopisujemo, jer je Italijanima trebalo osam meseci da dođu po mene. Odred za ekstradiciju Skotland jarda odveo me je na avion na moj dvadeset sedmi rođendan, 19. februara 1997. Jedan od njih je bio krupan, visok tip, a osim toga i pokvaren. Partner mu je bio tih, ali visoki je neprekidno pravio podrugljive primedbe, kao na primer: „Stavili su te u prvu klasu, ali mi nije jasno zbog čega.” Kada su me uneli u avion sa naoružanim policajcima postavljenim sve do vrha stepeništa, rekao je: „Vidimo se za petnaest godina.”

Predviđanje mu je moglo biti i tačno, ali nije bilo potrebe za tim. Nisam bila bezobrazna. Nisam ih psovala. Samo sam radila šta mi kažu. Nisam ništa zahtevala. Bila sam očajna što ostavljam Laru, i znala sam da svoju malu devojčicu neću videti čitavu večnost. Već sam propustila gotovo tri godine njenog života. Počela je da ide u školu, a ja nisam bila tu da je ispratim do ulaza. Imala je nove prijatelje i nova interesovanja. Rasla je bez mene.

Kada su me predali italijanskom Interpolu, odnos prema meni se promenio. Muškarac i žena iz pratnje nisu zahtevali lisice u avionu. Kada je stigla hrana, žena me je pitala: „Hoćeš li malo vina?” Skoro sam pala sa sedišta. Nisam pila vino dve i po godine. Bila je veoma ljubazna. Imali su potpuno drugačiji stav.

Naročito kada smo sleteli u Rim. Dva policajca u civilu preuzela su me i rekla da moraju da me odvedu u Centralnu policijsku stanicu u Rimu. Jedan je pomalo i flertovao: „Jesi li ikada pre bila u Rimu? Provešćemo te malo usput.”

Videla sam Koloseum na predivan sunčan dan u februaru. To je bio pravi rođendanski poklon, pošto je bila prava sreća da dobijem sat vremena na svežem vazduhu u Daramu. Kasnije su mi pokazali još neke znamenitosti dok smo se vozili obodom grada na severo-istok, do Rebibije, gde se nalazio glavni italijanski mešani zatvor. Uvezli smo se u zatvor Rebibija kroz ulaz iz Ulice

Tiburtina i videla sam crkve u ulici Kasal de Paci i Trg Ferijani. Pitala sam se hoću li ikada ponovo videti takvu lepotu.

U Rimu su zatvorski uslovi bili podjednako gostoljubivi kao policajci i prizor, ali posle samo nekoliko nedelja odveli su me u ženski zatvor Viđevano blizu Milana, da čekam na suđenje.

Tatu i strica Guljelma su izručili iz Portugala, a Bruna iz Španije. Za nanu i mnoge druge su već počela dugačka suđenja u posebnim antiterorističkim, betonskim sudnicama u Milanu.

Biće to pravo porodično okupljanje na sudu.

POGLAVLJE 16.

LA DOLCE VITA

In vino Veritas.
(U vinu je istina.)

Nana i tetka Anđela su obe bile zatvorene u Viđevanu i zatvorenice su bile vrlo svesne imena Di Đovine. Bila sam u ćeliji u krilu visoke bezbednosti; imala je umivaonik, toalet i bide, ali nikada nije bilo tople vode. Jedne večeri sam potopila veš u bide i spremala se za spavanje kada mi se učinilo da sam čula glas Brunove sestre Silvije. I jesam, *bila* je to Larina tetka.

Znala sam da je uhapšena. Oružje povezano sa Brunom pronašli su u njenom stanu. Ali nisam znala gde su je odveli posle presude na osam godina za posedovanje oružja. Bilo mi je tako drago što čujem prijateljski glas, nekoga koga tako dobro znam, da mi je bilo toplo oko srca. Možda je to bio dobar znak. Imale smo mnogo vremena da razgovaramo, da pričamo o onome što se dogodilo svima u široj porodici. Silvija i ja smo jedna drugoj otvorile srce. Bilo je predivno što sam mogla slobodno da govorim i da ne brinem šta ću reći. Već sam bila osuđena, pa šta su mi još mogli?

Zatvor je imao prostoriju za druženje gde smo kuvale za sebe. Imali su kantu i svake nedelje smo sastavljale spisak stvari za kupovinu. Bila su nam dopuštena dva kartona vina dnevno. Bio je to zatvorski raj, lep život. Ponekad bismo sačuvala karton za rođendanske žurke. Doradili bismo ga sa šećerom i sve bismo se olešile.

Ali, takođe sam dovodila devojke u formu. Navikla sam na tri sata dnevno u daramskoj teretani pa sam počela da držim časove aerobika u dvorištu. Terala sam ih da rade vežbe istezanja, stoje na rukama ili da prave zvezdu. Jednom nedeljno smo igrale odbojku u sali. Mogla sam iz sebe da izbacim bes kada sam zakucavala loptu preko mreže. Radila sam trbušnjake u ćeliji. Sve sam to radila da bih lakše zaspala, da isključim mozak. Da se nisam iscrpljivala vežbanjem, samo bih ležala u krevetu i brinula se zbog budućnosti, zbog Lare i šta će se dogoditi na suđenju. Mama mi je svake nedelje slala paket sa Larinim crtežima i trakama na kojima joj se čuo glas, kao i mnoštvo fotografija. Zbog tih uspomena sam bila i srećna i užasno tužna u isto vreme.

I Frenk mi je sve vreme pisao. Mislila sam da naše čudno druženje neće preživeti kada odem iz Engleske, ali jeste. Na početku nije imao pojma gde sam i nazvao je moju mamu, ali ona nije čak znala ni da sam u Rimu. Kada se sve rešilo, svakodnevno smo slali jedno drugom pisma.

Bio je novembar 1997. pre nego što sam otišla na sud u Milanu na mini-suđenje. Drugim članovima porodice pozabavili su se prethodnih nedelja. Nana

je dobila doživotnu. *La Signora* je imala dijabetes i u sudnicu je doneta na nosilima da sasluša presudu, što je ušlo u istoriju pravosuđa – bila je jedina žena ikada osuđena za povezanost s mafijom na tako visokom nivou. Iz suda ju je izneo tim karabinijera i ona se čitavim putem šalila s njima. Nisam bila prisutna da to vidim, ali kladim se da je potkupila sve pre nego što su stigli da je iznesu iz sudnice.

Tetka Livija je dobila dvadeset četiri i po godine, što je samo pokazalo koliko je bila vešta preduzetnica. Stričevi Antonio i Filipo, koji su sa tatom bili u Španiji i Portugalu, dobili su po trideset godina. Deda Rozario, koji je za vreme suđenja bio na respiratoru, služio je osamnaest godina. Tetka Anđela, koja se rodila mesec dana pre mene, dobila je četrnaest godina. Stric Franko je dobio osam na početku *Mani Puliti* suđenja 1995. Sa presudama ostalim mafijaškim saradnicima, bližim i daljim rođacima, prijateljima i članovima porodice, ukupan broj pre nego što sam ja stigla na optuženičku klupu iznosio je blizu hiljadu petsto godina.

Tata je išao na drugačije suđenje. Italija ga je izručila zbog optužbi za trgovinu drogom, ali onda su ga optužili i za ubistvo. To je prekršilo evropsko pravilo o ekstradiciji – ne možeš izručiti nekoga zbog jedne stvari a onda ga optužiti za nešto drugo. Sve je to bilo pravničko trućanje, pošto je ionako osuđen na doživotnu robiju.

Baš kao i Bruno koji je, pošto je proveo tri godine u zatvoru u Madridu, ponovo osuđen u Milanu za trgovinu oružjem.

Stric Guljelmo je bio u sudnici sa mnom. „Nesalomivi” tužilac Mauricio Romaneli stalno je navodio tetka Ritine dokaze: pojedinosti o trgovini heroinom, prenošenje novca, ubistva i upravljanje Trgom Prealpi. Nakon što smo to satima slušali, stric Guljelmo se okrenuo ka meni i izjavio: „Mora da te je Rita mnogo mrzela kada je sve ono ispričala o tebi. Bože, sigurno te je mnogo mrzela!”

Bila sam slomljena. Znala sam da je Rita uglavnom bila van sebe od lekova, ali uvek je bila dobra prema Brunu i meni. Mislila sam da me voli i iz tog razloga mi pomaže. Nisam želela da slušam izlivanje tolike žuči. Guljelmo je jednostavno bio zapanjen onim što im je ispričala. A isto tako i ja.

Mauricio Romaneli je ispričao sudu da sam bila tatina desna ruka, njegov glas, finansijski čarobnjak koji se bavio prenošenjem novca, arhitekta poslovnih operacija. Trebalo je da budem pametnija. Odabrao je tetku Anđelu i rekao da, za razliku od nje, ja nisam odrasla u porodici. Anđela je odrasla u tom otrovnom okruženju, a ja nisam. Anđela je dobila četrnaest godina – šta će tek meni da urade?

Bila sam među poslednjima za suđenje i Romaneli je želeo još veličanstvenih naslova. Spominjali su dvadeset godina. Samo da me uplaše. Dali su mi deset. Lara će imati šesnaest kada izađem. Meni će biti trideset sedam. Nisam mogla da podnesem tu pomisao pa sam promenila iskaz u kriva i osuđena sam na šest godina. Tom pogodbom sam vratila četiri godine života.

Tog Božića 1997. videla sam Laru prvi put za devet meseci. Mama ju je stavila na svoj pasoš i došle su na dve nedelje. Bila mi je dopuštena jedna dvosatna poseta u nedelju dana, pa sam ukupno imala četiri sata s njima. Istovremeno je bilo predivno i užasno. Osećala sam se užasno kada sam na rastanku poljubila Laru, jer nisam znala kada ću je ponovo videti. Nisu mogle da priušte stalne posete.

Januara 1998. su mi odredili 2003. kao datum puštanja. Frenk je trebalo da izađe 1999. Brinula sam se da me neće čekati te četiri godine. Nije me čak ni upoznao, za ime božje!

Po italijanskom zakonu nisi potpuno osuđen sve dok ti ne istekne pravo na žalbu. Trebala mi je poslednja slamka da se za nju uhvatim i jedan od porodičnih advokata, Vinčenco Minazi, pronašao ju je. Otkrio je da Italijani nisu ispravno izveli moje izručenje. Kada su me ponovo uhapsili ispred ulaza u zatvor Daram, trebalo je da me u roku od pet dana ispita Mauricio Romaneli, tužilac. To se nije dogodilo.

Minazi mi je rekao onako kako to samo italijanski advokati mogu, mašući rukama: „Ovo nije u redu! Ovo nećemo prihvatiti!”

I nije. Čujte i počujte, izvukao me je. Bila je subota, 13. jun 1998, tačno četiri godine i dvanaest dana nakon što sam uhapšena 1994. Italijanski pravni timovi su pročešljavali Minazijevu žalbu i argumente i radili na njoj sve do vikenda u potrazi za odbijanjem. Primila sam toliko udaraca da sam mislila kako se to neće dogoditi, naročito ne u subotu.

Viša službenica tog dana u Viđevanu je bila fina gospođa; prilično niska i imala je piskav glas. U zatvoru su znali da se žalba razmatra i ostala je sa mnom u slučaju da umrem ili pokušam da se ubijem ako ne odluče kako želim. Bio je vreo dan.

„Di Đovine?” pozvala me je sa vrata ćelije.

Nešto sam promrmljala.

„Pakuj se, ideš.”

Gotovo sam se onesvestila. Vrtelo mi se u glavi. Bila sam van sebe. Samo se sećam da sam bubnula na stolicu i ona me je pitala: „Di Đovine? Jesi li dobro?” Briznula sam u plač.

„Hajde, Di Đovine. Uzmi svoje stvari.”

Nisam mogla da izađem dovoljno brzo. Bila sam u šoku. Imala sam samo nekoliko komada odeće, neke zavese i malu butan bocu – u Italiji imaš butan bocu tako da možeš da kuvaš u ćeliji. Pozdravila sam se sa Silvijom i poslala sam joj poljubac kroz prorez na vratima ćelije. Zaplakala je. Zbog mene, ali i zbog sebe. Bilo mi je žao i ostavila sam joj većinu stvari. Ostatak sam spustila u kesu za smeće i pošla hodnikom u odeći koja mi je preostala. Zatvorske vlasti su mi dale dvadesetak funti i to je bilo to.

Prvi put sam išetala iz Viđevana – ranije su me uvek izvozili u blindiranom vozilu. Ispred kapije se nalazio parking, a na njegovom kraju autobuska stanica i telefonska govornica. Odatle sam nazvala Brunovu i Silvijinu mamu. Kada se

povratila od histeričnog napada, zamolila sam je da se nađemo u centru Milana. Želela sam nešto da popijem i da odem odatle. Na stanici nije bilo nadstrešnice. Nije bilo nikakve hladovine.

Ušla sam u prvi autobus koji je naišao, i ostali putnici su sigurno pomislili „zatvor”, ali bolelo me je dupe. Platila sam i već sama činjenica da sam imala novac mi je bila neobična. Četiri godine nisam imala novac u rukama. Koristila sam telefon, ali sa karticom, ne novcem. Niko mi nije otvarao vrata. Niko. Četiri godine. Dugo, dugo vremena. Kada si na slobodi, to možda ne izgleda tako, jer se promena dešava postepeno, dan za danom. Ja sam sve morala da progutam u jednom gladnom zalogaju. Znaite one flešbekove u filmovima? Meni se desilo upravo suprotno, ali podjednako nadrealno. Zakoračila sam u budućnost. Sišla sam sa autobusa u blizini železničke stanice i ušla u lep, senoviti kafić sa telefonom. Mama je bila kod kuće. Tog dana se udavala moja drugarica Naima, ali još nije otišla.

„Mama, ja sam. Ja sam, mama. Izašla sam.”

Čula sam uzdah olakšanja sa stotine i stotine kilometara udaljenosti. Čitavu večnost sam pričala sa Larom i opet sa mamom. Blebetale smo o raznim temama. Posle toga, samo je želela da ode na venčanje i svima kaže, da podeli s nekim svoju radost.

Frenk mi je dao broj svog prijatelja Barija i ja sam ga nazvala da prenese vest Frenku.

Sačekala sam trenutak da povratim dah u kafiću dok sam čekala Brunovu mamu, i slušala sam zveckanje šoljica, tanjirića i čaša u vangli za pranje, pištanje aparata za espresso i piskave glasove –još jedan dan u Milanu. Preživela sam zatvore u Italiji i Engleskoj. Snašla sam se, izdržala. Pomislila sam na nanu i tatu i svu njihovu braću i sestre, porodicu na Trgu Prealpi, kako sam započela život u okruženju gde moraš biti jak, moraš imati svoje ja, a ipak da slediš pravila. Shvatila sam da sam imala privatne časove koji su me pripremili za sve te godine u zatvoru. Ako se ne boriš i ne širiš pozitivnu energiju, zgaze te, uklone te s puta. Ne poštuju te. A to znači da nemaš ništa.

Bila sam postojana i snažna i odlučna da takva i ostanem, da preživim i na slobodi. Ipak na početku, kada napustiš institucionalizovani sistem gde ti je svaki trenutak isplaniran, bila sam pomalo izgubljena. Brunova mama i njen brat odveli su me do njene kuće. Bilo je čudno. Nisam mogla da jedem, bila sam tako uzbuđena. Izgubila sam oko tri kilograma za nedelju dana. Danas bih bila ushićena zbog toga, ali u to vreme nisam ni primetila.

Bila sam slobodna, puštena zbog formalnosti. Pasoš mi je bio u Engleskoj, u Carinskoj službi. Izručili su me bez pasoša. Mama je digla galamu, obratila se svom predstavniku u parlamentu i napravila veliku neugodnost. Kada se Lari završila škola i počeo letnji raspust, doletela je sama kod mene Britišk ervejom kao „maloletnica bez pratnje”. Bila je sa mnom pet nedelja i bilo nam je lepo. Išle smo sa Brunovom mamom na more, u Kalabriju, gde sam ponovo mogla da udišem slatkoću narandžinog cveta, taj miris juga.

Ali život iza rešetaka nikada nije bio daleko. Kada sam izašla, posećivala sam Bruna jednom nedeljno i vodila sam i Laru sa mnom da ga vidi, ali prošlo je već četiri godine kako smo bili zajedno kao porodica i udaljili smo se. Sada sam bila zaljubljena u Frenka. Nije mogao da me zove telefonom, jer je bio A kategorija i nisu mu bili dozvoljeni međunarodni pozivi, ali pisao mi je na kuću moje svekrve. Iako je to bilo čudno, objasnila sam joj da više nisam zaljubljena u njenog sina. Bila je upoznata sa okolnostima.

Lara se vratila u Englesku zbog škole neposredno pred svoj sedmi rođendan 11. septembra. Bilo mi je žao što ću propustiti njen rođendan, ali nisam mogla iz Milana. Mama je napadala Carinsku službu zbog mog pasoša i konačno su stupili u vezu sa njenim starim prijateljem Rodžerom Vilsonom, tipom koga je onako iznervirala dok ju je ispitivao kada smo prvi put uhapšene.

Gospodin Vilson je verovatno, i vrlo zadovoljno, mislio kako je tada poslednji put čuo za Patrišu di Đovine. Ali nije. Upoznali su ga sa čitavom zbrkom i konačno su mi poslali pasoš u britansku ambasadu u Milanu da ga tamo lično podignem. Uzela sam ga 16. septembra. Takođe sam dobila i nešto gotovine – zasvrbelo su me stopala u želji za putovanjem. Nisam imala razloga da ostanem. Sloboda za mene nije imala smisla ako nisam mogla da budem sa svojom devojčicom.

Istog dana tata se pojavio na još jednom mini-suđenju, gde je bio optužen za ubistvo koje je izvršio mafijaš iz Kamore, a koje su on i nana odobrili 1988, kada sam se tek preselila iz Engleske u Milano. Istog dana kada sam dobila nazad britanski pasoš, proglašen je krivim. Bilo mi je loše od silne napetosti. Stajala sam napolju kada su ga izveli iz sudnice i on mi se nasmešio i mahnuo mi. Ovog puta sam mu poslala poljubac za rastanak. Nisam imala pojma kada ću ga ponovo videti.

Bruno je bio u drugom sudu nešto kasnije tog dana. Video me je i nečujno pitao: „Hoćeš li me posećivati?” Odmahnula sam glavom. U očima mu se pojavila panika, jer je znao da odlazim. Znao je da sam izašla, znao je da je Lara u Engleskoj, znao je šta ću da uradim. Na licu mu se pojavio užasan očaj. Bio je tužan jer je voleo da me vidi, ali on mi više nije bio na prvom mestu – ni on, ni tata. Smatrala sam da su obojica dovoljno dobili od mene. Sada mi je ćerka bila najvažnija u životu. I samo me je sloboda, ma koliko nesigurna bila, mogla odvesti do nje.

Otišla sam. Ali ne avionom. Nisam mogla da priuštim avionsku kartu. Brunova mama me je odvezla, sa nešto malo stvari, izbegličkim zavežljajem, do Milanske centralne stanice. Nisam dobila spavaća kola u noćnom vozu, jer su bila preskupa. Izgledala sam kao studentkinja autostoperka koja se vraća sa letovanja. U kupeu je bio mlad engleski par i sela sam sa njima. Na švajcarskoj granici su nam samo letimično pogledali pasoše i mislili su da smo svi zajedno.

U Parizu sam promenila voz i istuširala se na stanici. Prošlo je dosta vremena; pre nego što sam uhapšena tamo nije bilo javnih tuševa. Kada smo zaplovili iz Kalea, pokušala sam da nazovem mamu sa trajekta, ali nije se javljala. U Doveru su mi pogledali pasoš i to je bilo sve.

Bila sam u Engleskoj. I slobodna u Engleskoj. Pogledala sam po zelenim poljima i drveću i suze su mi ubrzo zamaglile vid. Ukrcala sam se na voz za sever i brojala sam svaki minut dok nismo stigli na odredište. Uzela sam taksi od stanice do mamine kuće i pozvonila.

„Ko je?” viknula je.

„Deda Mraz”, odgovorila sam.

Ali ja sam bila ta koja je dobila poklon. Lara je pritrčala vratima i snažno me zagrlila, i to je bio jedini poklon koji sam želela. Nisam mogla prestati da je gledam dok mi je pokazivala svoje omiljene igračke i odeću i čavrljala o svojim drugarima i šta sve rade u školi. Te noći sam je satima gledala kada je otišla da spava. Nisam mogla da je se nagledam.

Narednog dana, ljudi su me pomalo čudno gledali kada sam je odvela u školu. U novinama je objavljeno da sam oslobođena u Italiji. Neko je obavestio Lankaširski radio da sam kod kuće i lokalne novine su pisale o meni. Na vrata su mi došle horde novinara, ali ništa im nisam rekla.

Oni su svejedno napisali svoje takozvane „intervjue”. Jedan tip je u *Sandey miroru* napisao da imam lepu guzu pa se nisam žalila na lažne izjave koje je upotrebio, a ja nisam ih dala. Nije me zanimalo. Nisam rekla više od nekoliko rečenica javno sve dok nisam odlučila da sve iznesem na videlo i ispričam istinitu priču ovom knjigom.

Ali pričala sam Frenku.

Nikada nisam čula njegov glas uživo, samo na trakama koje mi je slao. Bio je u zatvoru Hal i dobio je dozvolu da me nazove u maminu kuću. Bilo je čudno i nelagodno. Ali i predivno. U tome je bilo sudbine. Uhapšena sam 1. juna 1994, a on 1. juna 1990, za pljačku blekpulske zlatare.

Zamolio me je da ga posetim, ali pošto je bio A kategorija, morala sam da budem proverena i nisam lako mogla da dobijem dozvolu za posetu. Nisam se sakrivala. Britanske vlasti su znale da sam se vratila. Nisam imala novca, jer mi je sva imovina, uključujući i kuću, oduzeta. Primala sam socijalnu pomoć, prijavila sam se i dobila opštinsku kuću. Bila sam u sistemu. Samo su Italijani mogli da mi stvaraju poteškoće, jer sam u Engleskoj odslužila svoju kaznu. Rizikovala sam i prijavila se za proveru.

Frenk mi je rekao da će ponovo na sud zato što je zatvorskom stražaru slomio vilicu. Prvi put kada sam ga videla uživo, bio je iza pregrade otporne na metke. Upoznala sam mu porodicu, brata Džona i očevu ženu Debi u Lidsu, i pošla sam sa njima u sudnicu u Halu. Frenk se osvrnuo po sudnici i pogledi su nam sreli. Tada smo se prvi put pogledali oči u oči. Izgledao je umorno, ali lepo, mada sam sigurna da se stražar kome su morali da nameštaju vilicu ne bi složio sa mnom. Frenk je to učinio, ali su presudili da nije kriv jer nije bilo dokaza.

U novembru sam dobila dozvolu za posetu. Do tada je već bio u zatvoru Vajtmor u Kembridžširu sa maksimalnom sigurnošću. Kao A kategorija bio je smešten u posebnom odeljenju sa posebnom stražom. Kada sam ga prvi put posetila, tresao se od nervoze, a nervozna sam bila i ja. Bio je bleđ i malo je

izmršavio. Zagrlio me je i poljubio. Ne zapravo – još smo se upoznawali – ali osetila sam miris njegove kože, i dopalo mi se.

Nosila sam na sebi pripijenu vunenu haljinu boje čokolade. Išla sam u solarijum pre posete. Kosa mi je bila plava i dugačka gotovo do stražnjice. Trudila sam se da na najbolji način iskoristim ono što sam imala na raspolaganju.

Pričali smo i pričali, ništa važno, ali samo zato što smo mogli da razgovaramo bez snimanja. Poljubili smo se na kraju posete i tada je sve počelo. Posle toga sam mu odlazila u posetu svake nedelje. Stvarao je nevolje i premeštali su ga s jednog na drugo mesto. Mrzeo je kada mu dolaze mladi stražari i govore mu šta da radi bez poštovanja, pa bi uvek započeo svađu. Bio je u zatvorima širom Engleske, sa ubicama dece, seksualnim prestupnicima, i u samicama, sa najvećim mogućim sigurnosnim merama. Jedino mesto gde ga nisu odveli bio je Parkherst na Ostrvu Vajt – ali i tamo je bio nekada davno. Gde god, kad god je bilo nekih problema, čulo se i Frenkovo ime. Mrzeli su ga u tom sistemu. Zaista su ga mrzeli. Bio je ozloglašen gotovo koliko i Čarli Bronson.

Kada se nije tukao, pisao je meni ili me je zvao. Tako smo nastavili sve do 15. oktobra 1999, petka ujutru, kada je pušten iz zatvora u Donkasteru. Zamolio me je da dođem po njega u sedam ujutru. Kupila sam mu ružu, ali slučajno sam krenula iz kuće bez nje i morala sam da se vratim, pa sam tako kasnila. Kada sam stigla do zatvora, Frenk me je čekao napolju na hladnoći samo u beloj majici kratkih rukava i pantalonama. Nisam mogla da verujem. Nisam ga gledala kako izlazi. *On* je čekao *mene*! Osećala sam se grozno. Zagrlila sam ga i poljubila i izvinila što kasnim:

„Vratila sam se da ti donesem ružu” objasnila sam.

Smejao se. Uvek se smejaio tiho, a sjaj u očima je govorio da je srećan. Tog jutra kao da je prosipao veselje. Mislim da niko ne ume tako da se smeje. Otvorio je prtljažnik da ubaci stvari i tamo se nalazio veliki buket cveća za mene. Zamolio je svog rođaka Denisa da ga kupi i sakrije u prtljažnik mog automobila!

Bilo je tek osam ujutru i odvezla sam se do benzinske pumpe gde se nalazio i hotel i kafić. Navalio je na svoj prvi „slobodni” engleski doručak posle mnogo godina. Gledali smo se, slikali, grlili i ljubili, ali dalje nismo išli. Kasnije mi je rekao: „Umirao sam od želje da te odvedem u onaj hotel, ali mislio sam da bi to bilo previše bezobrazno.”

Želela sam i ja njega, ali prethodnu noć sam dobila menstruaciju, što me je baš iznerviralo. Znala sam da želim dete sa Frenkom – prestala sam da pijem pilule zbog toga – ali to jutro sam morala da zaboravim na zavođenje. Seks je bio nemoguć.

Na putu do moje kuće, svratili smo kod njegovog brata u Lidsu. Džon mu je kupio potpuno novu garderobu, lepe majice i farmerke, i dao mu dve hiljade funti. A došli su i prijatelji i rođaci da mu prirede veliku zabavu dobrodošlice, zbog čega je bio veoma srećan.

Dremao je i pričao za vreme vožnje do Blekpula i mog stana u Poltonu. U subotu smo kasno ustali i, kao mali dečak, pozeleo je da odemo u prodavnicu igračkaka. Kupio je Lari gomilu stvari, a sebi automobil na daljinsko upravljanje, američko karavan-vozilo koje je koštalo nekoliko stotina funti. Izgleda da je taj naoružani pljačkaš bio samo veliko dete.

Kada smo razgovarali o tome da imamo dete, rekao mi je da je oduvek želeo da postane otac, ali je mislio da se to nikada neće dogoditi. Dugo je imao devojkicu, Nikolu, pre nego što je otišao u zatvor, i njih dvoje su sve prepustili prirodi, ali nikada nije ostala u drugom stanju. Mislio je da je on u pitanju. Rekla sam mu da ćemo videti šta će se dogoditi, i zatrudnela sam već prvog meseca njegovog boravka kod kuće. Frenk je odmah svima ispričao – upravo ono što se nikada ne radi. Prokrvarila sam tri dana posle pozitivnog testa, dobila sam pravi odliv. Imala sam spontani pobačaj. Bila sam razočarana i Frenk takođe, ali lekar nam je rekao da nema razloga da ne pokušamo ponovo.

Uostalom, bili smo porodica sa Larom. Frenk je počeo da provodi četiri dana sa nama, a ostatak nedelje u Lidsu. Tamo su mu bili svi prijatelji i porodica. Voleo je da odlazi u kafić kod Raundhej parka, i jednom je ušetao i di-džej Džimi Sevil, uz galamu i dim cigare. Frenk i njegovi drugovi su sedeli i čavrljali, a Džimi Savil ih je pogledao i pitao: „Dobro, mafijo iz Lidsa. Jesu li tu gangsteri?”

Nije bio ni svestan da jesu bili. Frenk je odgovorio: „Ako hoćeš i dalje da trčiš maraton, Džimi, bolje bi ti bilo da sedneš i zavežeš.”

Džimi Sevil je malo ubledeo i zaista tako i uradio.

Na žalost, Frenk je izašao usred napetosti i suparništva između bandi. Kada je otišao u zatvor, imao je partnera po imenu Mark Makol, koji ga je potpuno napustio i nije mu pomagao dok je bio unutra. Frenk je mogao da ga otkuca, ali nije, i Mark je zaradio mnogo novca. Kada je Frenk izašao, Mark nije bio srećan što se vraća u Lids. Frenk nije želeo da ima ništa sa Markom. Rekao mu je: „Ostavio sam te na miru devet godina. Obogatio si se, nikada se nisi pitao šta je sa mnom. Nikada se nisi pitao šta je sa mojom porodicom. Nisi se brinuo za mene, ništa. Sada sam slobodan. Pokušavam da nastavim sa životom. Ostavi me na miru, i ostaviću i ja tebe.”

Ali, nije se tako dogodilo. Prilike su počele da se zakuvavaju. Znala sam da nešto nije u redu kada je Frenk počeo da oblači neprobojni prsluk. Za mene je to bio poziv na buđenje. Da li mi je zaista bilo potrebno da ponovo budem uvučena u mafijaški način života i da me ponovo uhvate u zločinu? Nisam mogla da podnesem da budem uhapšena i odvojena od Lare. Pisala sam Frenku u našim pismima u zatvoru: „Ne želim više nikada da budem upletena u tako nešto. Baš me briga ako ćemo živeti i na gumenom splavu na kraju pristaništa, ali ne želim takav život.” I tako sam zaista mislila. Sada sam morala da budem čista.

Na moj trideseti rođendan, u februaru 2000, nameravali smo da idemo da gledamo romantičnu komediju *Ljubavno pismo* i posle da večeramo. Spremala sam se kada je nazvao Frenk.

„Slušaj, idemo u Birminghamem.”

„Šta? Mislila sam da idemo u bioskop.”

Uzdahnuo je: „Hoćeš li da ideš u bioskop? Ili hoćeš da pokupimo dvadeset osam hiljada?”

Otišli smo u Birminghamem.

POGLAVLJE 17. OPASNE ULICE

*„Možeš da zatvoriš oči kad nešto ne želiš da vidiš,
ali ne možeš da zatvoriš srce kad nešto ne želiš da osećaš.“*

ĐUZEPE GARIBALDI, 1832.

Dok smo se vozili putem M6 do Birmingema, Frenk mi je objasnio priču o novcu po koji ide. Frenkovom odličnom prijatelju i partneru, koga ću nazvati Ned, velikoj, simpatičnoj bitangi, prišao je par Frenkovih bivših saradnika. Želeli su da obave neki posao sa drogom i da isključe Frenka. Ned se nije naljutio zbog ponude. Pristao je. Platili su mu šezdeset hiljada funti za isporuku kokaina koji nije ni postojao. On im je zatim pokazao srednji prst i podelio novac sa Frenkom, izuzev dve hiljade funti za troškove.

Ned je bio dovoljno moćan da se sa tim izvuče. Reкао je da im je to pouka: „Zaslužili ste. Niko ne radi Frenku iza leđa.“

Nakratko smo se sastali sa Nedom i preuzeli novac u plavoj sportskoj torbi s rajsferšlusom. Posle toga je Frenk rekao: „Nećemo se vraćati u tom autu. Očisti ga, ostavićemo ga.“

Tako smo i uradili i uzeli taksi do Blekpula, po ceni od sto pedeset funti. Frenk je zaokružio na dvesta sa napojnicom. Uzeo je novac i koliko sam ja videla nije prekršio nijedan zakon. Samo smo pokupili novac koji su mu dugovali. To nije imalo nikakve veze sa mnom. Najgore što je moglo da se dogodi da nas je zaustavila policija, bilo je da nam oduzmu novac. Nisam se dovela ni u kakvu opasnost.

Sa novcem pod krevetom, uplatila sam nam letovanje u Fuerta-ventura na Kanarskim ostrvima. Nije bilo ništa sjajno, ali nije bilo ni važno; samo smo želeli da se odmorimo i pobegnemo od napetosti koja se stvarala oko Frenka. Mnogo smo se sunčali i vodili ljubav i ponovo sam zatrudnela. Kupila sam nekoliko testova za trudnoću i ostavila sam ih u kupatilu. Ušao je i seo na ivicu daske na toaletu, pogledao ih, a zatim odmahnuo glavom: „Mislím da nikada neću biti otac.“

Nasmešila sam se: „Naravno da hoćeš. Trudna sam.“

I dalje nije shvatao. Pokazala sam mu grudi, koje su bile tvrde, sa nabrekliim venama. „Ovo je znak, dokaz. Jesam.“

Bio je neverovatno srećan, ali buduće očinstvo ga nije sprečilo da brlja. Želeo je da uđe u posao sa noćnim klubovima i trebalo mu je mnogo sredstava. Mislío je da će ako uloži u ovo, to i dobiti, i konačno će imati dovoljno. Novac

koji je dao drugima da ulažu je nestao u poslovima koji su pošli po zlu. Pritisnula sam ga.

„Mariza”, rekao je, „moram da pokušam da zaradim novac i počnem neki zakoniti posao. Uradiću ću to, i onda ću stati.”

Otišao je u Holandiju da organizuje posao sa drogom i dogovorili smo se da ga pokupim u našem BMW kabrioletu kada se vrati u Lids. Imala sam samo toliko vremena da to uradim i zatim se vratim po Laru u školu. Frenk je spavao u kolima kada smo stigli do kružnog toka. Ugledala sam policijski auto, zatim još jedan i još jedan koji se zaustavio iza nas. Automobila je bilo i ispred nas.

„Frenk! Frenk!” počela sam da ga gurkam. „Probudi se. Ovde ima previše policije.”

Dok sam vikala na njega, „vokshol vektra” je ispred nas davala znake svetlima. Naređivali su nam da stanemo. To je bilo čudno, jer kada siđeš sa te raskrsnice na auto-putu nigde nije bilo mesta za parkiranje. Policijski automobili su nas presreli na najgorem mogućem mestu i zaustavili saobraćaj u oba pravca na tom prometnom auto-putu. Redovi su se produžavali dok smo mi sedeli u autu. Ljudi su blenuli i usporavali još više da nas dobro odmere.

Policajci su nam zatražili dokumenta, i rekli da će nam pretražiti auto.

Frenk je rekao: „Za ime božje. Znaete ko sam. Upravo sam odslužio devet godina. Stvarno mislite da ću imati nešto u automobilu? Nećete naći to što želite.”

Ali našli su mnogo lepih stvari. Šešir u ogromnoj kutiji za mene. I seksi igračke iz Holandije – odeću za služavku, gaćice bez međunožja i čarape.

Poludela sam i rekla Frenku: „Neću to oblačiti! Uvrnuti perverznjaku.”

Smejao se, ali bilo mu je neprijatno.

Policajci su bili *ljuti*, ali i njima je bilo neprijatno – nisu nam ništa pronašli. Oboje smo donedavno bili zatvorenici A kategorije, zatvoreni na zadovoljstvo Njenog veličanstva. Sigurno imamo i nešto drugo osim seks igračaka u prtljažniku? Ali nismo imali. Naredili su nam da dođemo u stanicu Polton sa vozačkim dozvolama i osiguranjem i pustili su nas.

Frenk je bio slobodan čovek. Nije bio uslovno pušten i mogao je da ide kuda želi. Međutim, očigledno su motrili na njega. Policiji je dojavljeno i znali su da je bio u Holandiji. Verovali su da dogovara posao oko droge i bili su u pravu. Sreo se sa g. Facom i pregovarao o unosnoj razmeni. Ali holandski dogovor je propao, jer je njegov bivši partner Mark Makol namerno sve upropastio i oklevetao Frenka tipu u Holandiji, koji je zatim sve otkazao. To je Frenka jako razljutilo. Svašta se dešavalo. Nisam zbog toga bila srećna. Na kraju krajeva, bila sam trudna.

Jedne noći je jedan Frenkov prijatelj, Kreg Mirfild, koji je bio tek u dvadestim, ubijen iz vatrenog oružja. Pogodio ga je metak namenjen Frenku. Kreg, koji je imao troje dece, bio je deo Frenkove družine.

Postojao je još jedan gangster u Lidsu osim Marka Makola koji nije voleo Frenka i koji je želeo da ga ukloni s puta. Ugrožavao je ono što su imali. Bili su pohlepni i nisu želeli da dele. Plašili su se Frenkovog ugleda, jer je bio mnogo snažniji od njih. Bili su smrtni neprijatelji usred već započetog rata za drogu na ulicama Jorkšira. I poslali su nekoga da nađe Frenka i ubije ga. Umesto njega, ubica je našao Krega. Bio je drogiran preko svake mere i pucao je na pogrešno vozilo. Iskočio je pred Kregov kombi i pogodio ga kroz vetrobran. Kreg je izdahnuo na licu mesta.

Frenk se osećao užasno što je taj mladić pogođen umesto njega i poklonio je veći deo od dvadeset osam hiljada funti Kregovoj porodici. Veoma me je uzrujala čitava situacija, ali nisam htela da napustim Frenka. Bio je moj čovek. Ali bilo mi je teško zbog opasnosti koja mu je pretila i brinula sam se kakve nam to svima nevolje može doneti.

Marta 2000. jedan član moje italijanske porodice je pušten iz zatvora zbog tehničke pogreške. Nabavka lažnog pasoša nam nikada nije predstavljala teškoću i on je doputovao u Englesku. Taj rođak je i dalje imao veze u Španiji, i sa čovekom poznatim kao Sultan u Maroku. Toliko je mislio na mene da je Frenku ponudio posao bez presedana. Oni će nabaviti hašiš, a Frenk je trebalo da plati tek *kada* ga rasproda. Dobavljači su toliko verovali mojoj porodici da bi isporučili drogu bez isplate unapred. To je bio ogroman ustupak. To niko drugi ne bi uradio.

Ako je Frenk već morao da brlja i bavi se nezakonitim poslovima, ovo je bila najbezbednija varijanta. Podržala sam ga samo zato što sam očajnički želela da se Frenk izvuče iz tog ludila jorkširskih bandi. Čuli smo da su ucenili Frenkovu glavu, baš kao što se dogodilo i mom tati.

To me je podsetilo na mafijaške ratove čiji sam bila svedok, naoružane muškarce u borbama za teritorije. Raspravljala sam se: „Vidi, ako moraš nešto da uradiš, zašto bi to radio u Lidsu? Koga je briga? To su sve idioti. Nikogovići. Mogao bi da budeš bolji od njih samo ako želiš.”

Frenk je bio tvrdoglav. Morao je da se dokaže. Kada su ubili onog momka, Frenk je poludeo. Potpuno se izgubio, više mu ništa nije bilo važno. Bila sam uznemirena jer smo čekali bebu, i verovala sam da možemo da se izvučemo iz svega toga i stvorimo nov život, porodični život.

Sve što bi mi rekao kada bismo se videli bilo je: „Biću dobro, biću dobro.” Udaljio se od mene i znala sam da petlja sa stvarima o kojima ne želi da govori.

Bio je uskršnji raspust 2000. i spremali smo se da provedemo vikend u Lidsu u hotelu De Vere Oulton Hol. To je trebalo da bude romantično bekstvo, raskošno i sve u svećama. Bila sam gotovo tri meseca trudna. Nije bilo škole i Lara je odletela u Italiju kod bake, Brunove mame, da sa njom poseti tatu u zatvoru.

Bio je petak več. Frenk se vraćao kući i narednog dana je trebalo da se zajedno odvezemo do hotela.

Nazvao me je oko osam uveče i rekao: „*Ti amo.*”

„Jesi li dobro? Dolaziš li kući?”

„Nisam siguran.”

„Potrudi se i dođi. Želim da te vidim. Nedostaješ mi.”

„Dobro. Dobro. Dobro.”

Gledala sam televiziju, ali nije se pojavio. Nazvala sam ga oko pola dvanaest i mobilni mu je dugo zvonio. Otišla sam na spavanje i probudila se u strahu u jedan sat ujutru, i ponovo sam ga nazvala. I dalje nije bilo odgovora.

Šta se desilo? Šta on to radi? Obično se nije tako ponašao. Govorio mi je šta radi. Ponovo sam zaspala i sledećeg jutra sam nazvala njegovog brata Džona, ljutita i zabrinuta: „Džone, gde je on? Šta se sa njim događa? Mogao bi da bude i mrtav u nekom jarku koliko znam.”

„Mariza, ne brini. Sinoć sam mu rezervisao sobu u hotelu. Ili je iskoristio ili nije. Otići ću da proverim.”

Nazvala sam Neda, ali on je bio u Birmingemu i mislio je da se Frenk vratio kući kod mene.

Sve sam se više ljutila na Frenka što me zavlači, ali u podne me je nazvao Džon: „Ne mogu da ga nađem. Dođi ovamo.”

Imali smo veliki „micubiši” 4x4, ali nisam želela sa njim na autoput, pa sam krenula sporednim putevima. Upravo sam stigla do Prestona kada mi je zazvonio telefon. Bio je to Frenkov prijatelj iz Irske: „Mariza, tako mi je žao zbog Frenka.”

„Kako to misliš? Šta si čuo?”

„O!” Zastao je, iznenađen. „O.”

„Bolje mi reci sada. O čemu pričaš?”

„Ubili su ga sinoć.”

Osetila sam vrtoglavicu. Bilo mi je muka. Briznula sam u plač. „Šta to pričaš?”

„Pa, na Frenkija su sinoć pucali.”

„Moram da nazovem Džona. Moram da nazovem Džona.”

Nazvala sam Džona: „Rekao mi je da su na Frenka sinoć pucali. Šta se dešava?”

„Ne zna na čemu je, idiot jedan. Samo dođi ovamo.”

Vozila sam dok su mi se suze slivale niz lice i napola sam razmišljala: „Možda je pogrešno shvatio”, ali napola sam bila u šoku. Ne znam kako sam se odvezla tamo, ali nekako sam stigla do Džona. Dok sam izlazila iz automobila, Džon mi je prišao, crvenog lica i natečenih očiju. Natečenih, crveno natečenih.

U sebi sam mislila: „Ne. Ne. Ne.”

Prišao je vratima automobila: „Mariza. Tako mi je žao. Tako mi je žao.”

Okupili su se i drugi, uhvatili me za ruke i nekako me uneli u kuću. Srušila sam se na kauč i plakala, plakala, plakala. Imala sam utisak da mi je srce

iščupano. Svi su bili u šoku, ali su pokušavali da mi pomognu jer sam nosila njegovu bebu. U tom trenutku sam bila najranjivija.

Stigle su Frenkove sestre i još nekoliko ljudi. Došla je i policijska službenica, i svima je bilo neprijatno jer je nisu želeli u blizini. Ionako nije bila od pomoći. Slomila sam se: „Nikada mu više neću prati odeću. Nikada mu više neću kuvati. O, moj bože. Nikada neće videti našu bebu. *Znao* je. *Znao* je da nikada neće postati otac.”

Tog kobnog petka, Frenk i jedan mlađi momak otišli su do kuće jednog svog neprijatelja, do ogromne palate sa velikom sigurnosnom kapijom. I stražarima. Otišli su da priprete gangsteru koji je pokušavao da zaplaši Frenka. Neki izveštaji su tvrdili da su bili u „kaznenoj ekspediciji”. Niko nikada neće tačno saznati kakve su bile Frenkove namere te aprilske noći 2000. Bilo je mnogo demona, pravih i izmišljenih, koji mu nisu davali mira. Bio je izmučena duša.

Bio je mrkli mrak i u dvorištu se pojavio čovek, sedamnaestogodišnjak koji je izgledao mnogo starije. Jedan jedini metak ga je odbacio. Pogodio je tinejdžera u nogu. Nastao je pakao, svetla i alarmi i vika.

Frenk i njegov prijatelj su pojurili kroz baštu i preko dva metra visoke ograde. Iza se nalazila staza, uzan prolaz između karavana i garaže. Frenk je rekao momku da drži stražu dok se on ne prebaci a zatim da pođe za njim. Momak se za njim prebacio preko ograde sa pištoljem u ruci.

Doskočio je sa pištoljem i ovaj je opalio. Koban pucanj.

Je li taj momak naciljao i pucao da bi ubio Frenka?

Frenk je imao mnogo neprijatelja koji su želeli da ga uklone po svaku cenu.

Je li to bio nesrećan slučaj? Pištolj se prethodnog dana zaglavio. Pa je li onda bio nepouzdan? Za mene je to i dalje veliko pitanje.

S kojom god namerom da je metak ispaljen, pogodio je Frenka otpozadi u vrat. Iznad zaštitnog prsluka. Nova pitanja. Slučajni pogodak? Delo odličnog strelca? Frenk je ustao, zabatrgao nekoliko koraka putem i pao na zemlju. Doviknuo je momku: „Pomozi mi!” Ali momak je otrčao.

Hitna pomoć je odnela Frenka u Kraljevsku bolnicu u Lidsu, gde je umro u jedan i petnaest ujutru. U to vreme sam se probudila kod kuće. Kada sam se preplašena razbudila, kunem se bogom, imala sam čudan osećaj da je Frenk sa mnom.

Momak je otrčao i nikada ga nisu uhvatili. Niko nije uhvaćen zbog Frenkove smrti. Džon, Frenkov brat, popričao je sa momkom. Bio je veoma uzdrman zbog svega i rekao je kako mu je Frenk deset minuta pre toga govorio: „Tako sam srećan. Devojka će mi roditi bebu, i život je predivan.” Zakleo se da je bio nesrećan slučaj i Džon i Frenkov otac su to prihvatili.”

Policija nikada nije nikoga uhapsila. Frenkova smrt je sada u dosijeu u nekom kompjuteru. Te noći kada je umro, nekoliko policajaca u Lidsu izašlo je na piće da proslavi.

Kada sam se odvezla kući posle Frenkove smrti, činilo mi se kao da mi se čitav život srušio. Na slobodi smo bili zajedno samo šest meseci, ali veza nam je bila vrlo ozbiljna. Psihološki, primila sam udarac, i znala sam da će naše nerođeno dete uskoro takođe početi da udara.

Bilo je nekoliko delića sekunde kakve svi imamo u životu kada sam pomislila da bi bilo bolje da me nema na ovom svetu – ali imala sam Laru da me odvuče od te glupe zamisli.

Uvek sam verovala u preživljavanje. Nikada se neću predati.

Sada sam imala i mali smotuljak u sebi koji mi je stavljao do znanja da se borba za život nastavlja.

POGLAVLJE 18. PONOVO ROĐENA

*„Zbogom čudovištima, zbogom svecima,
zbogom ponosu. Ostaju samo ljudi.”*

ŽAN-POL SARTR,
ĐAVO I GOSPOD BOG, 1951.

Izvrištala sam sav svoj bol zbog Frenkove smrti i tugu koja je usledila u nedeljama posle nje u Kraljevskoj bolnici Viktorija u Blekpulu 21. Oktobra 2000. Pukao mi je vodenjak i odbila sam anesteziju kada je beba krenula. Trebalo je šest sati da se rodi mali Frenk i porođaj je obavljen na najprirodniji mogući način. Bilo mi je potrebno da osetim bol dok sam ga rađala. Nazvala sam ga Frenk jer sam želela da zna za svog tatu, koji nije bio savršen ali je imao i stranu koja je bila dobra, ljubazna, i simpatična.

Pogreb njegovog oca u Lidsu je bio težak. Bilo je mnogo ljudi, neki su mi bili nepoznati, čak i članovi njegove šire porodice. Bio je to dan u zoni sumraka. Neki su položili cveće kod stuba gde je Frenk pao kada je pogođen. Nekoliko poruka je govorilo o američkom filmu iz 1990. *Kralj Njujorka* u kome Kristofer Voken glumi krupnog gangstera koji izlazi iz zatvora i pokušava da se osveti suparnicima. Dakle, to su mislili.

Sa malim Frenkom i Larom na brizi, skrenula sam misli sa borbi za prevlast u podzemlju severozapadne Engleske na svoju proširenu porodicu kod kuće, u Italiji i šire. Bila sam na slobodi i osećala sam se odgovornom za interese zapanjujuće širokog izbora likova, a i borila sam se sa neprekidnim mafijaškim spletkarenjima.

Valerija Vrba, čarobna i odlučna da preživi, živela je u Slovačkoj sa ćerkama Etjen i Žizel, koja mi je bila sestra. Izbegla je vlasti, ali bila je vrlo tražena žena jer je, zajedno sa mnom, Valerija bila vrlo važna karika u kretanju novca po Evropi, Holandiji, Švajcarskoj, Nemačkoj i Španiji. Valerija je podmitila nekoliko službenica u bankama u Ženevi i Cirihi i te žene su svedočile protiv nje da sebe poštede nekoliko godina u zatvoru.

Bilo je mnogo novca na tim računima i volela bih da znam ko ga je uzeo. Je li otišao u nečiji džep? Kuda god da je otišao, Valerija je bila optužena za pranje miliona u raznim valutama.

Kada sam pričala sa njom iz Blekpula, savetovala sam je da uzme advokata i reši svoju situaciju, ali rekla je da bi to bilo preskupo. Samo pet-šest godina ranije, dala bih joj novac da ne trepnem, ali sada ga jednostavno nisam imala. Rekla sam joj da ode iz Slovačke i ode u zemlju gde nema ekstradicije, ali nije

slušala moja upozorenja. Jednom godišnje je slala Etjen da poseti svog oca, Marija Sicilijanca, u Brazil, nesvesna da on i dalje žudi da se osveti i njoj i mom ocu. Čekao je i čekao najosetljiviji i, za njega, najsavršeniji trenutak. Godine 2000. saznao je da Etjen leti sa aerodroma u Beču i da će je Valerija ispratiti. Mogla je da pošalje brata ili nekoga drugog, ali to je bilo samo sat vremena vožnje od njene kuće preko granice i želela je da se uveri kako je ćerka bezbedno uzletela.

Uhapsila ju je austrijska policija po Interpolovoj poternici, pošto im je Mario opisao njeno tačno kretanje. Etjen je odletela u Brazil i nikada se nije vratila. Otada niko ništa nije čuo o njoj. Valerija je izručena Italiji, ostavljajući šestogodišnju Žizel baki, baš kao što sam ja morala da ostavim Laru svojoj mami.

Nekoliko meseci niko nije znao gde je Valerija. Nisam mogla da je pronađem i nisam znala šta joj se dođavola dogodilo. Konačno je tata saznao u zatvorskom vinogradu da su protiv Valerije podigli optužnicu. Imali su snimljene razgovore između nje i švajcarskih bankarskih službenica. Zatvorili su je na osamnaest godina.

Tako je Žizel postala još jedna osoba o kojoj sam morala da brinem. Mamino zdravlje je mnogo pretrpelo i morala je na operaciju srca. Još je mogla da mi pomogne oko čuvanja dece i odvođenja u školu, ali teško smo živjele sa novcem kojim smo raspolagale. Pokušavala sam da se zaposlim, čak i da slažem robu na police u super-marketima, ali sa kriminalnom prošlošću nisam mogla da dobijem posao. Nema mnogo izbora za A kategoriju.

Najviše me je zabrinulo kada su mi italijanske vlasti zakucale na vrata. Hoće li mi se dogoditi isto što i Valeriji? Hoće li me ikada izručiti? I ako se to dogodi, šta će biti sa Frenkom i Larom?

Nani su otkrili rak u terminalnom stadijumu 2007, i ta presuda je okončala onu koju joj je odredila država. Oslobođena je u okviru nadzornog programa i sada ponovo živi na Trgu Prealpi. Njen život se zaokružio. Ali deda Rozario nije više živ. Tako se razboleo tokom suđenja da više nije mogao ni da prisustvuje i preminuo je 1999.

Kao i kroz čitav njihov brak, nana je ostala moćnija figura. Čak ni ona ne može da pobedi rak, ali gleda ga pravo u oči i usporava ga, odlaže neminovno. I dalje uspeva da zaobiđe sistem – bilo koji sistem koji joj nameću.

Stric Guljelmo je izašao iz zatvora i živi novim životom u Španiji sa novom ženom i njihova dva sina. Tetka Anđela se udala i ima sina, i brine se o nani u Milanu.

I tata je pušten 2007, ali je pod još strožim nadzorom. Ponovo je jedan od najtraženijih ljudi na svetu – ali ovog puta ga juri mafija. Nalazi se u italijanskom programu za zaštitu svedoka. Svedočio je na brojnim suđenjima, davao dokaze tužilaštvu protiv porodica kao što su Di Đovine – Serano klanovi. To je bilo veoma opasno i navukao je bes tih porodica, naročito kalabrijskog klana.

Kada su tatu uhapsili, nijedna porodica s juga mu nije pomogla. Svi su bili na slobodi i bogatili se i niko mu ništa nije rekao. Verujem da je tata zato uradio to što je uradio. Tako su ga naljutili da je sklopio dogovor da se izvuče na slobodu u sistem zaštite svedoka. U tome mu je pomogao doktor Makri Vinčenco, koji ima glavnu ulogu u antimafijaškom odredu u Rimu.

Niko na svetu ne zna gde je tata sada. Razgovaram s njim telefonom, ali poreklo poziva je uvek zaštićeno zbog njegove sigurnosti. Veoma se udaljio od svega i svih iz prošlosti. Zna toliko mnogo: bio je pripadnik mafije duže od pola veka i imao je posla sa podzemljem, trgovcima oružjem i vodećim trgovcima drogom na globalnom nivou. Sada mu je, po njegovim rečima, barem glava ucenjena na pristojnu svotu.

Ne znam da li je nanino puštanje imalo veze sa tatinim dogovorom sa italijanskom vladom, ali ona i dalje održava veze sa porodicom na jugu. Trebalo joj je vremena, ali izgleda da razume zašto je tata tako postupio. Ali 2009. postalo je malo ludo zato što je morao da svedoči na suđenju koje je obuhvatalo narednu generaciju nanine kalabrijske porodice. I dalje su rođaci i to prilično bliski. Tatini dokazi su bili loši za porodicu i to ih je razljutilo. Nana je stvarno bila ljuta na tatu i nije htela da priča sa njim nekoliko meseci. Kasnije mu je rekla: „Znam šta radiš, ali ne moraš da budeš toliko ličan.”

Nije želeo da ide protiv porodice, ali nije imao izbora. Pored toga što su bili ljuti, bilo ih je i sramota. To nije bilo dobro za njihov status. Oni se i dalje bave istim poslovima. I dalje su mafija. Još su u igri.

Tata je zapanjio mnoge ljude. Pitala sam ga za to pred kraj 2009. i on mi je odgovorio: „Ne mogu da živim sa znanjem da sam bio deo tog šljama. Svi su oni ološ. Nemaju poštovanja. Nemaju osećaj časti. To više nisu časni ljudi. Ne sećam se da smo mi povređivali starce. Ne sećam se, jer ja to nikada nisam radio. Sada ima previše prljavštine. Najniže od najnižeg. Nisu kao stara škola, nije kao što je nekada bilo.”

Znam na šta misli. Na mlade i nadobudne koji misle da mogu šta god požele. Nema veze ko je na kakvom glasu, oni misle da su bolji. Misle da znaju više.

A Evropa je sada kotao pretapanja pun gangstera, sa prilivom Albanaca i drugih nacionalnosti, naročito na ulicama Milana. Nemaju pravila i nemaju poštovanja, što moja porodica u Milanu neprestano otkriva.

Tata je grešio u životu, ali stvari nikada nisu bile tako loše kao sada u dvadeset prvom veku kada decu ubijaju na ulicama. Živimo u svetu kako ja to nazivam „plastičnih gangstera”. Nisu realni i ne znaju šta je realnost.

Tata je upoznao mnoge ličnosti podzemlja u Evropi i Americi. Mnogi su skončali nasilnom smrću, uključujući njegovu italijansko-američku vezu Pola Kasteljana, čije ubistvo je naredio „gizdavi don” Goti 16. decembra 1985.

Tata i ja smo razgovarali o mnogim stvarima, ali preko telefona je to očigledno mnogo drugačije. Nikada ne mogu da ga pogledam u oči i procenim šta govori. Ipak, sada ga bolje razumem, a i on mene. Mnogo se kaje. Nekada je smatrao da može da kupi moju ljubav, ali meni je to uvek išlo na živce. Samo

sam želela da mi se posveti – ali on je provodio vreme u vucaranju sa ženama i to mu je bilo na prvom mestu. Posao i žene. Jurio je za snovima i idejama. Vreme koje je provodio sa mnom nije bilo pravo. Uzimao me je zdravo za gotovo. Više je vremena provodio sa Ana Marijom, detetom koje je dobio sa Fani u Njujorku kada se pretvarao da je grof Marko Karačolo. U čudnoj igri sudbine, godine 2009. obavila je DNK test i ispostavilo se da ona ipak nije tatina ćerka. Smešno što je tata iz dana u dan provodio više vremena sa njom nego što je ikada sa mnom.

Sada kaže: „Žalim što nisam više bio sa tobom. Ne mogu da vratim vreme, voleo bih da mogu. Najveći san mi je oduvek bio da za sve nas sagradim palatu, da sakupim čitavu porodicu. Samo sam jurio da zaradim što više novca da to sredim.”

Nikada nije postojao jedan veliki, poslednji posao. Sada je to sve nemoguće. Možda nikada neću moći da sednem i razgovaram s njim licem u lice. Nikada ne znam kada može nazvati i nema načina da s njim stupim u vezu. On je vrlo tajno oružje.

Tetka Ritini dokazi su bili koban udarac koji je srušio kulu od karata. Napustila je program zaštite svedoka 2008. Meni je to i dalje neprijatno; ono što je uradila za mene najveća je izdaja najuže porodice. To nikako ne mogu da razumem. To je sve bio deo života u kojem je rođena.

Baš kao i ja.

Znam da su rađene užasne stvari. Žalim što sam povredila nekoga makar i neposredno: ljude koji su se drogirali i umrli; oružje na kojem sam sedela je možda nekoga ubilo. Kajem se zbog toga svim srcem i još i danas plaćam zbog toga.

Ne žalim što sam živela na određeni način, što sam videla i radila mnogo toga. To drugačije ne bih mogla. Prema meni su se odnosili kao prema princezi mafije, imala sam novca, kupovala šta sam želela i kada sam želela. To ne žalim. Za to sam platila.

Mrzela sam svaki minut proveden u zatvoru, iako sam i tamo upoznala neke divne ljude i stekla iskustva koja su me znatno ojačala. Zbog toga sam postala ovakva osoba kakva sam danas. Skromnija, saosećajnija, imam više razumevanja za druge. Ne sudim više na prvi pogled. Uvek postoji nešto iza lica. Ne možeš samo na osnovu gledanja odrediti je li neko svetac ili čudovište. Često ni oni sami ne znaju. I to je zastrašujuće.

POGLAVLJE 19. PORODIČNE VREDNOSTI

„Daću mu ponudu koju ne može odbiti.”

MARLON BRANDO KAO DON KORLEONE,
KUM, 1972.

Proslavili smo osamnaesti rođendan moje voljene ćerke Lare u klubu blizu našeg doma u Blekpulu, 11. septembra 2009. Sada je odrasla žena. Sticanje punoletstva joj daje slobodu da donosi sopstvene odluke i bira sopstvene mogućnosti. Mislim da osamnaesti rođendan predstavlja prelaz u odraslo doba. Počinješ da upravljaš sopstvenim životom. Tako je bilo meni i mojoj mami. Mi smo izabrale, započele svoja putovanja.

Ne brinem se da će se Lara zaljubiti u nekog Italijana i otići tamo da živi, kao nas dve, jer bi podjednako lako mogla da upozna nekog lošeg i u susednoj ulici u Lankaširu. Ne može tako da se razmišlja. Ona je odlučna devojka, ali zna kako u životu ne ide uvek sve najbolje i mislim da je dovoljno pametna da ne ponovi moje greške.

Lara svake godine posećuje svog oca otkako je u zatvoru, ali uvek sa mojom ili Brunovom mamom. I uvek u zatvoru. U avgustu 2009. pomislila je da će prvi put videti tatu na slobodi. Bruno je oslobođen posle odsluženih sedamnaest godina zbog optužbi za trgovinu oružjem i drogom. Izašao je i čekao je žalbu na to isto oslobađanje.

Sredila sam da Lara otputuje i poseti ga i, sada kada je slobodan, povede i svog malog brata Frenka u posetu. Sve je bilo dogovoreno, avionske karte rezervisane, kada je Bruno ponovo uhapšen. Primili smo vest o tome dok nam je u poseti bila moja sestra Žizel iz Slovačke. Upola je mlađa od mene i nije videla mamu otkako je ona uhapšena. Lara je barem viđala Bruna redovno makar i prilikom zatvorskih poseta. Na žalost, nisu proveli zajedno svoj zajednički rođendan. Nikada.

Lara veoma dobro govori i razume italijanski, ali meni su to samo rekli, jer ga nikada ne upotrebljava preda mnom. Kao i većina tinejdžerki, stidi se da govori strani jezik preda mnom i svojim drugovima. Njen tata kaže da sa njim savršeno dobro čavrlja.

Ima momka – Englez je. Simpatičan momak, koji je vrlo spretan i pomaže mi oko postavljanja polica u kuhinji. Bio je na njenoj zabavi pored ostalih njenih vršnjaka, ali ja sam želela da prisustvuje i što više članova porodice. Stigla je Frenkova porodica iz Lidsa i moje engleske tetke i mama, koja nije prestajala da priča. Sada se više brine zbog zapleta u *Krunskoj ulici* na televiziji nego zbog

mafije. Veći deo italijanske porodice nije mogao da dođe na Larin osamnaesti, jer su u zatvoru.

Posle Frenkove smrti imala sam samo jednu ozbiljnu ljubavnu vezu, i ona je imala svojih poteškoća. Sa sobom nosim bogatu prošlost, ali takođe, za pravu osobu, strasnu ljubav i odanost. Sada bih morala da ostvarim puno partnerstvo; ne bih više mogla ni da naređujem ni da udovoljavam. Želim da budem sa muškarcem kao celina, da zajedno idemo ka cilju u budućnosti.

Zakonski sam se rastala, a zatim i razvela od Bruna; papire smo konačno završili 2000. kada sam se vratila u Englesku, jer za nas nije bilo budućnosti. Meni se život na mnogo načina promenio kada sam došla u Englesku; znala sam da ne mogu da držim pištolj ispod pločica, niti da više sakrivam novac. U Italiji si mogao da se ponašaš na određeni način. Tako je bilo. Razmišljam na italijanskom kada govorim tim jezikom, a isto je i sa engleskim.

Nikada nisam tvrdila da sam nevinna jer nisam. Nisam anđeo. Nisam ni đavo. Nešto sam između. Činila sam loše stvari i sedela sam u zatvoru više od četiri godine. Platila sam za to. Nisam nikako pokušavala da se izvučem, iako sam bila veoma mlada i veoma naivna kada sam postala princeza mafije. Sada je drugačije; svesnija sam svega što se dešava oko mene.

Odana sam bukvalno do smrti. Takva sam i sa prijateljima. Ljudi se ne drže svojih vrednosti ili principa. Ili svoje odanosti. Ja da. Tako sam i upala u nevolju jer mi je to bilo u krvi, deo onoga šta sam i ko sam.

Sada želim miran život i sreću. Uvek će biti napetosti – ne možeš izbrisati prošlost – ali nadajmo se da će se ona svesti na to ko će odvesti mačku veterinaru da se vakciniše. Ili hoće li Lara uhvatiti poslednji autobus. Ili hoće li novi nastavak *Terminatora* uplašiti malog Frenka, koji još nema punih devet godina? Voli sve te filmove i ratne video-igrice. Gledam ga kako galami i pomislim na njegovog oca.

Posle jednog takvog igranja me je pitao: „Kako možeš da pogineš od jednog metka?”

To se desilo njegovom ocu. Ubijen jednim metkom. Još nešto o čemu ćemo nas dvoje morati da razgovaramo. Moj sin odrasta i jednog će dana želeti da zna šta se dogodilo. Ne bih želela da na sebe i u svoje ruke preuzme osvetu. Brinem se da će kada bude imao osamnaest ili devetnaest godina, sa više testosterona nego pameti, možda potražiti očevog ubicu. I zbog tog strašnog scenarija, uvek sam tiho održavala vezu sa ljudima koji možda znaju odgovore. Jedan čovek koga poštujem, rekao mi je da se ne brinem.

„Zašto?” pitala sam.

Bilo je nekih nevolja sa odbijenom poslovnom ponudom, odbijen je predlog za zaradu novca. To je nekoga naljutilo i rečeno mi je da je momak koji je one noći bio sa Frenkom odavno mrtav.

Nisam se dalje raspitivala.

Naučila sam u naninom krilu da ne postavljam previše pitanja.

POGLAVLJE 20. ZEMLJA SNOVA

*„Kucnuo je čas”, rekao je Morž,
„Da razgovaramo o mnogim stvarima: o
cipelama – i brodovima – i pečatnom vosku –
o kupusu – i kraljevima – i zašto more ključa –
i imaju li svinje krila.”*

LUIS KEROL,
ALISA U SVETU S ONE STRANE OGLEDALA, 1871.

Električni karavan koji je Frenk kupio onog vikenda kada je izašao iz zatvora, sada se nalazi u baštenskoj kućici njegovog sina. Brzo mu je dosadio, ali auto je potrebno malo brige. Nestala mu je jedna velika guma. Izgrizao ju je pas. Uživao je u svojoj uvrnutoj gozbi, ali auto je ostao bez ravnoteže, rasklimatan.

Baš kao i ja ponekad.

Kada razgovaram sa mamom i možda tatom, gde god da je na svetu, i Lara i mali Frenk su ušuškani u svojim krevetima, uglavnom mogu lako da zaspim. Ionako sam umorna, šlogirana. Trudim se da svaki dan odem do teretane i volim da očistim kuću od podruma do krova. Volim kad je čisto.

Ali ne možeš zaustaviti obmane mozga, niti događaje koje ne razumemo.

Ponekad noću osetim jezu kao one noći kada je Frenk poginuo, ali to je verovatno pre samo povetarac koji dolazi preko Irskog mora nego neka natprirodna budalaština.

Svi smo mi arhitekta sopstvenih kuća iz snova. Strah mi se uvlači u san. Taj san uvek počinje i završava na isti način.

Trčim držeći se za ruku sa tatom kroz ogledalima pokriven aerodromski terminal sa udvojenim slikama nas dvoje svuda unaokolo. Gomila naoružanih policajaca koji nas jure postaje sve veća i veća dok jurimo ka maglovitom obzorju. Policajci viču, vrište kao sirene: „Stanite! Pucaćemo.”

Čvršće stežem tatinu ruku i nastavljam da bežimo od ljudi koji mašu puškama prema ništavim.

Tata se okreće lice prema meni. Ruka mu isklizne iz moje. Prestajem da trčim i policajci nas opkoljavaju. Stavljaju mi lisice i lanac na nogu i vidim tatu kako trči samo što sada ne znam kuda ide. Ispred njega je veliki mlažnjak. Policajci viču: „Ubij ga”, i neće stići do aviona na vreme. Pokretna je, ali laka meta. Vičem mu da stane i podigne ruke u znak predaje.

Nema predaje. Zasipaju ga mecima i pogađaju. Sve se zaledi. Ljudi gledaju tatino lice na podu u lokvi krvi. Otimam se, zbacujem lanac i trčim do njega.

Saginjem se, podižem ga u naručje...

I onda se probudim.

U stvarnost u kojoj znam da nikada neću imati neograničenu slobodu.

POSTSKRIPTUM ZAKON ORUŽJA

*„Sloboda je samo druga reč
za nemanje ničega da izgubite.”*

KRIS KRISTOFERSON I FRED FOSTER,
ME AND BOBBY MCGEE, 1970.

Bio je 21. septembar 2009, deset dana posle Larinog osamnaestog rođendana, kada mi se san pretvorio u noćnu moru. Prošlost mi je zakucala na vrata.

Vikend mi je bio ispunjen suzama i strahom. Mama je išla na lekarske pretrage i vesti nisu bile dobre. Imala je rak kostiju i lekari nisu znali koliko je ozbiljno, ali predviđanja nisu bila dobra. Trebalo je, kao i uvek, vremena i još pretraga da se sklopi čitava priča i kako da se oni i mi izborimo sa tim.

Bila sam potpuno ucveljena. Moja mama? Uvek je bila tu za mene, uvek je sakupljala parčiće, i ponovo mi krpila život. Patila je dok sam bila u zatvoru, i sada, kada nam se život izgleda doveo u red, desilo se ovo.

Razgovarale smo telefonom u ponedeljak ujutru i nameravale smo da se sretnemo tog popodneva, ali onda sam ugledala dva muškarca ispred kuće. Za tren su se našli pred vratima. Policija. Dva oficira iz Prestona. Ušli su i seli na sofu prekoputa mene.

Italijanski *Ministero della Giustizia*¹⁶ zatražio je moje izručenje. Želeli su da dovršim svoju kaznu – četiri godine, osam meseci i osam dana u zatvoru.

Noge su mi se odsekle. Mama! Lara! Frenk! Molim te, bože, ne sada.

Pustili su me na slobodu zbog formalnosti, ali živela sam slobodno i nedužno više od decenije u Engleskoj i niko nas nije uznemiravao. Godine 2007. Kazna mi je efektivno istekla. Ali zakonski, nisam bila sigurna. U Italiji je za mnom izdat nalog za hapšenje. Ako stupim nogom na njihovo tlo, da li bi mogli da me uhapse da odslužim kaznu do kraja?

Trevor Kolburn, moj advokat, i ja smo izračunali, kada se sve uzme u obzir, da mi je ostalo još šest meseci da odslužim. I to ako sve prođe kako treba – ali nikada nije tako, nikada nije jednostavno u Italiji. Trevor se mnogo bavi izručenjima i ljudskim pravima i tvrdi da je protivzakonito da me nakon sveg tog vremena ponovo uhapse: „Puštena si njihovom krivicom. Znali su da si britanska državljanka. Nisi se sakrivala. Imaš broj nacionalnog osiguranja, primaš socijalnu pomoć. Mogli su odmah da te pronađu pritiskom na dugme.

¹⁶ Ital.: Ministarstvo pravde. (Prim, prev.)

Kako mogu da te uhapse nakon svih ovih godina, kada baš ništa loše nisi uradila? Imaš tri poena na vozačkoj dozvoli, i to je sve. Kako mogu da opravdaju ponovno hapšenje i izručenje za nešto što si već odslužila? Nema sudije u ovoj zemlji koji će im to dozvoliti.”

Tražili su me na moje devojačko ime, kao Marizu di Đovine. U mom pasošu piše Mariza Meriko. Ali to što su me uhapsili i u Engleskoj i u Italiji znači da ponovo govorimo dva jezika.

Policajci iz Prestona, koji su delovali po naređenju londonske agencije za organizovani kriminal, bili su veoma prijatni. Zapazili su okolnosti u kojima živim, moju odgovornost za Frenka i Laru, i ispričala sam im za mamin rak. Nisu me uhapsili na licu mesta. Predala sam im pasoš i rekli su da će mi odrediti datum kada da se pojavim na ekstradicionom sudu u Londonu, i to što je pre moguće.

Kao da mi je atomska bomba eksplodirala u glavi. Misli su mi bile zbrkane. Nisam se brinula zbog sebe – odradiću to ako moram. Nisam se brinula čak ni za Laru, kojoj je osamnaest i snažna je devojka. Ali Frenk je tek trebalo da napuni devet. Hoću li biti na slobodi za njegov rođendan 21. oktobra? A mama? Kako će ona to podneti? Bože, ovo je bilo tako nepravedno prema njoj.

Bila sam uznemirena – a onda je druga strana mene, moja snažnija ličnost, preuzela i počela sam da pravim planove. Prvo, da se borim protiv zahteva za izručenje, a onda da se pobrinem da mi porodica bude bezbedna ako me vrate u Italiju u zatvor.

Bila sam iskrena sa malim Frenkom – nisam želela da me odvezu u liscama a da ga pre toga ne upozorim. Bez obzira što su mi svi govorili koliko je ta situacija besmislena, ja sam to već jednom pretrpela i znala sam da se može dogoditi svašta. Zato sam rekla Frenku da ću možda morati da odem, ali uverila sam ga da će on biti bezbedan. Moja uveravanja mu nisu zaustavila suze ni bol, i od svake suze koju je isplakao mene je sve više bolelo srce. Čini ti se da ćeš poludeti kada pomisliš da će ti oduzeti dete; to ti pomuti razum.

Lara i ja smo mogle o tome otvorenije da pričamo. Ali stvari su se dešavale jedna za drugom. Tog dana 2009. kada su mi policajci iz Prestona došli pred vrata, Bruno je konačno pušten iz zatvora u Italiji. Sada je istinski slobodan. Lara je bila srećna zbog oca, ali odmahivala je glavom na ono što se oko nje događalo:

„Posle sedamnaest godina – čitav moj život – tata mi je izašao iz zatvora i vratio mi se, mogu da ga viđam na slobodi. U isto vreme pokušavaju da mi odvedu majku. Šta se dešava?”

Shvatala sam njenu zbunjenost. Sve je bilo zbrka. Ali nisam mogla sama da je rešim. Morala sam da radim u skladu sa sistemom. To je bilo utešno. Kada smo proučili papire koje su poslale italijanske vlasti – evropski nalog za hapšenje me je opisao kao članicu mafije 1970, kada sam bila još sasvim mala devojčica – bilo nam je teško da shvatimo, i da se ne nasmejemo. Pogrešno su

popunili dokumentaciju i pogrešili sve datume. Ali bez obzira koliko su delovi izgledali smešno, znala sam koliko je situacija bila ozbiljna.

Nema ništa strašnije od bezlične birokratije.

Stigla sam 1. oktobra 2009. u Vestminsterski sud za prekršaje u Horsferi roudi, u Londonu, vukući za sobom malu putnu torbu. Trevor Kolburn je putovao na jug ranim jutarnjim vozom, ali nisam želela da zakasnim, pa sam prethodnu noć odsela u jeftinom hotelu u blizini suda. Možda je to bila obična formalnost, ali živci mi nisu dali mira. Glavni prijemni prostor je bio tih, ljudi su šaputali jedni drugima, a Trevor i jedan visoki detektiv povelu su me u sporednu prostoriju. Bila sam zvanično uhapšena, ali nisu me odveli u ćeliju. Umesto toga, otišli smo pravo u jarko osvetljenu, savremenu sudnicu da čujem hoće li me zatvoriti da sačekam odluku o izručenju ili me pustiti uz kauciju.

Policija se nije protivila mojoj slobodi i predlagali su da se javljam sa kućnog telefona da pokažem kako nisam pobegla iz zemlje. I da predam Frenkov pasoš baš kao i moj. Dobro su znali da nikada ne bih ostavila decu.

Sedela sam u zadnjem delu sudnice kada me je sudija pozvao na klupu. Osvrnula sam se oko sebe, malo izgubljena. U početku sam jedva uspela da progovorim i potvrdim svoj identitet, svoje ime. Nisam čula sopstveni glas dok sam govorila.

Ali jasno sam čula advokata koji je zastupao italijanske vlasti kako govori da mi je ostalo četiri godine, osam meseci i osam dana kazne da odslužim; nije uopšte spomenuo vreme koje sam provela u Daramu ili Italiji. Devojka iz Kraljevskog tužilaštva nije previše navaljivala, iako je spomenula da optužbe uključuju trgovinu narkoticima. Pravno gledano, bila je to zbrka formalnosti i presedan i zakonsko vreme je prekoračeno.

Takođe sam morala da razmišljam i o onome što bi mi se moglo dogoditi u italijanskom zatvoru. Ja sam princeza mafije, ćerka čoveka koji svedoči protiv porodica iz miljea organizovanog kriminala. Iskreno, imala sam razloga da verujem da bi me neko mogao ubiti u zatvoru samo da se osveti tati.

Trevor je objasnio da je moj slučaj jedinstven – „Nikada pre nisam čuo za ovakve okolnosti” – i dok je govorio zaista se činilo smešnim da postoji čak i najmanja mogućnost da me izruče.

Ali nisam bila tako glupa. Već mi se to jednom desilo. Mogućnosti su mi bile pola-pola. Ipak, morala sam da sačekam do 20. oktobra, kada je trebalo da počne puno saslušanje povodom izručenja. A onda, čim je međunarodna dokumentacija počela da pristiže na Trevorov sto, postalo je jasno da će taj datum doći i proći. Morao je da bude odložen gotovo do decembra 2009. I posle toga, odložen ponovo.

Saslušanje je održano u Londonu u januaru 2010. i nekoliko nedelja kasnije još jedno pojavljivanje, koje samo mogu da nazovem jednobojnom slikom, u Vestminsterskom sudu. Svaki put sam se vozila tamo i nazad vozom, i nisam znala hoću li se vratiti Lari i Frenku.

Onda, početkom 2010, počelo je u Italiji. Tata je udaren automobilom i vozilo je pobjeglo sa mesta nesreće baš pre nego što je trebalo da svedoči u slučaju koji je uključivao međunarodnog trgovca oružjem iz njegove prošlosti. Slučaj je obuhvatao bacanje toksičnog otpada i moglo je da bude izuzetno neprijatno za sve uticajne ljude koji su u tome učestvovali.

Neposredno posle toga, postavljena je bomba u kancelarije u Kalabriji odakle su vođena istraživanja protiv mafije. Napali su i bar moje tetke. Poslata je veoma nasilna poruka, i nikome nije bilo teško da shvati. Naročito meni.

Postala sam zaista paranoična. U kuću sam ugradila alarm. Obazriva sam i pazim na to ko se muva okolo, ali znala sam da najveća opasnost da ću sopstvenim životom platiti tatin novi život, leži u Italiji.

Verujem da se u ekstradicionim sudovima nisam samo borila da ostanem u Engleskoj sa decom i majkom, borila sam se i za opstanak. Znala sam da sam dovoljno snažna da se borim, jer imam mnogo toga što mi je važno u životu, ali u sitnim noćnim satima ponekad bih ležala tako i pitala se. Godine 2010. Bila sam u Britaniji već više od deset godina. Hoće li proći još deset pre nego što postanem istinski slobodna?

Hoću li ikada pobeći od života sa mafijom, života u kome sam rođena, za koji sam vezana ljubavlju i za koji već tako dugo plaćam?

Hoću li na kraju morati da platim najveću cenu?

Ali, čak i sama u tami noći, znala sam da ću preživeti. Stigla sam ovako daleko. Ja sam borac.

Kažu da život počinje u četrdesetoj. Stigla sam do to prekretnice početkom 2010. i nameravam da napadnem preostalo vreme surovom odlučnošću. Bez obzira šta mi se desi, ili šta mi budućnost nosi.

Kada mi je užas ekstradicije zaposeo život, dobila sam i prvoklasan dokaz da je u našoj porodici čvrsto ustanovljena nova generacija mafijaša za dvadeset prvi vek. Grupa dvadesetogodišnjih tinejdžera i klinaca iz naše porodice posetila je nanu na Trgu Prealpi. Nisu došli da izraze žaljenje zbog njenog narušenog zdravlja ili bliske smrti. Došli su da razgovaraju o smrti mog oca i tetka Rite. Odlučili su da ih ubiju zbog pružanja dokaza vlastima. I tatinu braću će takođe ukloniti, i to samo iz razloga što su sa tatom u srodstvu.

Ne tako davno, tim bitangama bi pretila smrt ili svakako kazna samo zato što su se pojavili nenajavljeni. Sada su stigli sa pretnjama. Priča se po ulicama Milana da će se odigrati bitka za teritoriju, i to velika.

Obaveštajna služba kaže da neko ili nešto stoji iza ovih pretnji, ne samo šaćica sitnih mafijaša. Ali mladi nose oružje. Naučila sam jednu ključnu lekciju iz života sa mafijom, a to je da prava moć leži u rukama ljudi koji nose oružje.

I kada nam ponovo dođu na prag, nova generacija mladih revolveraša klana Serano – di Đovine, uvući će porodicu u rat.

Do 2010. 'Ndrangeta je preuzela Koza nostru kao najmoćniju evropsku mafijašku organizaciju. Uticaj možda i dalje dolazi sa juga, iz Kalabrije, ali akcija se odvija u Milanu.

Moć 'Ndrangete se uvukla na modne piste, i modna industrija je pod istim pritiskom kao i upravljačka tela druge velike zabave za široke mase u gradu, uprave fudbalskih klubova, koje se redovno podstiču da budu velikodušne sa svojim zaradama.

Mafija trenutno odmerava vladin investicioni fond od petnaest milijardi evra namenjen Milanu za pripremu Svetske izložbe godine 2015. Nije pitanje da li će već koliko će te gotovine otići u mafijaške kofere. U drugoj deceniji dvadeset prvog veka, 'Ndrangeta ima godišnji obrt od trideset milijardi funti. Isporučuje barem osamdeset pet posto evropskog kokaina. Kao i tata pre njih, izbacili su posrednike. 'Ndrangeta kupuje neposredno iz Kolumbije po ceni od hiljadu evra po kilogramu, što se na ulicama prodaje po ceni od trideset hiljada evra po kilogramu. Šmrče se do neba. A zarada se ulaže uzakonite poslove na severu Italije. Svakog radnog dana se održavaju sastanci odbora na visokom nivou i kuju se poslovni planovi.

Ali, kao što sam rekla, poslovi se odvijaju na severu, ali istorijske metode i dalje odzvanjaju iz zemlje narandžinog cveta. Nije važno kada, ili gde, ili kome – ako im nešto ili neko stane na put, to se rešava na staromodan način.

To je postalo očigledno ispred picerije u nemačkom gradu Duizburgu 2007. Nije slučajnost što u Duizburgu postoji najveća svetska kopnena luka. Odlične okolnosti za uvoz i izvoz.

Kada su se dva klana 'Ndrangete posvađala oko toga ko će upravljati lukom, porodica Pele-Romeo je pobedila. Smaknuli su šest članova suparničke porodice Nirta-Strando ispred picerije. Bila je to klasična operacija pucaj i beži.

Niko nije uhapšen.

Ljudi me pitaju hoće li uticaj i smrtonosna moć mafije ikada prestati. Iz onoga što sam ja proživela, ne verujem da je to moguće. Ključna je kontrola, a stav odlučuje kako se ona primenjuje. Mafija kaže: *Ser vo mortu lo to nemicu, nun fari scrusciu* (Ako ubiješ neprijatelja, neće moći da pravi buku.)

Svemu sam tome okrenula leđa, jer ne vidim tako ni svoju budućnost, a ni budućnost moje dece. Život treba slaviti, ne uništavati. Do sada sam ponosna na dve stvari u svom životu – a zbog mnogih se kajem – i to su Lara i Frenk. Oni su moj uspeh. Naša ljubav je sve.

Kao što piše na početku, ova knjiga je za njih.

ZAHVALNICE

Želim da se zahvalim svim ljudima koji su mi pomogli da ispričam svoju priču potpuno iskreno: ne samo profesionalcima koji su me podržali i bili ljubazni prema meni nego i svima koji su bili deo mog života. Svima im šaljem svoju ljubav.

Mami i tati: Mama, tek sada tačno znam koliko mi značiš. Žao mi je zbog sveg bola koji sam ti nanela. Tata, uvek sam te volela čak i onda kada nije trebalo. Uvek ćeš biti moj otac; ako je ikada i bilo trenutaka kada mi se nisi dopadao, nikada nisam prestala da te volim.

Frenku i Lari: nikoga ne volim kao vas dvoje. Vi ste istinski čisti i nevini uspesi mog života, moja postignuća. Uvek vodite brigu jedno o drugom.

Brunu: zbog naše mladalačke ljubavi i što si mi podario našu predivnu ćerku Laru. Moja nano u Italiji, volim te.

Veri: divna, pažljiva gospođa koja me je prigrlila u naručje kao da sam joj rođena ćerka.

Trejsi: koja me je saslušala milion puta tokom proteklih deset godina i pomogla mi u najmračnijim trenucima.

Su: pomogla si mi dok sam bila u zatvoru, davala mi nadu, ljubav i naklonost; bila si mi kao majka.

Naimi: ti si mi kao sestra, uvek tu uz mene.

Ešli: pomogla si mi da ponovo pronađem sebe. Hvala ti što si bila tu kada je bilo važno.

Teći Džonu: iskreno sam ti zahvalna za sve što si godinama činio za malog Frenka.

Maksin i porodici Barns: što su me zasmejavali i onda kada mi se plakalo.

Rejčel i porodici i Džoani što su brinuli. Tetkama i tečama i svima ostalima kojima je takođe mnogo stalo do nas.

Posebnim ljudima koje sam izgubila: mojoj tetki Ajlin, mojoj engleskoj baki i dedi, italijanskom dedi i, naravno, Frenku starijem. Bio je izmučena duša na zemlji i nadam se da je pronašao mir u raj. Možda je uradio neke loše stvari, ali bio je dobra osoba i kažu da dobri umiru mladi. Plod naše ljubavi je naš predivni sin i na tome ću mu večno biti zahvalna.

Ova knjiga je plod izvanrednog timskog rada:

Želim da se zahvalim Daglasu Tompsonu za njegovo stručno mišljenje, savete i brigu, i Lesli i Dandiju na ljubaznosti i gostoprimstvu; takođe i Amandi Stoks u *Exclusive Press & Publicity*, Dajani Benks iz *Diane Banks Associates Literary Agency* i Niku Ovensu. Dugujem veliku zahvalnost Suzani Abot u Harper-Kolinsu što su mi omogućili da konačno ispričam istinu.

I mom advokatu Trevoru Kolburnu, koji me poznaje dobro baš kao i pravo, i bori se podjednako smireno i s velikim razumevanjem sa slomljenim srcima i pravnim zavrzlama.

O AUTORKI

MARIZA MERIKO je jedina zakonita ćerka Emilija di Đovinea, mafijaškog kuma jedne od italijanskih najopasnijih porodica. Rođena u Milanu, Mariza se kao devetogodišnjakinja preselila u Blekpul sa majkom Engleskinjom i nije se vratila da za stalno živi u Italiji sa italijanskim delom porodice sve do svoje sedamnaeste. Četiri godine kasnije, Mariza se udala za očevu desnu ruku i počela je da shvata pravu prirodu porodičnog posla. Godine 1992, kada je jedna od njenih tetaka pristala na saradnju sa policijom, Mariza je uhapšena i odvedena u zatvor Daram zbog učešća u porodičnim operacijama.

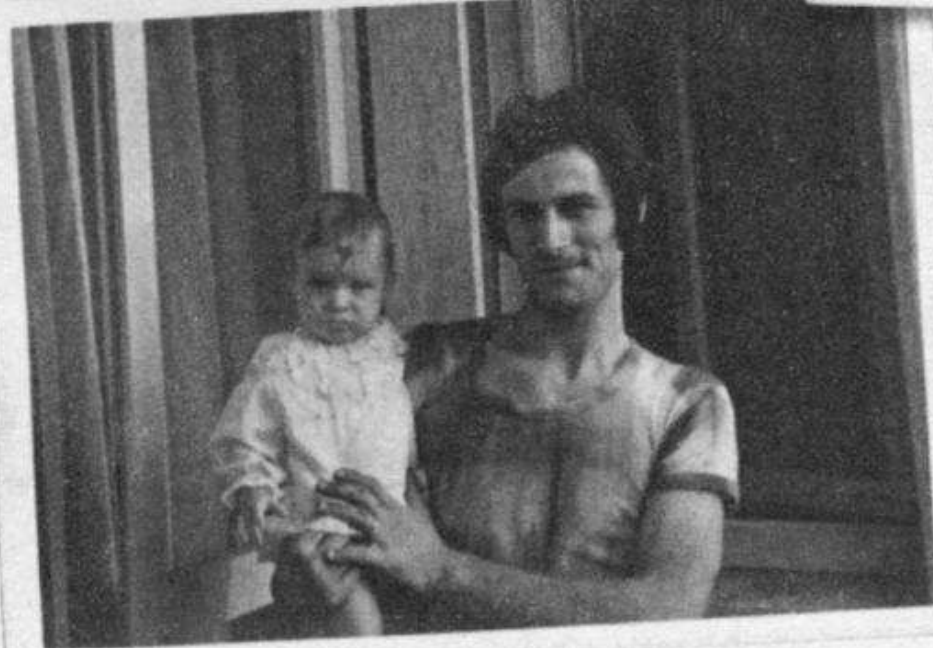
Mariza danas živi na severu Engleske, sa svojom decom, Larom i Frenkom.

Moja mama, Pet, sa svojom prvom ljubavi, prelepim Alesandrom, na otvorenom bazenu u Milanu 1968.

Moj tata, Emilio, onako kako je izgledao veći deo sedamdesetih sa brkovima.

Ovo sam ja sa šest meseci, sa tatom u Milanu.

Marlboro devojčica!
Krijumčarenje
cigareta između
Italije i Švajcarske
sa tatom i mamom.

Februar 1971, sama kao
prava švercerka, sa ogromnim
pakovanjem cigareta. Tata je
slikao tako da ipak nisam bila
sama sa duvanom!

Kovrdžavi uvojci su nestali, zahvaljujući vaškama i maminim makazama, ali to sam ja (sasvim levo) sa drugovima u oktobru 1974.

Zimska čarolija u Švajcarskoj na jednom putovanju zbog šverca cigareta.

Leto 1976, još nisam prevelika da me mama podigne u naručje.

U brdima Ređo
Kalabrija sa tatom
kada me je izveo na
gađanje. Tada mi je
prošaputao: „Amo la
mia piccola princi-
pessa.“ (Volim moju
malu princezu.)

Posetioci dolaze iz čitavog sveta, uključujući i mafijaške donove i vojnike, za planinsku paradu u brdima Kalabrije svakog leta. Ovo je naša porodica posle učestvovanja u njoj, 1980.

Puške i lutke: nana u iznenađujuće izazovnoj pozi u svojoj gostinskoj sobi u Milanu sa rođakom – ne tetkom – Ritom, koja je došla u posetu iz Kalabrije za Uskrs, 1981. Ja sam u pozadini „naoružana“ igračkama.

Devojke na balkonu: tetke Andela, Mima i Lidija. To sam ja na desnoj strani sa rukom oko nane.

Engleska: rođendan moje engleske bake, 18. novembar 1982. Baka, tetke Šeron i Džil, mama, ja i mala rodaka Kerolajn.

Italija: druga strana porodice, drugi svet. Ređo Kalabrija 1981. i ja sam sa naninom sestrom Nuncijom i prabakom Margeritom.

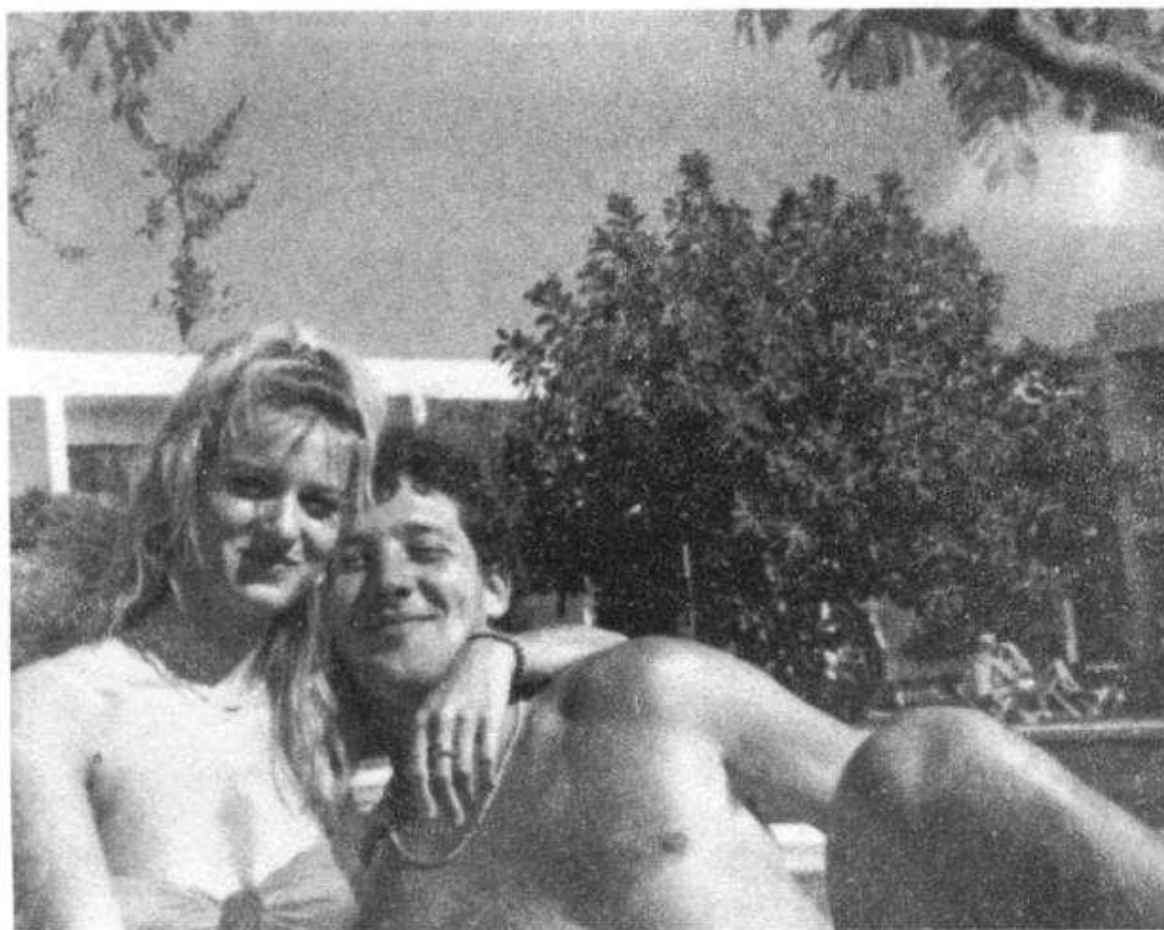
Ponovo, moja dva sveta žive i tako različito posmatraju život:
sa nanom u njenom domu u Milanu 1986...

... i, na istom balkonu tri godine kasnije, sa mamom.

Zabava i sunce u bejvoč stilu za mene i Bruna u Španiji 1987. i 1989. U Marbelji nismo bili samo zbog sunčanja, ali našli smo vremena i jedno za drugo na plaži.

Tata obučen kao pacijent? Ovo je on „na oporavku“ u bolnici u Parmi, 1987.

U bekstvu na suncu: tata i Valerija u bekstvu od pritiska u njegovoj vili u Španiji, u avgustu 1991.

Gospođa Mariza Meriko – naše venčanje. Bruno i ja nismo bili svesni da su trojica ubica iz protivničkog mafijaškog klana spremni da nas zaspu mecima, a ne konfetama, na našoj svadbi.

Ovde sam ja, trudna sa Larom, u izlasku sa tatom i Valerijom u Španiji posle njegovog neverovatnog bekstva iz Milana.

Nazad, u Britaniji u avgustu 1991. sa Brunom – i sa Larom na putu. Želela sam da mi dete bude rođeno u Engleskoj.

Naredne godine sam se vratila u Italiju – sa malom Larom u parku u Milanu.

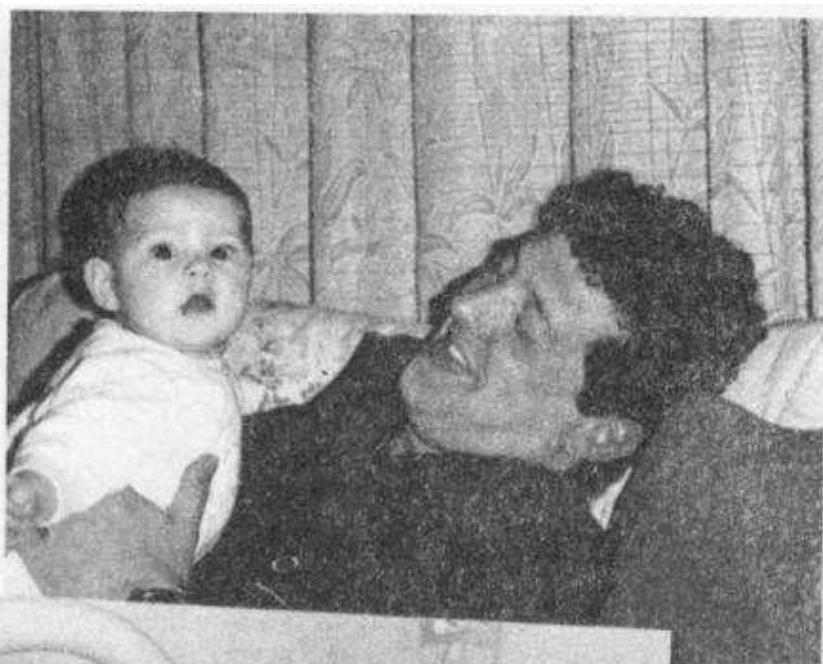

Ne tako daleko od porodične pekare, Bruno se dobro snalazio u zatvoru – proslavljao je uspeh uz sopstvene poslastice sa fudbalskim timom. Pošto je njegov tim osvojio trofej zatvorske lige, intervjuisala ga je lokalna televizijska ekipa u gradu gde je fudbal religija.

Tatina devojčica: Bruno se igra sa Larom kod kuće u Milanu, 1992.

Tri generacije porodice – mama, ja i Lara – u Milanu, 1992.

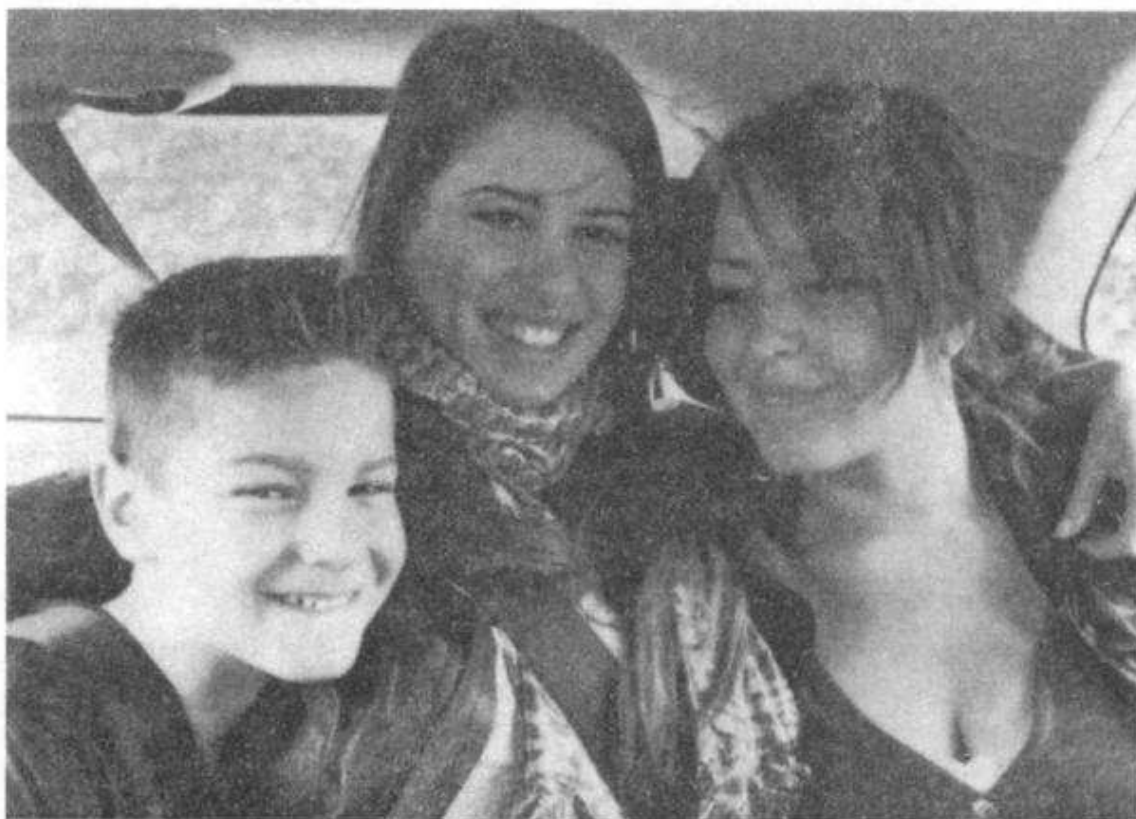
Pekara Meriko u Milanu, posao kome je Bruno okrenuo leđa da bi radio sa mojim tatom. Ja sa Larom i mojom svekrvom i zaovom.

15. oktobar 1999, na dan kada je Frenk pušten iz donkasterskog zatvora. Na putu za Blekpu smo se zaustavili u kući njegovog brata u Lidsu gde su mu priredili zabavu dobrodošlice.

Lara, Frenk i moja polusestra Žizel, tatina ćerka sa Valerijom, koja je bila kod nas u poseti iz Slovačke krajem 2009.

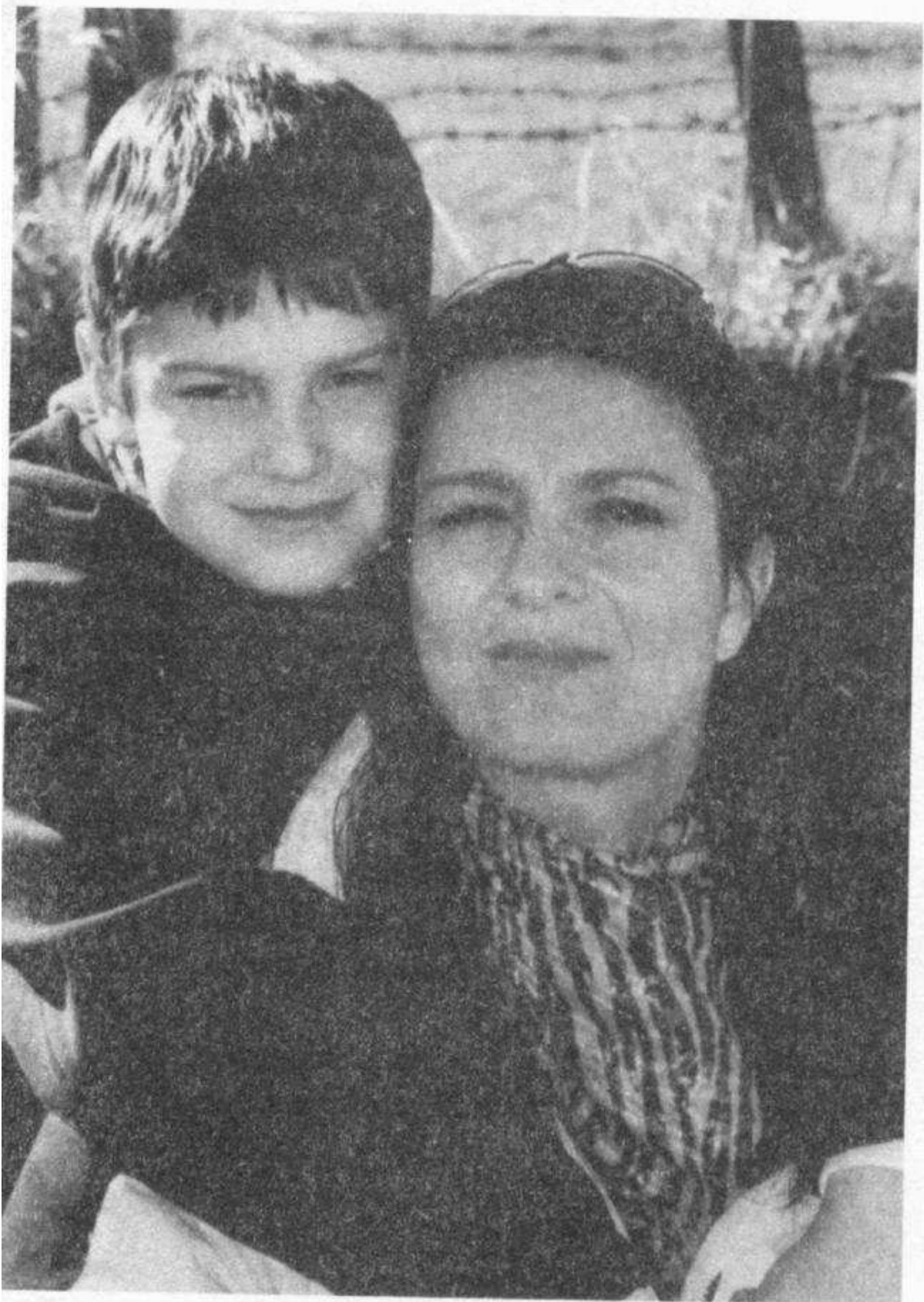
U zatvoru u Daramu sa prijateljicom Lizom Kora (sa moje desne strane) i dve druge devojkje, Marijom (sa košnicom na glavi) i Džuli.

Moja verna drugarica Naima mi je bila redovan posetilac u zatvoru u Daramu i njeno prisustvo me je uvek razveseljavalo.

Ja, mama i Lara prilikom zatvorske posete u Daramu sa Lindom Kalvi, koja je bila poznata kao Crna Udovica i jedna od zatvorenica sa najdužom kaznom u sistemu. Sa njom je njen prijatelj Deni.

Moja mama je snimila ovu setnu fotografiju mene i Frenka u januaru 2010, kada joj je zdravlje narušeno i ja nisam znala šta će našoj porodici doneti nova decenija. Promenu, to je sigurno – samo se nadam da je nabolje.